

ISPITNI DEO GRADIVA

POSLOVNO PRAVO

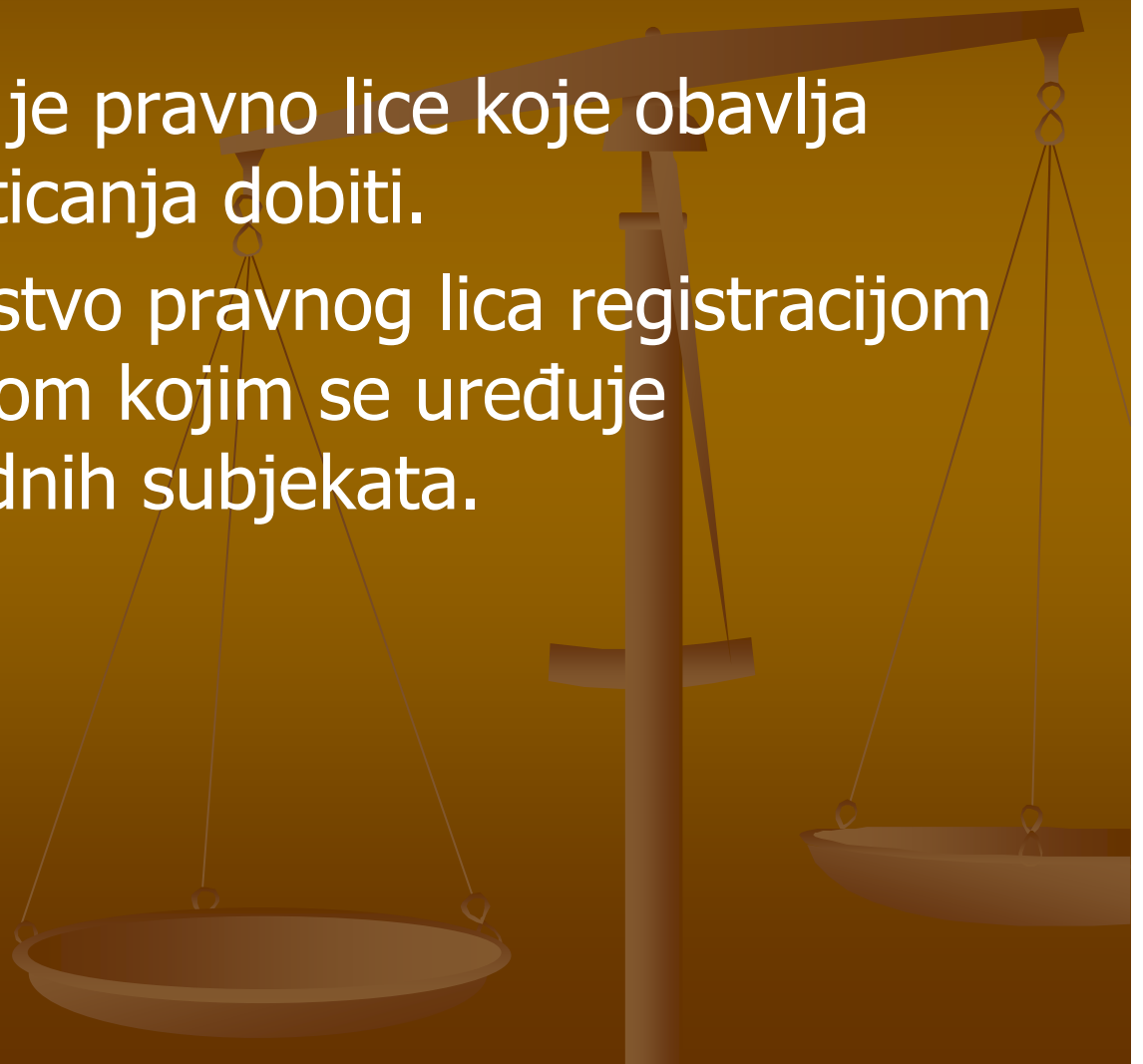

PREDMET ZAKONA

- NOVI ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA (sl.glasnik RS", br.36/11 i 99/11) STUPIO NA SNAGU 1. februara 2012. g., ČIME JE PRESTAO DA VAŽI ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA IZ 2004. GODINE.
- Ovim zakonom uređuje se pravni položaj privrednih društava, a naročito njihovo osnivanje, upravljanje, statusne promene, promene pravne forme, prestanak i druga pitanja od značaja za njihov položaj, kao i pravni položaj preduzetnika.

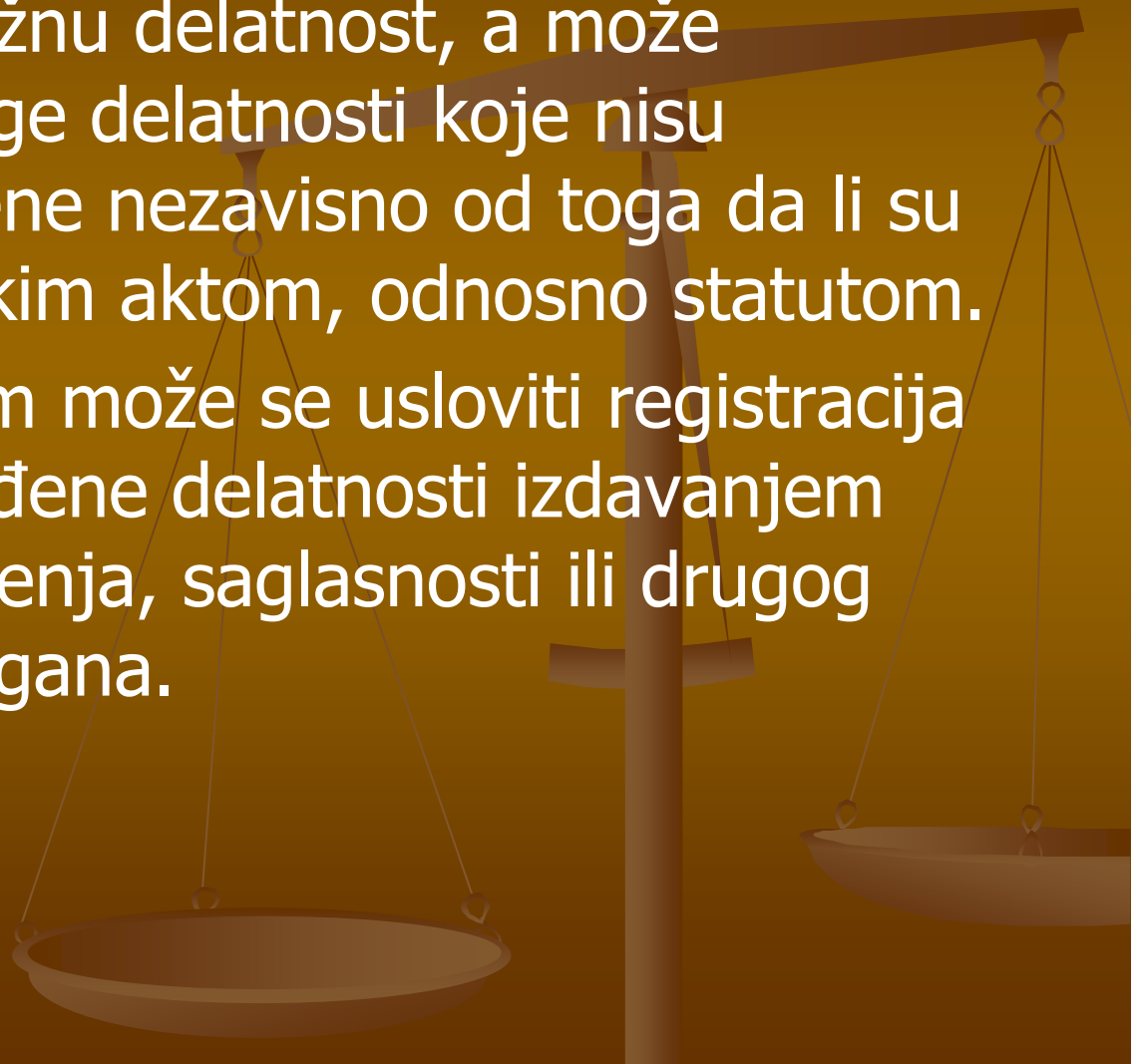
POJAM I REGISTRACIJA PRIVREDNIH DRUŠTAVA

- Privredno društvo je pravno lice koje obavlja delatnost u cilju sticanja dobiti.
- Društvo stiče svojstvo pravnog lica registracijom u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

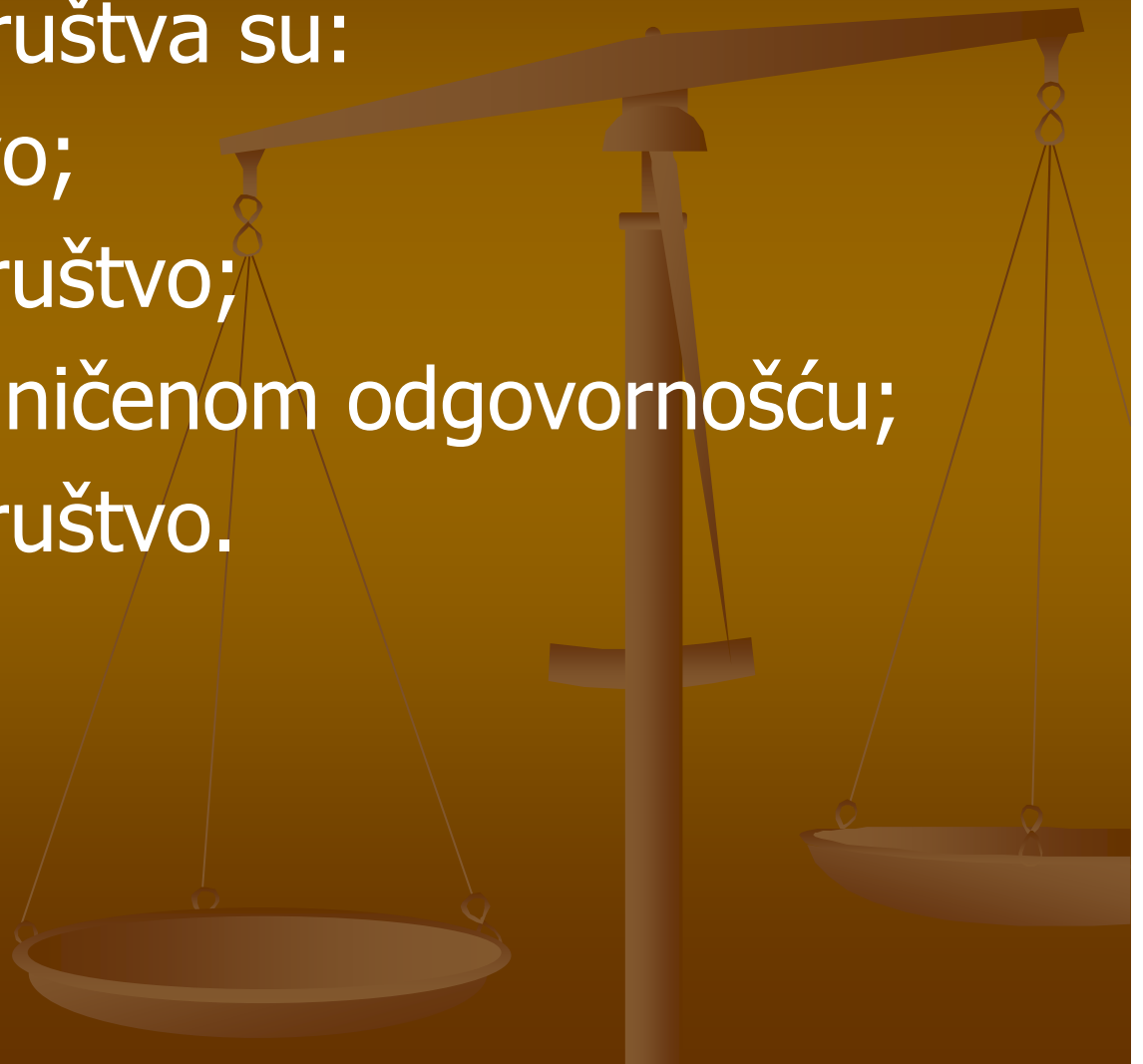
DELATNOST PRIVREDNIH DRUŠTAVA

- Društvo ima pretežnu delatnost, a može obavljati i sve druge delatnosti koje nisu zakonom zabranjene nezavisno od toga da li su određene osnivačkim aktom, odnosno statutom.
- Posebnim zakonom može se usloviti registracija ili obavljanje određene delatnosti izdavanjem prethodnog odobrenja, saglasnosti ili drugog akta nadležnog organa.

FORME PRIVREDNIH DRUŠTAVA

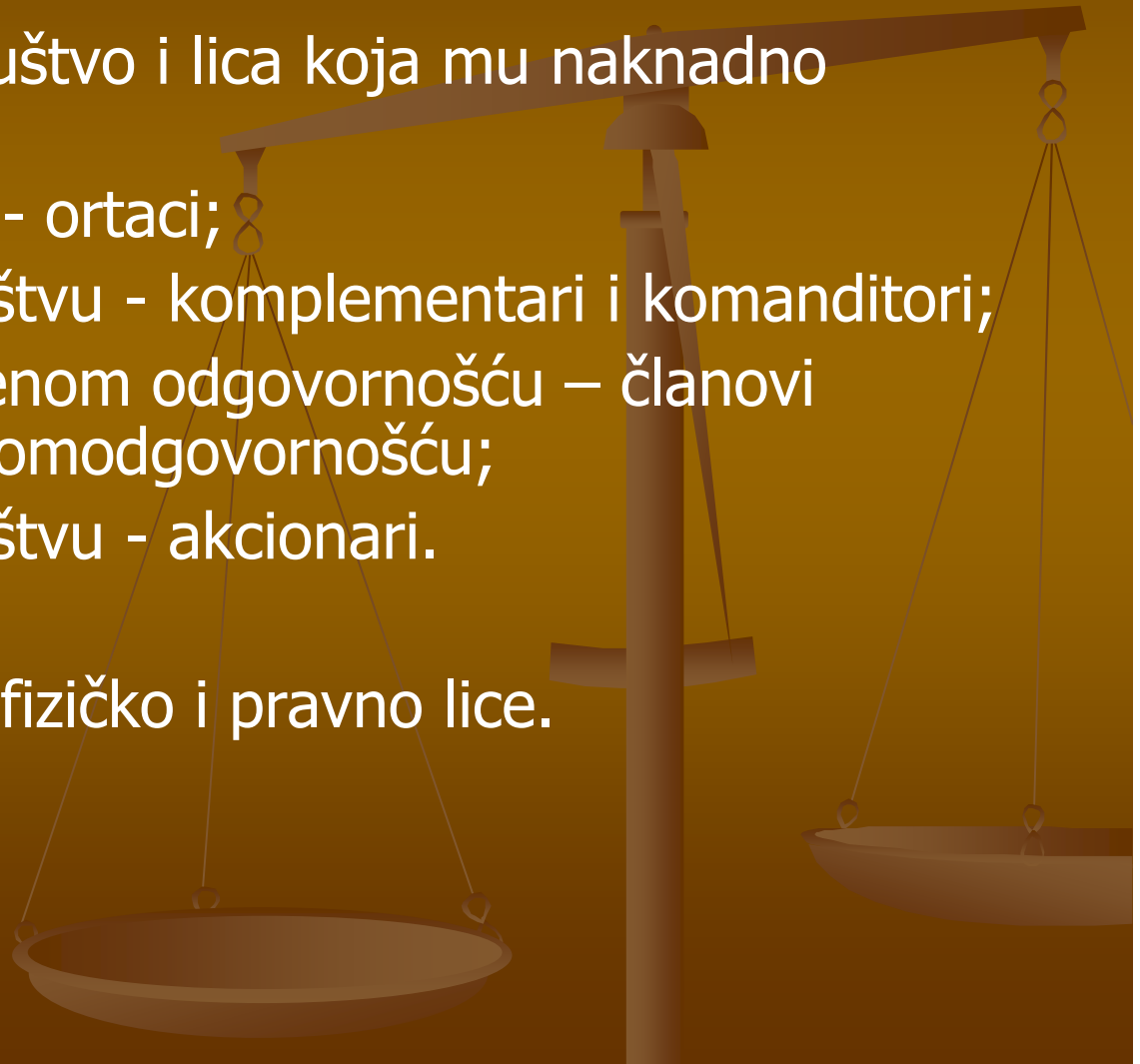
- Pravne forme društva su:
 - 1) ortačko društvo;
 - 2) komanditno društvo;
 - 3) društvo s ograničenom odgovornošću;
 - 4) akcionarsko društvo.

ČLANOVI DRUŠTVA

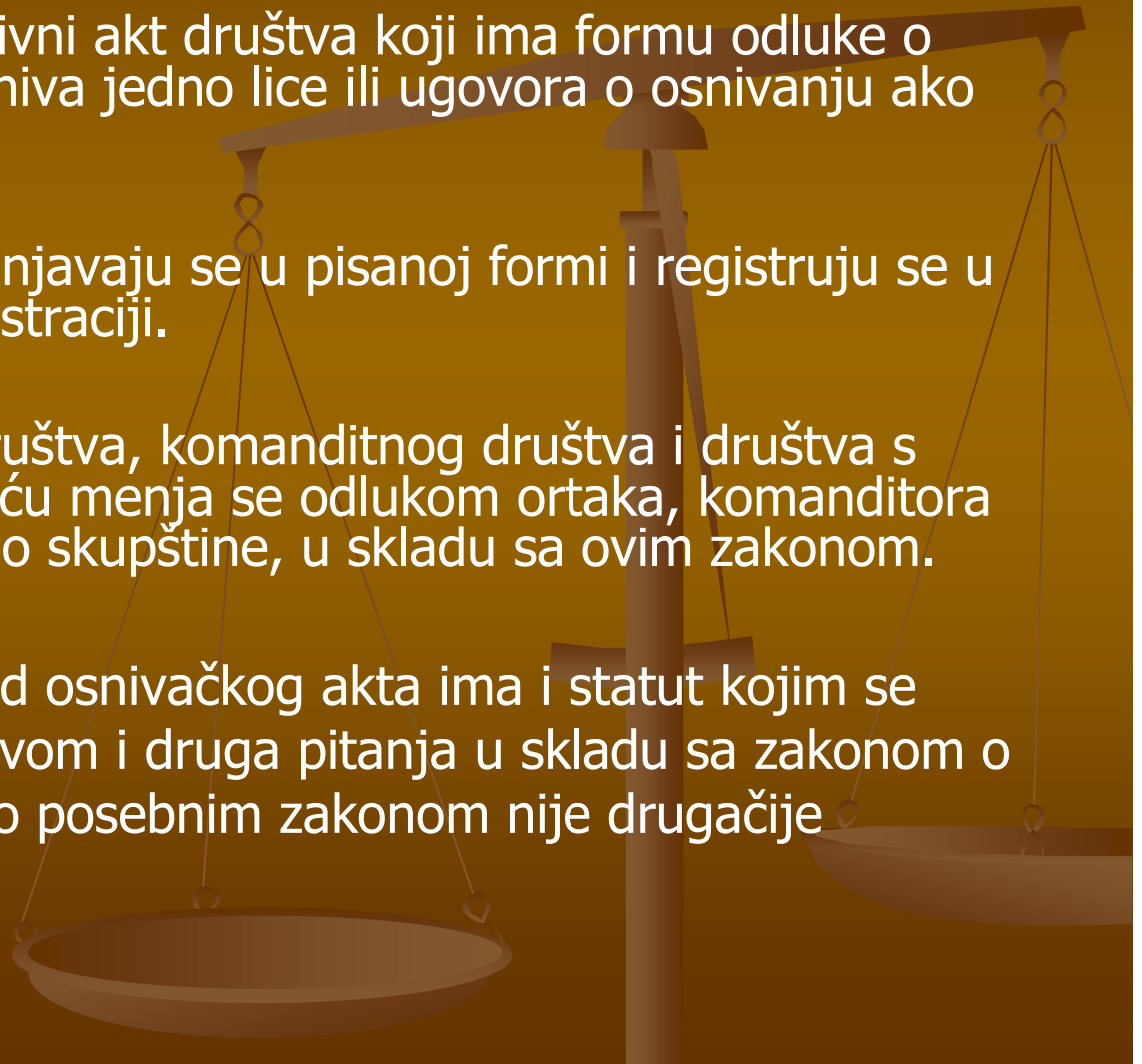
- Lica koja osnivaju društvo i lica koja mu naknadno pristupe su:
 - 1) u ortačkom društvu - ortaci;
 - 2) u komanditnom društvu - komplementari i komanditori;
 - 3) u društvu s ograničenom odgovornošću – članovi društva sa ograničenom odgovornošću;
 - 4) u akcionarskom društvu - akcionari.

Član društva može biti fizičko i pravno lice.

OSNIVAČKI AKT, STATUT I UGOVORI U VEZI SA DRUŠTVOM

- Osnivački akt je konstitutivni akt društva koji ima formu odluke o osnivanju ako društvo osniva jedno lice ili ugovora o osnivanju ako društvo osniva više lica.
- Osnivački akt i statut sačinjavaju se u pisanoj formi i registruju se u skladu sa zakonom o registraciji.
- Osnivački akt ortačkog društva, komanditnog društva i društva s ograničenom odgovornošću menja se odlukom ortaka, komanditora i komplementara, odnosno skupštine, u skladu sa ovim zakonom.
- Akcionarsko društvo pored osnivačkog akta ima i statut kojim se uređuje upravljanje društvom i druga pitanja u skladu sa zakonom o privrednim društvima, ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

IZMENE OSNIVAČKOG AKTA I STATUTA

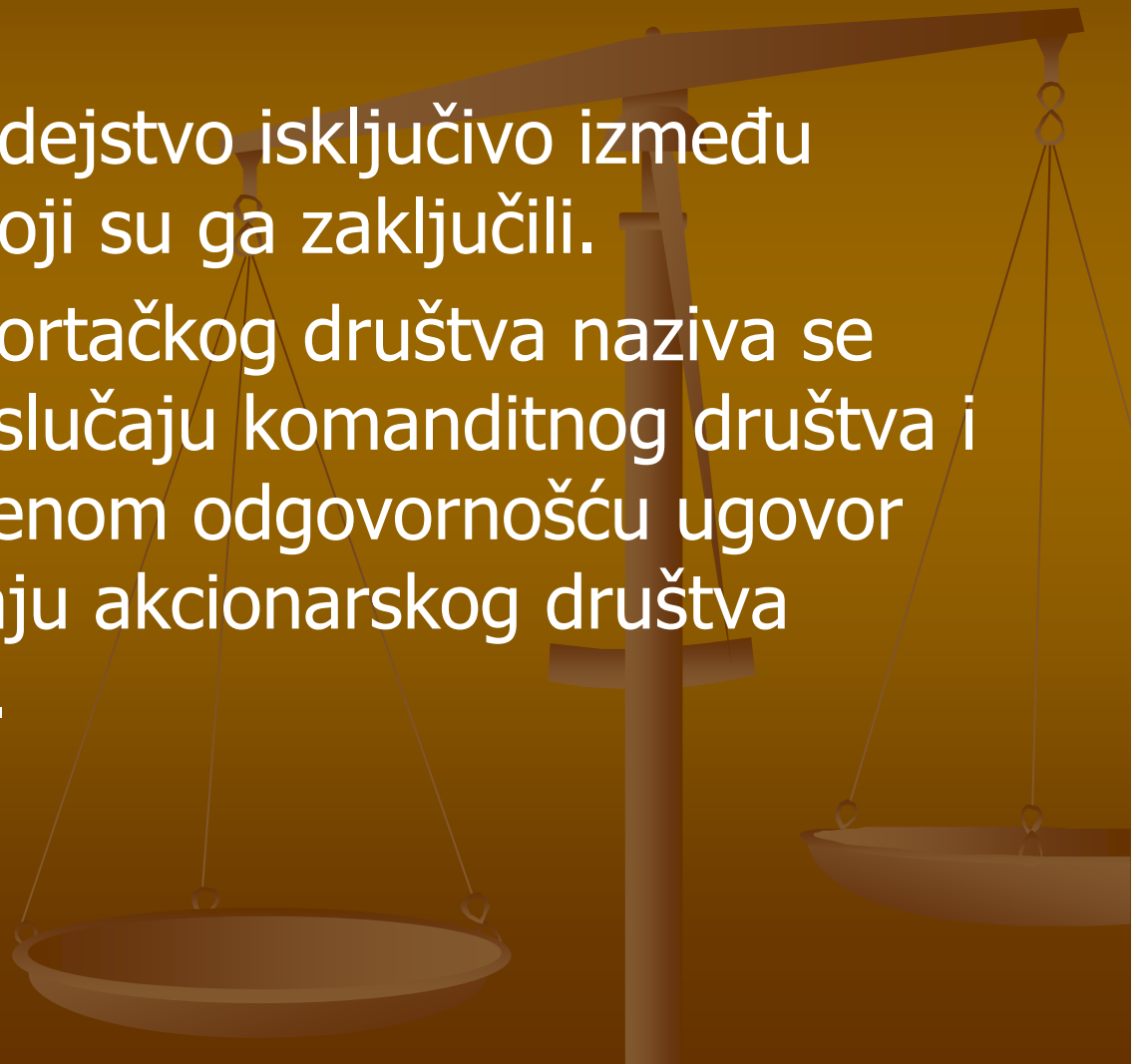
- Osnivački akt ortačkog društva, komanditnog društva i društva s ograničenom odgovornošću menja se odlukom ortaka, komanditora i komplementara, odnosno skupštine, u skladu sa zakonom o privrednim društvima.
- Osnivački akt akcionarskog društva ne menja se.
- Statut akcionarskog društva menja se odlukom skupštine, odnosno drugog organa.
- Zakonski zastupnik društva je u obavezi da nakon svake izmene osnivačkog akta, odnosno statuta sačini i potpiše prečišćeni tekst tih dokumenata.
- Izmene osnivačkog akta i statuta, kao i prečišćeni tekstovi tih dokumenata nakon svake takve izmene, registruju se u skladu sa zakonom o registraciji.

UGOVORI U VEZI SA DRUŠTVOM

- Član društva može zaključiti ugovor sa jednim ili više članova istog društva kojim se regulišu njihovi međusobni odnosi u vezi sa društvom, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- Ugovor se zaključuje u pisanoj formi.
- Ugovorom članovi društva koji su ga zaključili mogu urediti:
 - 1) posebne obaveze tih članova prema društvu;
 - 2) prava i obaveze tih članova u vezi sa prenosom udela odnosno akcija;
 - 3) kako će glasati u skupštini, po određenim ili svim pitanjima;
 - 4) način preraspodele dobiti između tih članova;
 - 5) način rešavanja blokade u odlučivanju;
 - 6) druga pitanja od značaja za njihove međusobne odnose.

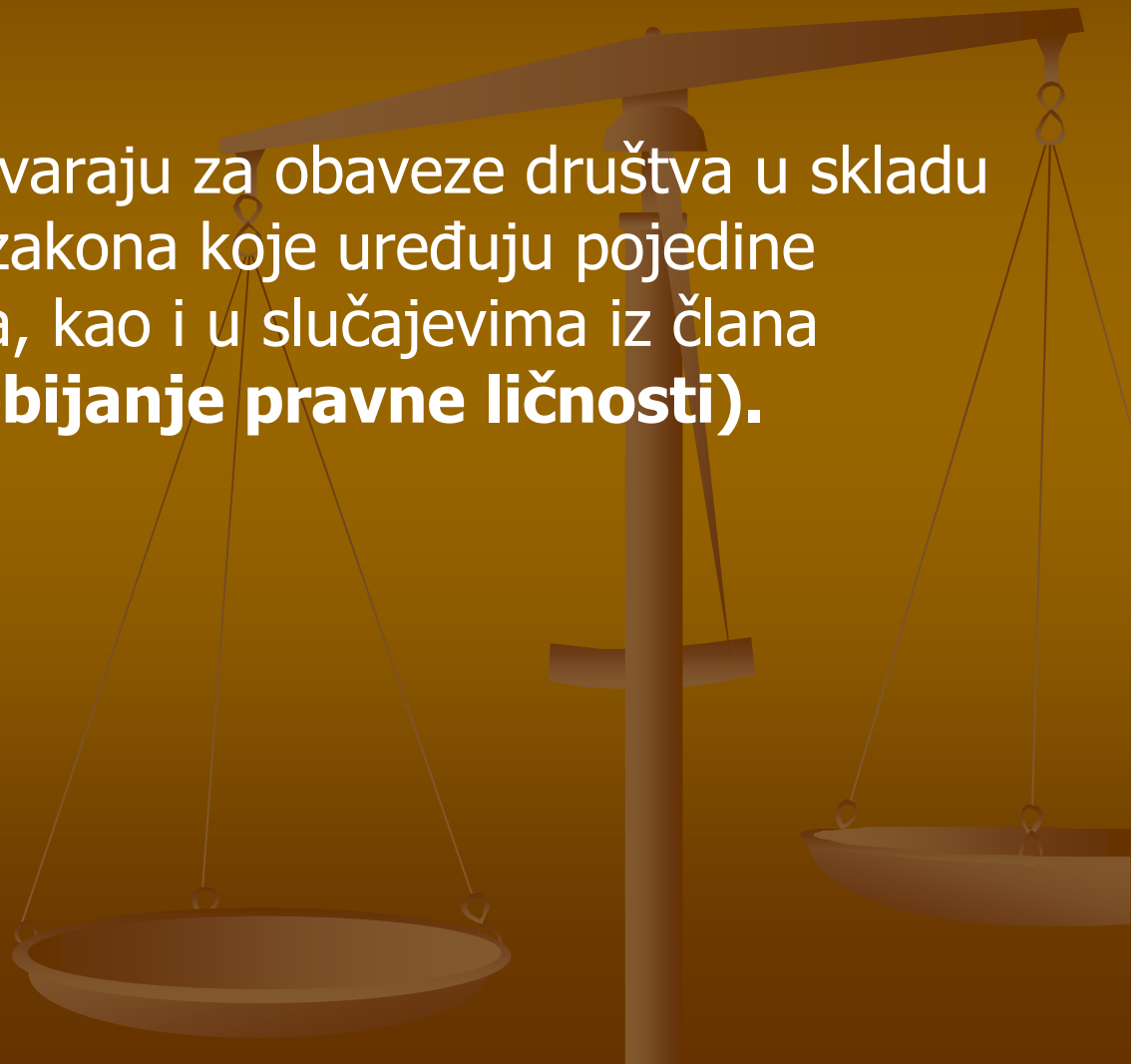
DEJSTVA UGOVORA U VEZI SA DRUŠTVOM

- Ugovor proizvodi dejstvo isključivo između članova društva koji su ga zaključili.
- Ugovor u slučaju ortačkog društva naziva se ugovor ortaka, u slučaju komanditnog društva i društva s ograničenom odgovornošću ugovor članova, a u slučaju akcionarskog društva ugovor akcionara.

ODGOVORNOST ZA OBAVEZE DRUŠTVA

- Članovi društva odgovaraju za obaveze društva u skladu sa odredbama ovog zakona koje uređuju pojedine pravne forme društva, kao i u slučajevima iz člana 18.ovog zakona (**Probijanje pravne ličnosti**).

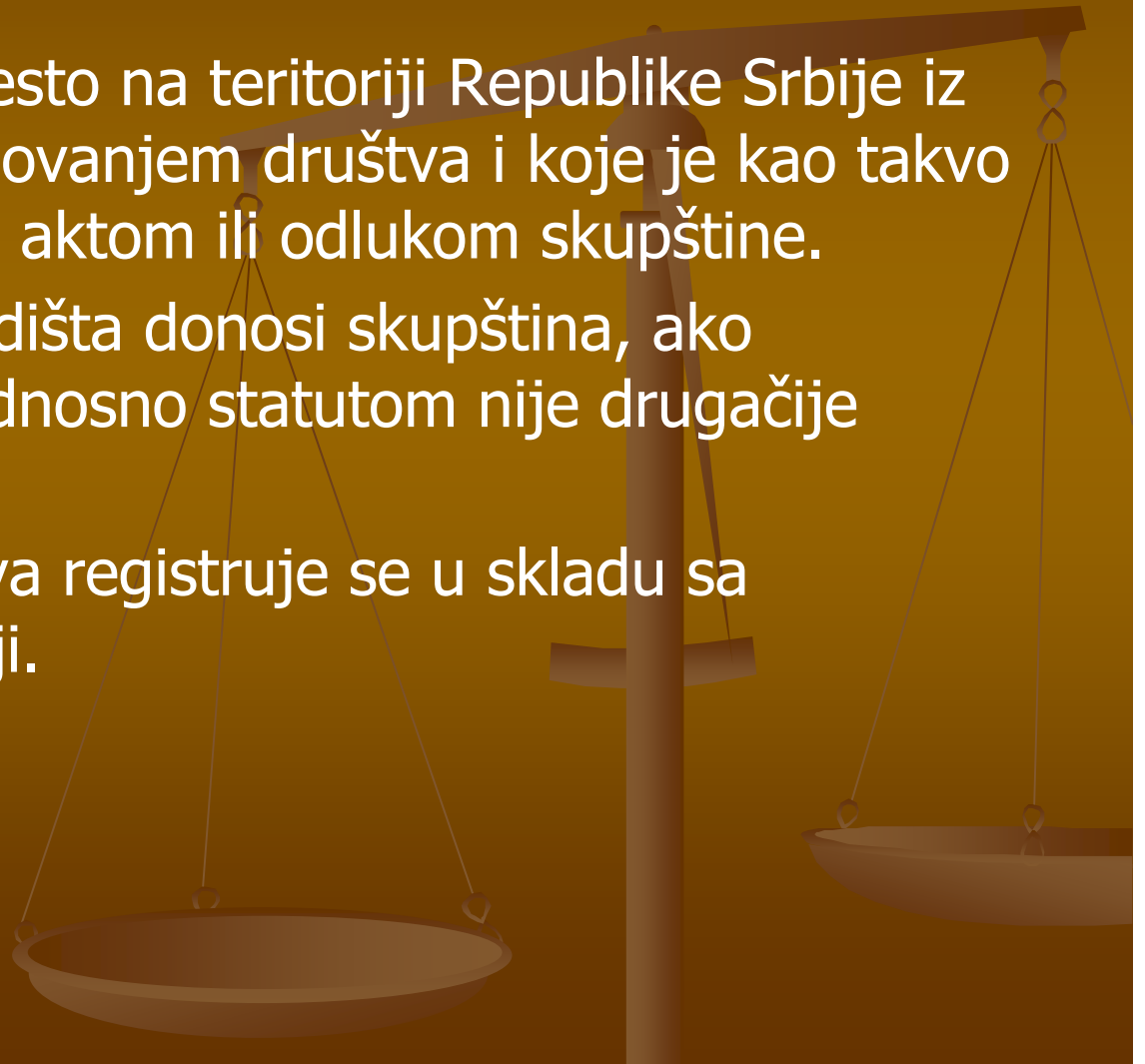

PROBIJANJE PRAVNE LIČNOSTI

- Komanditor, član društva s ograničenom odgovornošću i akcionar, kao i zakonski zastupnik tog lica ako je ono poslovno nesposobno fizičko lice, koji zlopotrebi pravilo o ograničenoj odgovornosti odgovara za obaveze društva.
- Smatraće se da postoji zlopotreba naročito ako to lice:
 - 1) upotrebi društvo za postizanje cilja koji mu je inače zabranjen;
 - 2) koristi imovinu društva ili njome raspolaže kao da je njegova lična imovina;
 - 3) koristi društvo ili njegovu imovinu u cilju oštećenja poverilaca društva;
 - 4) radi sticanja koristi za sebe ili treća lica umanjuje imovinu društva, iako je znalo ili moralo znati da društvo neće moći da izvršava svoje obaveze.
- Poverilac društva može podneti tužbu protiv ovih lica nadležnom sudu prema sedištu društva u roku od šest meseci od dana saznanja za zlopotrebu, a najkasnije u roku od pet godina od dana zlopotrebe.

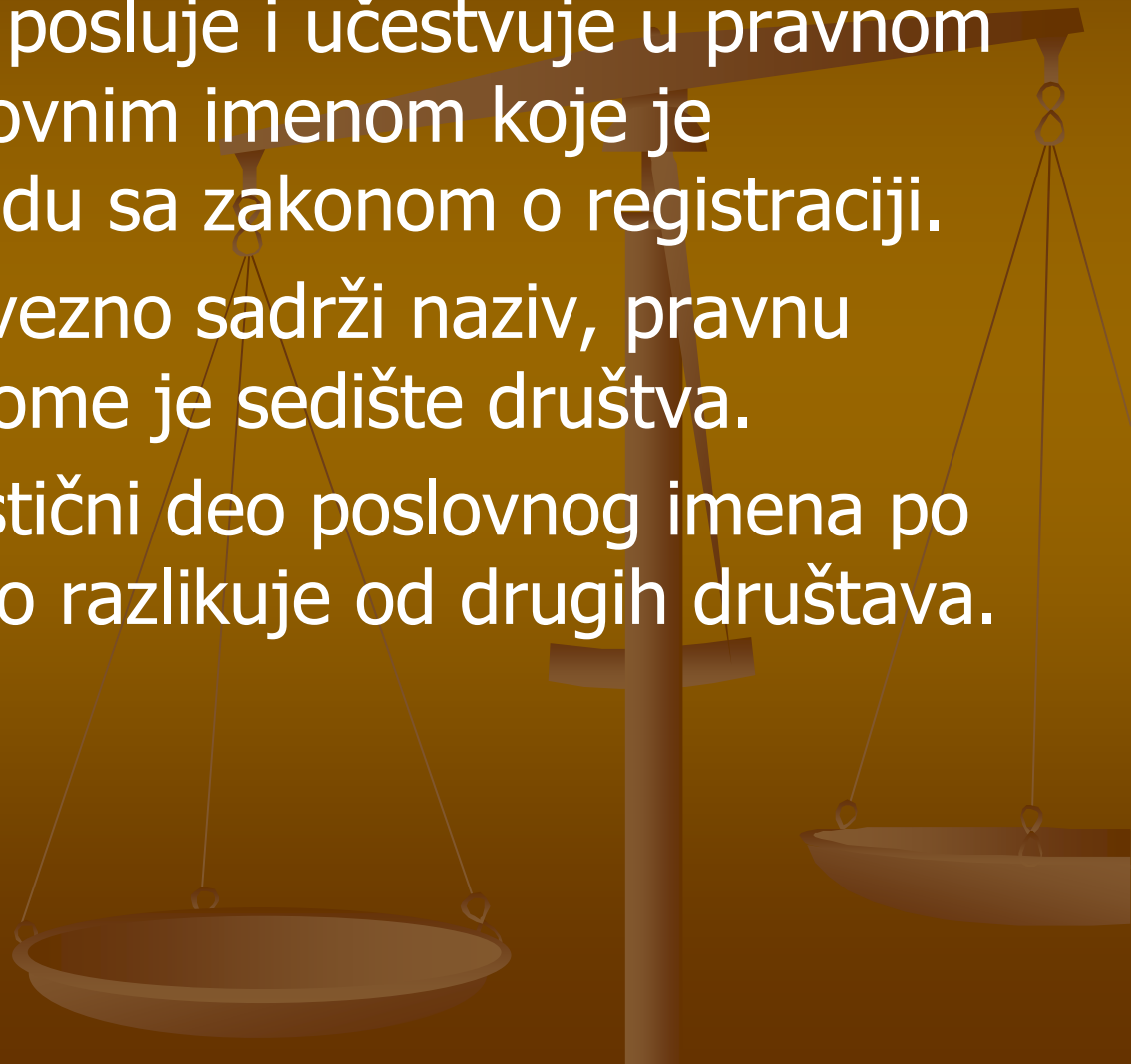
SEDIŠTE DRUŠTVA

- Sedište društva je mesto na teritoriji Republike Srbije iz koga se upravlja poslovanjem društva i koje je kao takvo određeno osnivačkim aktom ili odlukom skupštine.
- Odluku o promeni sedišta donosi skupština, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drugačije određeno.
- Adresa sedišta društva registruje se u skladu sa zakonom o registraciji.

POSLOVNO IME

- Privredno društvo posluje i učestvuje u pravnom prometu pod poslovnim imenom koje je registrovalo u skladu sa zakonom o registraciji.
- Poslovno ime obavezno sadrži naziv, pravnu formu i mesto u kome je sedište društva.
- Naziv je karakteristični deo poslovnog imena po kome se to društvo razlikuje od drugih društava.

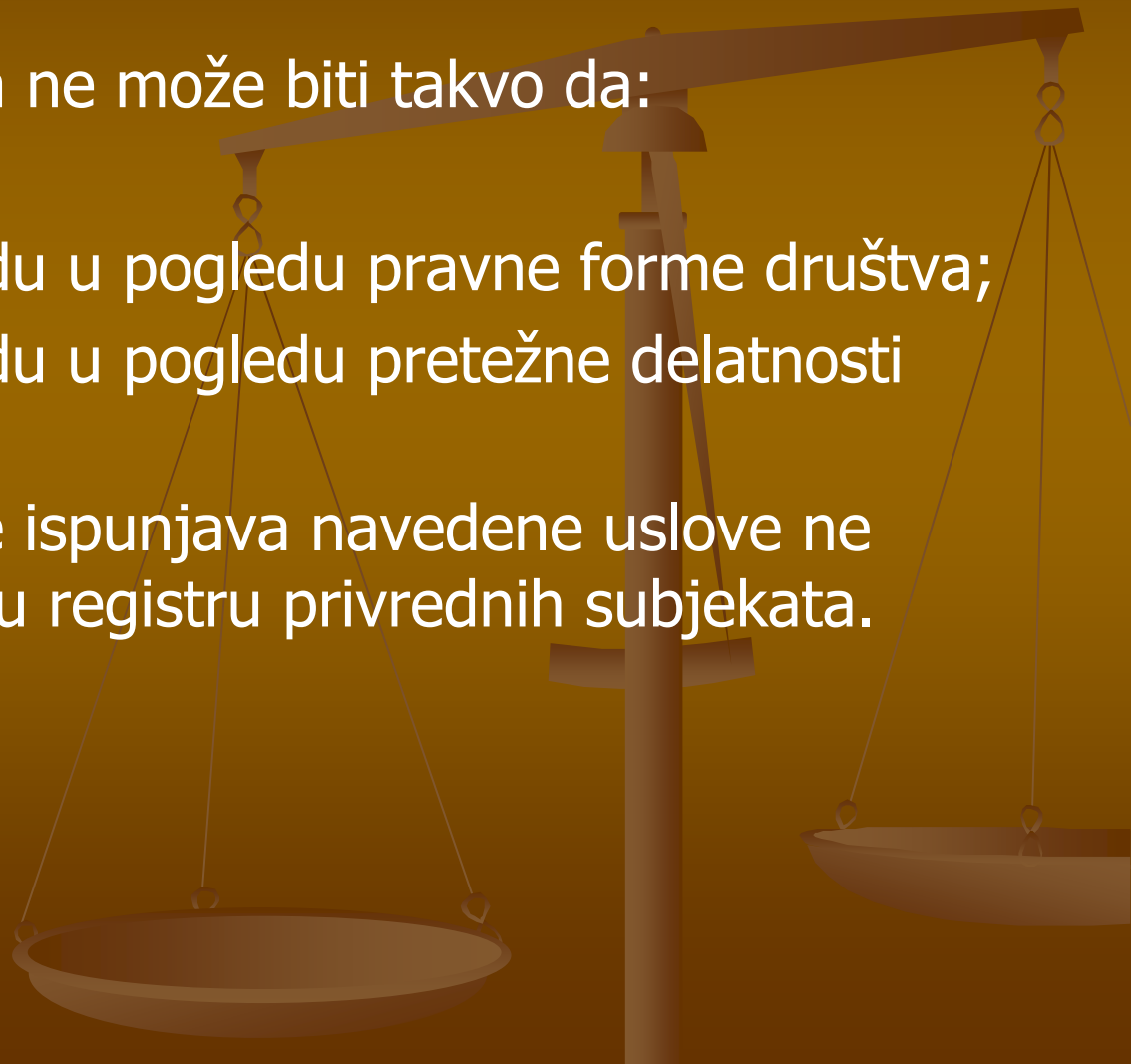

OZNAČAVANJE PRAVNE FORME U POSLOVNOM IMENU

- Pravna forma se u poslovnom imenu označava na sledeći način:
 - 1) za ortačko društvo: „ortačko društvo“ ili skraćenicom „o.d.“ ili „od“.
 - 2) za komanditno društvo: „komanditno društvo“ ili skraćenicom „k.d.“ ili „kd“.
 - 3) za društvo s ograničenom odgovornošću: „društvo s ograničenom odgovornošću“ ili skraćenicom „d.o.o.“ ili „doo“.
 - 4) za akcionarsko društvo: „akcionarsko društvo“ ili skraćenicom „a.d.“ ili „ad“.
- Uz poslovno ime privrednog društva u postupku likvidacije dodaje se oznaka „u likvidaciji“.

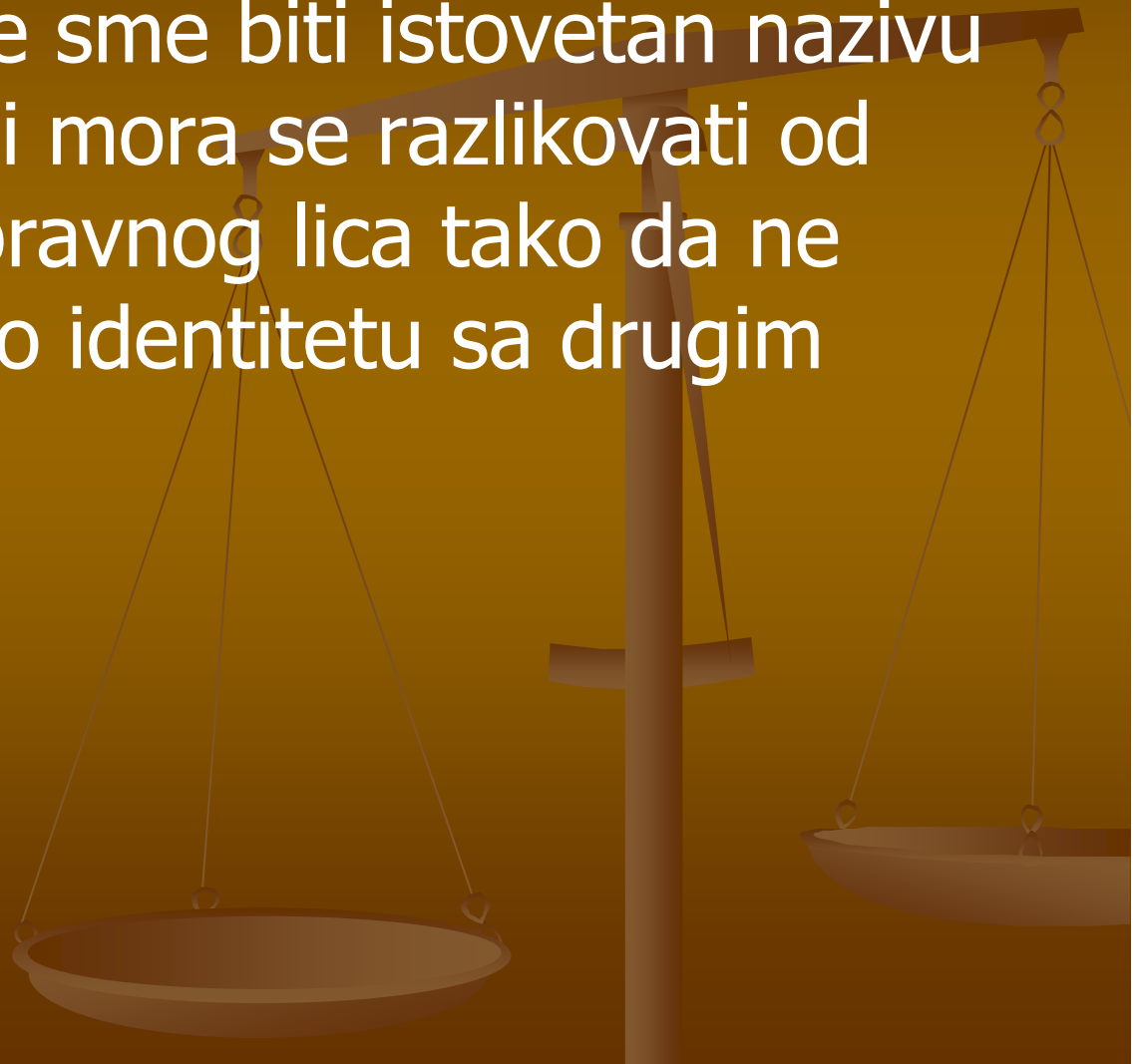
OGRANIČENJA U POGLEDU POSLOVNOG IMENA

- Poslovno ime društva ne može biti takvo da:
 - 1) vređa javni moral;
 - 2) može izazvati zabludu u pogledu pravne forme društva;
 - 3) može izazvati zabludu u pogledu pretežne delatnosti društva.
- Poslovno ime koje ne ispunjava navedene uslove ne može se registrovati u registru privrednih subjekata.

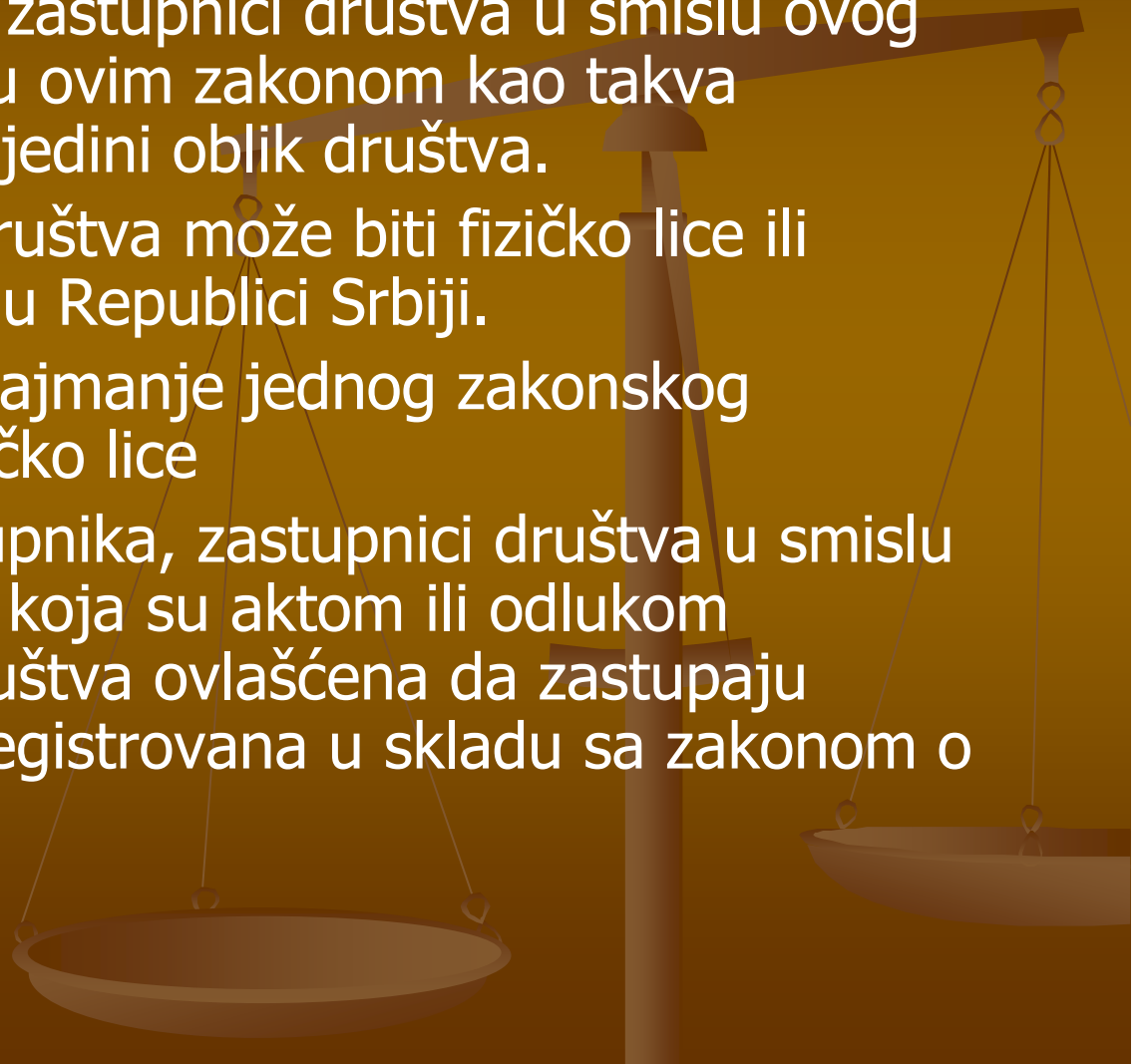
ZAŠTITA NAZIVA DRUŠTVA

- Naziv društva ne sme biti istovetan nazivu drugog društva i mora se razlikovati od naziva drugog pravnog lica tako da ne izaziva zabludu o identitetu sa drugim društvom.

ZASTUPANJE I ZASTUPNICI

- Zakonski (statutarni) zastupnici društva u smislu ovog zakona su lica koja su ovim zakonom kao takva određena za svaki pojedini oblik društva.
- Zakonski zastupnik društva može biti fizičko lice ili društvo registrovano u Republici Srbiji.
- Društvo mora imati najmanje jednog zakonskog zastupnika koji je fizičko lice
- Osim zakonskih zastupnika, zastupnici društva u smislu ovog zakona su i lica koja su aktom ili odlukom nadležnog organa društva ovlašćena da zastupaju društvo i kao takva registrovana u skladu sa zakonom o registraciji.

PUNOMOĆNICI PO ZAPOSLENJU

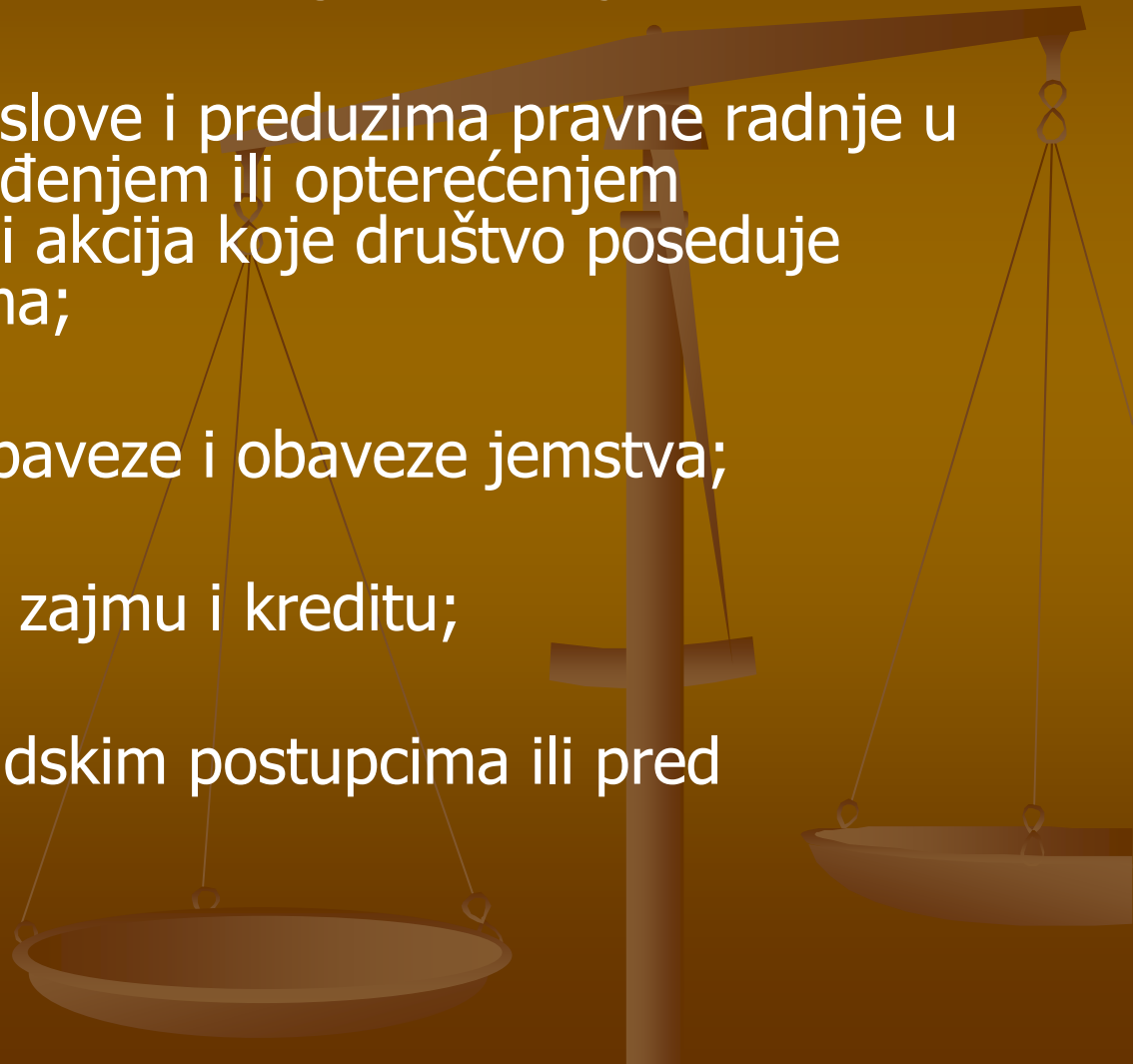
- Lica koja kao zaposleni u društvu rade na poslovima čije obavljanje u redovnom poslovanju uključuje i zaključenje ili ispunjenje određenih ugovora ili preduzimanje drugih pravnih radnji, ovlaštena su da kao punomoćnici društva zaključuju i ispunjavaju te ugovore, odnosno preduzimaju te pravne radnje u granicama poslova na kojima rade bez posebnog punomoćja.
- Pod pojmom zaposlenog u smislu ovog zakona smatra se fizičko lice koje je u radnom odnosu u društvu, kao i lice koje nije u radnom odnosu u društvu, ako obavlja funkciju u društvu.

PROKURA

- Prokura je poslovno punomoćje kojim društvo ovlašćuje jedno ili više fizičkih lica da u njegovo ime i za njegov račun zaključuju pravne poslove i preduzimaju druge pravne radnje.
- Izuzetno, prokura se može izdati i samo za ogranak društva.
- Prokura je neprenosiva i prokurista ne može dati punomoćje za zastupanje drugom licu.
- Prokura se izdaje odlukom ortaka, komanditora i komplementara, odnosno skupštine, ako osnivačkim aktom odnosno statutom nije drugačije određeno.
- Prokurista se registruje u skladu sa zakonom o registraciji

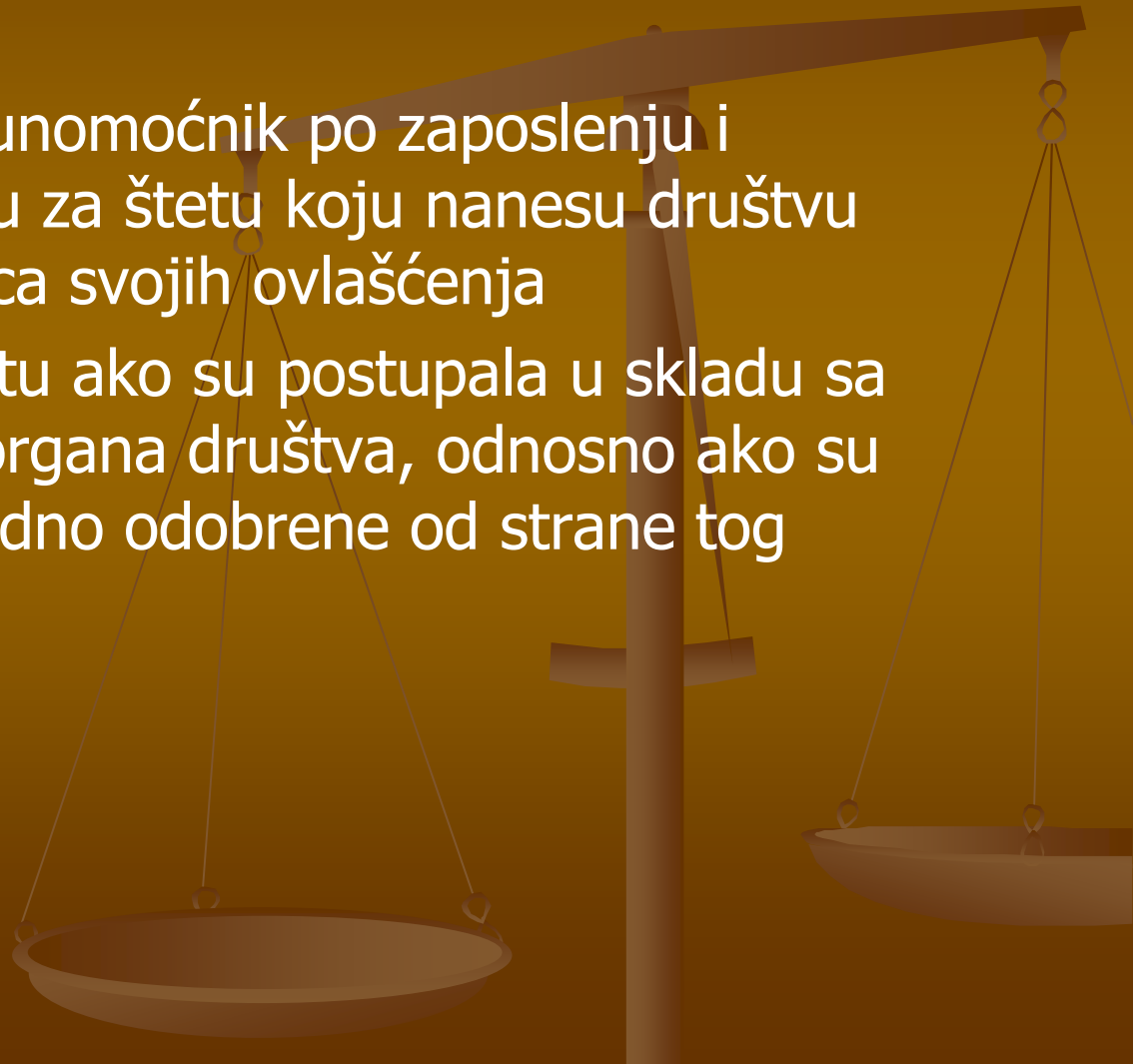
OGRANIČENJA PROKURE

- Prokurista ne može bez posebnog ovlašćenja da:
 - 1) zaključuje pravne poslove i preuzima pravne radnje u vezi sa sticanjem, otuđenjem ili opterećenjem nepokretnosti i udela i akcija koje društvo poseduje u drugim pravnim licima;
 - 2) preuzima menične obaveze i obaveze jemstva;
 - 3) zaključuje ugovore o zajmu i kreditu;
 - 4) zastupa društvo u sudskim postupcima ili pred arbitražom

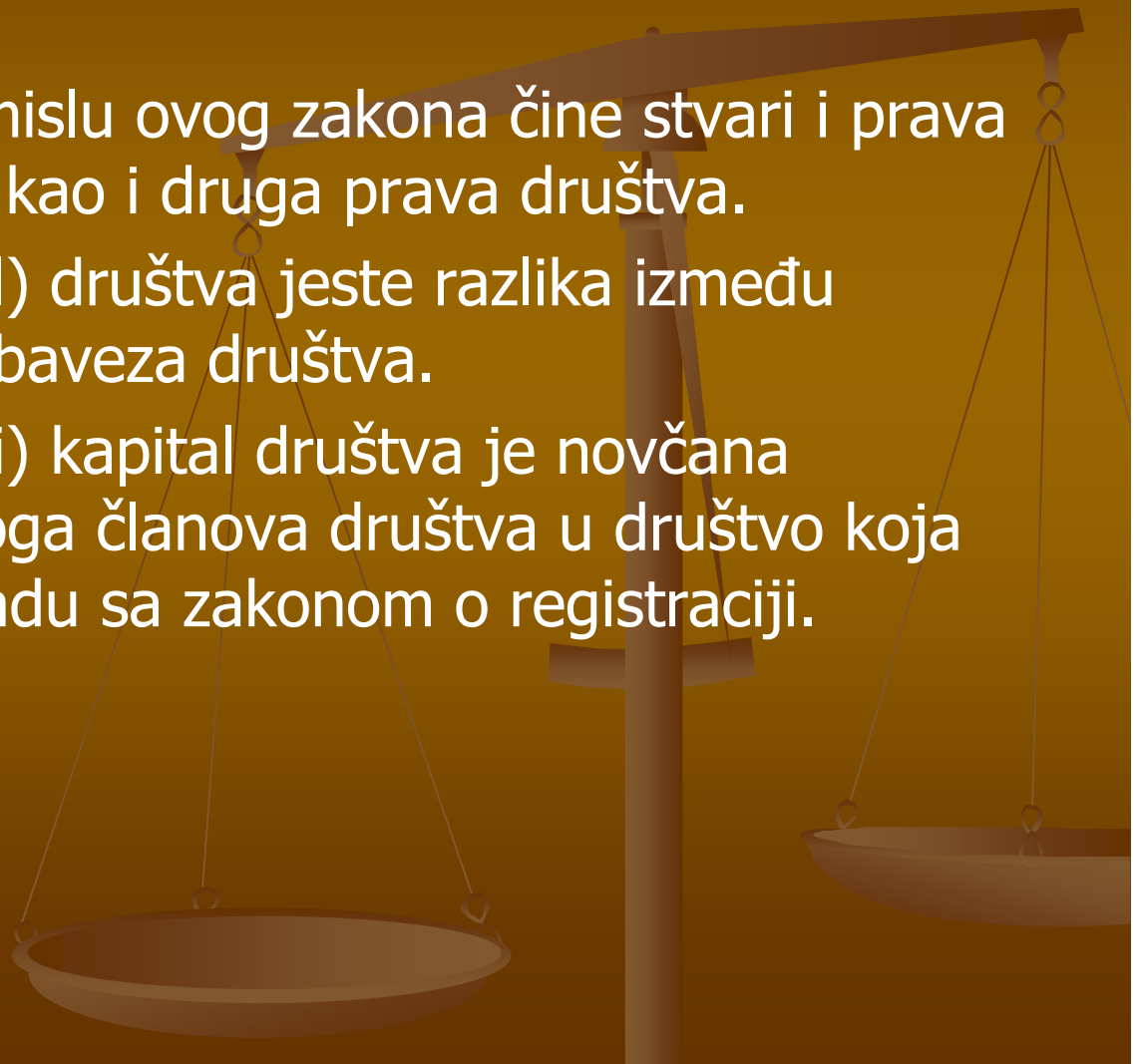
ODGOVORNOST I OGRANIČENJA ZA ZASTUPNIKE, PUNOMOĆNIKE PO ZAPOSLENJU I PROKURISTE

- Zastupnik društva, punomoćnik po zaposlenju i prokurista odgovaraju za štetu koju nanesu društvu prekoračenjem granica svojih ovlašćenja
- ne odgovaraju za štetu ako su postupala u skladu sa odlukom nadležnog organa društva, odnosno ako su njihove radnje naknadno odobrene od strane tog organa.

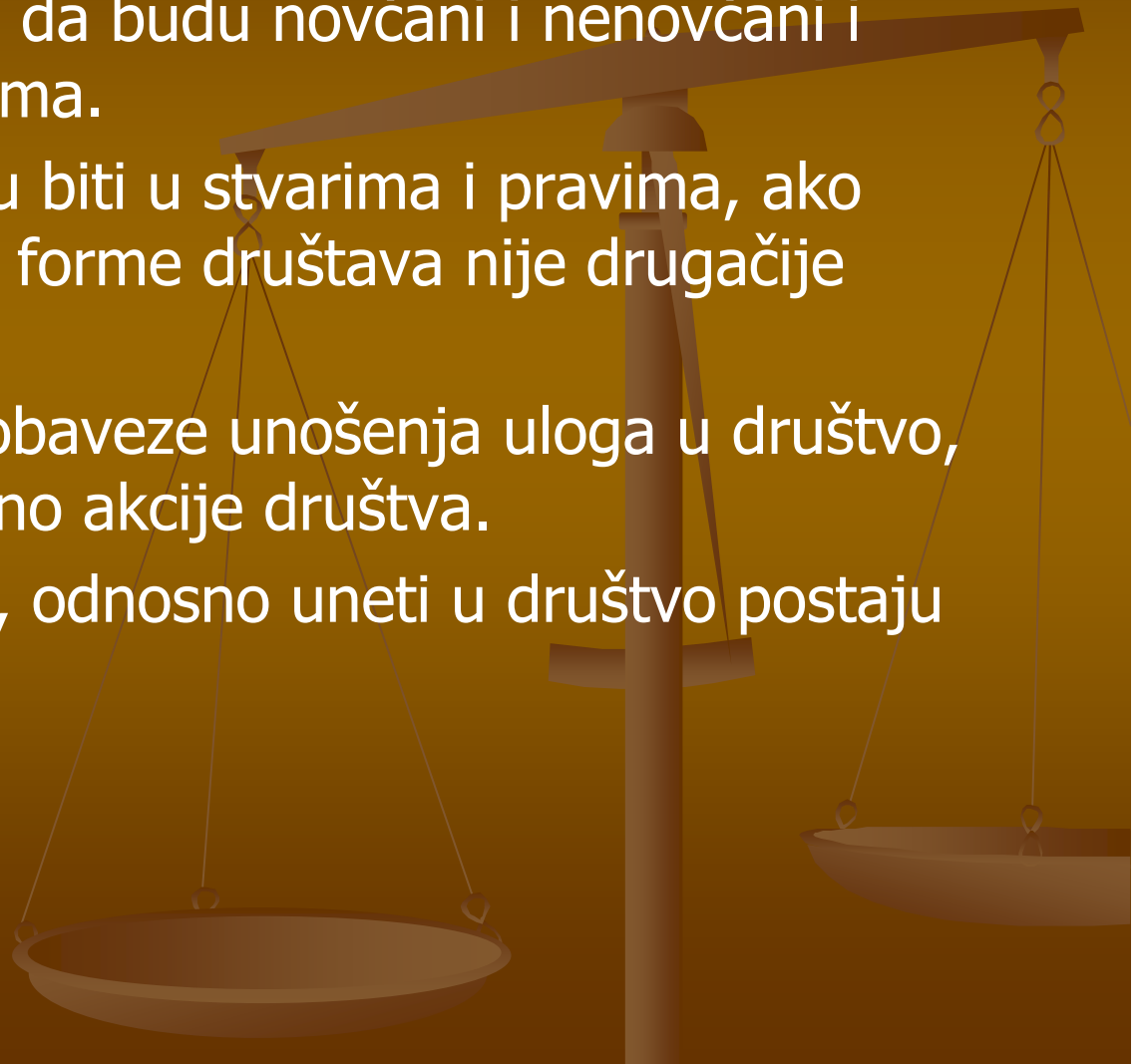
IMOVINA I KAPITAL DRUŠTVA

- Imovinu društva u smislu ovog zakona čine stvari i prava u vlasništvu društva, kao i druga prava društva.
- Neto imovina (kapital) društva jeste razlika između vrednosti imovine i obaveza društva.
- Osnovni (registrovani) kapital društva je novčana vrednost upisanih uloga članova društva u društvo koja je registrovana u skladu sa zakonom o registraciji.

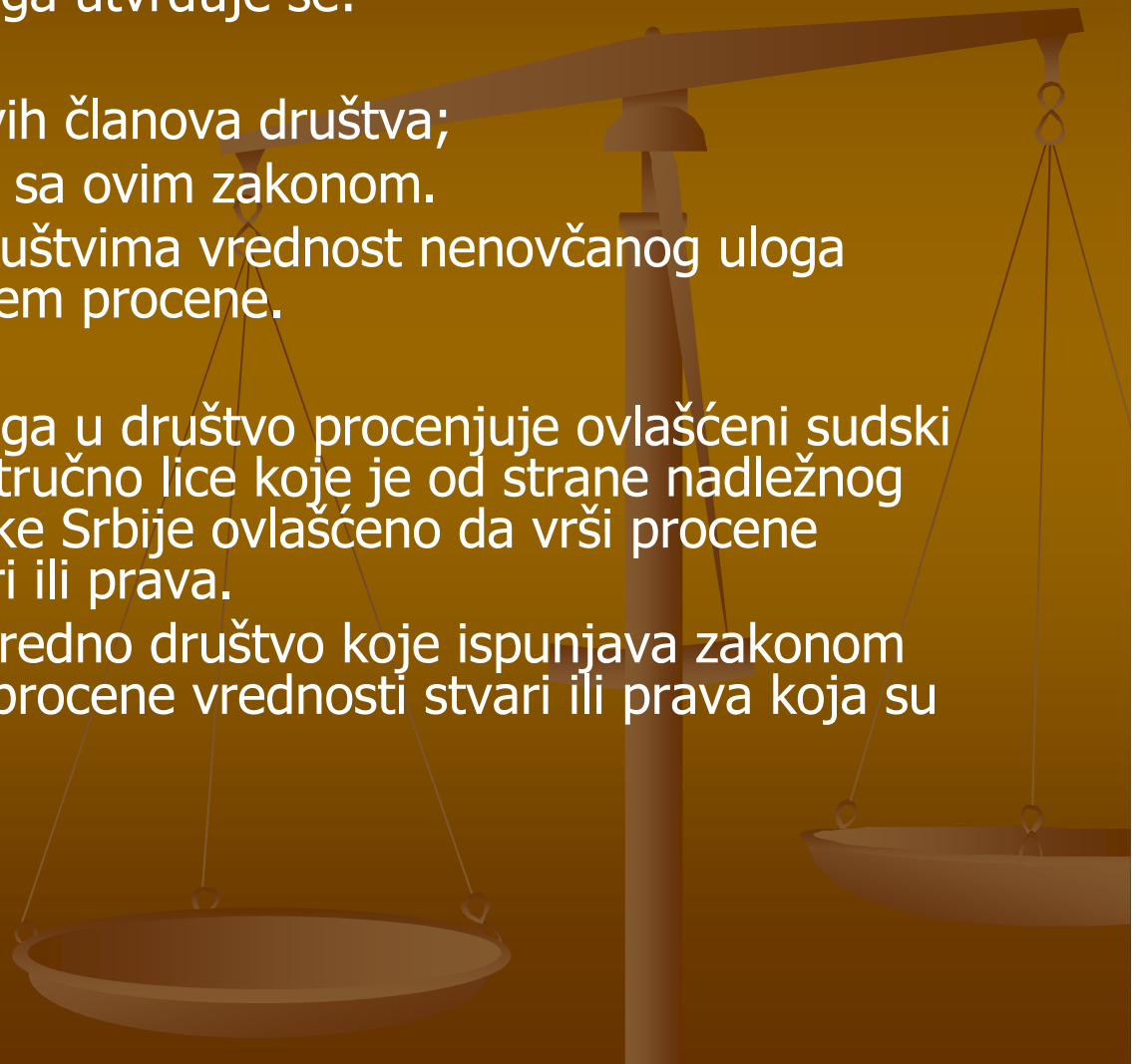
ULOZI U DRUŠTVO

- Ulozi u društvo mogu da budu novčani i nenovčani i izražavaju se u dinarima.
- Nenovčani ulozu mogu biti u stvarima i pravima, ako zakonom za pojedine forme društava nije drugačije određeno.
- Po osnovu preuzete obaveze unošenja uloga u društvo, lica stiču udeo odnosno akcije društva.
- Ulozi koji su uplaćeni, odnosno uneti u društvo postaju imovina društva.

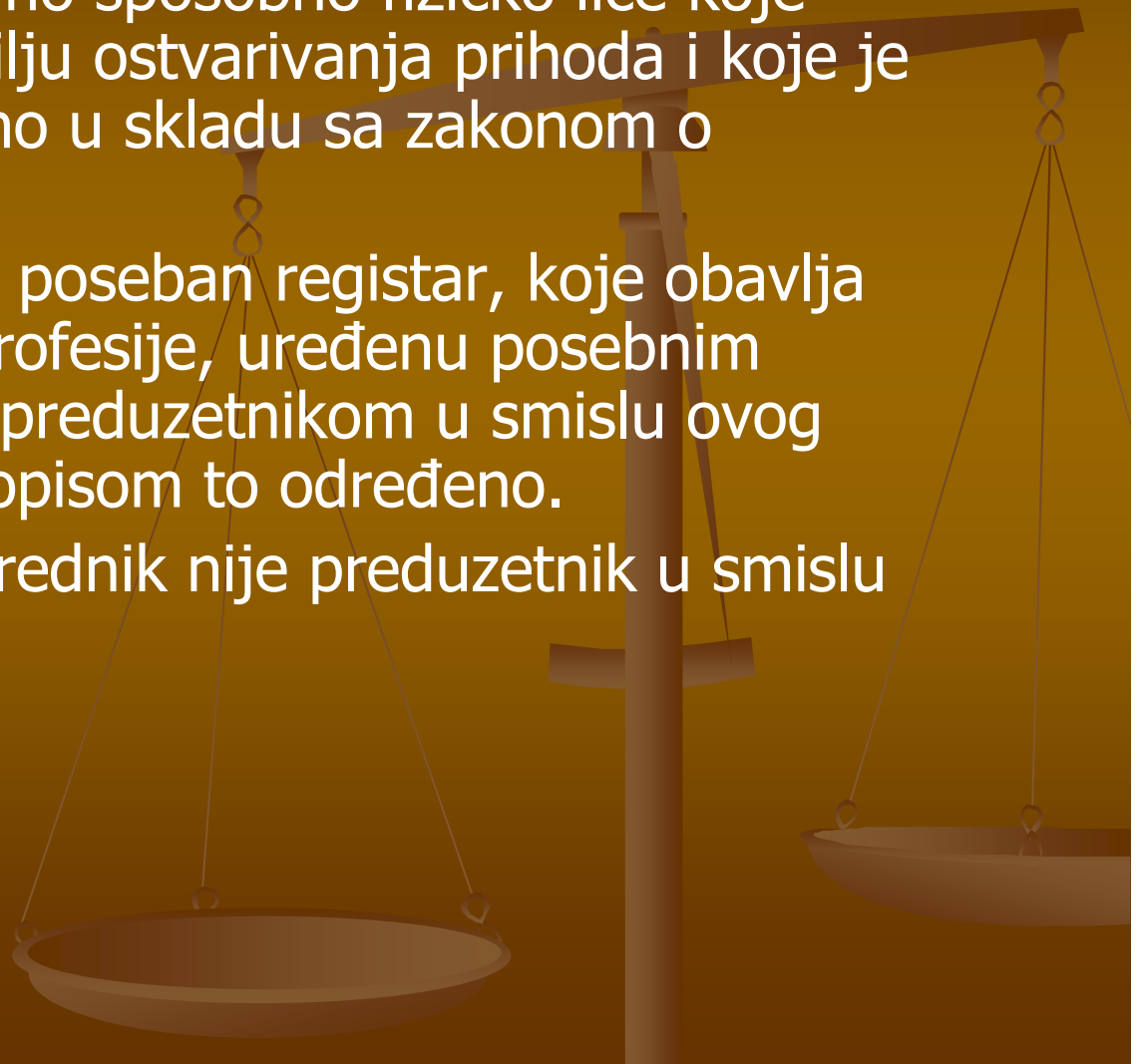
UTVRĐIVANJE VREDNOSTI NENOVČANOG ULOGA

- Vrednost nenovčanog uloga utvrđuje se:
 - 1) sporazumno od strane svih članova društva;
 - 2) putem procene, u skladu sa ovim zakonom.
- U javnim akcionarskim društvima vrednost nenovčanog uloga utvrđuje se isključivo putem procene.
- Vrednost nenovčanog uloga u društvo procenjuje ovlašćeni sudski veštak, revizor ili drugo stručno lice koje je od strane nadležnog državnog organa Republike Srbije ovlašćeno da vrši procene vrednosti određenih stvari ili prava.
- Procenu može vršiti i privredno društvo koje ispunjava zakonom propisane uslove da vrši procene vrednosti stvari ili prava koja su predmet procene.

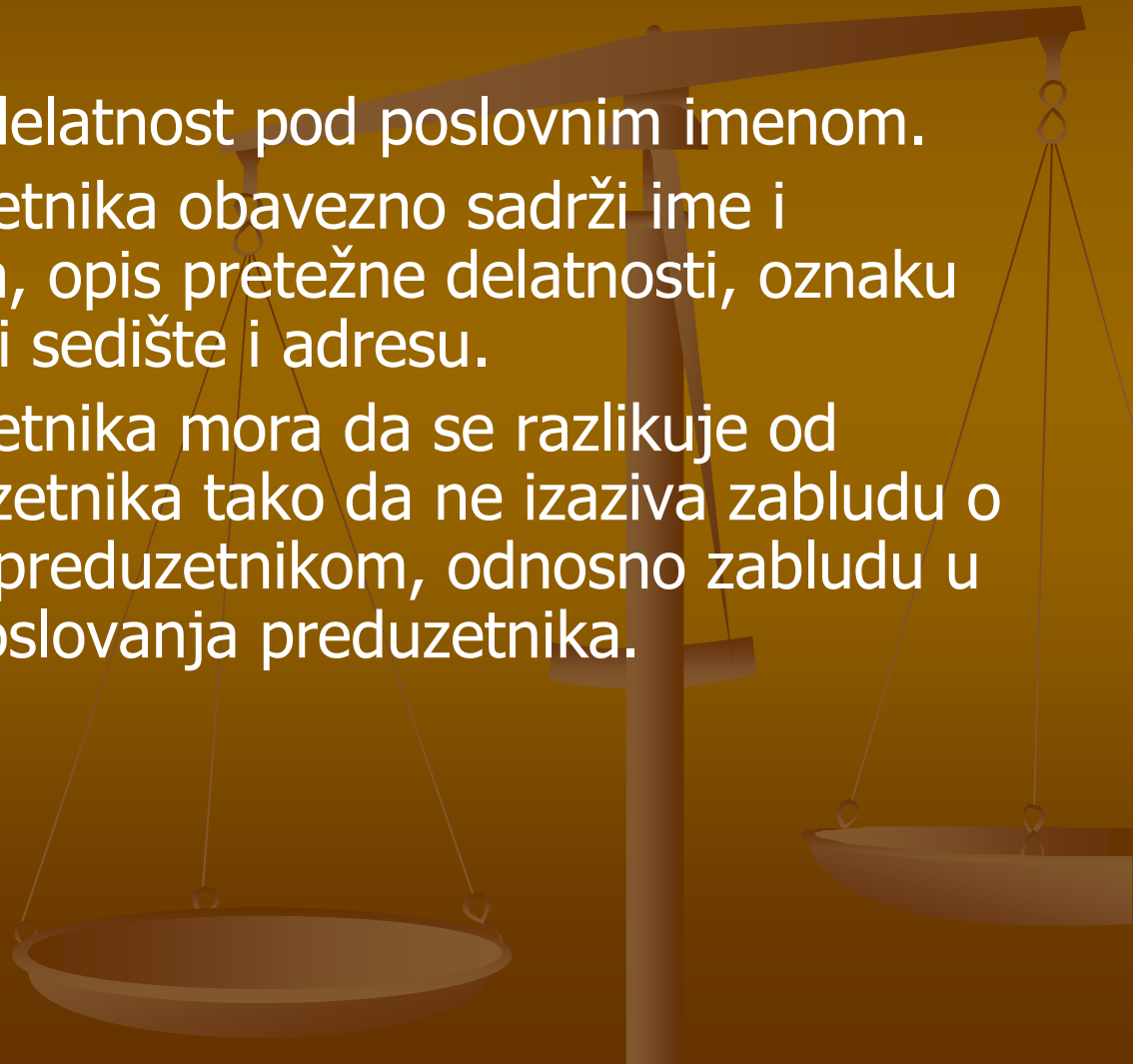
PREDUZETNIK

- Preduzetnik je poslovno sposobno fizičko lice koje obavlja delatnost u cilju ostvarivanja prihoda i koje je kao takvo registrovano u skladu sa zakonom o registraciji.
- Fizičko lice upisano u poseban registar, koje obavlja delatnost slobodne profesije, uređenu posebnim propisom, smatra se preduzetnikom u smislu ovog zakona ako je tim propisom to određeno.
- Individualni poljoprivrednik nije preduzetnik u smislu ovog zakona.

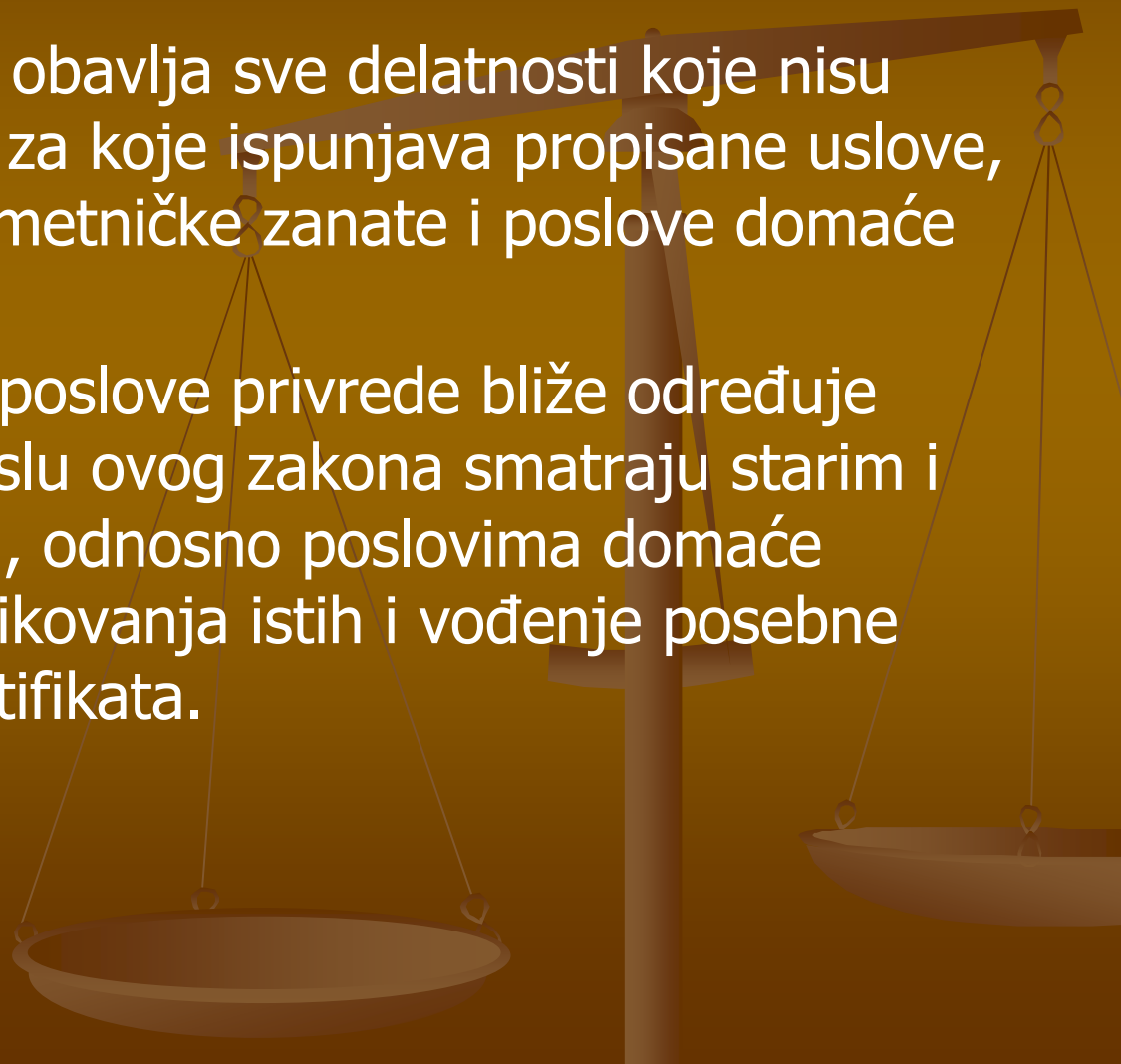
POSLOVNO IME PREDUZETNIKA

- Preduzetnik obavlja delatnost pod poslovnim imenom.
- Poslovno ime preduzetnika obavezno sadrži ime i prezime preduzetnika, opis pretežne delatnosti, oznaku „preduzetnik” ili „pr” i sedište i adresu.
- Poslovno ime preduzetnika mora da se razlikuje od naziva drugog preduzetnika tako da ne izaziva zabludu o identitetu sa drugim preduzetnikom, odnosno zabludu u pogledu predmeta poslovanja preduzetnika.

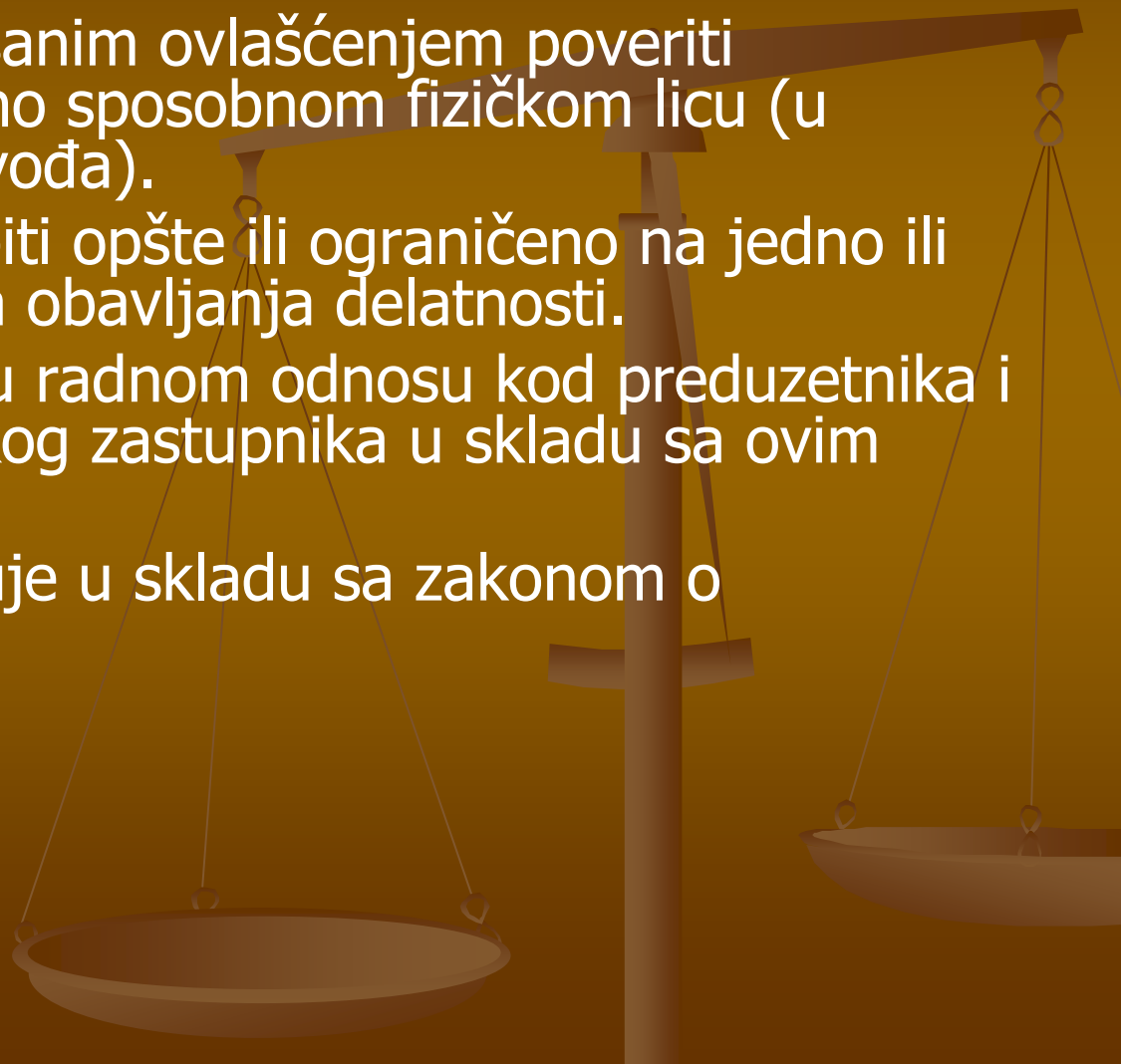
DELATNOST PREDUZETNIKA

- Preduzetnik može da obavlja sve delatnosti koje nisu zakonom zabranjene za koje ispunjava propisane uslove, uključujući i stare i umetničke zanate i poslove domaće radinosti.
- Ministar nadležan za poslove privrede bliže određuje poslove koji se u smislu ovog zakona smatraju starim i umetničkim zanatima, odnosno poslovima domaće radinosti, način sertifikovanja istih i vođenje posebne evidencije izdatih sertifikata.

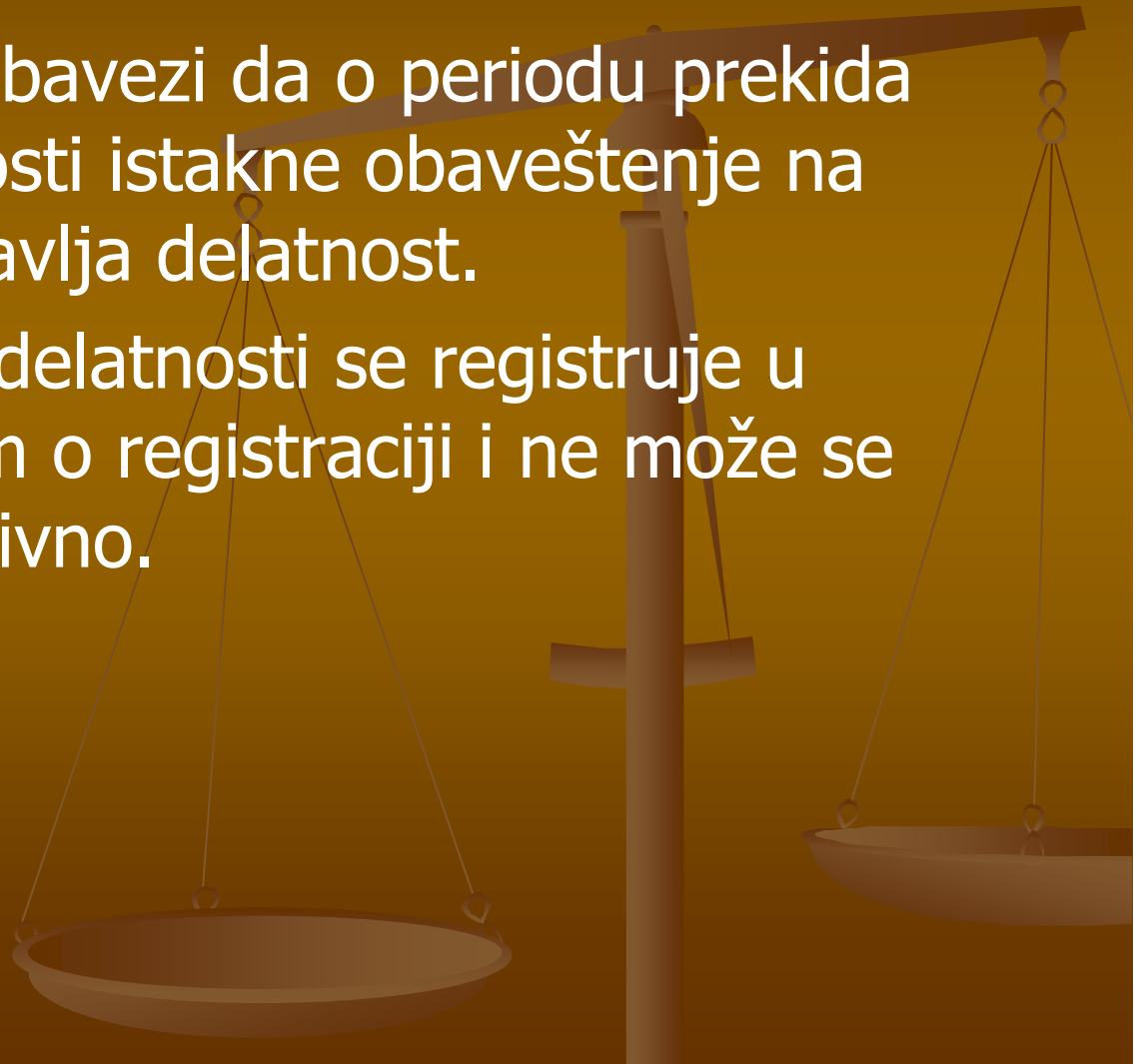
POSLOVOĐA I OSTALI ZAPOSLENI

- Preduzetnik može pisanim ovlašćenjem poveriti poslovođenje poslovno sposobnom fizičkom licu (u daljem tekstu: poslovođa).
- Poslovođenje može biti opšte ili ograničeno na jedno ili više izdvojenih mesta obavljanja delatnosti.
- Poslovođa mora biti u radnom odnosu kod preduzetnika i ima svojstvo zakonskog zastupnika u skladu sa ovim zakonom.
- Poslovođa se registruje u skladu sa zakonom o registraciji.

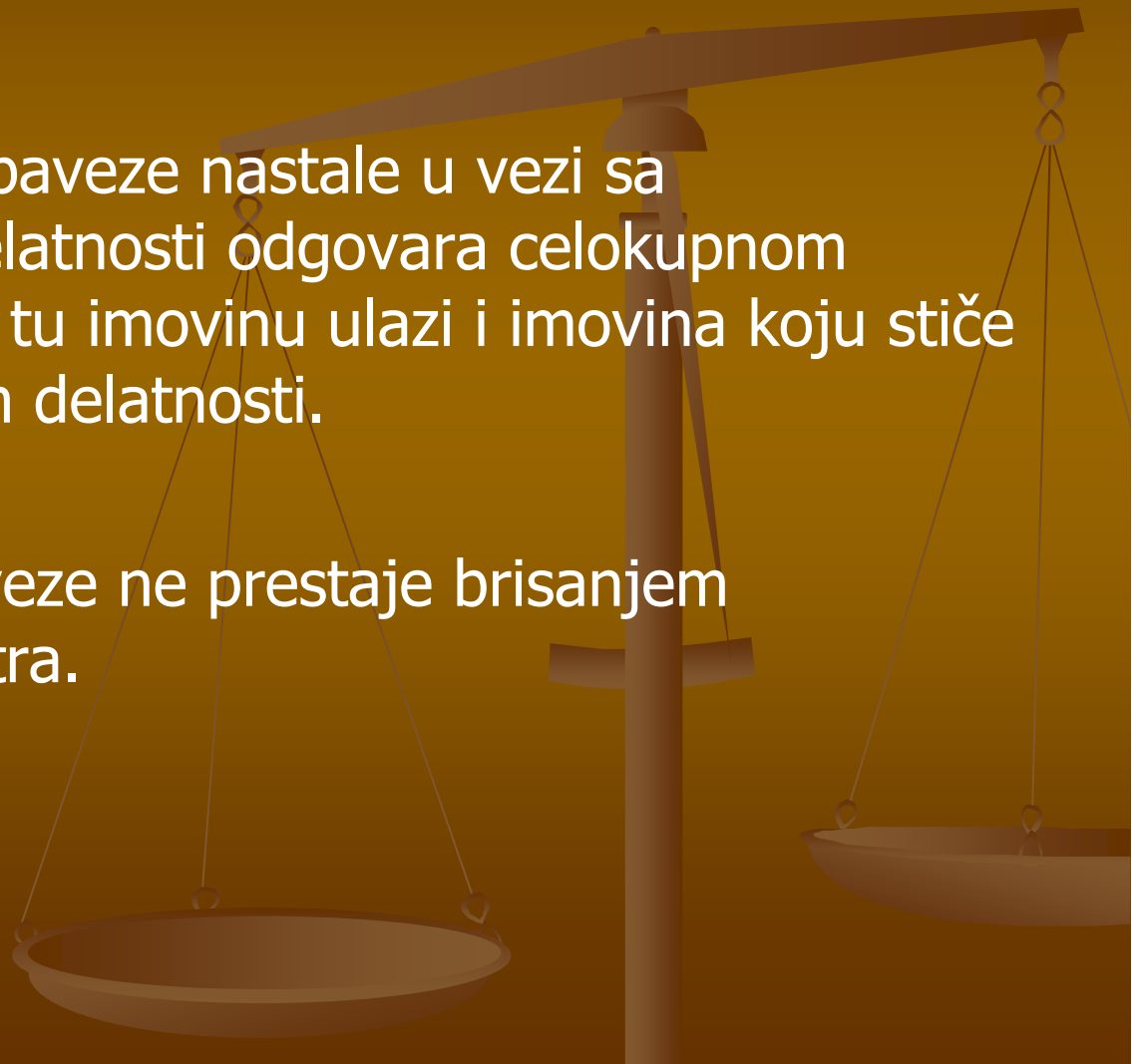
PREKID OBAVLJANJA DELATNOSTI

- Preduzetnik je u obavezi da o periodu prekida obavljanja delatnosti istakne obaveštenje na mestu u kome obavlja delatnost.
- Prekid obavljanja delatnosti se registruje u skladu sa zakonom o registraciji i ne može se utvrđivati retroaktivno.

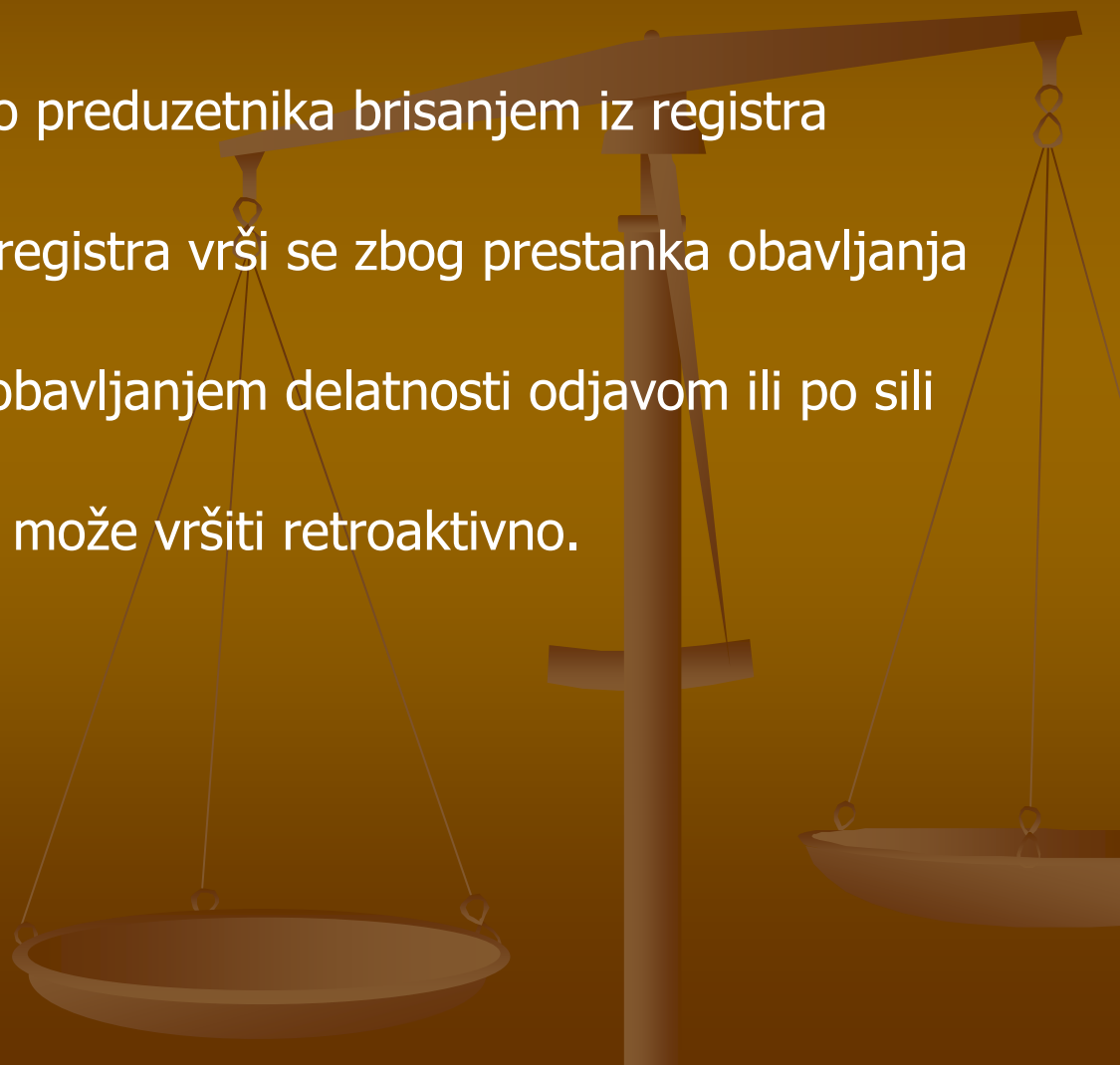
IMOVINA I ODGOVORNOST ZA OBAVEZE

- Preduzetnik za sve obaveze nastale u vezi sa obavljanjem svoje delatnosti odgovara celokupnom svojom imovinom i u tu imovinu ulazi i imovina koju stiče u vezi sa obavljanjem delatnosti.
- Odgovornost za obaveze ne prestaje brisanjem preduzetnika iz registra.

GUBITAK SVOJSTVA PREDUZETNIKA

- Preduzetnik gubi svojstvo preduzetnika brisanjem iz registra privrednih subjekata.
- Brisanje preduzetnika iz registra vrši se zbog prestanka obavljanja delatnosti.
- Preduzetnik prestaje sa obavljanjem delatnosti odjavom ili po sili zakona.
- Brisanje iz registra se ne može vršiti retroaktivno.

PRESTANAK PO SILI ZAKONA

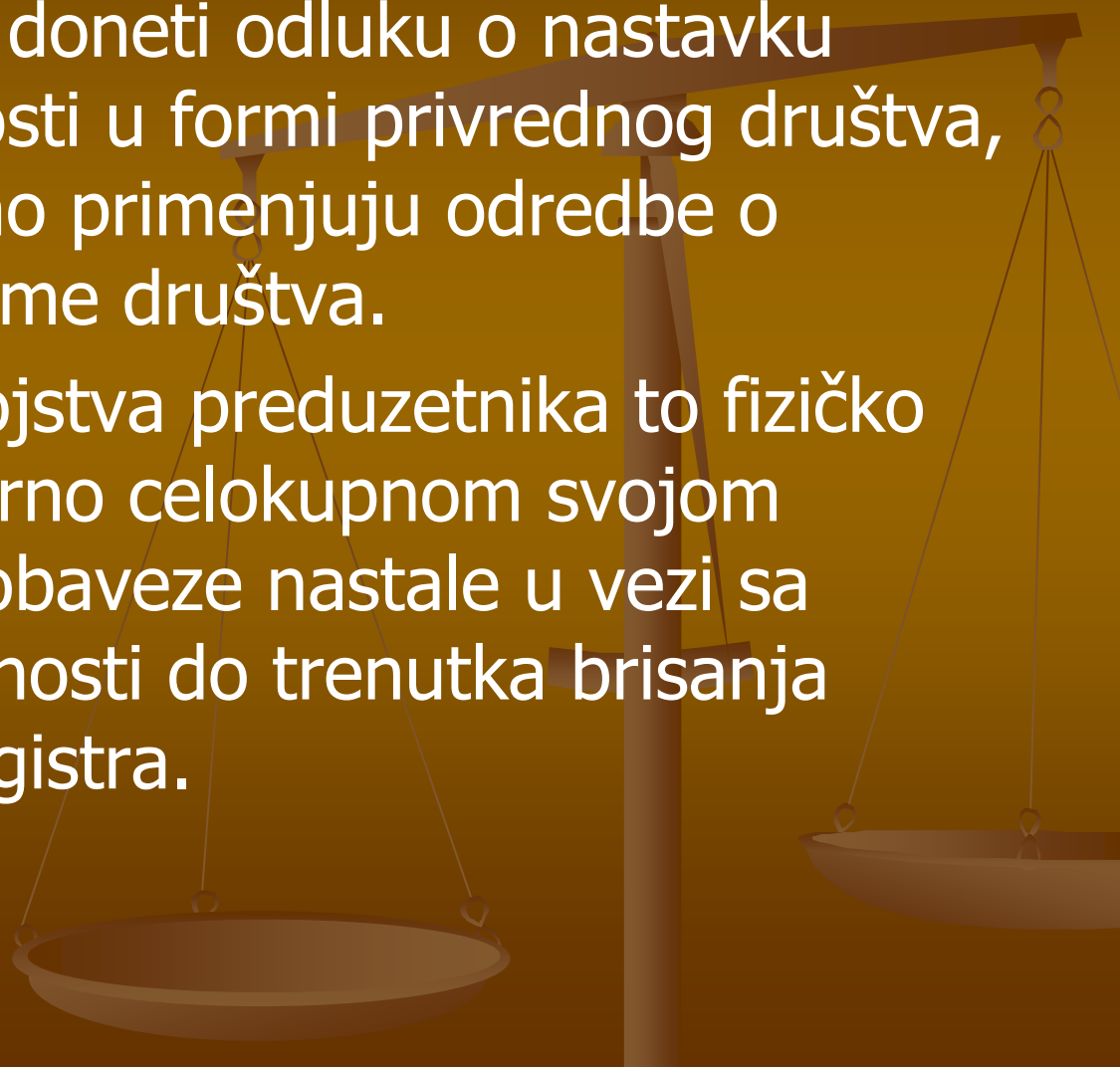
- Preduzetnik prestaje sa radom po sili zakona u sledećim slučajevima:
 - 1) smrću ili trajnim gubitkom poslovne sposobnosti;
 - 2) istekom vremena, ako je obavljanje delatnosti registrovano na određenovreme;
 - 3) ako mu je poslovni račun u blokadi duže od dve godine, na osnovu zahteva za brisanje preduzetnika iz registra koji podnese Narodna banka Srbije ili Poreska uprava;
 - 4) ako je pravnosnažnom presudom utvrđena ništavost registracije preduzetnika;
 - 5) ako mu je pravnosnažnom presudom, izvršnom odlukom nadležnog organa ili suda časti komore u koju je učlanjen izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti;
 - 6) u slučaju prestanka važenja odobrenja, saglasnosti ili drugog akta nadležnog organa koji je u skladu sa ovim zakonom, posebnim zakonom propisan kao uslov za registraciju;
 - 7) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

KONTINUITET OBAVLJANJA DELATNOSTI OD STRANE NASLEDNIKA

- U slučaju smrti ili gubitka poslovne sposobnosti preduzetnika, naslednik, odnosno član njegovog porodičnog domaćinstva (bračni drug, deca, usvojenici i roditelji) koji je pri tom i sam poslovno sposobno fizičko lice može nastaviti obavljanje delatnosti na osnovu rešenja o nasleđivanju ili međusobnog sporazuma o nastavku obavljanja delatnosti, koji potpisuju svi naslednici, odnosno članovi porodičnog domaćinstva
- Lice je dužno je da u roku od 30 dana od dana smrti preduzetnika prijavi nastavak obavljanja delatnosti registru u skladu sa zakonom o registraciji.
- Poslovno sposobni naslednik može nastaviti obavljanje delatnosti preduzetnika i za života preduzetnika ako to pravo vrši na osnovu raspodele zaostavštine za života u skladu sa propisima kojima se uređuje nasleđivanje.

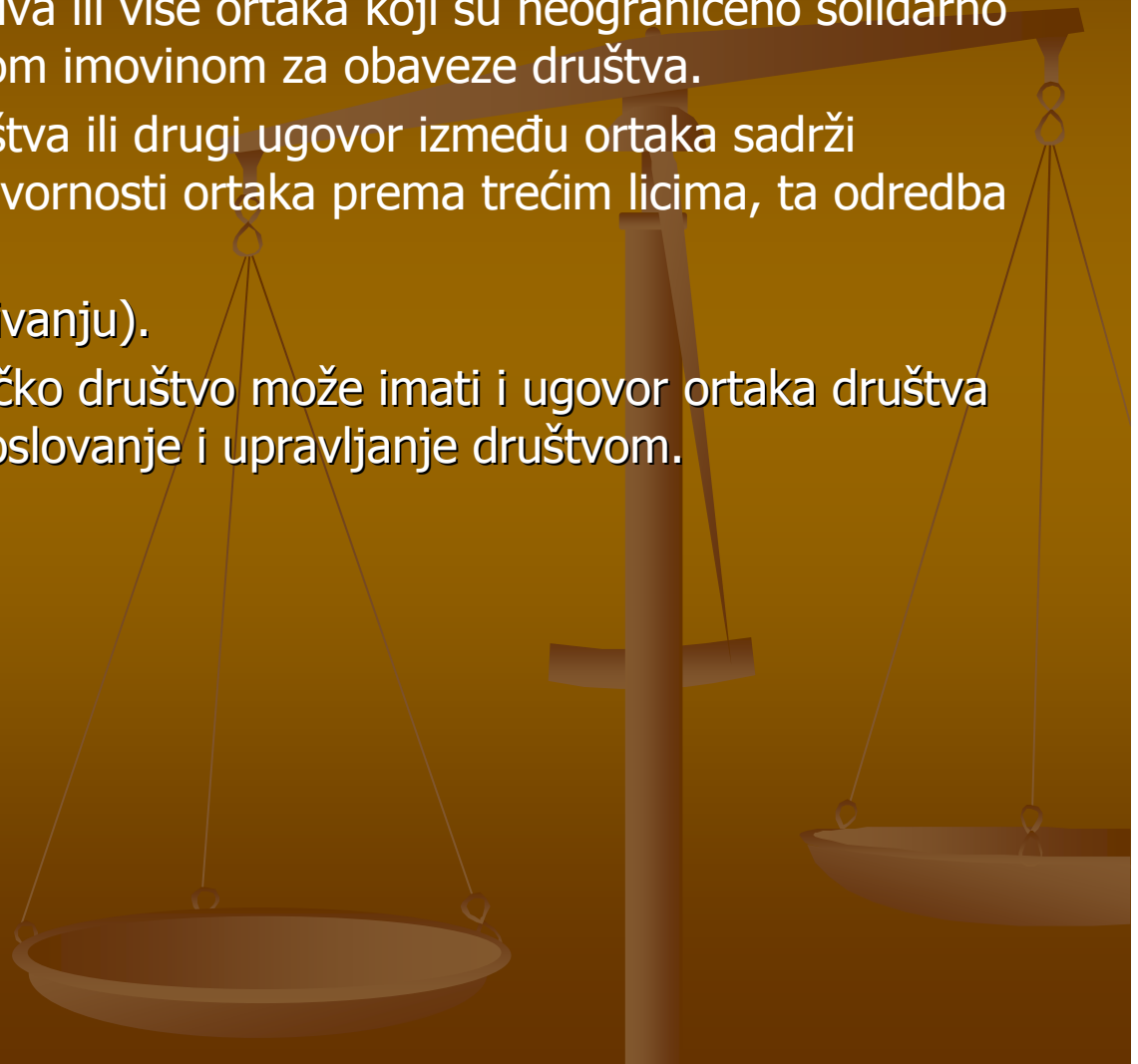
NASTAVAK OBAVLJANJA DELATNOSTI U FORMI PRIVREDNOG DRUŠTVA

- Preduzetnik može doneti odluku o nastavku obavljanja delatnosti u formi privrednog društva, pri čemu se shodno primenjuju odredbe o osnivanju date forme društva.
- Nakon gubitka svojstva preduzetnika to fizičko lice ostaje odgovorno celokupnom svojom imovinom za sve obaveze nastale u vezi sa obavljanjem delatnosti do trenutka brisanja preduzetnika iz registra.

ORTAČKO DRUŠTVO

- Ortačko društvo je društvo dva ili više ortaka koji su neograničeno solidarno odgovorni celokupnom svojom imovinom za obaveze društva.
- Ako ugovor o osnivanju društva ili drugi ugovor između ortaka sadrži odredbu o ograničenju odgovornosti ortaka prema trećim licima, ta odredba nema pravno dejstvo.
- Osnivački akt (ugovor o osnivanju).
- Pored osnivačkog akta, ortačko društvo može imati i ugovor ortaka društva kojim se uređuje naročito poslovanje i upravljanje društvom.

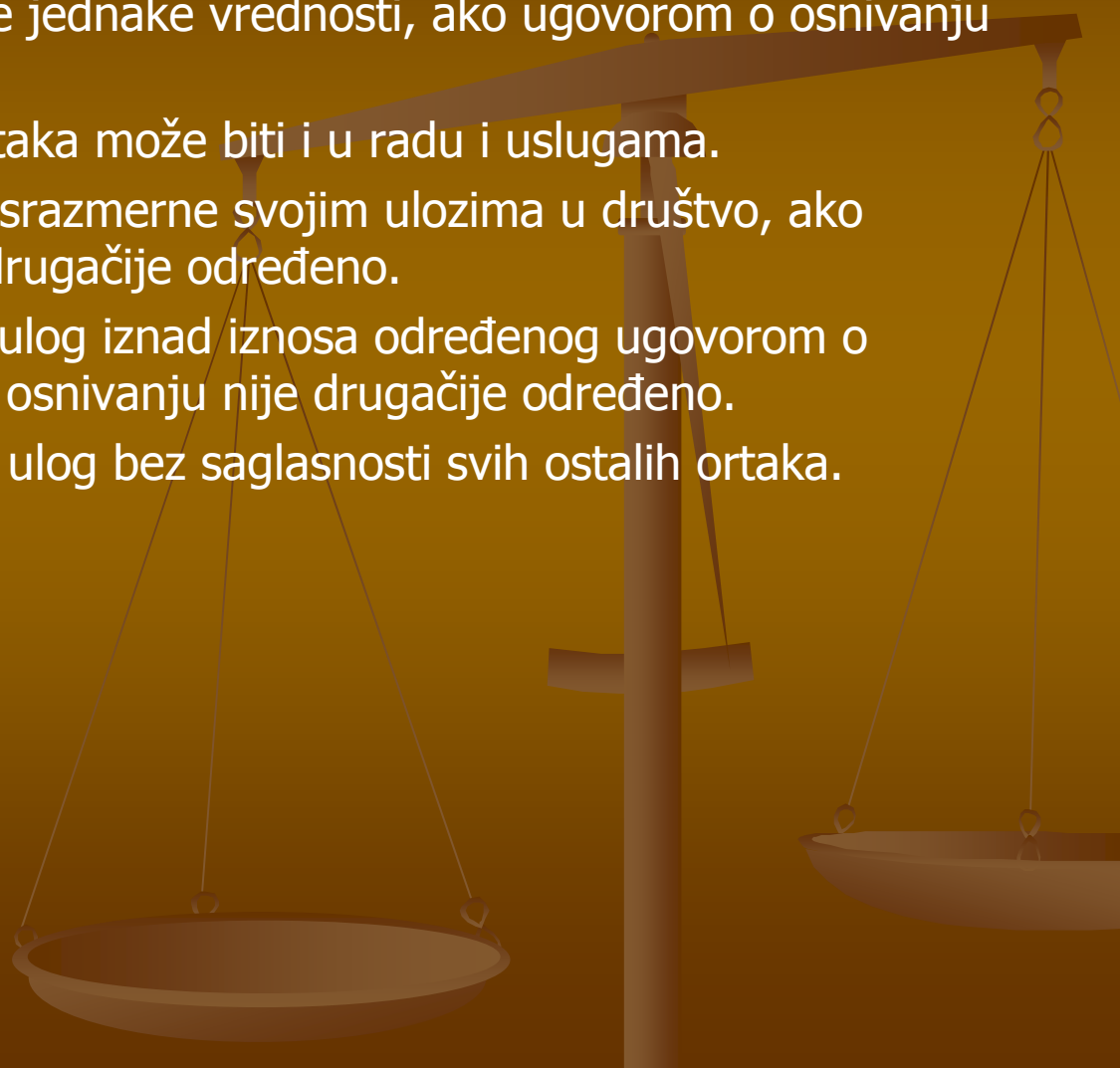
UGOVOR O OSNIVANJU ORTAČKOG DRUŠTVA

sadrži:

- 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište ortaka koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište ortaka koji je strano fizičko lice, odnosno poslovno ime, matični broj i sedište ortaka koji je domaće pravno lice, odnosno poslovno ime, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sedište ortaka koji je strano pravno lice;
 - 2) poslovno ime i sedište društva;
 - 3) pretežnu delatnost društva;
 - 4) označenje vrste i vrednosti uloga svakog ortaka.
- Ugovor o osnivanju može da sadrži i druge elemente od značaja za društvo i ortake.
 - Izmene i dopune ugovora o osnivanju društva vrše se jednoglasnom odlukom svih ortaka društva, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno

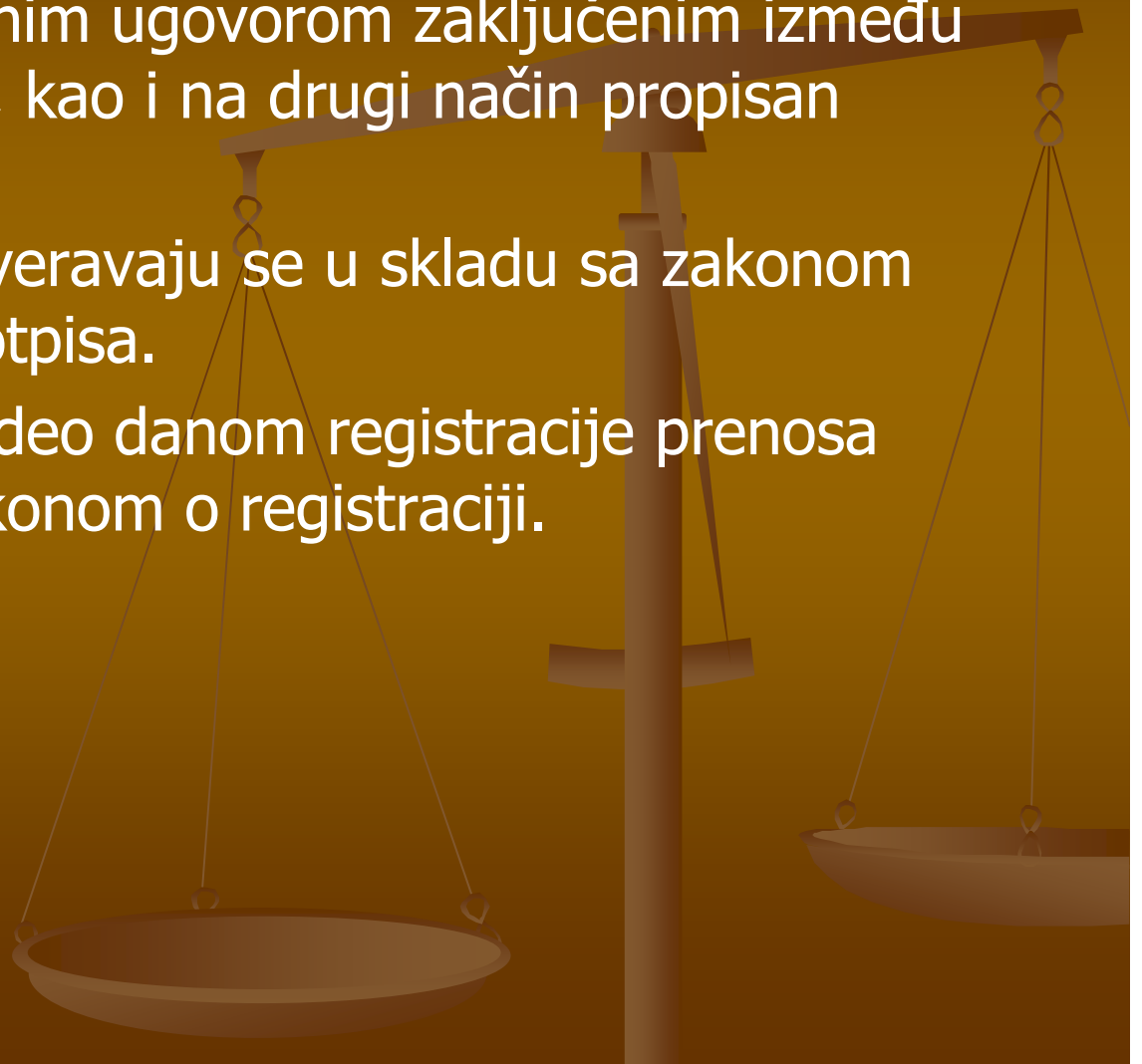
ULOG I UDEO

- Ortaci u društvo unose uloge jednake vrednosti, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
- Izuzetno, nenovčani ulog ortaka može biti i u radu i uslugama.
- Ortaci stiču udele u društvu srazmerne svojim ulozima u društvo, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
- Ortak nije dužan da poveća ulog iznad iznosa određenog ugovorom o osnivanju , ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
- Ortak ne može smanjiti svoj ulog bez saglasnosti svih ostalih ortaka.

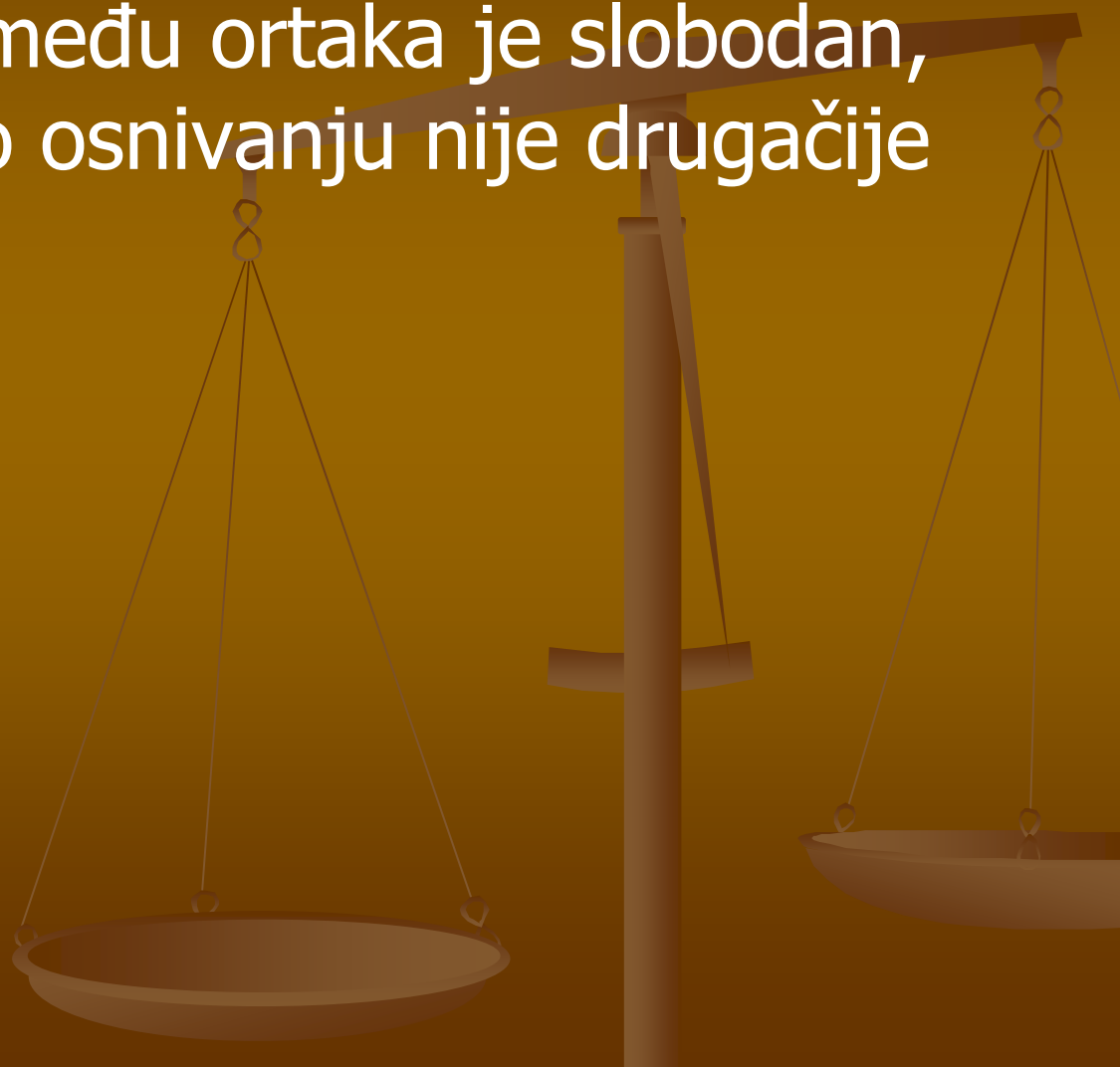
PRENOS UDELA

- Udeo se prenosi pisanim ugovorom zaključenim između prenosioca i sticaoca, kao i na drugi način propisan zakonom.
- Potpisi na ugovoru overavaju se u skladu sa zakonom koji uređuje overu potpisa.
- Sticalac udela stiče udeo danom registracije prenosa udela u skladu sa zakonom o registraciji.

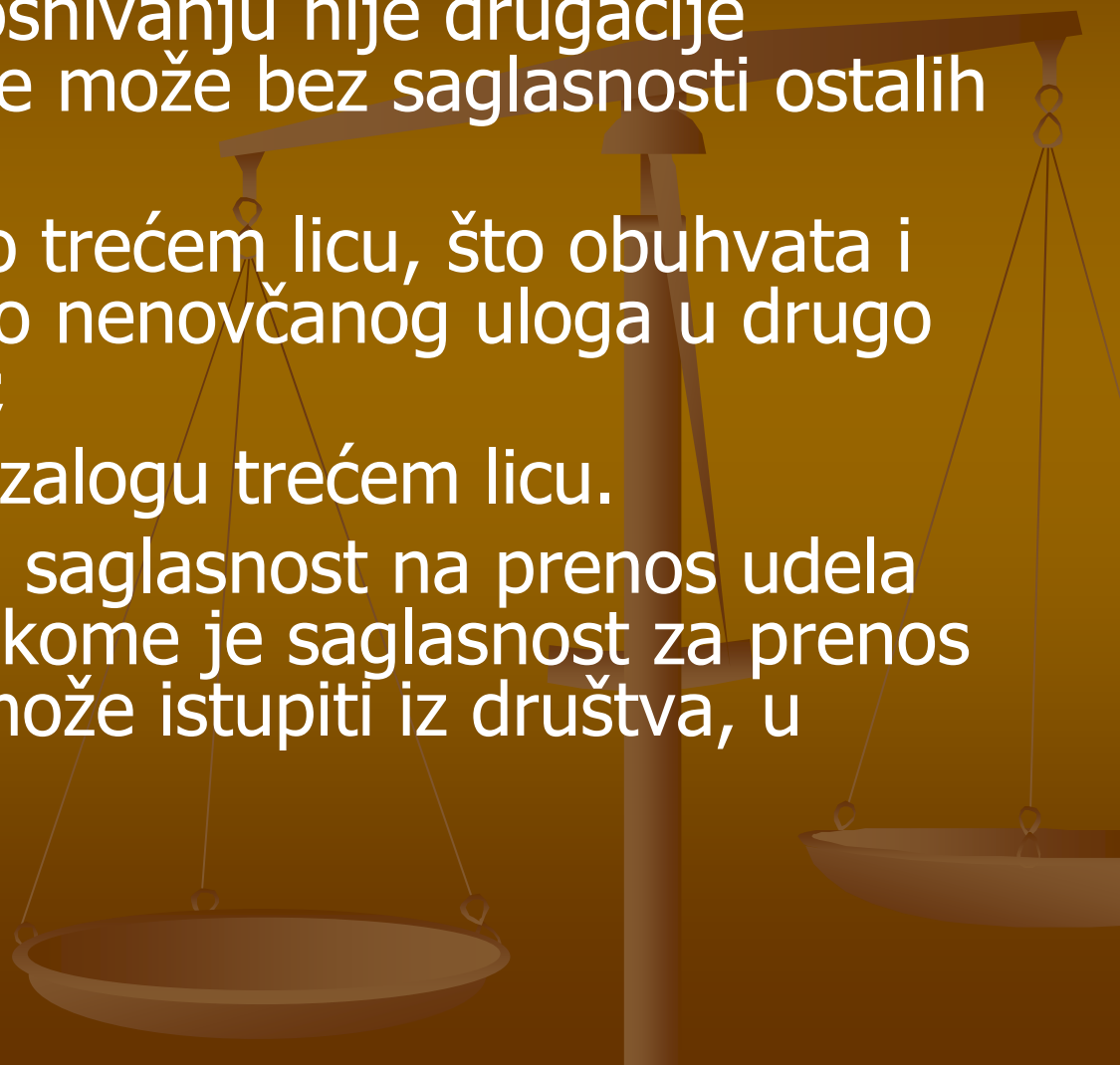
PRENOS UDELA IZMEĐU ORTAKA

- Prenos udela između ortaka je slobodan, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.

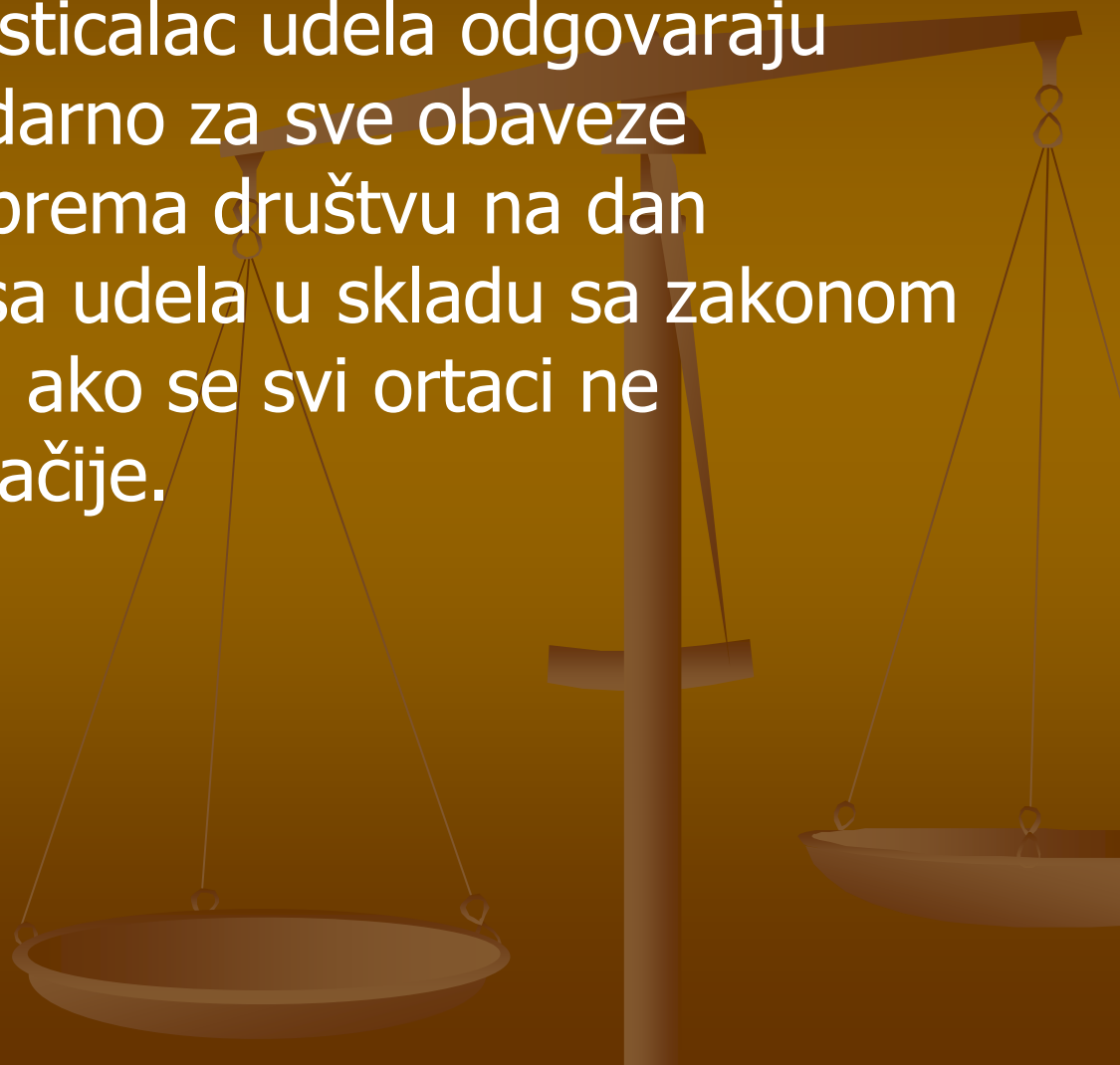
PRENOS UDELA TREĆIM LICIMA

- Ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno, ortak ne može bez saglasnosti ostalih ortaka:
 - 1) preneti svoj udeo trećem licu, što obuhvata i unos tog udela kao nenovčanog uloga u drugo privredno društvo;
 - 2) dati svoj udeo u zalogu trećem licu.
- Ako ortaci ne daju saglasnost na prenos udela trećem licu, ortak kome je saglasnost za prenos udela uskraćena može istupiti iz društva, u skladu sa članom

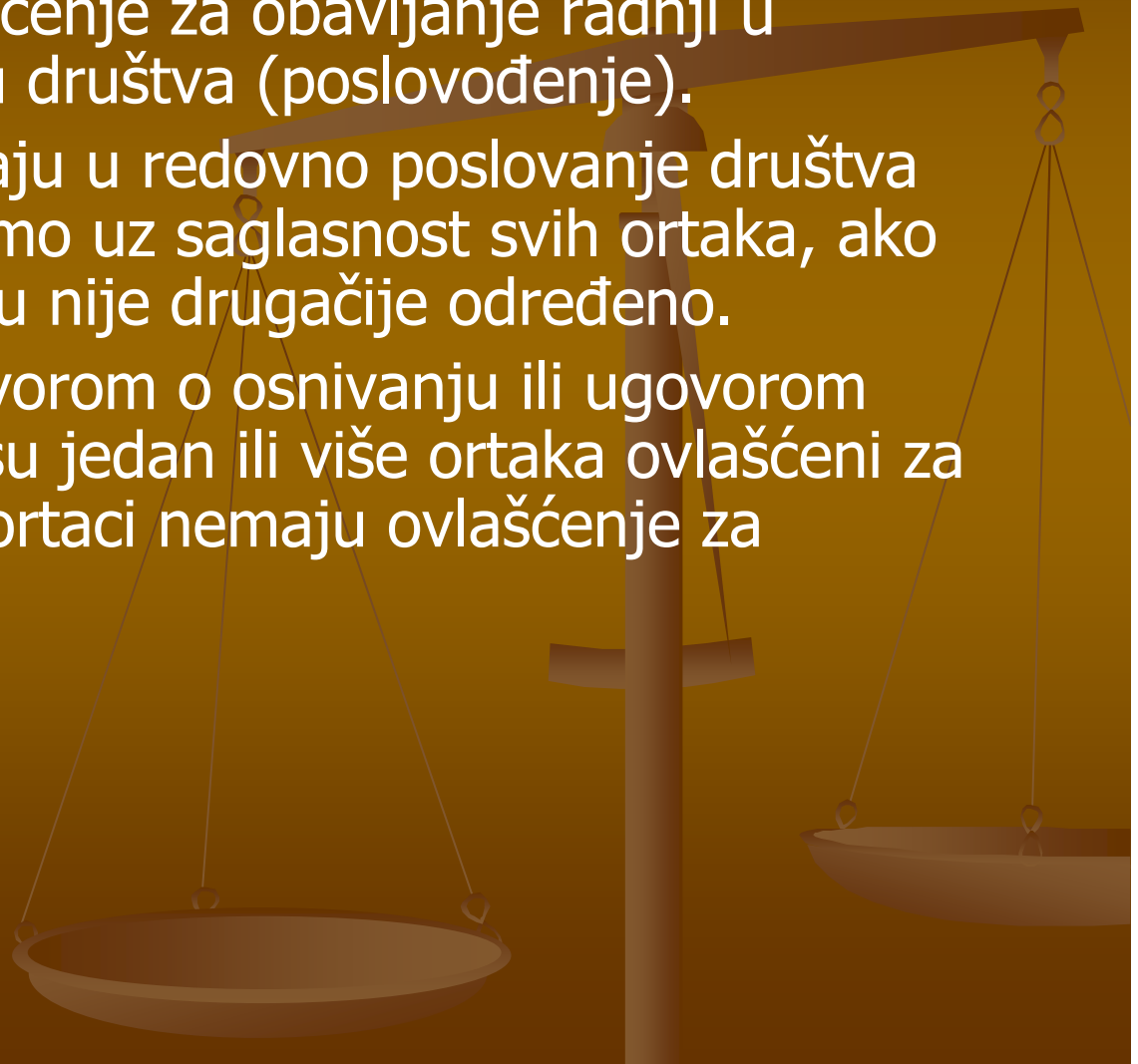
ODGOVORNOST KOD PRENOSA UDELA

- Prenosilac udela i sticalac udela odgovaraju neograničeno solidarno za sve obaveze prenosioca udela prema društvu na dan registracije prenosa udela u skladu sa zakonom o registraciji, osim ako se svi ortaci ne sporazumeju drugačije.

POSLOVOĐENJE

- Svaki ortak ima ovlašćenje za obavljanje radnji u redovnom poslovanju društva (poslovođenje).
- Radnje koje ne spadaju u redovno poslovanje društva mogu se obavljati samo uz saglasnost svih ortaka, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
- Izuzetno, ako je ugovorom o osnivanju ili ugovorom ortaka određeno da su jedan ili više ortaka ovlašćeni za poslovođenje, ostali ortaci nemaju ovlašćenje za poslovođenje.

POSLOVOĐENJE OD STRANE VIŠE ORTAKA

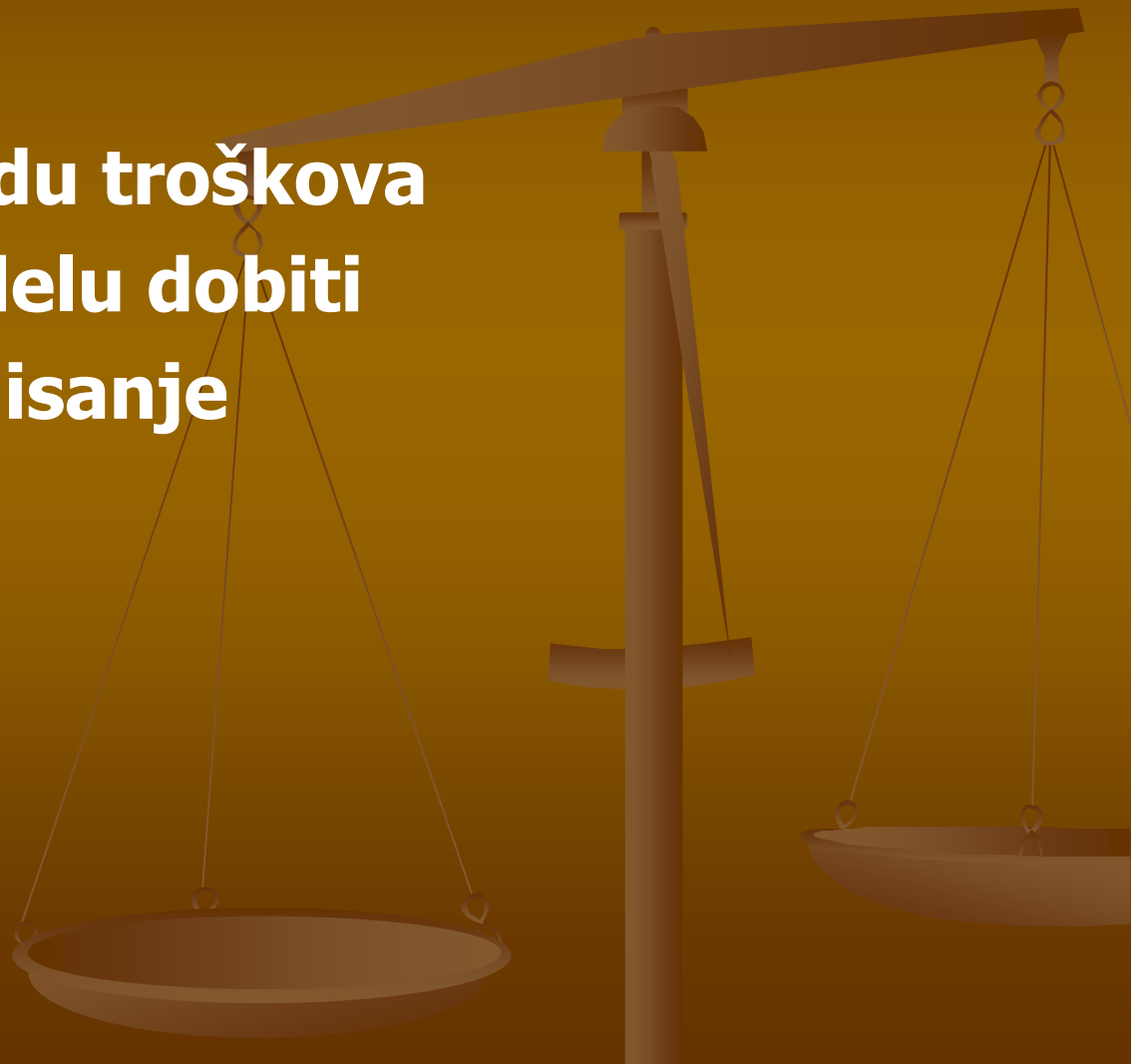
- Ako ovlašćenje za poslovođenje ima više ortaka, svaki ortak je ovlašćen da postupa samostalno, ali se drugi ortak ovlašćen za poslovođenje može usprotiviti preduzimanju određene radnje u kom slučaju ta radnja ne može biti preduzeta.
- Ako je ugovorom o osnivanju određeno da ortaci ovlašćeni za poslovođenje postupaju zajedno:
 - 1) za preduzimanje svake radnje potrebna je saglasnost svih ortaka ovlašćenih za poslovođenje, osim ako bi nepreduzimanje radnje usled nedostupnosti nekog od ortaka moglo prouzrokovati štetu društvu;
 - 2) svaki ortak je dužan da postupa po instrukcijama svakog od ostalih ortaka ovlašćenih za poslovođenje.

ODUZIMANJE OVLAŠĆENJA ZA POSLOVOĐENJE ORTAKA

- Ovlašćenje za poslovođenje ortaka može se oduzeti odlukom nadležnog suda po tužbi društva ili svakog od ortaka ako se utvrdi da za to postoje opravdani razlozi, a naročito:
 - 1) nesposobnost ortaka da pravilno vodi poslove društva;
 - 2) teža povreda dužnosti prema društvu

PRAVA ORTAKA

- **Pravo na naknadu troškova**
- **Pravo na raspodelu dobiti**
- **Pravo na informisanje**

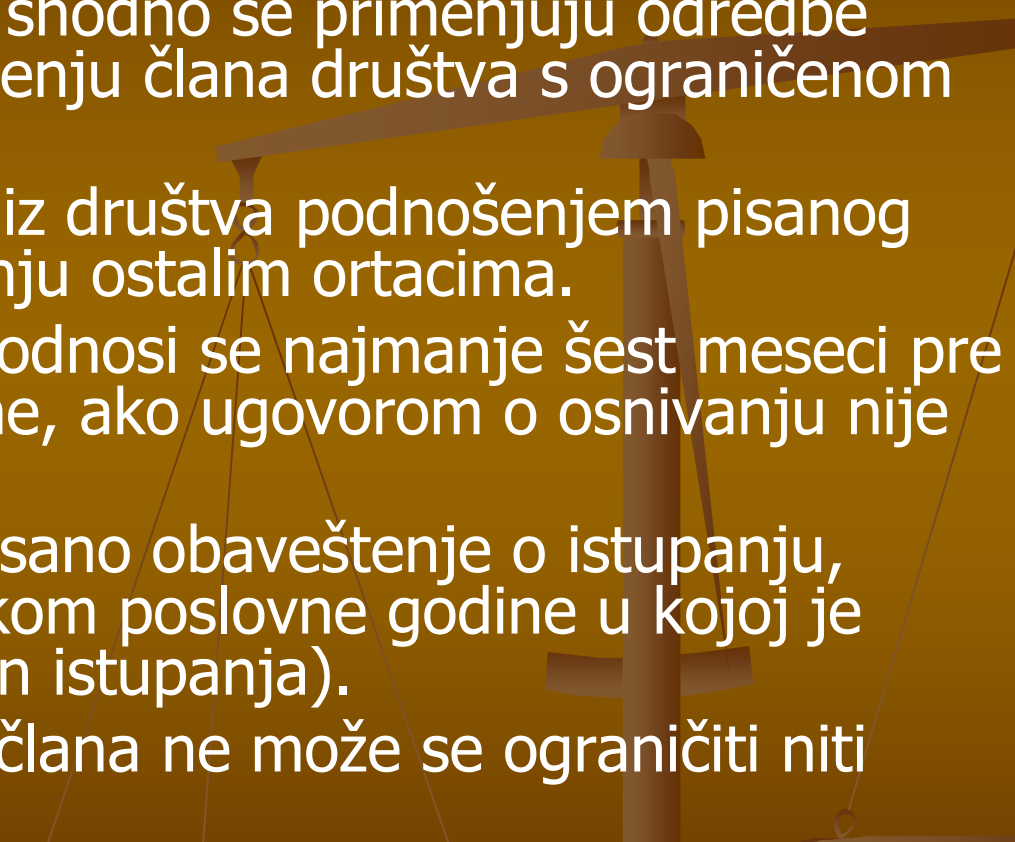
ODLUČIVANJE ORTAKA DRUŠTVA

- Ortaci odluke donose jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
- Ako je ugovorom o osnivanju određeno da se određene ili sve odluke donose većinom glasova, svaki ortak ima jedan glas, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
- Za donošenje odluke o pitanjima koja su izvan redovne delatnosti društva, kao i odluke o prijemu novog ortaka u društvo neophodna je saglasnost svih ortaka.

ZASTUPANJE DRUŠTVA

- Svaki ortak je ovlašćen da samostalno zastupa društvo, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
- Ako su dva ili više ortaka ovlašćeni da zastupaju društvo zajedno:
 - 1) oni mogu da ovlaste jednog ili više ortaka da zastupaju društvo u određenim poslovima ili određenoj vrsti poslova; i
 - 2) izjava volje trećih lica učinjena bilo kom od ortaka ovlašćenih da zastupaju društvo zajedno smatraće se da je učinjena društvu.
- Ugovorom o osnivanju može se odrediti da svaki ortak koji je ovlašćen da zastupa društvo može zastupati društvo samo zajedno sa prokuristom.

ISKLJUČENJE ORTAKA, ISTUPANJE ORTAKA

- Na isključenje ortaka shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o isključenju člana društva s ograničenom odgovornošću.
 - Ortak može da istupi iz društva podnošenjem pisanog obaveštenja o istupanju ostalim ortacima.
 - Pisano obaveštenje podnosi se najmanje šest meseci pre isteka poslovne godine, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.
 - Ortak koji podnese pisano obaveštenje o istupanju, istupa iz društva istekom poslovne godine u kojoj je obaveštenje dato (dan istupanja).
 - Pravo ortaka iz ovog člana ne može se ograničiti niti isključiti.
-

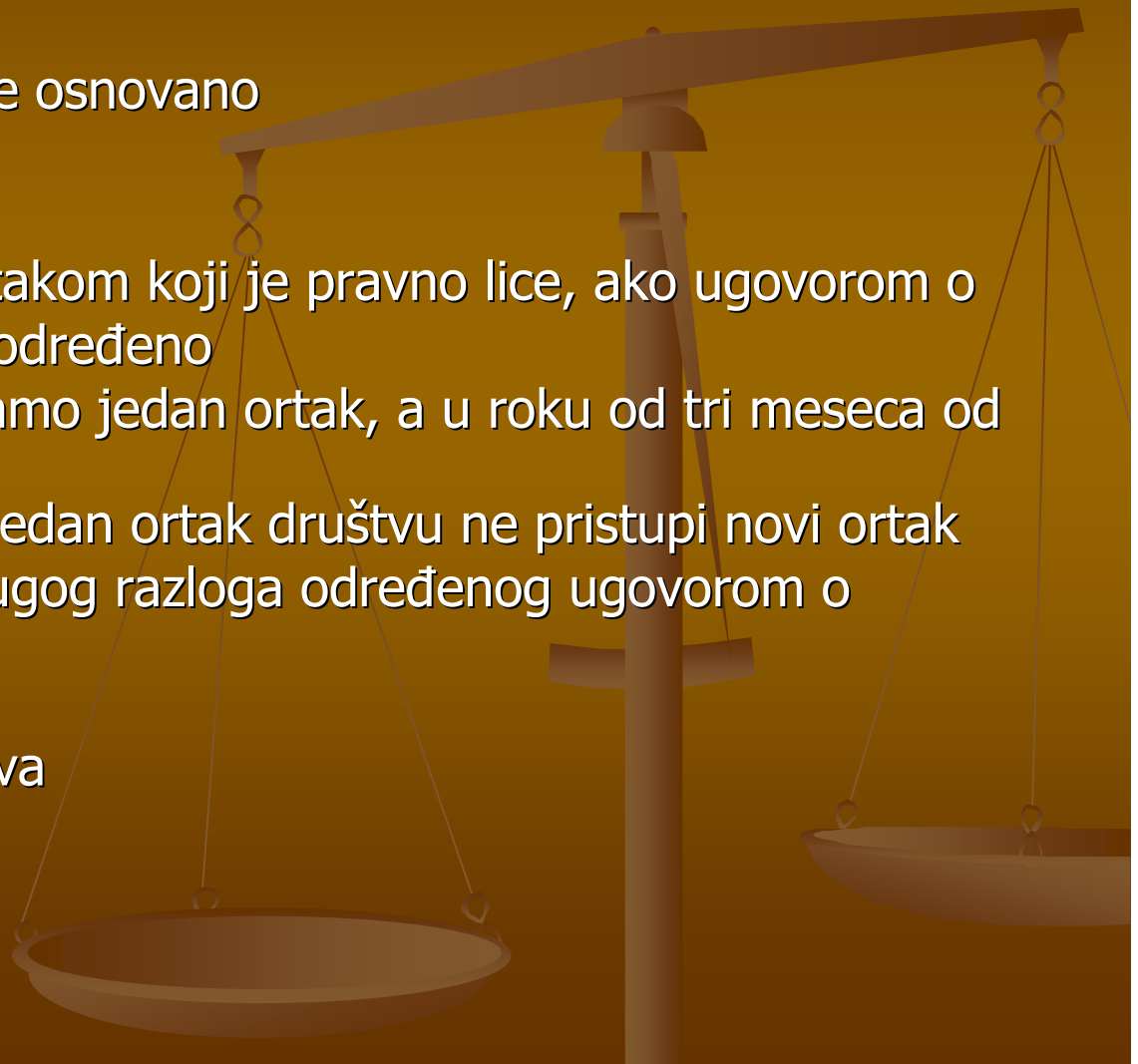
PRESTANAK ORTAČKOG DRUŠTVA

1. likvidacija društva usled:

- isteka vremena na koje je osnovano
- odluke ortaka
- sudske odluke
- otvaranja stečaja nad ortakom koji je pravno lice, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno
- ako je u društvu ostao samo jedan ortak, a u roku od tri meseca od dana
- kada je u društvu ostao jedan ortak društvu ne pristupi novi ortak
- nastupanja bilo kojeg drugog razloga određenog ugovorom o osnivanju.

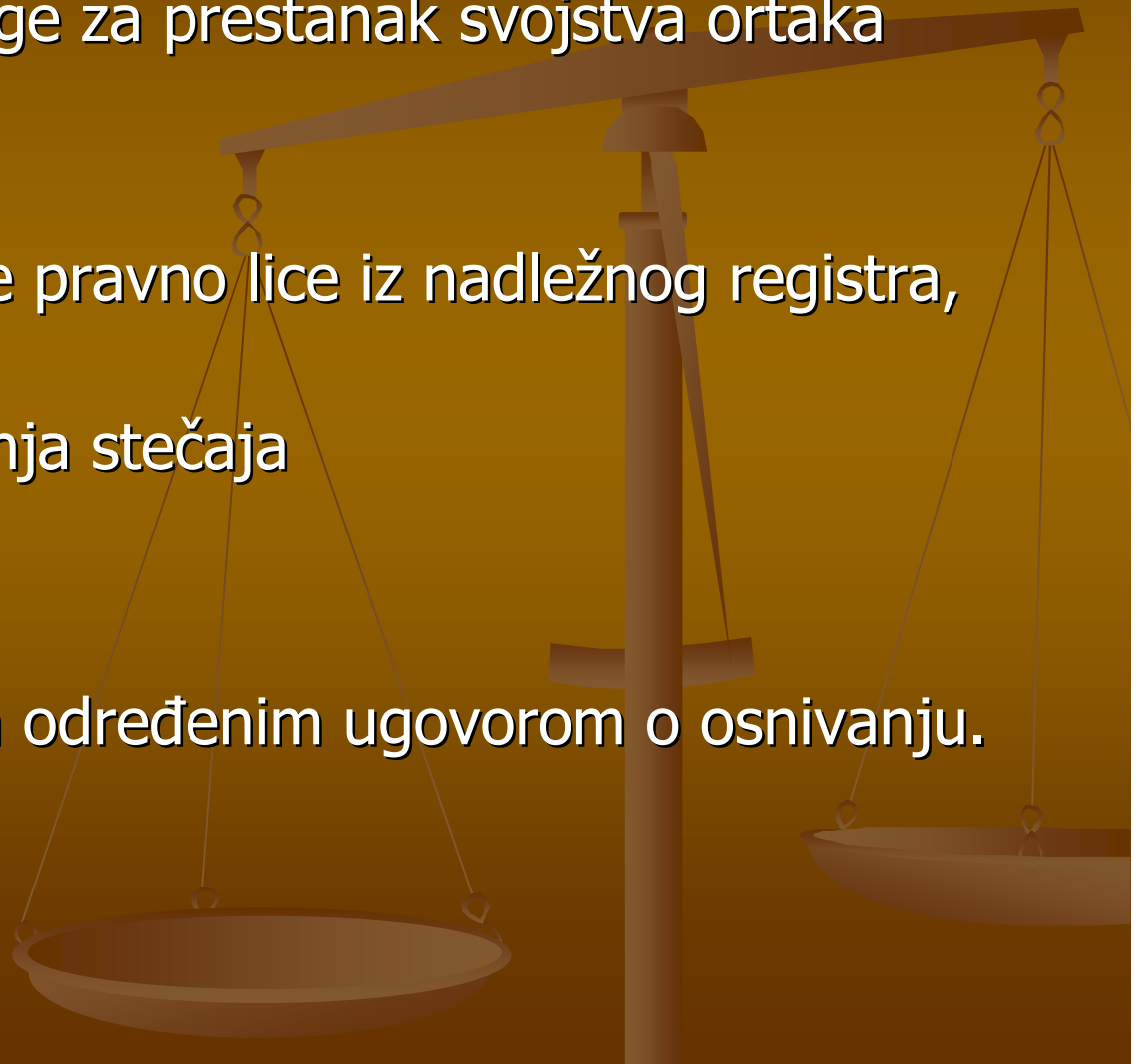
2. zaključenje stečaja društva

3. statusne promene

PRESTANAK SVOJSTVA ORTAKA

- Zakon predviđa razloge za prestanak svojstva ortaka usled:
 - ✓ smrti ortaka
 - ✓ brisanja ortaka koji je pravno lice iz nadležnog registra, kao posledice
 - ✓ likvidacije ili zaključenja stečaja
 - ✓ istupanja ortaka
 - ✓ isključenja ortaka
 - ✓ u drugim slučajevima određenim ugovorom o osnivanju.

ISTUPANJE ORTAKA IZ DRUŠTVA

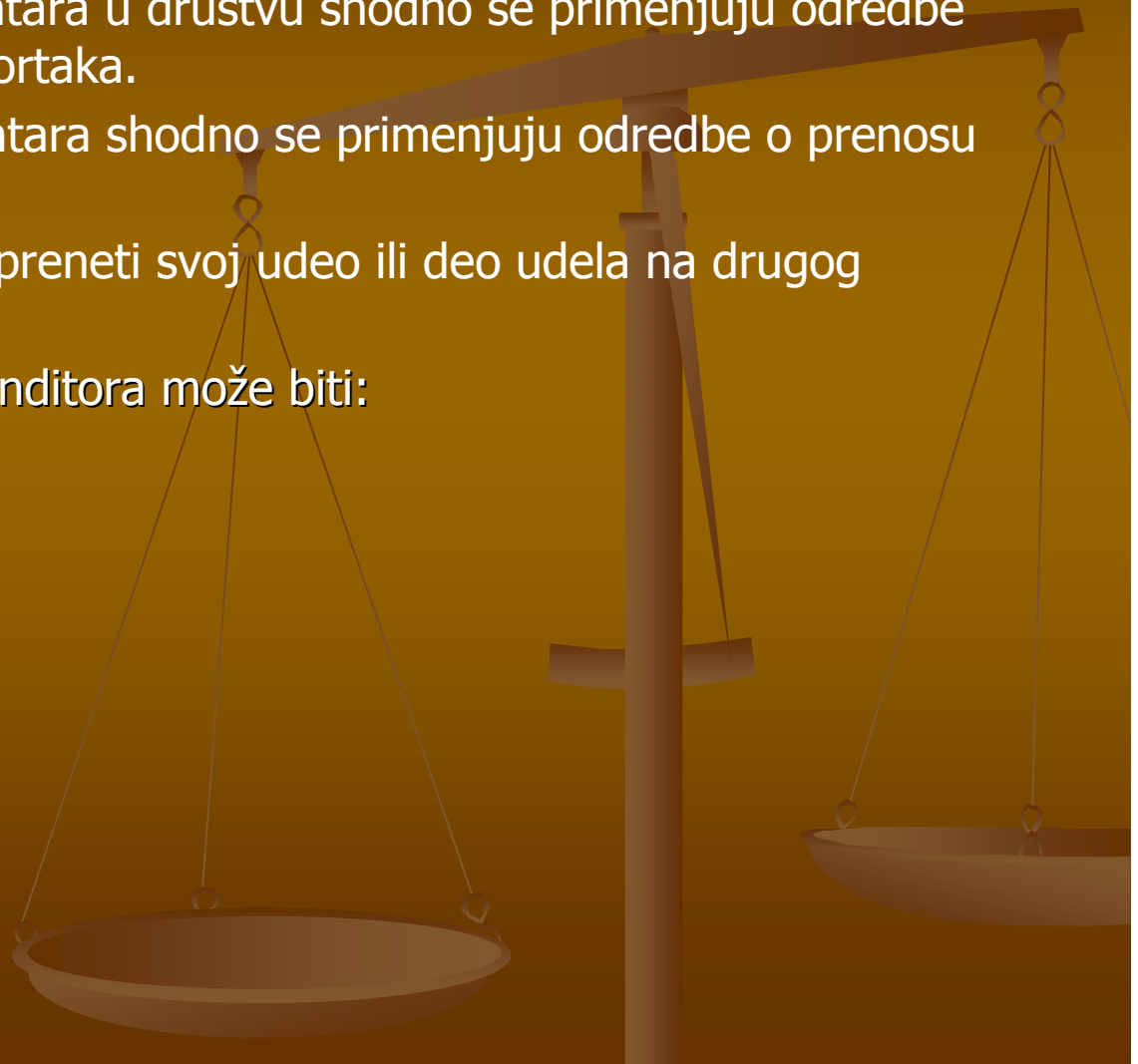
- Ukoliko jedan ortak istupa iz društva, njegov se udeo raspedeljuje ostalim ortacima na jednake delove
- Ortaci koji ostaju dužni su da ortaku koji istupa isplate , u novcu, ono što bi primio na osnovu obračuna koji bi se napravio kada bi u vreme njegovog istupanja društvo prestalo da postoji
- Ortak može da istupi iz društva podnošenjem pisanog obaveštenja o istupanju ostalim ortacima.
- Pisano obaveštenje podnosi se najmanje šest meseci pre isteka poslovne godine, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno.

KOMANDITNO DRUŠTVO

- privredno društvo koje ima najmanje dva člana, od kojih najmanje jedan za obaveze društva odgovara neograničeno solidarno (komplementar), a najmanje jedan odgovara ograničeno do visine svog neuplaćenog, odnosno neunetog uloga (komanditor).
- na komanditno društvo primenjuju se shodno odredbe o ortačkom društvu, ako zakonom o privrednim društvima nije drugačije uređeno.
- komplementari imaju status ortaka ortačkog društva.
- pored elemenata zakona o elementima osnivačkog akta svakog društva, ugovor o osnivanju komanditnog društva obavezno sadrži i oznaku koji je član društva komplementar, a koji je komanditor.

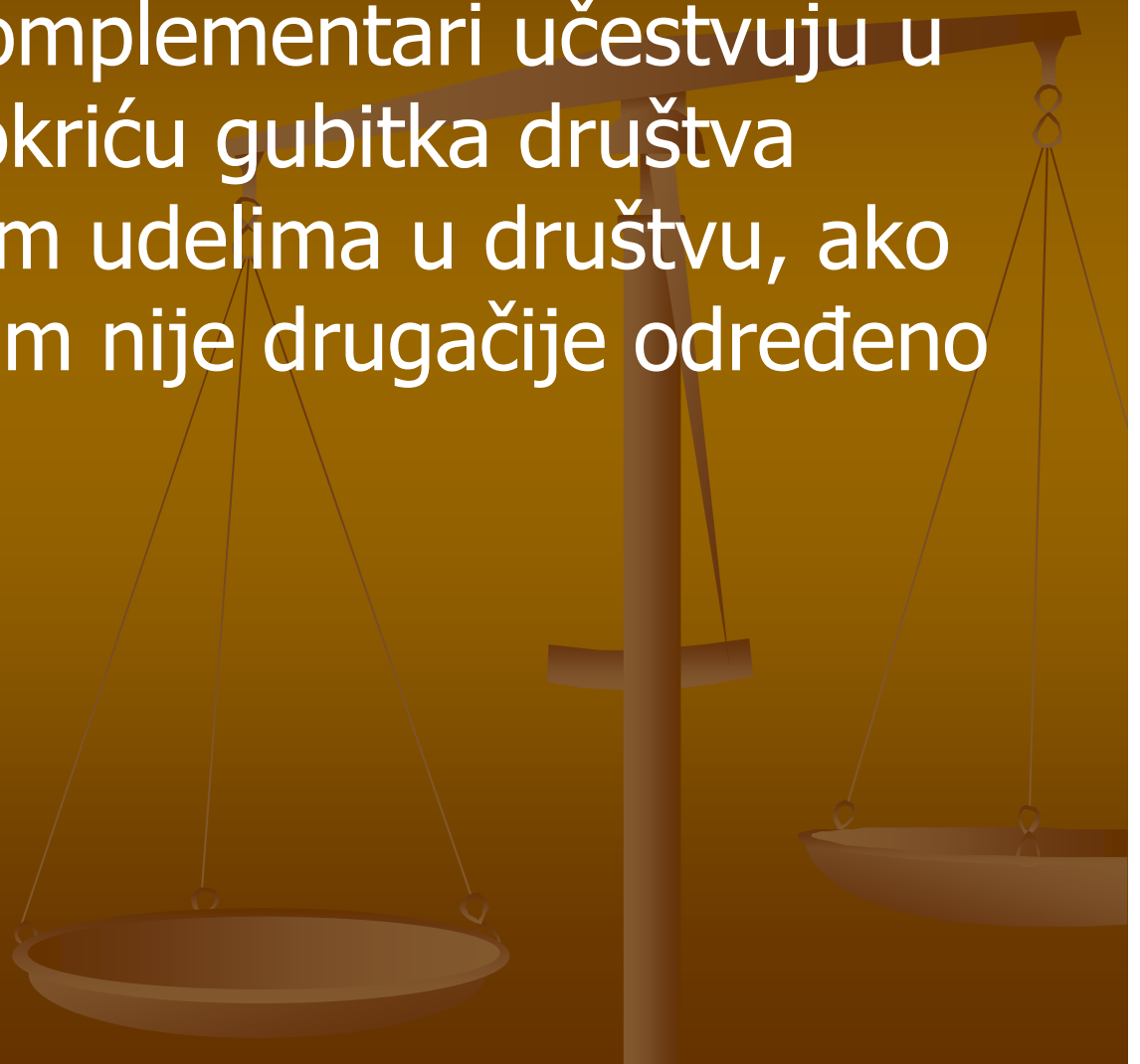
OSNIVANJE I ULOG U KOMANDITNO DRUŠTVO

- Na uloge i udele komplementara u društvu shodno se primenjuju odredbe zakona o ulozima i udelima ortaka.
- Na prenos udela komplementara shodno se primenjuju odredbe o prenosu udela ortaka.
- Komanditor može slobodno preneti svoj udeo ili deo udela na drugog komanditora ili na treće lice.
- Ulog komplementara i komanditora može biti:
 - ✓ novac
 - ✓ stvari
 - ✓ prava
 - ✓ rad
 - ✓ usluge

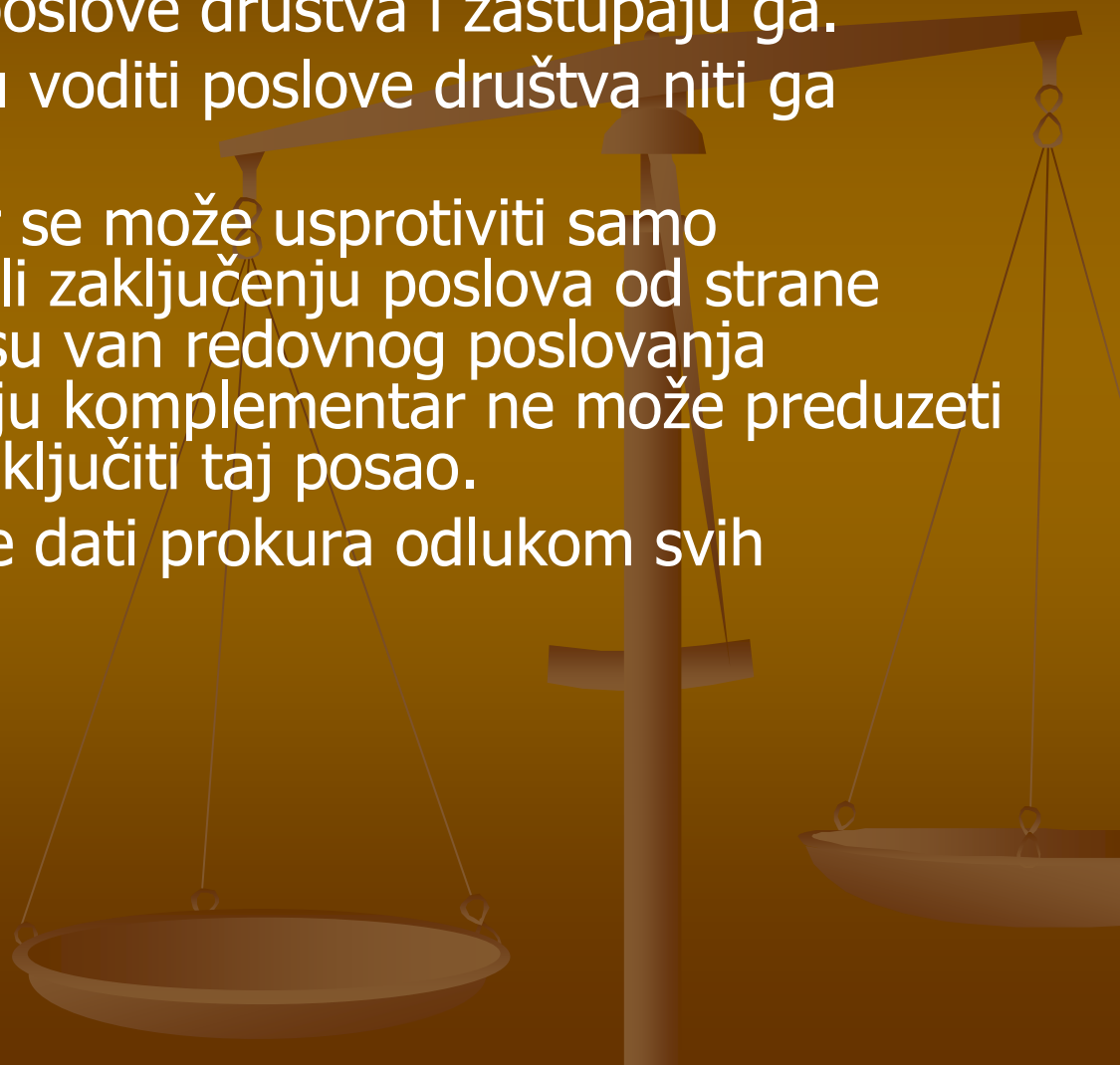
DOBIT I GUBITAK

- Komanditori i komplementari učestvuju u deobi dobiti i pokriću gubitka društva srazmerno svojim udelima u društvu, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno

VOĐENJE POSLOVA, ZASTUPANJE DRUŠTVA I PRAVA KOMANDITORA

- Komplementari vode poslove društva i zastupaju ga.
- Komanditori ne mogu voditi poslove društva niti ga zastupati.
- Izuzetno, komanditor se može usprotiviti samo preduzimanju radnji ili zaključenju poslova od strane komplementara koji su van redovnog poslovanja društva, u kom slučaju komplementar ne može preduzeti tu radnju odnosno zaključiti taj posao.
- Komanditoru se može dati prokura odlukom svih komplementara.

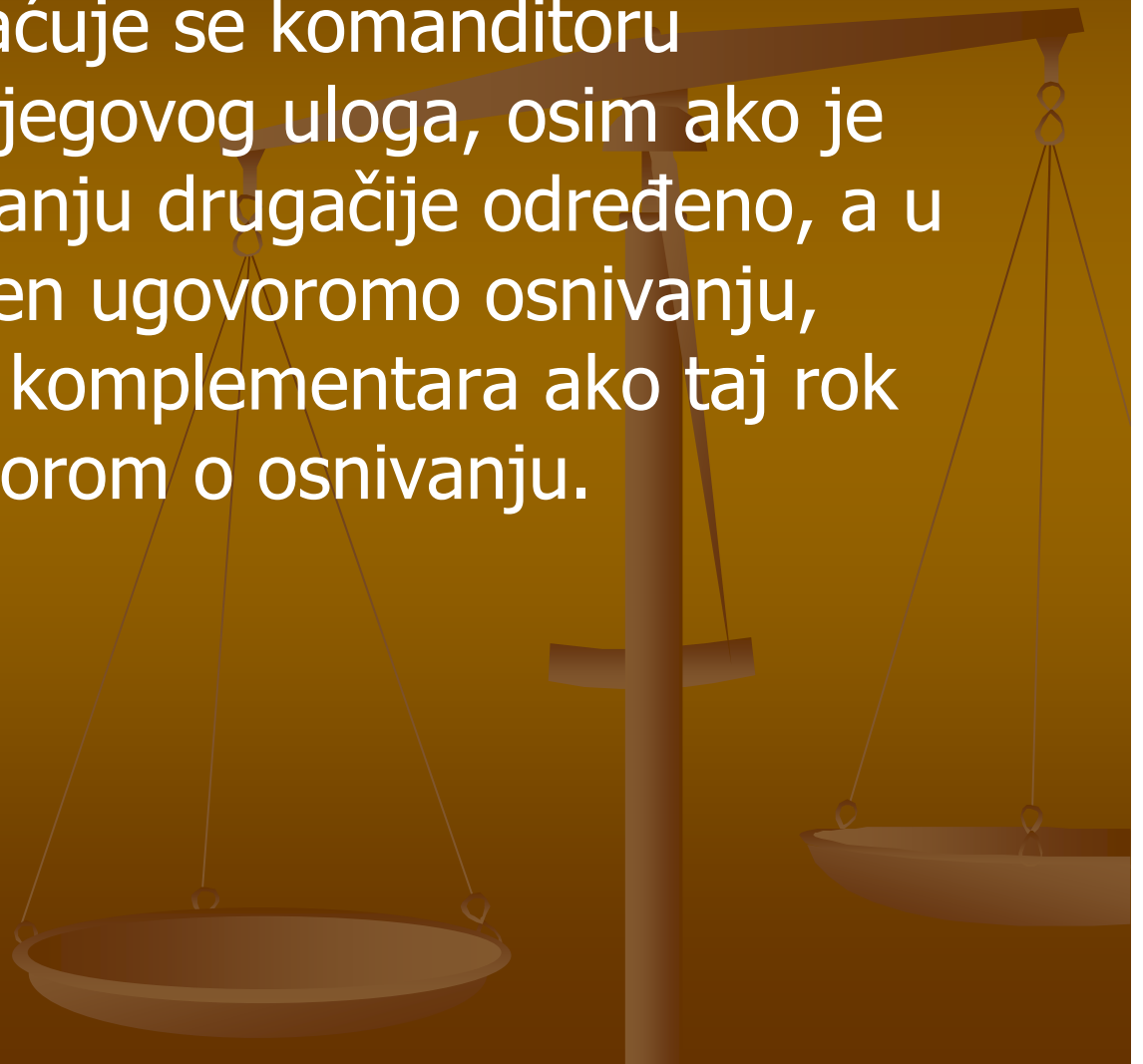

KOMANDITORSKO PRAVO NADZORA

- Komanditor ima pravo da zahteva kopije godišnjih finansijskih izveštaja društva radi provere njihove ispravnosti, kao i da mu se u tu svrhu dozvoli uvid u poslovne knjige i dokumenta društva.
- Ako komanditoru nije omogućeno vršenje ovog prava u roku od osam dana od dana kada je podneo odgovarajući zahtev, komanditor može tražiti da sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtevu.
- Postupak suda je hitan i sud je dužan da odluku po zahtevu donese u roku od osam dana od dana prijema zahteva.

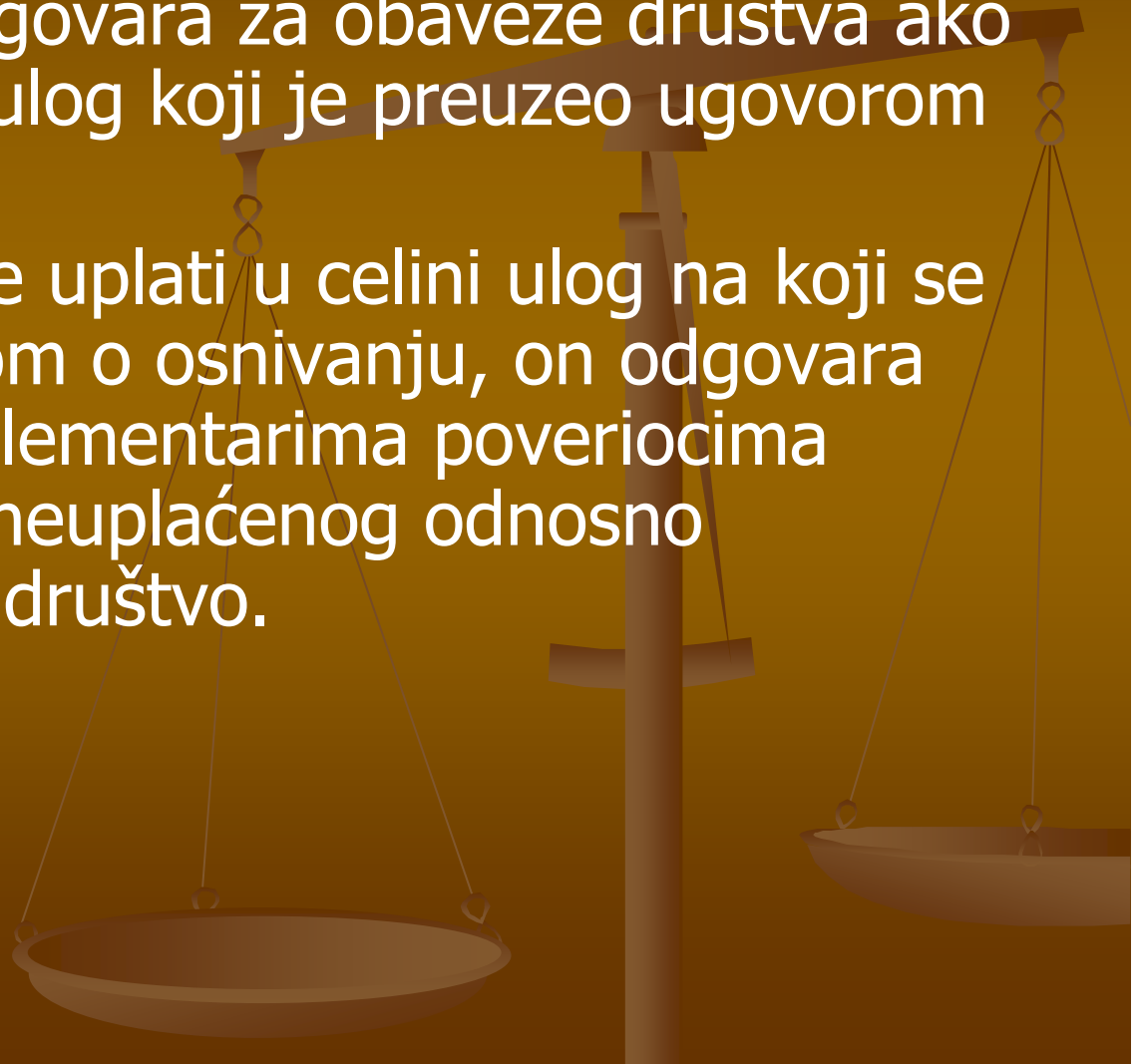
ISPLATA DOBITI KOMANDITORU

- Udeo u dobiti isplaćuje se komanditoru srazmerno visini njegovog uloga, osim ako je ugovorom o osnivanju drugačije određeno, a u roku koji je određen ugovorom o osnivanju, odnosno odlukom komplementara ako taj rok nije određen ugovorom o osnivanju.

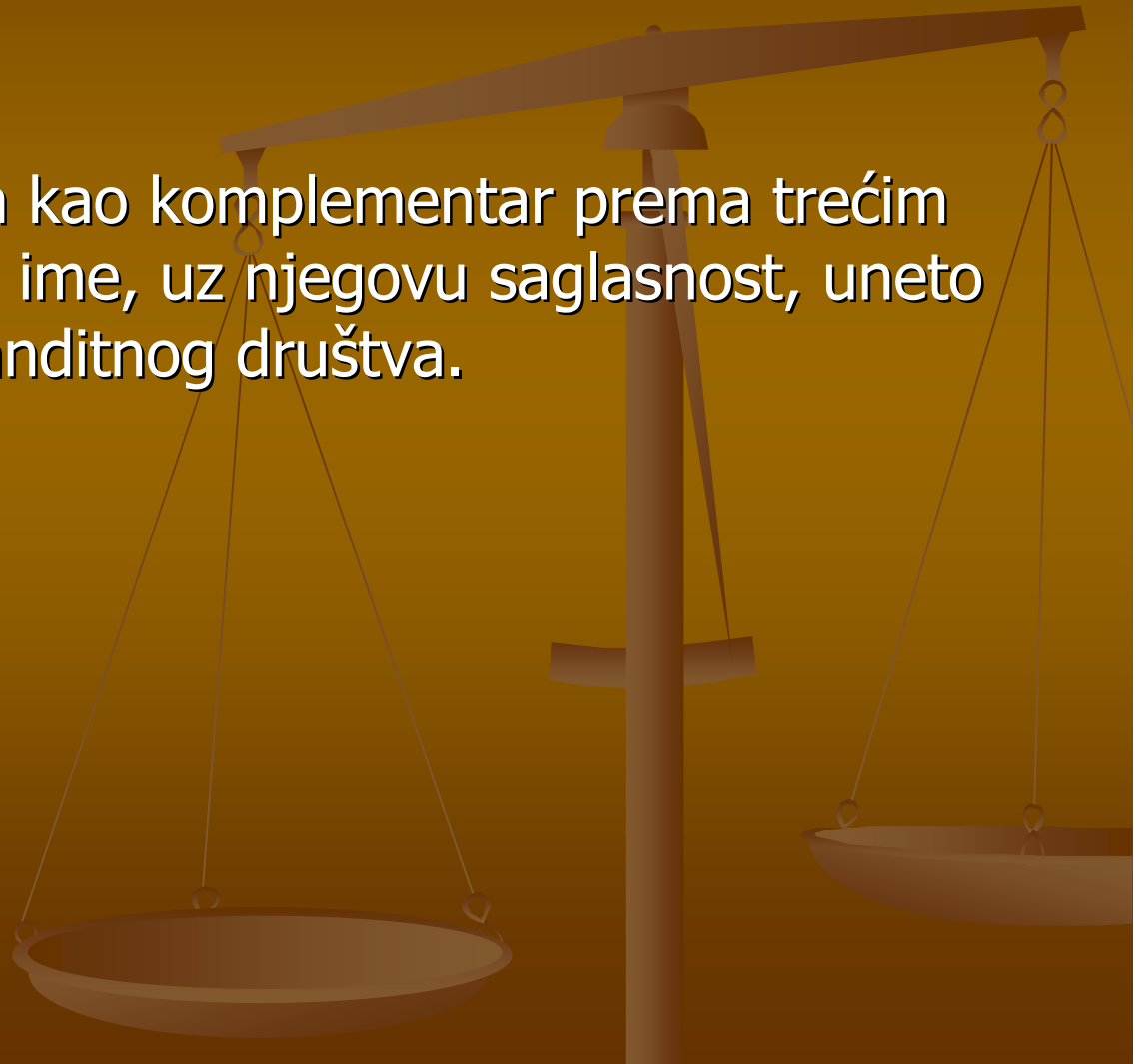
ODGOVORNOST KOMANDITORA

- Komanditor ne odgovara za obaveze društva ako je u celini uplatio ulog koji je preuzeo ugovorom o osnivanju.
- Ako komanditor ne uplati u celini ulog na koji se obavezao ugovorom o osnivanju, on odgovara solidarno sa komplementarima poveriocima društva do visine neuplaćenog odnosno neunetog uloga u društvo.

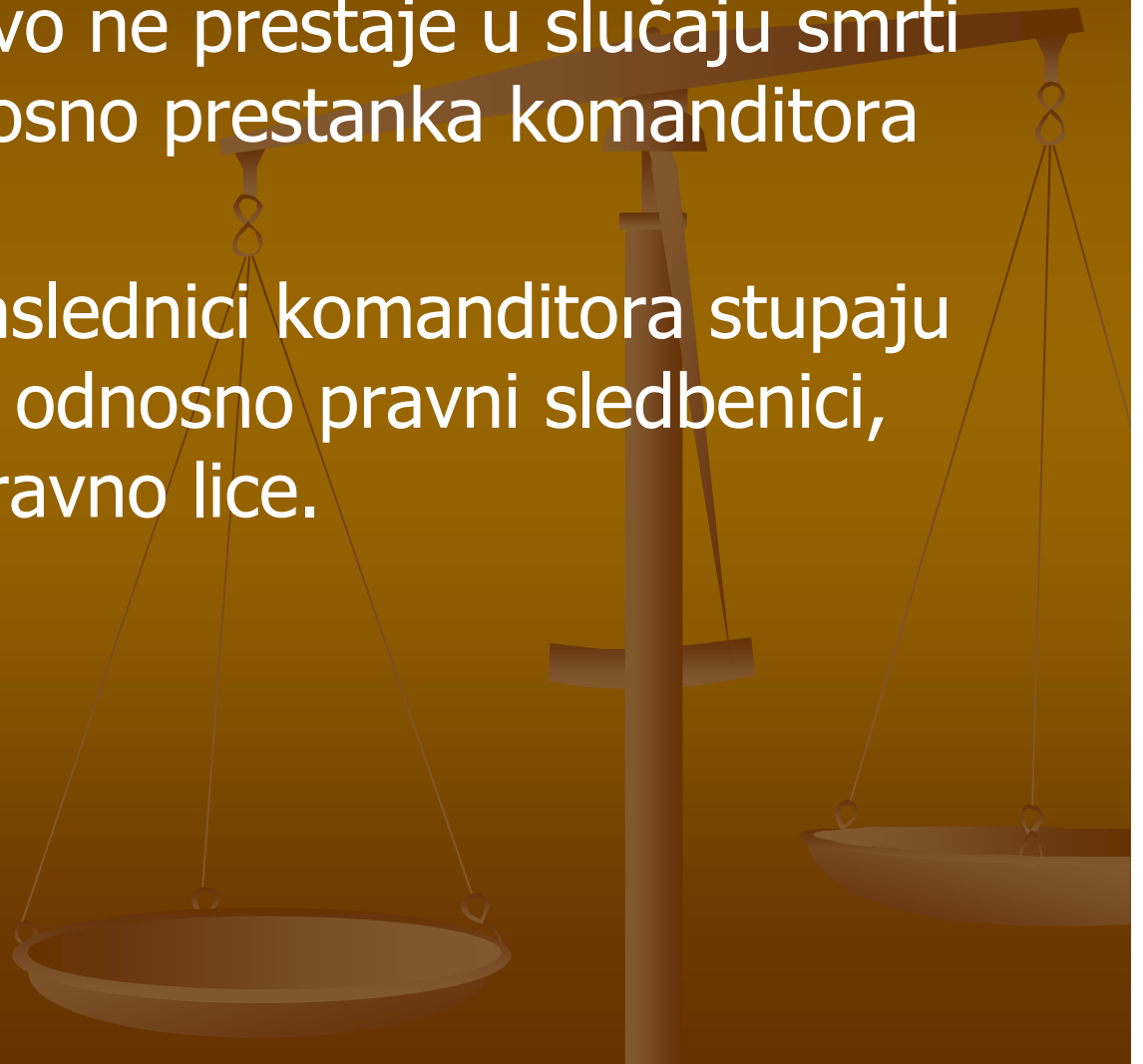
SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI KOMANDITORA KAO KOMPLEMENTARA

- Komanditor odgovara kao komplementar prema trećim licima ako je njegovo ime, uz njegovu saglasnost, uneto u poslovno ime komanditnog društva.

PRESTANAK STATUSA KOMPLEMENTARA I KOMANDITORA

- Komanditno društvo ne prestaje u slučaju smrti komanditora, odnosno prestanka komanditora koji je pravno lice.
- U ovom slučaju naslednici komanditora stupaju na njegovo mesto odnosno pravni sledbenici, ako je u pitanju pravno lice.

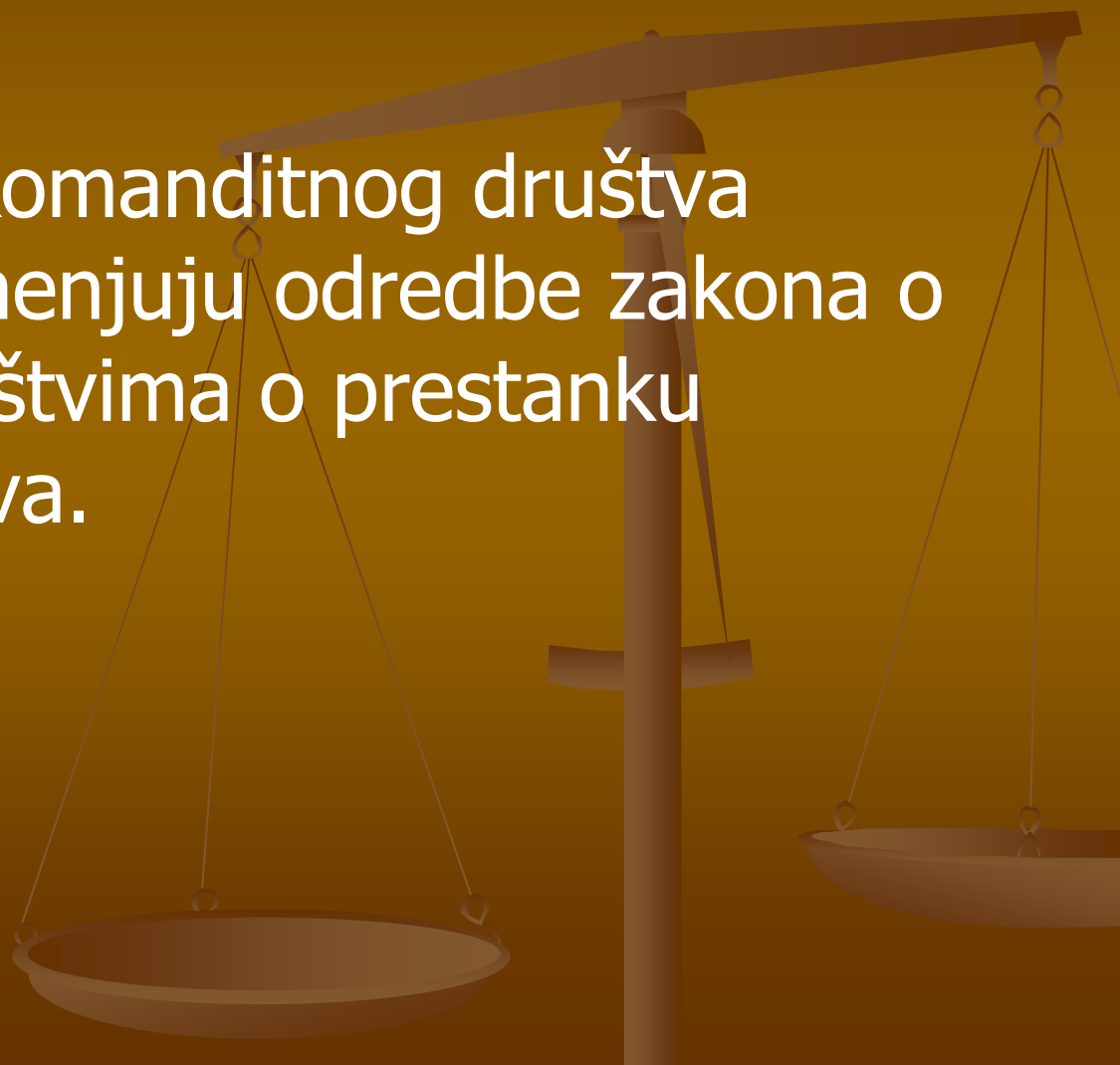

PROMENA PRAVNE FORME

- Ako iz komanditnog društva istupe svi komplementari, a najmanje jedan novi komplementar nije primljen u roku od šest meseci od dana istupanja poslednjeg komplementara, komanditori mogu u tom roku doneti jednoglasno odluku o promeni pravne forme u društvo s ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo.
- U tom slučaju ako komanditori ne donesu odluku o promeni pravne forme u roku propisanom u tom stavu pokreće se postupak prinudne likvidacije društva.
- Ako iz komanditnog društva istupe svi komanditori, a najmanje jedan novi komanditor nije primljen u roku od tri meseca od dana istupanja poslednjeg komanditora, komplementari mogu u tom roku doneti jednoglasno odluku o promeni pravne forme u ortačko društvo, a u slučaju da je preostao samo jedan komplementar on može odlučiti i da postane preduzetnik.

PRESTANAK KOMANDITNOG DRUŠTVA

- Na prestanak komanditnog društva shodno se primenjuju odredbe zakona o privrednim društvima o prestanku ortačkog društva.

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

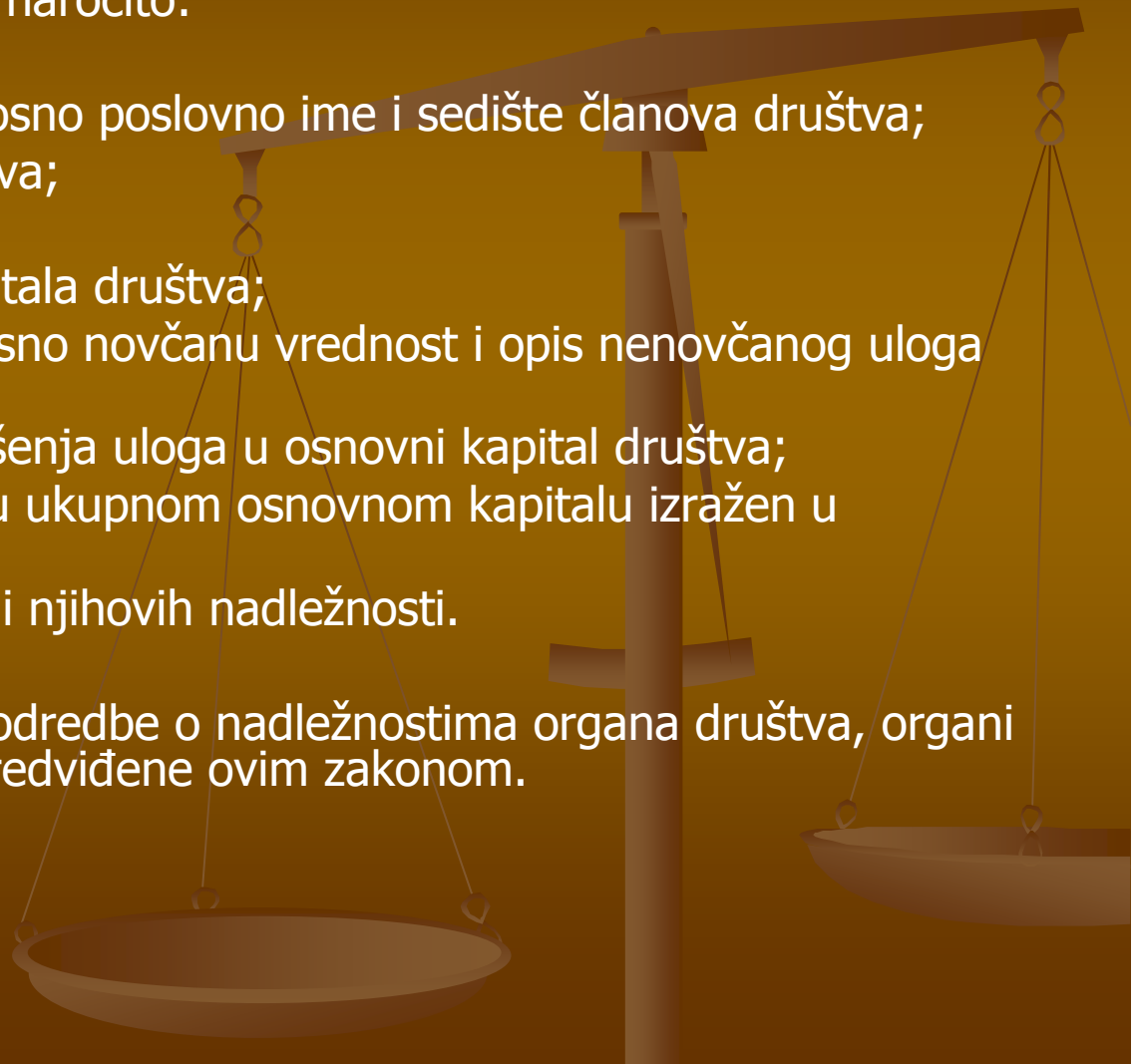
- Društvo s ograničenom odgovornošću je društvo u kome jedan ili više članova društva imaju udele u osnovnom kapitalu društva, s tim da članovi društva ne odgovaraju za obaveze društva.
- Član društva sa ograničenom odgovornošću ne odgovara za obaveze društva, osim do iznosa unetog uloga u imovinu društva.

SADRŽINA OSNIVAČKOG AKTA

- Osnivački akt društva sadrži naročito:

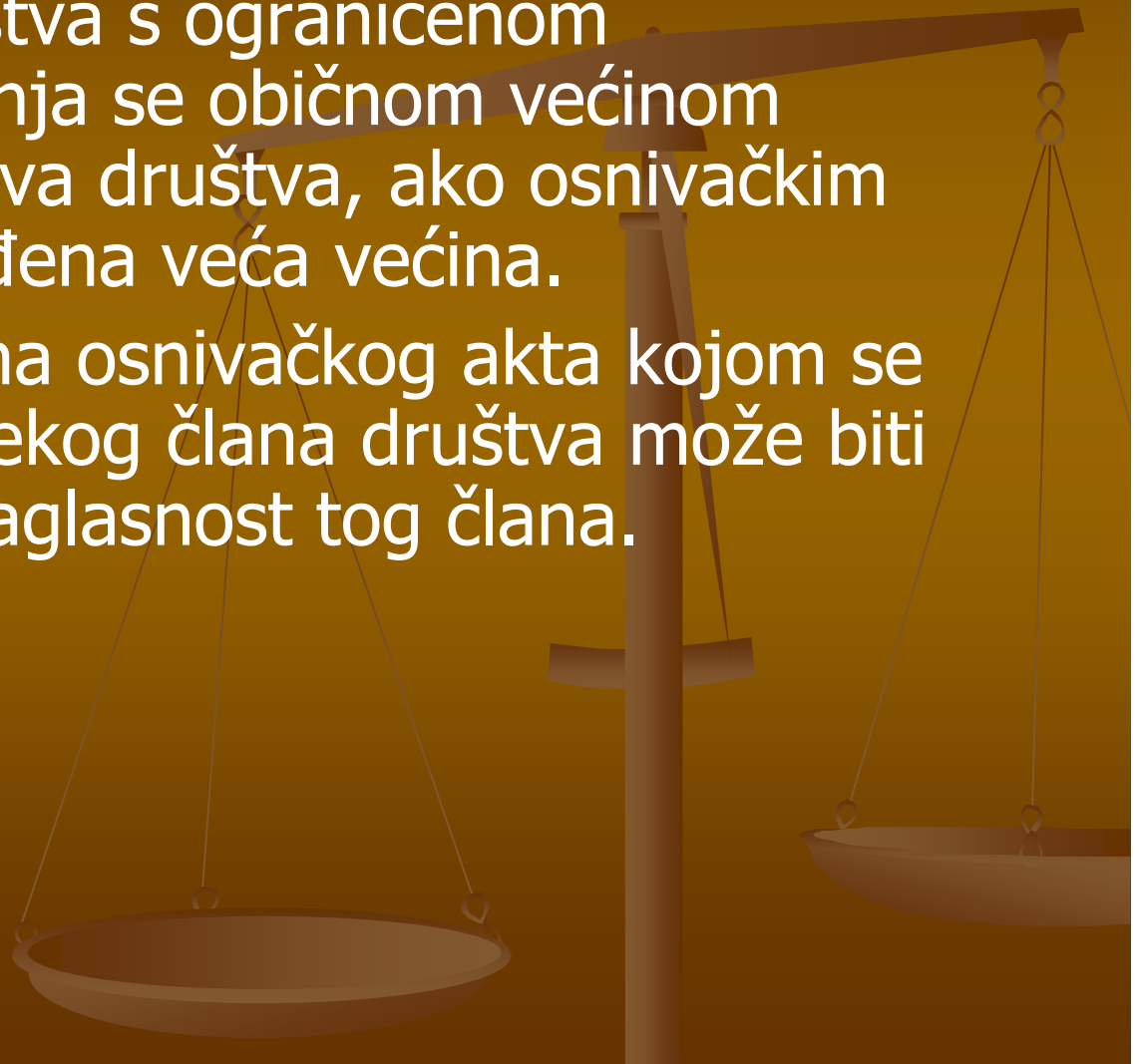
- 1) lično ime i prebivalište, odnosno poslovno ime i sedište članova društva;
- 2) poslovno ime i sedište društva;
- 3) pretežnu delatnost društva;
- 4) ukupan iznos osnovnog kapitala društva;
- 5) iznos novčanog uloga, odnosno novčanu vrednost i opis nenovčanog uloga svakog člana društva;
- 6) vreme uplate, odnosno unošenja uloga u osnovni kapital društva;
- 7) udeo svakog člana društva u ukupnom osnovnom kapitalu izražen u procentima;
- 8) određivanje organa društva i njihovih nadležnosti.

- Ako osnivački akt ne sadrži odredbe o nadležnostima organa društva, organi društva imaju nadležnosti predviđene ovim zakonom.

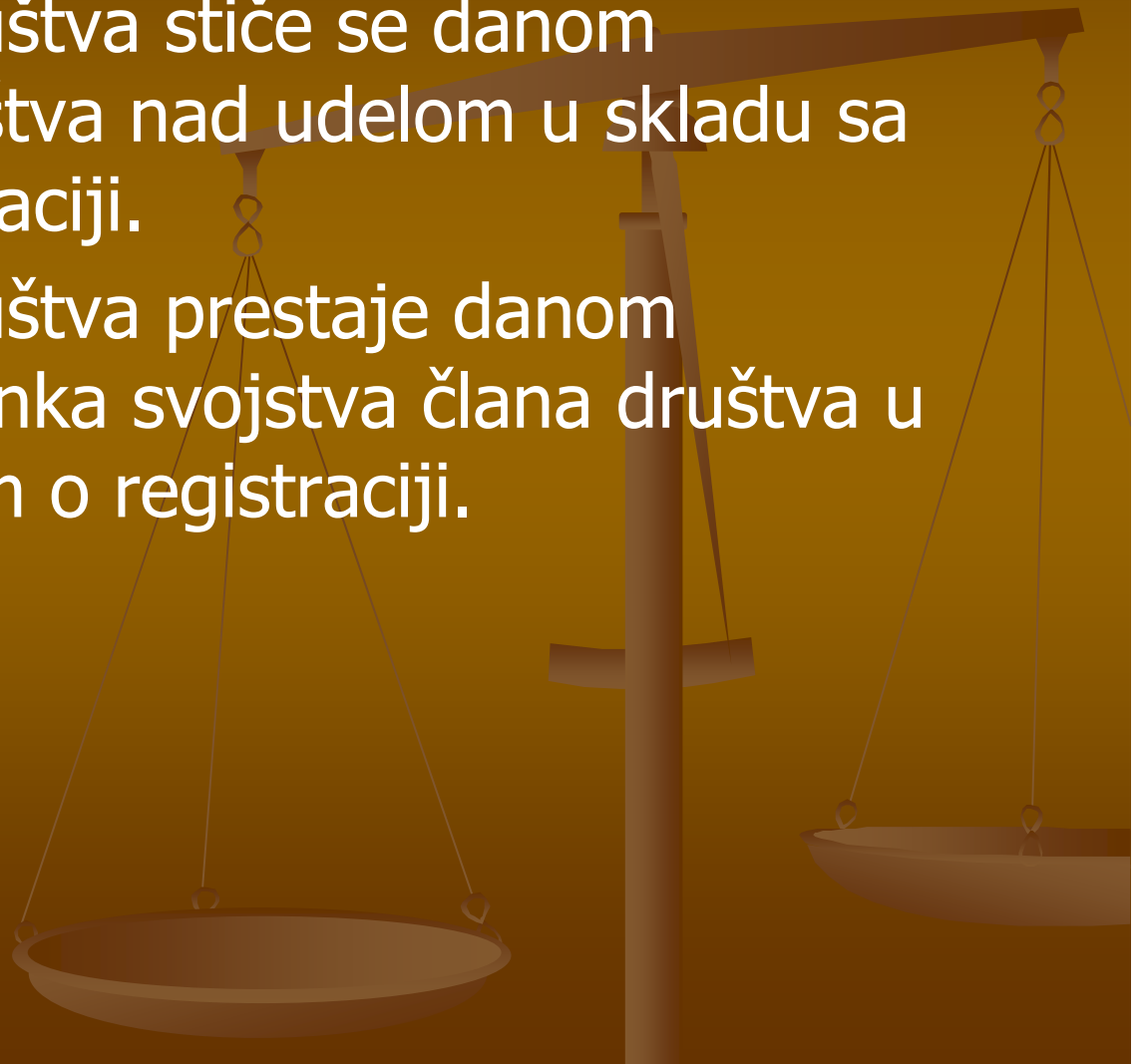
IZMENE OSNIVAČKOG AKTA

- Osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću menja se običnom većinom glasova svih članova društva, ako osnivačkim aktom nije predviđena veća većina.
- Odluka o izmenama osnivačkog akta kojom se umanjuju prava nekog člana društva može biti doneta samo uz saglasnost tog člana.

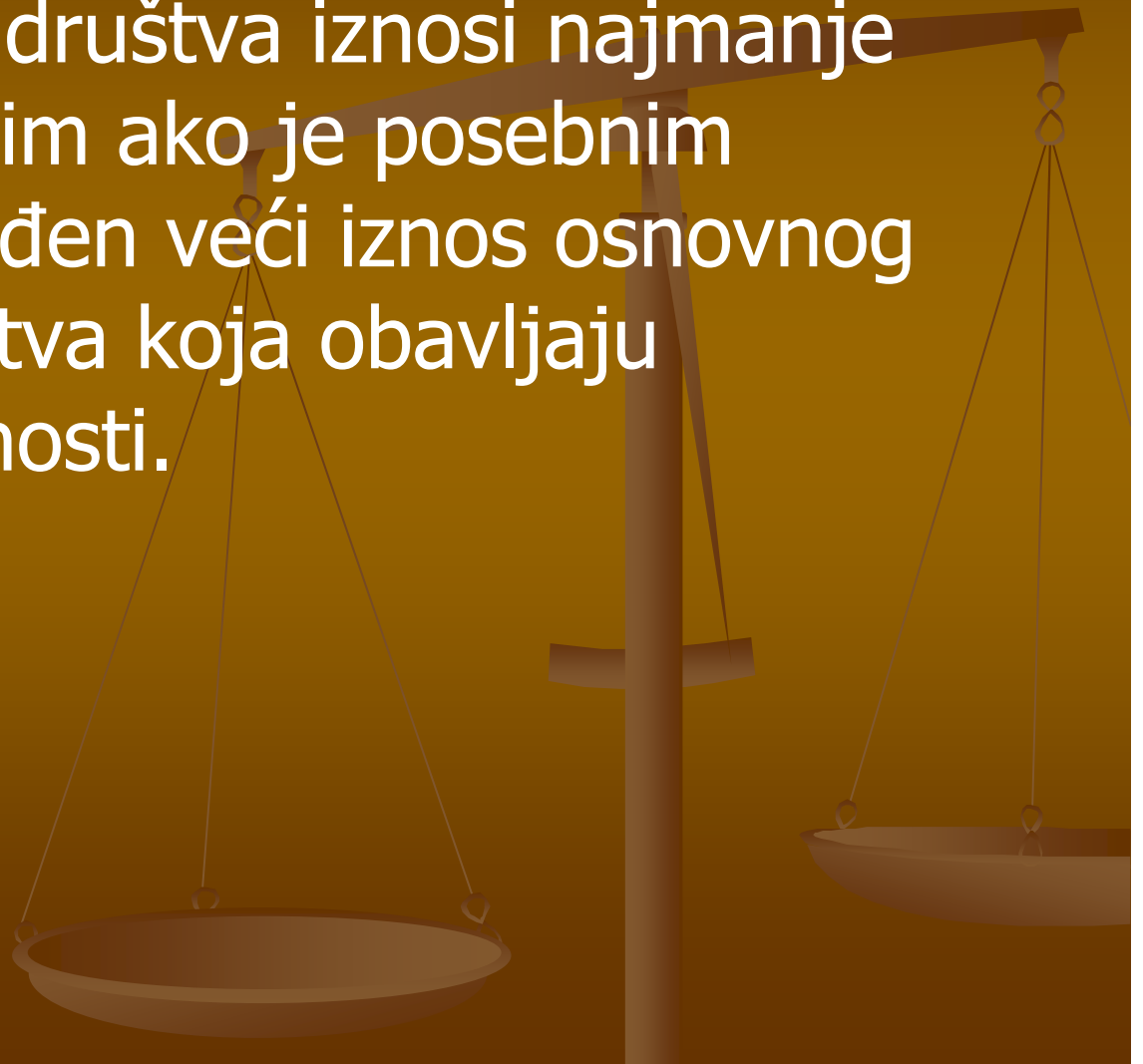
STICANJE I PRESTANAK SVOJSTVA ČLANA DRUŠTVA

- Svojstvo člana društva stiče se danom registracije vlasništva nad udelom u skladu sa zakonom o registraciji.
- Svojstvo člana društva prestaje danom registracije prestanka svojstva člana društva u skladu sa zakonom o registraciji.

MINIMALNI OSNOVNI KAPITAL

- Osnovni kapital društva iznosi najmanje **100 dinara**, osim ako je posebnim zakonom predviđen veći iznos osnovnog kapitala za društva koja obavljaju određene delatnosti.

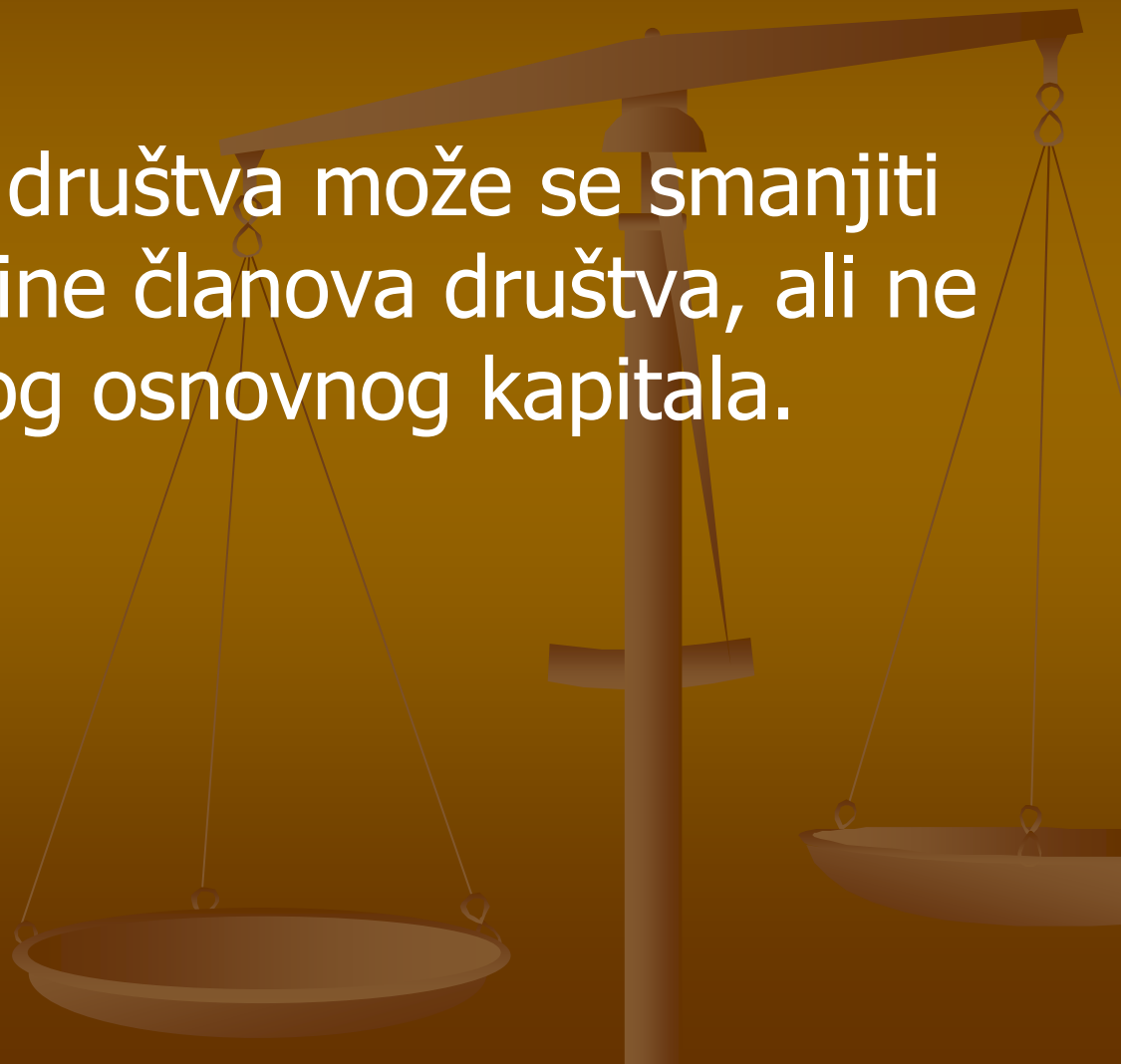

POVEĆANJE OSNOVNOG KAPITALA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

- Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću može se povećati:
 - 1) novim ulozima postojećih članova ili člana koji pristupa društvu;
 - 2) pretvaranjem rezervi ili dobiti društva u osnovni kapital;
 - 3) pretvaranjem (konverzijom) potraživanja prema društvu u osnovni kapital;
 - 4) statusnim promenama koje imaju za posledicu povećanje osnovnog kapitala;
 - 5) pretvaranjem (konverzijom) dodatnih uplata u osnovni kapital.
- Osnovni kapital povećava se na osnovu odluke skupštine.

SMANJENJE OSNOVNOG KAPITALA

- Osnovni kapital društva može se smanjiti odlukom skupštine članova društva, ali ne ispod minimalnog osnovnog kapitala.

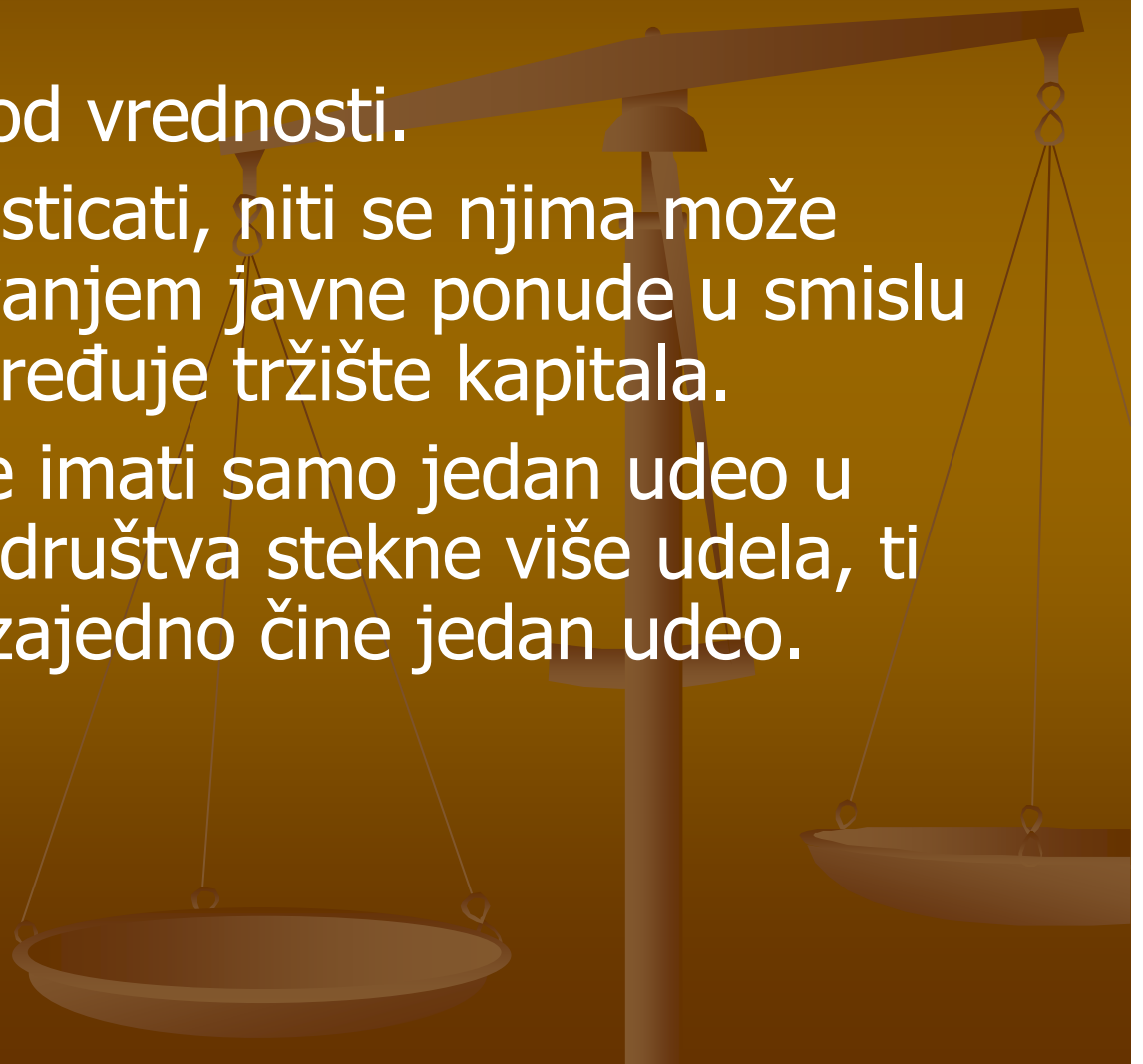

SMANJENJE OSNOVNOG KAPITALA U SLUČAJU GUBITKA

- Ako iz godišnjih finansijskih izveštaja proizlazi da je usled gubitka neto imovina društva manja od vrednosti osnovnog kapitala, društvo je u obavezi da, najkasnije u roku od 30 dana od poslednjeg dana roka za registraciju godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom koji uređuje računovodstvo i reviziju, sprovede postupak smanjenja osnovnog kapitala.

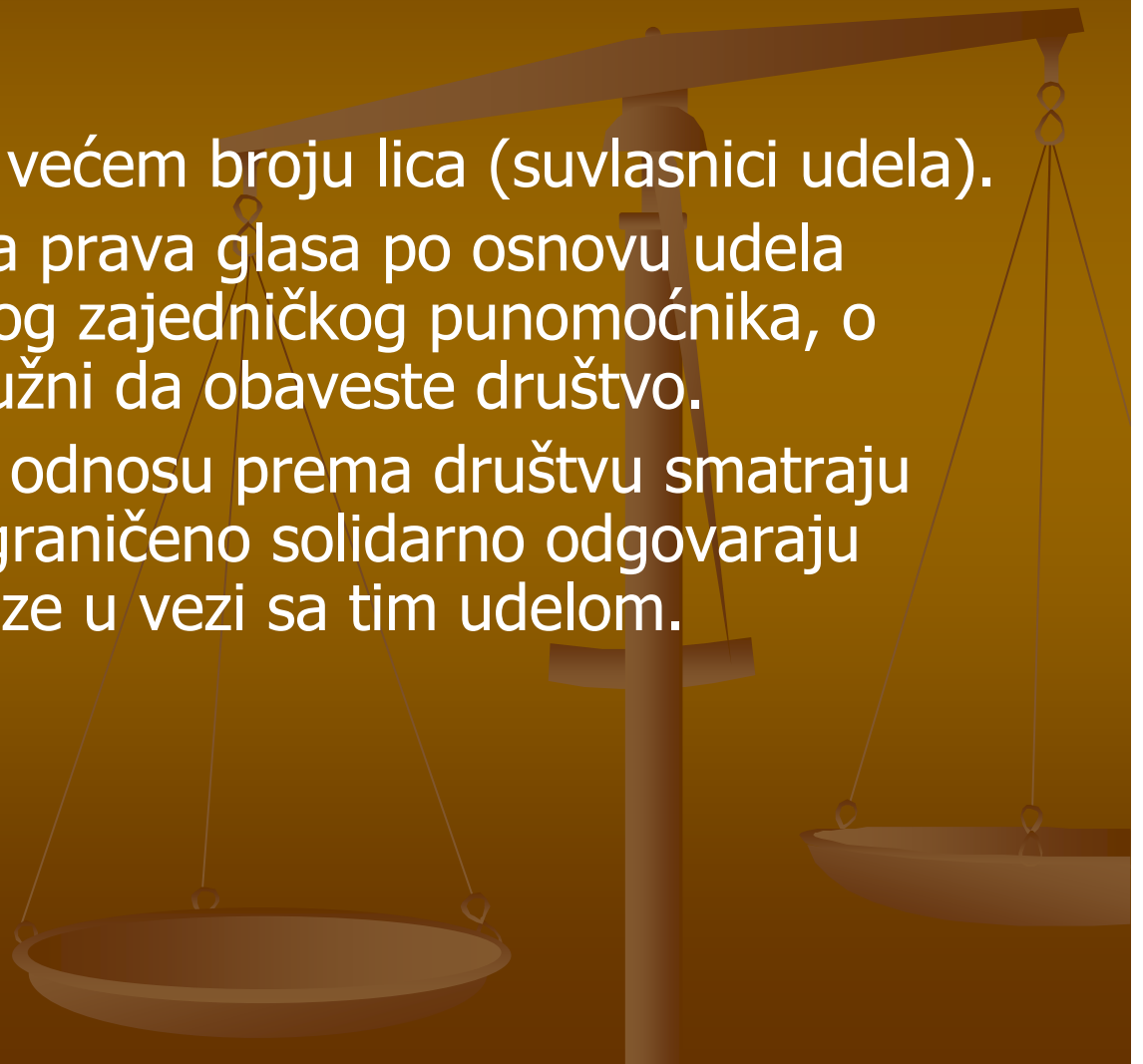
UDELI

- Udeli nisu hartije od vrednosti.
- Udeli se ne mogu sticati, niti se njima može raspolagati upućivanjem javne ponude u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala.
- Član društva može imati samo jedan udeo u društvu. Ako član društva stekne više udela, ti udeli se spajaju i zajedno čine jedan udeo.

SUVLASNIŠTVO NA UDELU

- Udeo može pripadati većem broju lica (suvlasnici udela).
- Suvlasnici udela svoja prava glasa po osnovu udela ostvaruju preko jednog zajedničkog punomoćnika, o čijem identitetu su dužni da obaveste društvo.
- Suvlasnici udela se u odnosu prema društvu smatraju jednim članom i neograničeno solidarno odgovaraju društvu za sve obaveze u vezi sa tim udelom.

PRAVA PO OSNOVU ULOGA

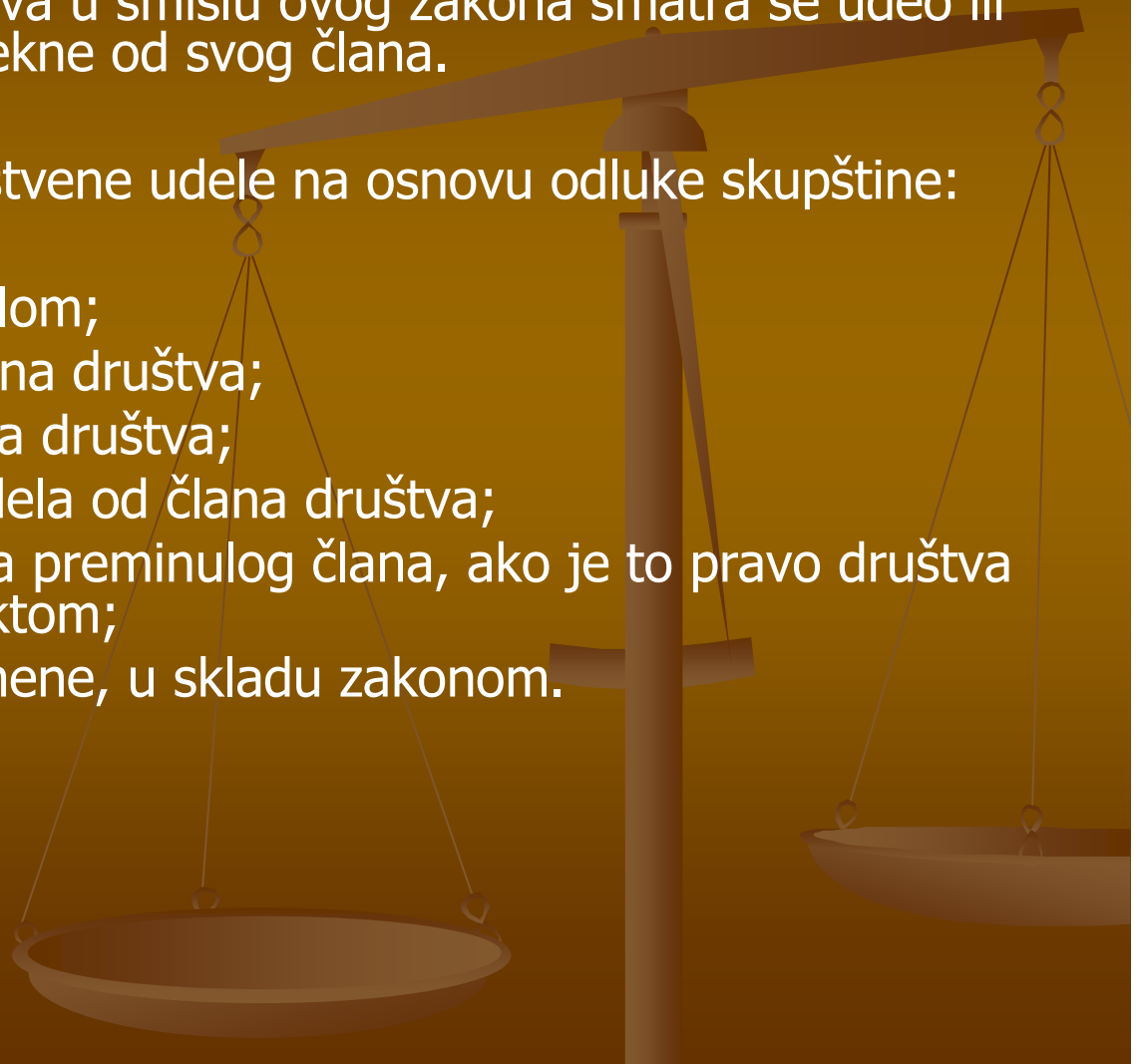
- Član društva po osnovu udela ima sledeća prava:
 - 1) pravo glasa u skupštini;
 - 2) pravo na učešće u dobiti društva;
 - 3) pravo na učešće u likvidacionom ostatku;
 - 4) druga prava predviđena ovim zakonom.
- Prava člana društva srazmerna su učešću udela tog člana u osnovnom kapitalu društva, osim ako je osnivačkim aktom određeno drugačije.

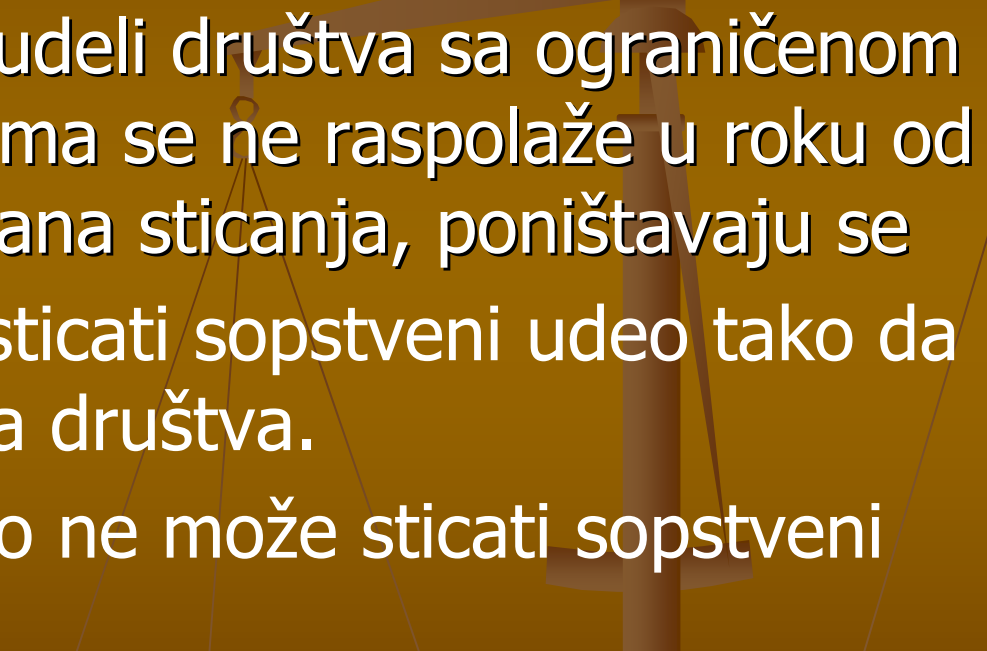
PRAVA ČLANOVA DRUŠTVA

- Član društva sa ograničenom odgovornošću stiče udeo u osnovnom kapitalu srazmerno vrednosti uloga
- Pravo glasa, podela dobiti, raspodela likvidacionog viška, srazmerni su udelima članova društva
- Društvo sa ograničenom odgovornošću izdaje svakom članu društva potvrdu kao dokaz članstva i njegovog udela, ako osnivačkim aktom ili ugovorm članova društva nije drugačije određeno
- Suvlasnici udela solidarno odgovaraju društvu za sve obaveze prema društvu koje se tiču njihovog udela

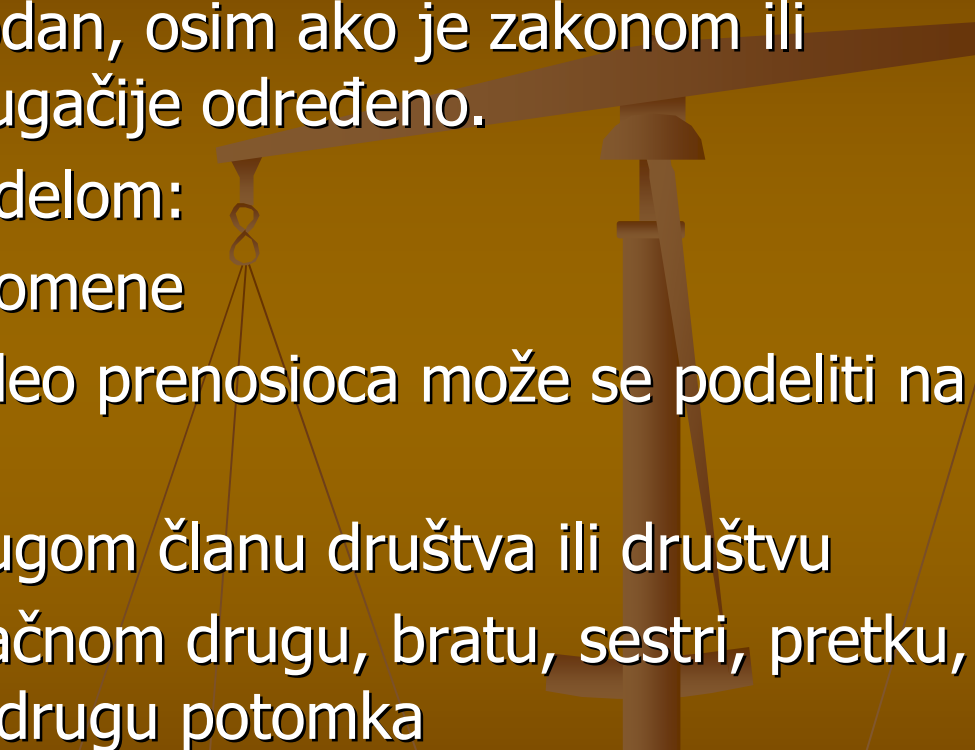
SOPSTVENI UDELI DRUŠTVA

- Sopstvenim udelom društva u smislu ovog zakona smatra se udeo ili deo udela koji društvo stekne od svog člana.
- Društvo može sticati sopstvene udele na osnovu odluke skupštine:
 - 1) besteretnim pravnim poslom;
 - 2) po osnovu isključenja člana društva;
 - 3) po osnovu istupanja člana društva;
 - 4) otkupom udela ili dela udela od člana društva;
 - 5) prinudnim otkupom udela preminulog člana, ako je to pravo društva predviđeno osnivačkim aktom;
 - 6) po osnovu statusne promene, u skladu zakonom.

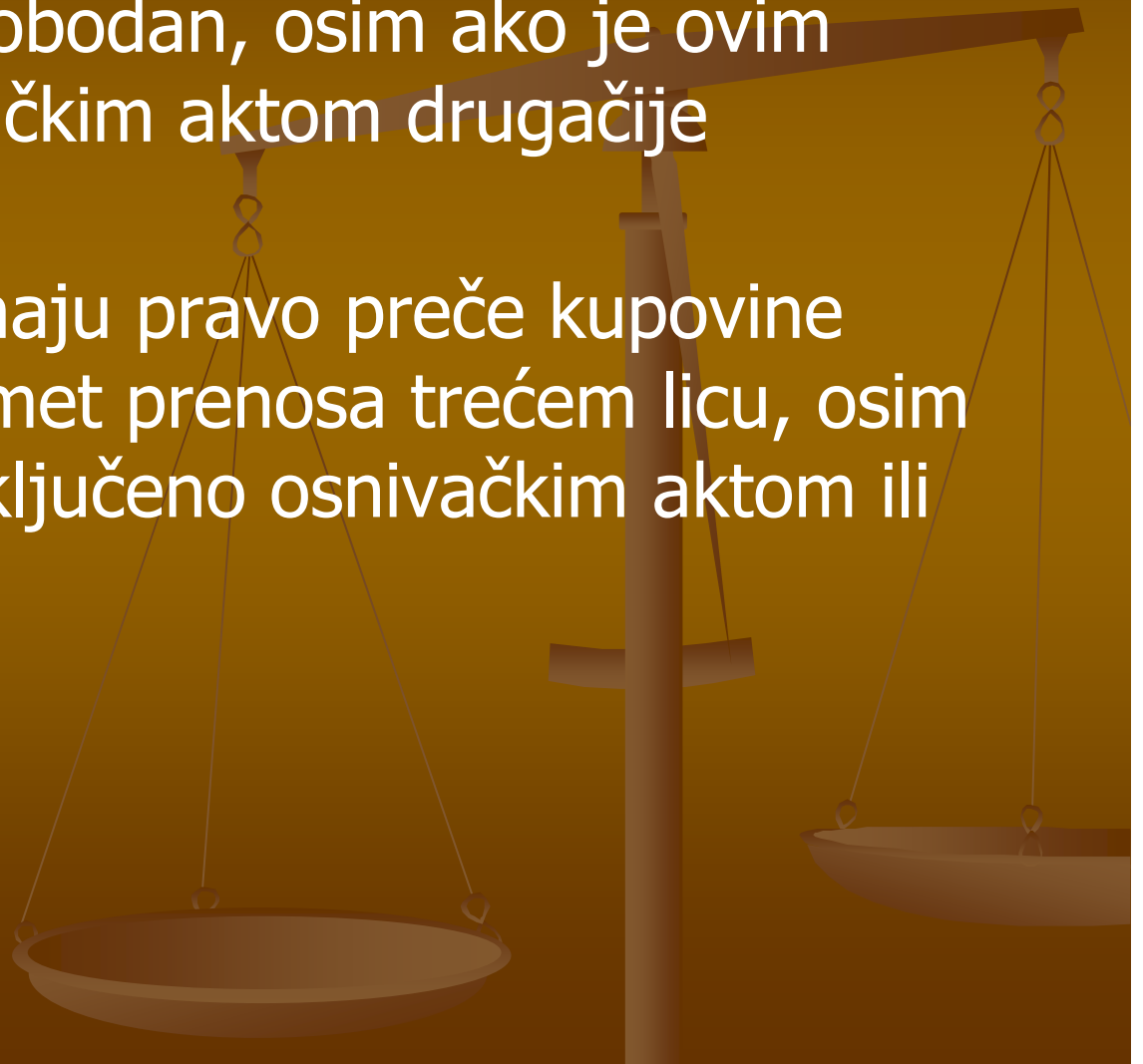
-
- Stečeni sopstveni udeli društva sa ograničenom odgovornošću kojima se ne raspolaže u roku od jedne godine od dana sticanja, poništavaju se
 - Društvo ne može sticati sopstveni udeo tako da ostane bez članova društva.
 - Jednočlano društvo ne može sticati sopstveni udeo.

OSNOVNA PRAVA ČLANOVA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

- Prenos udela je slobodan, osim ako je zakonom ili osnivačkim aktom drugačije određeno.
 - Pravo raspolaganja udelom:
 - U slučaju statusne promene
 - U slučaju nasleđa (udeo prenosioca može se podeliti na više naslednika)
 - U slučaju prenosa drugom članu društva ili društvu
 - U slučaju prenosa bračnom drugu, bratu, sestri, pretku, potomku ili bračnom drugu potomka
-

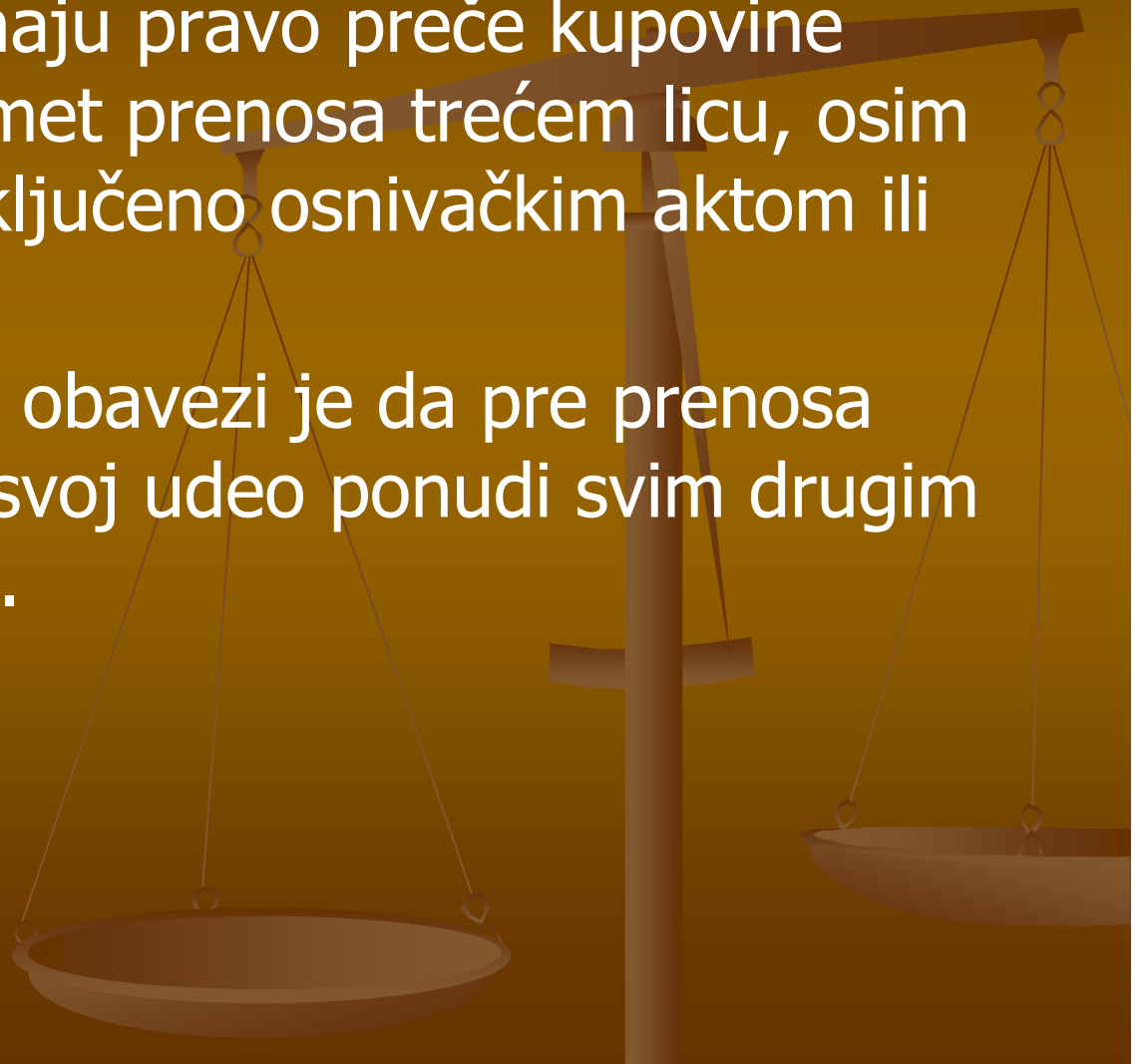
PRENOS UDELA

- Prenos udela je slobodan, osim ako je ovim zakonom ili osnivačkim aktom drugačije određeno.
- Članovi društva imaju pravo preče kupovine udela koji je predmet prenosa trećem licu, osim ako je to pravo isključeno osnivačkim aktom ili zakonom.

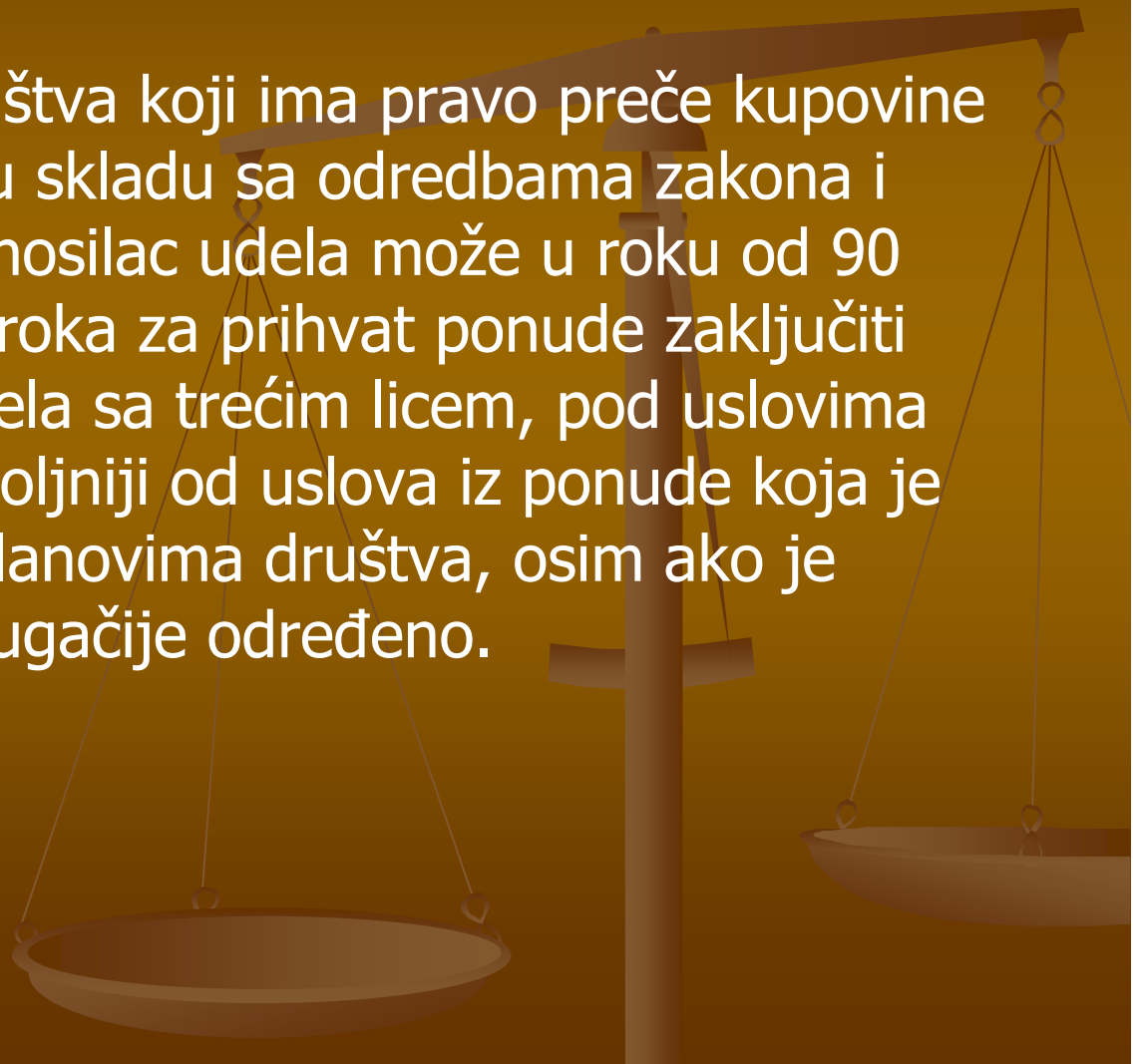
PRAVO PREČE KUPOVINE

- Članovi društva imaju pravo preče kupovine udela koji je predmet prenosa trećem licu, osim ako je to pravo isključeno osnivačkim aktom ili zakonom.
- Prenosilac udela u obavezi je da pre prenosa udela trećem licu svoj udeo ponudi svim drugim članovima društva.

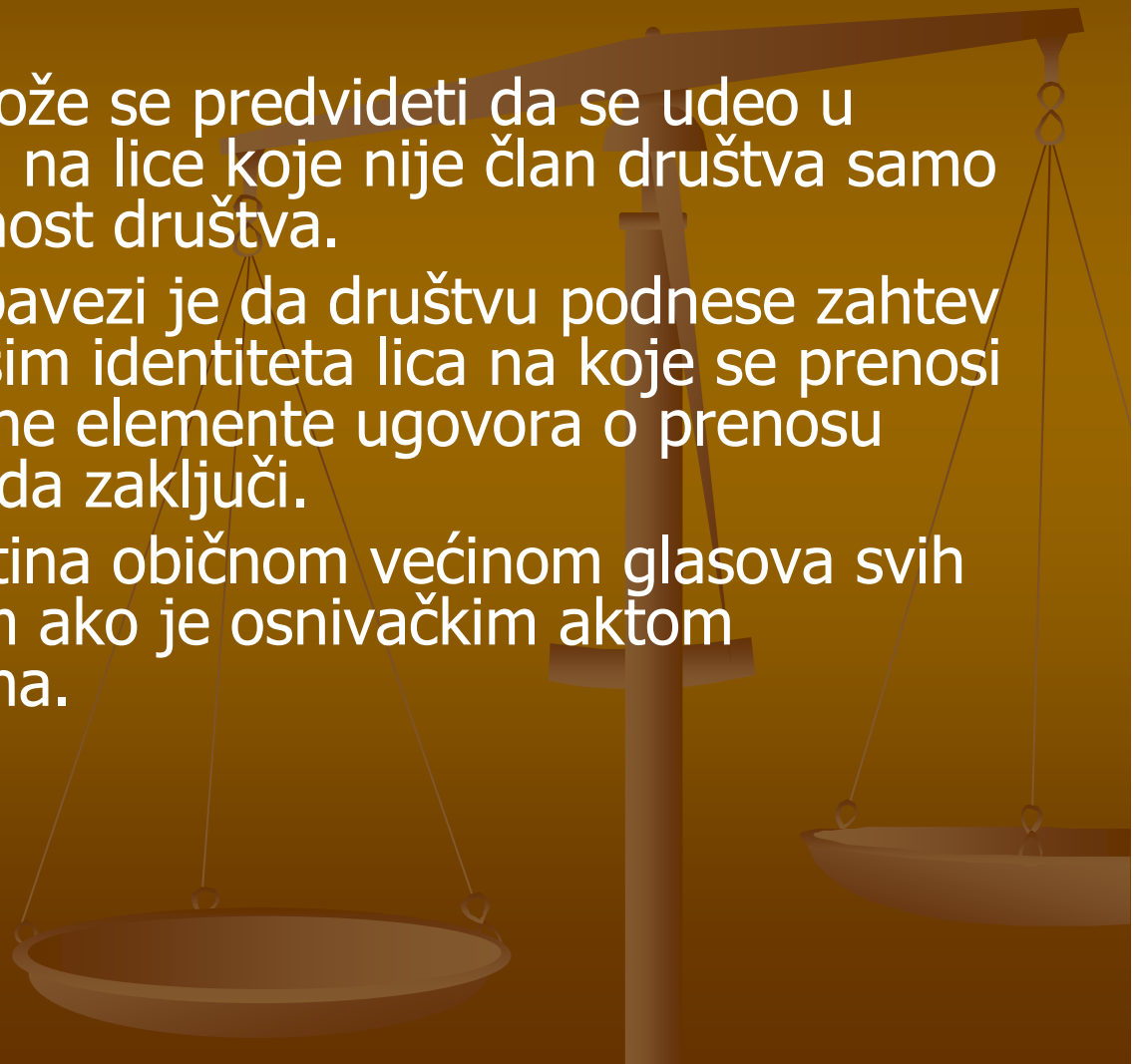
PRENOS UDELA TREĆEM LICU

- Ako ni jedan član društva koji ima pravo preče kupovine ne iskoristi to pravo u skladu sa odredbama zakona i osnivačkog akta, prenosilac udela može u roku od 90 dana od dana isteka roka za prihvatanje ponude zaključiti ugovor o prenosu udela sa trećim licem, pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od uslova iz ponude koja je dostavljena drugim članovima društva, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.

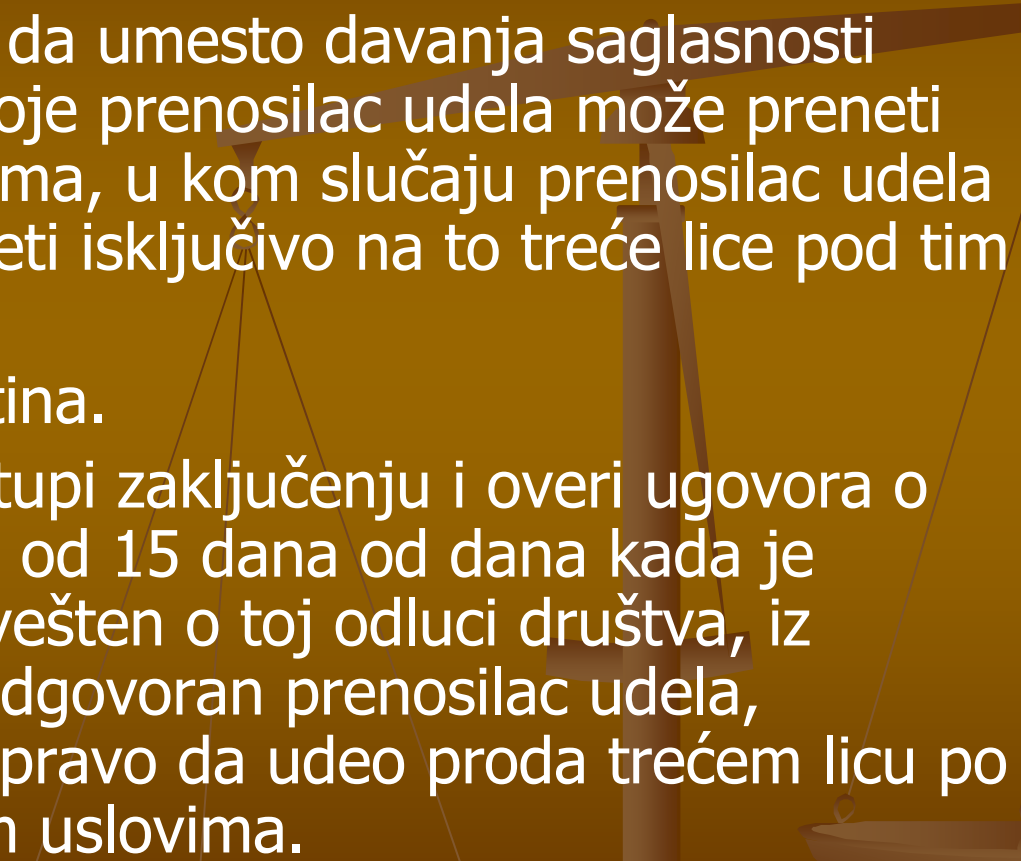

PRENOS UDELA UZ SAGLASNOST DRUŠTVA

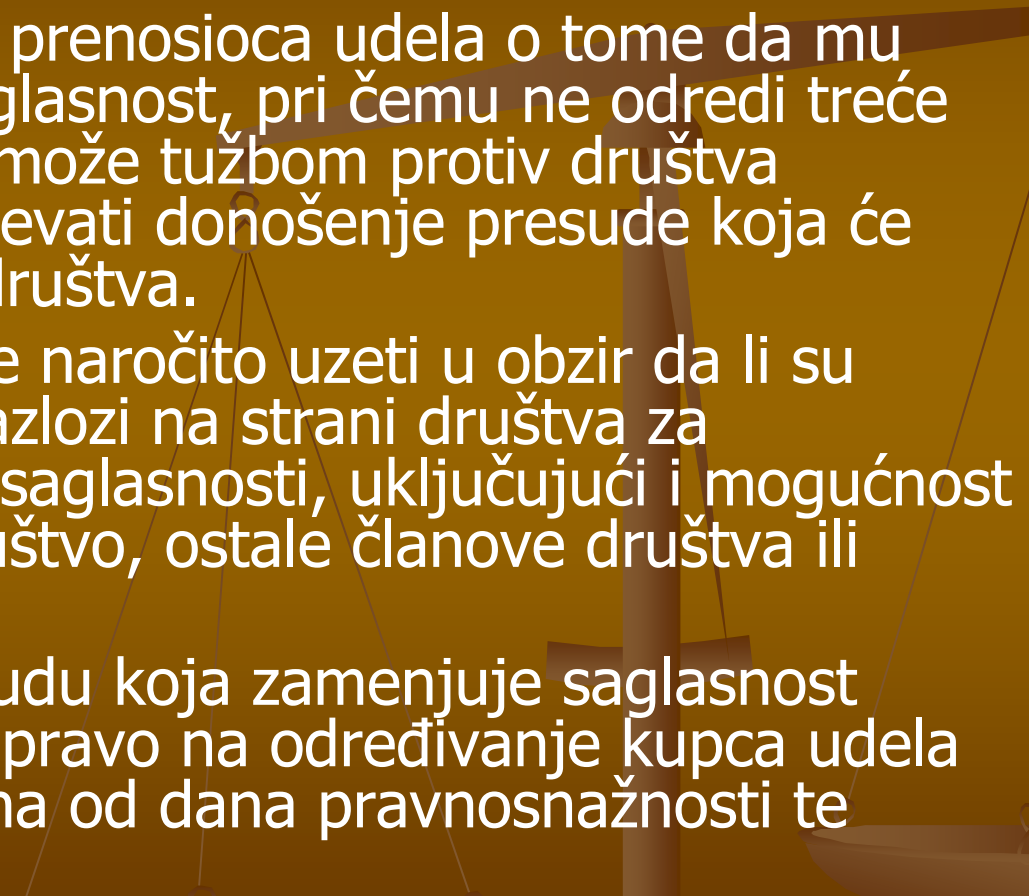
- Osnivačkim aktom može se predvideti da se udeo u društvu može preneti na lice koje nije član društva samo uz prethodnu saglasnost društva.
- Prenosilac udela u obavezi je da društvu podnese zahtev za saglasnost koji, osim identiteta lica na koje se prenosi udeo, sadrži i sve bitne elemente ugovora o prenosu udela koji namerava da zaključi.
- Odluku donosi skupština običnom većinom glasova svih članova društva, osim ako je osnivačkim aktom određena druga većina.

PRAVO DRUŠTVA NA ODREĐIVANJE KUPCA UDELA

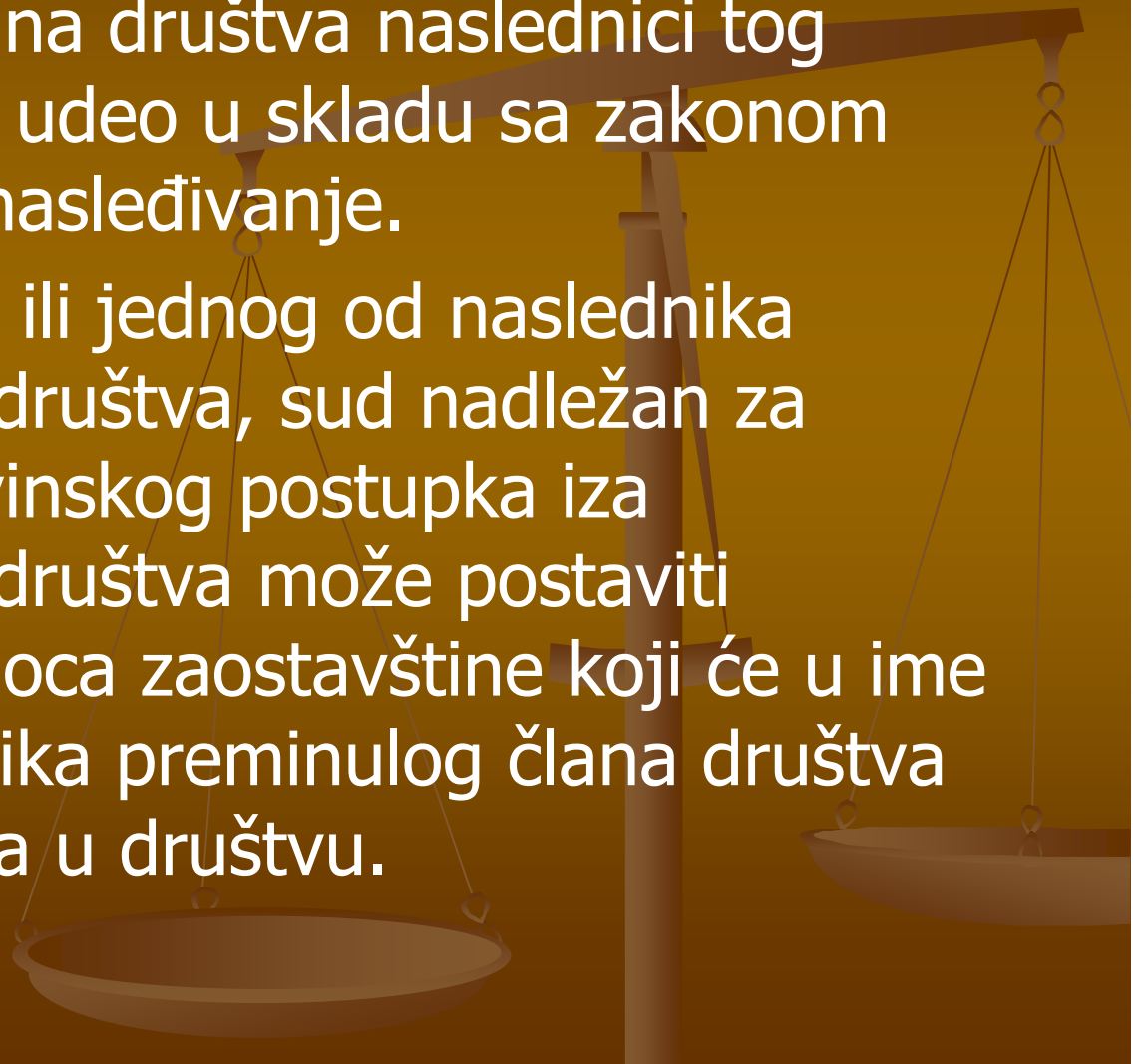
- Društvo je ovlašćeno da umesto davanja saglasnosti odredi treće lice na koje prenosilac udela može preneti udeo pod istim uslovima, u kom slučaju prenosilac udela može svoj udeo preneti isključivo na to treće lice pod tim uslovima.
 - Odluku donosi skupština.
 - Ako treće lice ne pristupi zaključenju i overi ugovora o prenosu udela u roku od 15 dana od dana kada je prenosilac udela obavešten o toj odluci društva, iz razloga za koje nije odgovoran prenosilac udela, prenosilac udela ima pravo da udeo proda trećem licu po svom izboru pod istim uslovima.
-

PRESUDA KOJA ZAMENJUJE SAGLASNOST

- Ako društvo obavesti prenosioca udela o tome da mu uskraćuje traženu saglasnost, pri čemu ne odredi treće lice prenosilac udela može tužbom protiv društva nadležnom sudu zahtevati donošenje presude koja će zameniti saglasnost društva.
 - Sud će prilikom ocene naročito uzeti u obzir da li su postojali opravdani razlozi na strani društva za uskraćivanje tražene saglasnosti, uključujući i mogućnost nastanka štete za društvo, ostale članove društva ili poverioce društva.
 - Ako sud donese presudu koja zamenjuje saglasnost društva, društvo ima pravo na određivanje kupca udela pri čemu se rok računa od dana pravosnažnosti te presude.
-

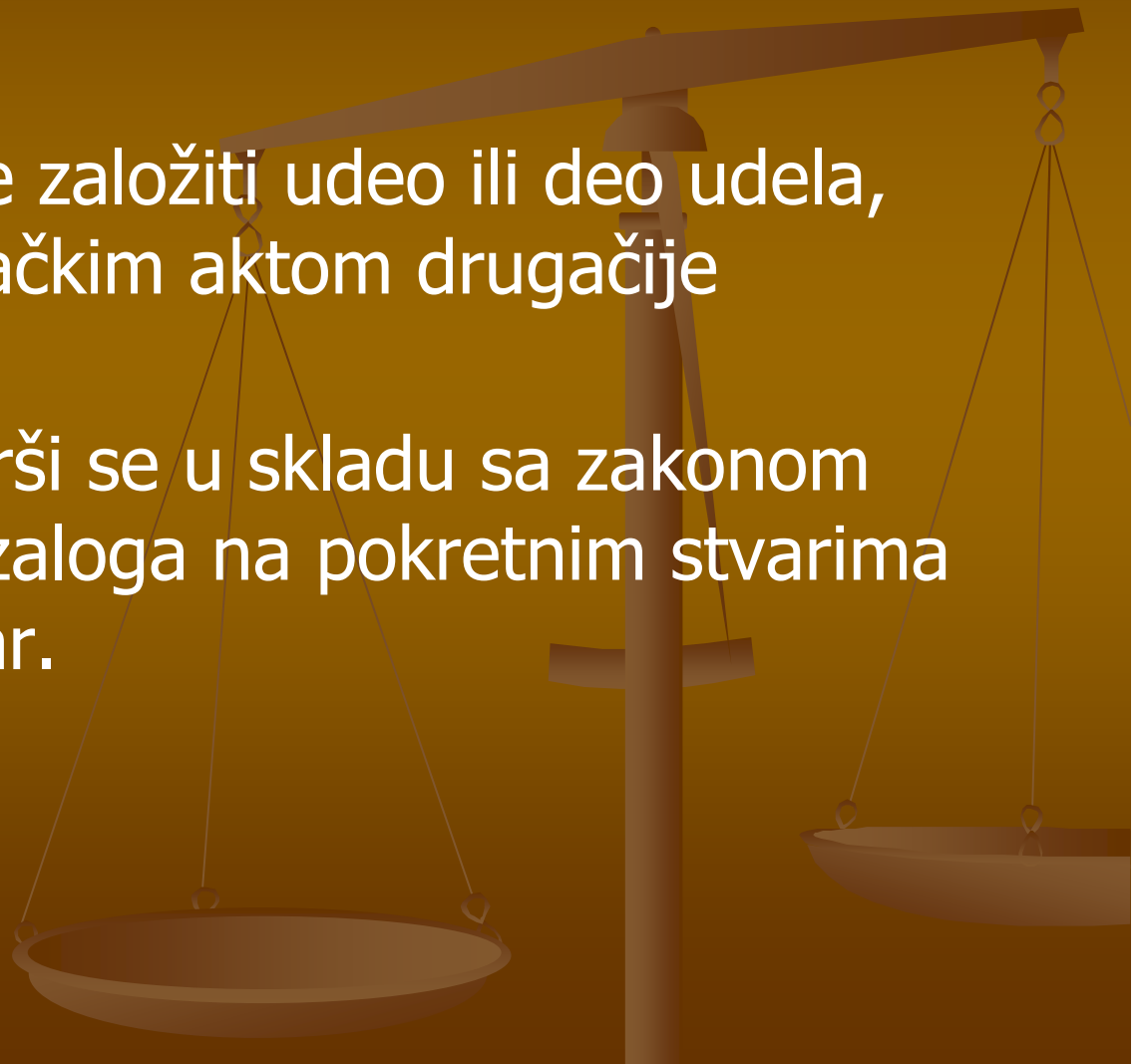
PRENOS UDELA PUTEM NASLEĐA

- U slučaju smrti člana društva naslednici tog člana stiču njegov udeo u skladu sa zakonom kojim se uređuje nasleđivanje.
- Na zahtev društva ili jednog od naslednika preminulog člana društva, sud nadležan za sprovođenje ostavinskog postupka iza preminulog člana društva može postaviti privremenog staraoca zaostavštine koji će u ime i za račun naslednika preminulog člana društva vršiti članska prava u društvu.

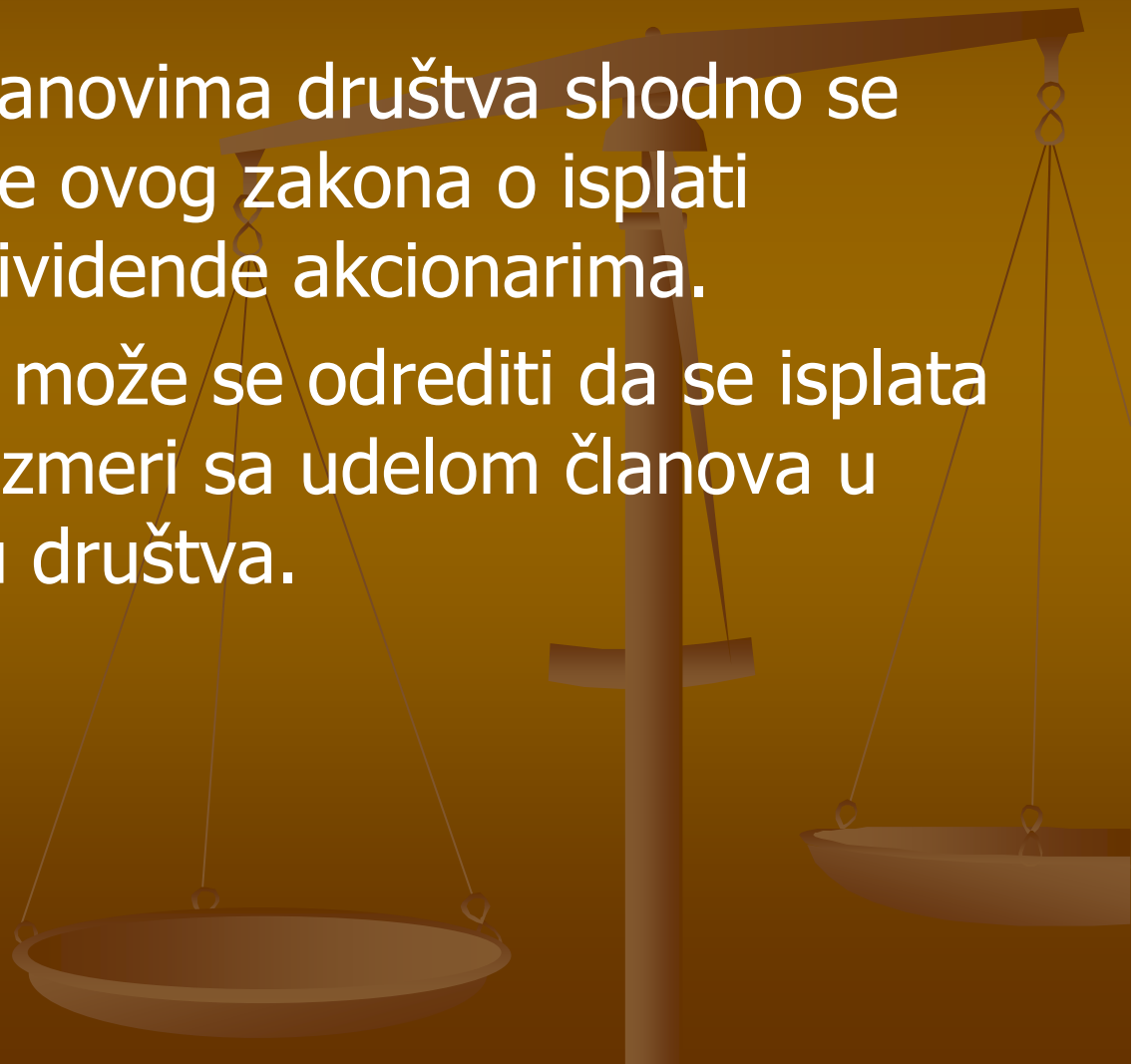
ZALAGANJE UDELA

- Član društva može založiti udeo ili deo udela, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.
- Zalaganje udela vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaloga na pokretnim stvarima upisanim u registar.

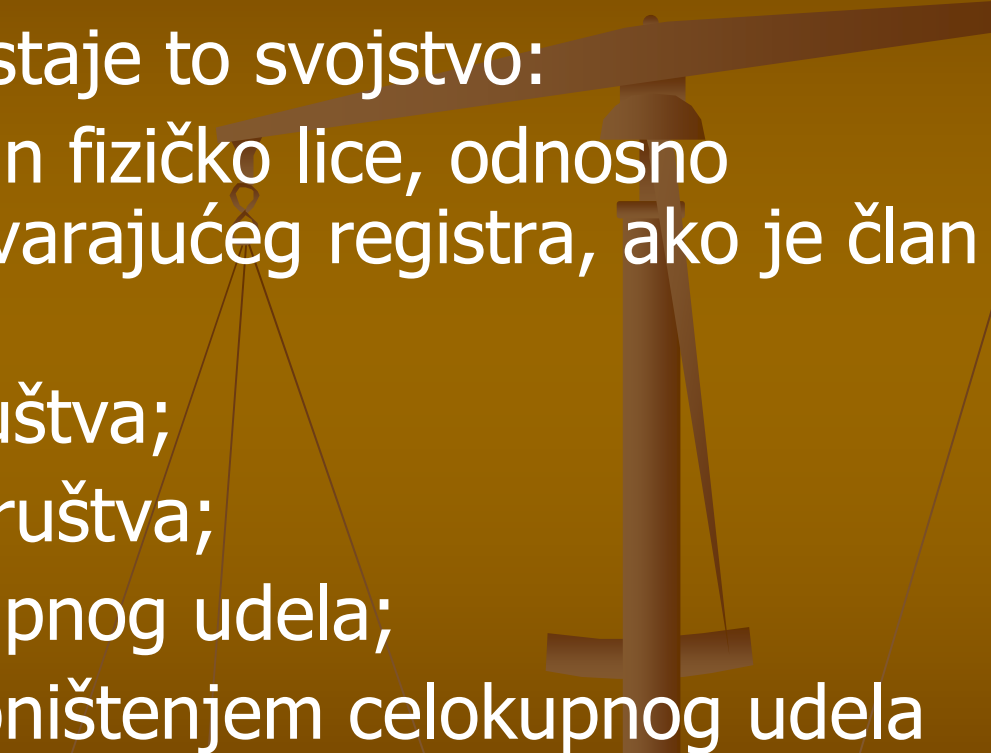

PRAVO NA ISPLATU DOBITI

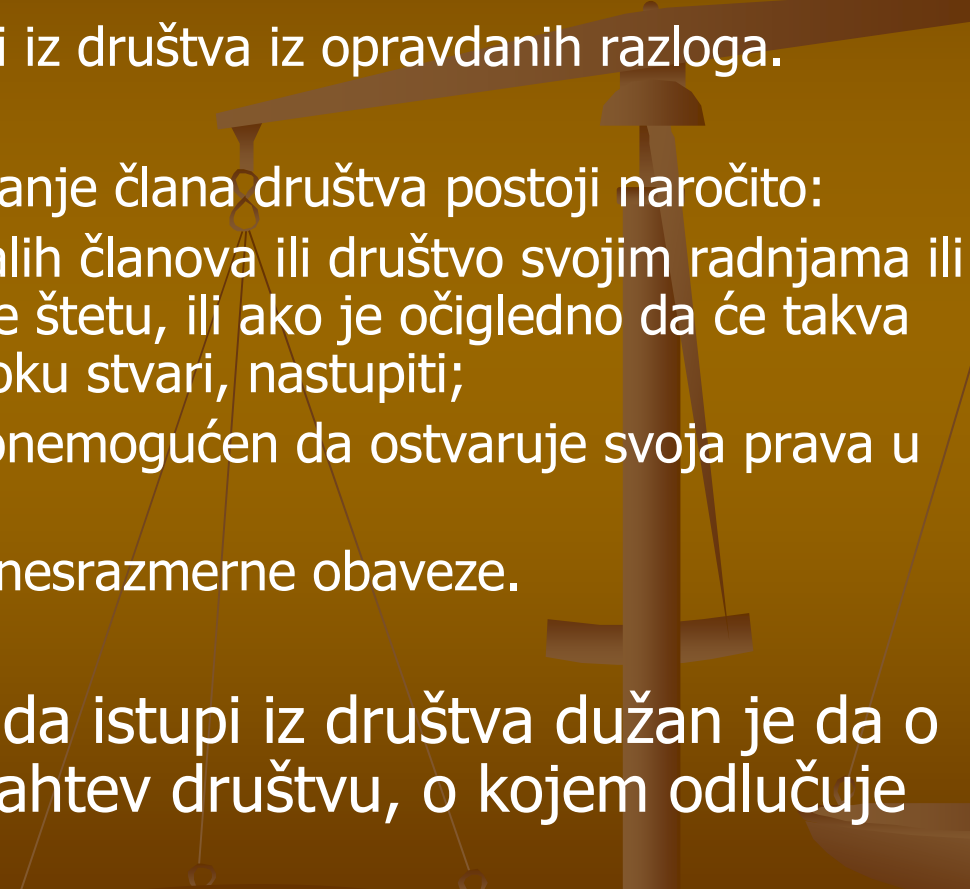
- Na isplatu dobiti članovima društva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o isplati dividende i međudividende akcionarima.
- Osnivačkim aktom može se odrediti da se isplata dobiti ne vrši u srazmeri sa udelom članova u osnovnom kapitalu društva.

RAZLOZI ZA PRESTANAK SVOJSTVA ČLANA

- Članu društva prestaje to svojstvo:
 - 1) smrću, ako je član fizičko lice, odnosno brisanjem iz odgovarajućeg registra, ako je član pravno lice;
 - 2) istupanjem iz društva;
 - 3) isključenjem iz društva;
 - 4) prenosom celokupnog udela;
 - 5) povlačenjem i poništenjem celokupnog udela
-

ISTUPANJE ČLANA DRUŠTVA IZ OPRAVDANOG RAZLOGA

- Član društva može istupiti iz društva iz opravdanih razloga.
 - Opravdani razlog za istupanje člana društva postoji naročito:
 - 1) ako mu jedan ili više ostalih članova ili društvo svojim radnjama ili propuštanjem prouzrokuje štetu, ili ako je očigledno da će takva šteta, prema redovnom toku stvari, nastupiti;
 - 2) ako je u značajnoj meri onemogućen da ostvaruje svoja prava u društvu;
 - 3) ako mu društvo nameće nesrazmerne obaveze.
 - Član društva koji želi da istupi iz društva dužan je da o tome dostavi pisani zahtev društvu, o kojem odlučuje skupština.
-

POSTUPAK ISTUPANJA

- Skupština je dužna da donese odluku o zahtevu u roku od 60 dana od dana prijema i da u istom roku o tome obavesti člana društva koji istupa, a u suprotnom smatraće se da je zahtev usvojen u celini.
- Skupština može samo usvojiti ili odbiti zahtev u celini.
- Odluka se donosi običnom većinom glasova svih članova društva.
- Udeo člana društva koji je istupio iz društva postaje sopstveni udeo društva a istupanje člana iz društva i sticanje sopstvenog udela registruju se u skladu sa zakonom o registraciji.

ISKLJUČENJE ČLANA DRUŠTVA

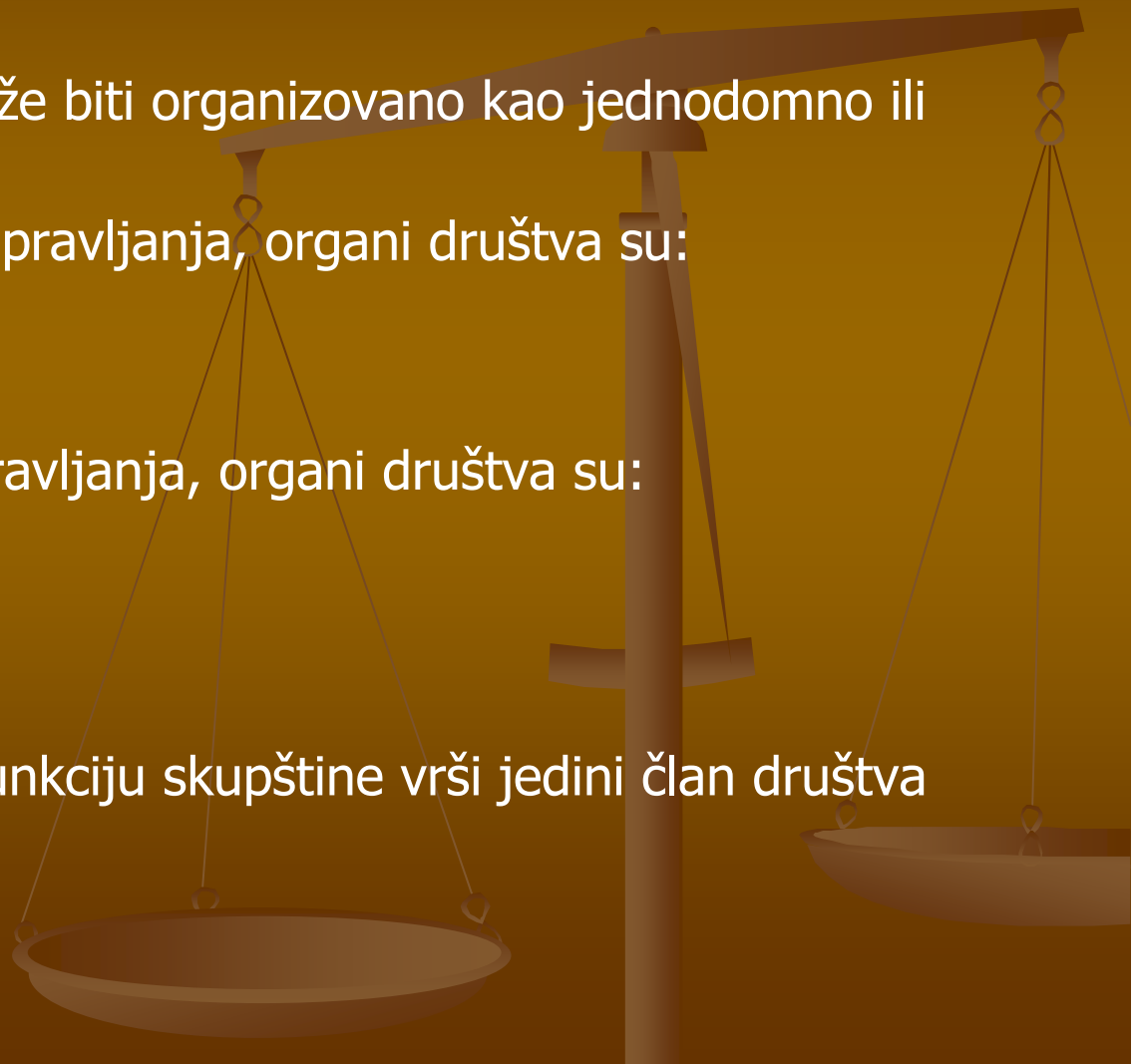
- skupština odluku o isključenju člana društva donosi dvotrećinskom većinom glasova preostalih članova društva, osim ako je osnivačkim aktom određena druga većina.
- Isključenjem člana društva udeo tog člana društva postaje sopstveni udeo društva, a isključeni član nema pravo na naknadu za svoj udeo.
- Isključeni član ostaje u obavezi da uplati odnosno unese upisani ulog i izvrši dodatne uplate na koje je bio obavezan, ako je to neophodno za namirenje poverilaca društva.

ISKLJUČENJE ČLANA ODLUKOM SUDA

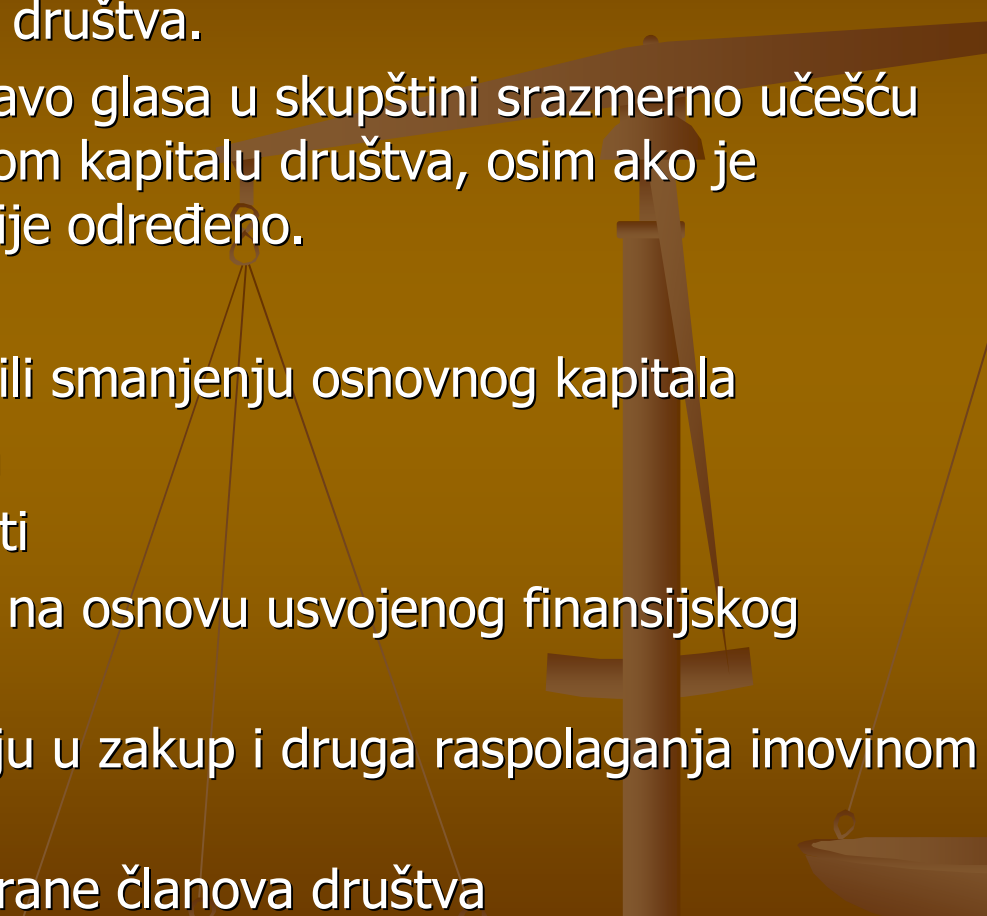
- Društvo može tužbom koju podnosi nadležnom sudu zahtevati isključenje člana društva, iz razloga određenih osnivačkim aktom ili iz drugih opravdanih razloga, a naročito ako član društva:
 - 1) namerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu;
 - 2) ne izvršava posebne dužnosti prema društvu propisane ovim zakonom ili osnivačkim aktom;
 - 3) svojim radnjama ili propuštanjem, protivno osnivačkom aktu, zakonu ili dobrim poslovnim običajima, sprečava ili u značajnoj meri otežava poslovanje društva.
- Odluku o podnošenju tužbe donosi skupština većinom glasova prisutnih članova, osim ako je osnivačkim aktom određena veća većina.

ORGANI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

- Upravljanje društvom može biti organizovano kao jednodomno ili dvodomno.
- U slučaju jednodomnog upravljanja, organi društva su:
 - 1) skupština;
 - 2) jedan ili više direktora;
- U slučaju dvodomnog upravljanja, organi društva su:
 - 1) skupština;
 - 2) nadzorni odbor;
 - 3) jedan ili više direktora.
- U jednočlanom društvu funkciju skupštine vrši jedini član društva

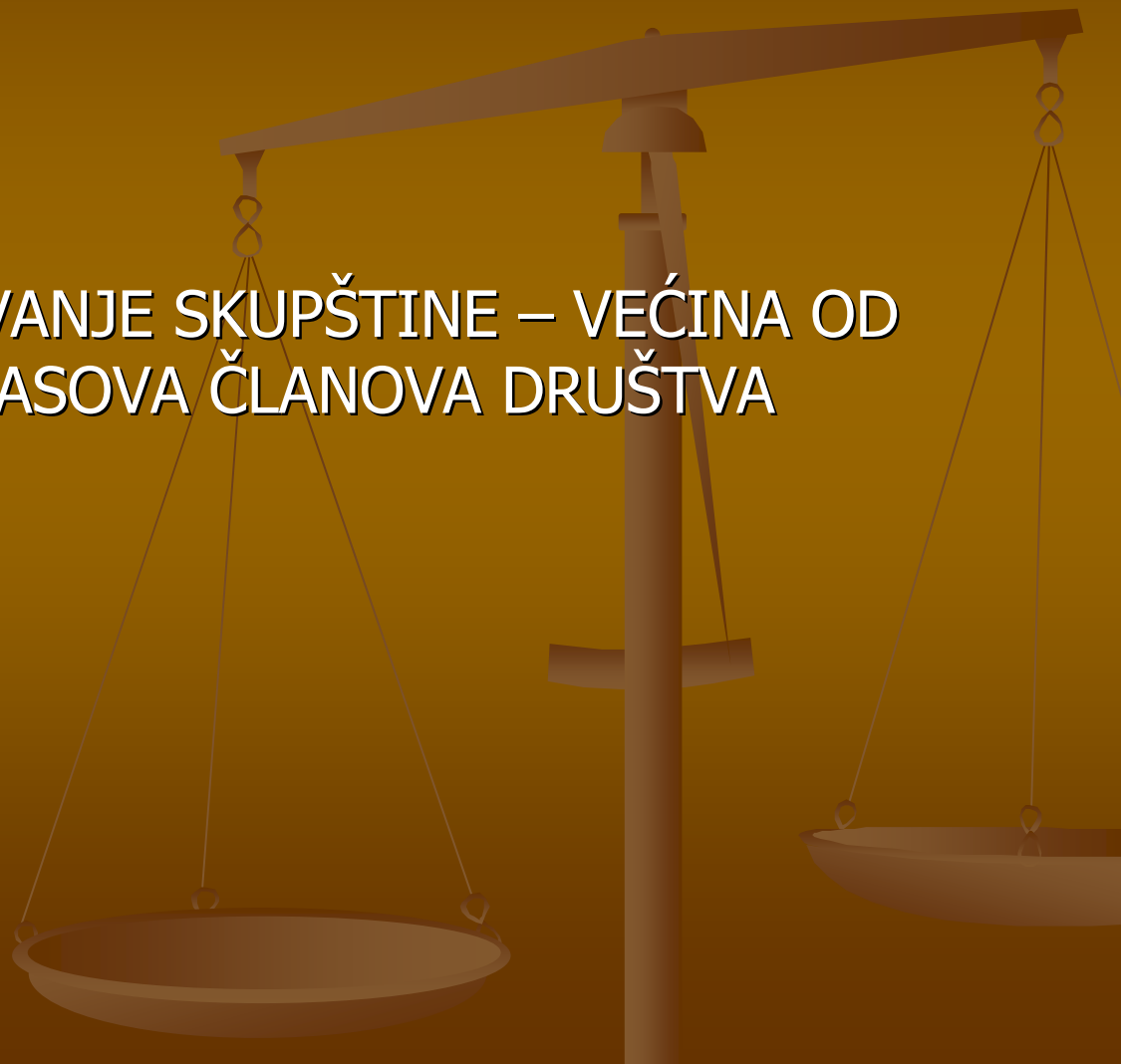

SKUPŠTINA

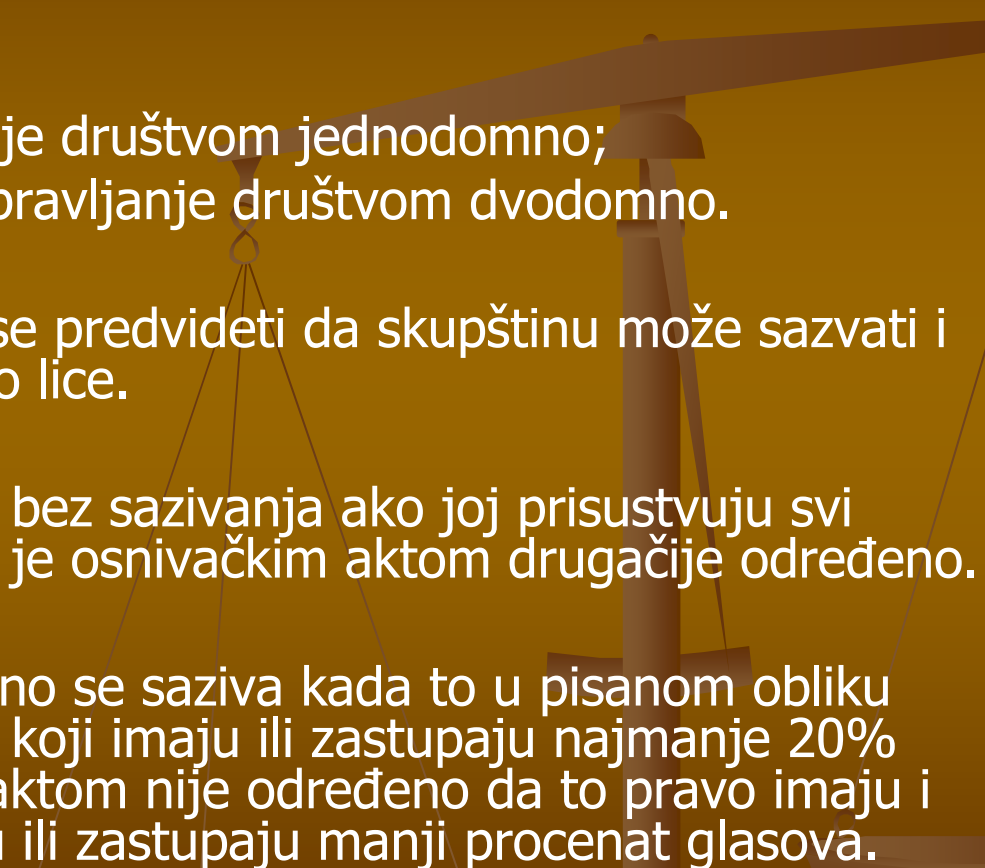
- Skupštinu čine svi članovi društva.
 - Svaki član društva ima pravo glasa u skupštini srazmerno učešću njegovog udela u osnovnom kapitalu društva, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.
 - Nadležnosti:
 1. Odlučivanju o povećanju ili smanjenju osnovnog kapitala
 2. Sticanju sopstvenih udela
 3. Emisiji hartija od vrednosti
 4. Isplati članovima društva na osnovu usvojenog finansijskog izveštaja
 5. Sticanju, promeni, davanju u zakup i druga raspolaganja imovinom velike vrednosti
 6. Dopunskim ulozima od strane članova društva
-

SEDNICE SKUPŠTINE

- REDOVNE
- VANREDNE
- KVORUM ZA ODRŽAVANJE SKUPŠTINE – VEĆINA OD UKUPNOG BROJA GLASOVA ČLANOVA DRUŠTVA

SAZIVANJE SKUPŠTINE DRUŠTVA

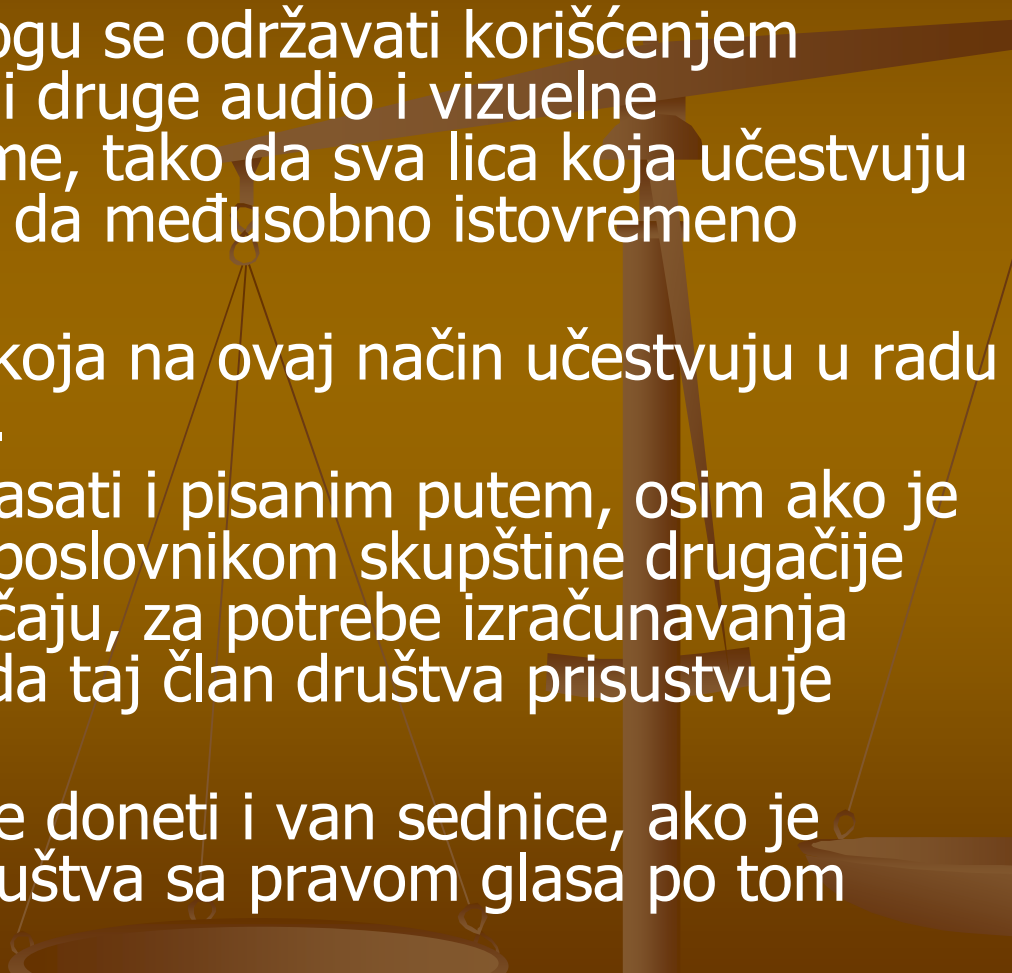
- Sednicu skupštine saziva:
 - 1) direktor, ako je upravljanje društvom jednodomno;
 - 2) nadzorni odbor, ako je upravljanje društvom dvodomno.
 - Osnivačkim aktom može se predvideti da skupštinu može sazvati i član društva ili neko drugo lice.
 - Sednica se može održati i bez sazivanja ako joj prisustvuju svi članovi društva, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.
 - Sednica skupštine obavezno se saziva kada to u pisanom obliku zahtevaju članovi društva koji imaju ili zastupaju najmanje 20% glasova, ako osnivačkim aktom nije određeno da to pravo imaju i članovi koji zajedno imaju ili zastupaju manji procenat glasova.
-

ODLUČIVANJE

SKUPŠTINA ODLUČUJE PROSTOM VEĆINOM, AKO NIJE ODREĐENO DRUGAČIJE

- Izuzetno, skupština odlučuje konsenzusom (ili kvalifikovanom većinom) o:
 - Statusnim promenama
 - Raspodeli dobiti
 - Povećanju i smanjenju osnovnog kapitala (osim dodatnim ulozima članova)
 - Izmenama i dopunama osnivačkog akta ili ugovora članova društva
 - Raspolaganju imovinom velike vrednosti i drugo.

TELEFONSKE SEDNICE, PISANO GLASANJE I ODLUČIVANJE BEZ SEDNICE

- Sednice skupštine mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju u radu sednice mogu da međusobno istovremeno komuniciraju.
 - Smatra se da su lica koja na ovaj način učestvuju u radu sednice ličnoprисutna.
 - Član društva može glasati i pisanim putem, osim ako je osnivačkim aktom ili poslovnikom skupštine drugačije određeno i u tom slučaju, za potrebe izračunavanja kvoruma, smatra se da taj član društva prisustvuje sednici.
 - Svaka odluka može se doneti i van sednice, ako je potpišu svi članovi društva sa pravom glasa po tom pitanju.
-

GLASANJE NA SKUPŠTINI

- Glasanje na sednici skupštine društva je javno.

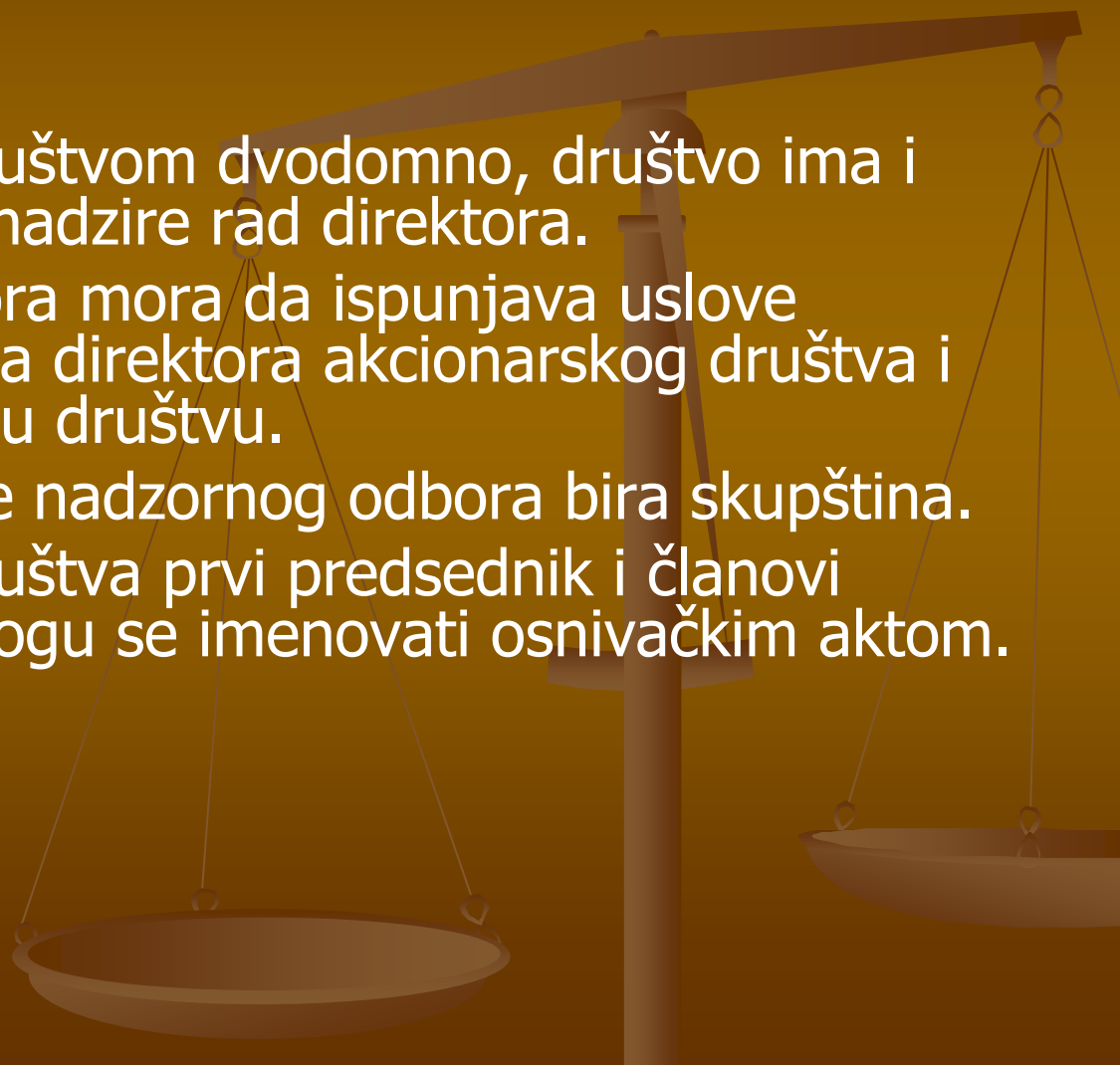

DIREKTOR

- Društvo sa ograničenom odgovornošću ima jednog ili više direktora koji su zakonski zastupnici društva
- Direktora imenuje skupština, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno.
- Prilikom osnivanja društva, direktor se može imenovati osnivačkim aktom.
- Ako u odluci o imenovanju nije određeno drugačije, mandat direktora počinje danom donošenja odluke o imenovanju.
- Ako osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva nije određeno drugačije, smatra se da mandat direktora nije ograničen.
- Osnivačkim aktom ili odlukom skupštine mogu se odrediti uslovi koje neko lice treba da ispunjava da bi bilo imenovano za direktora.

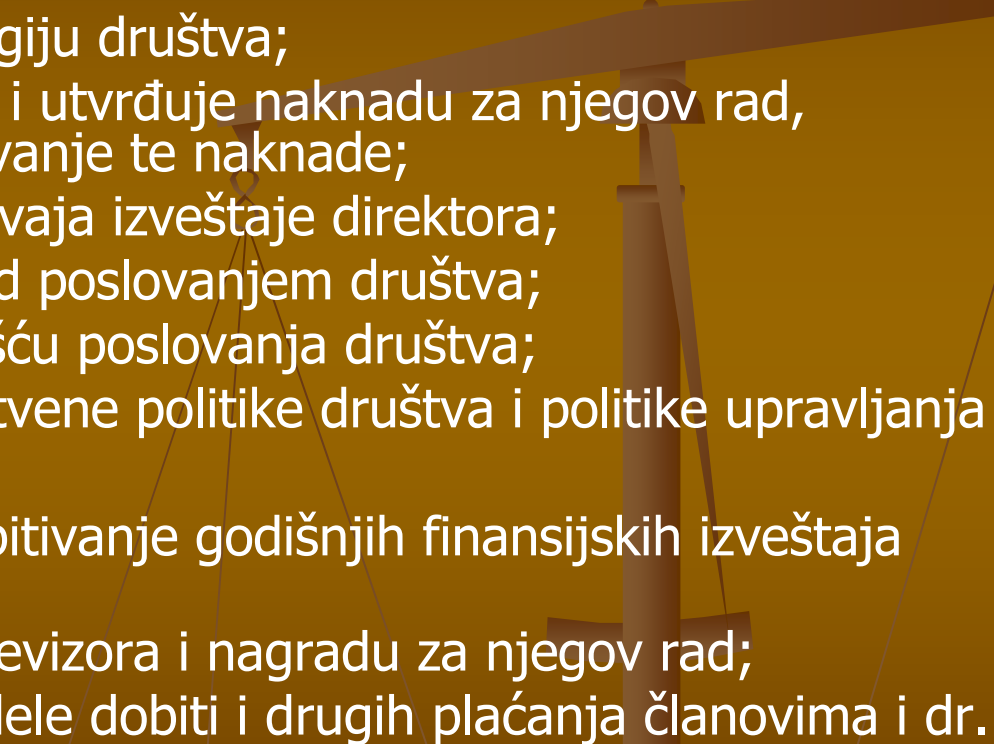
NADZORNI ODBOR

- Ako je upravljanje društvom dvodromno, društvo ima i nadzorni odbor, koji nadzire rad direktora.
- Član nadzornog odbora mora da ispunjava uslove propisane zakonom za direktora akcionarskog društva i ne sme biti zaposlen u društvu.
- Predsednika i članove nadzornog odbora bira skupština.
- Prilikom osnivanja društva prvi predsednik i članovi nadzornog odbora mogu se imenovati osnivačkim aktom.

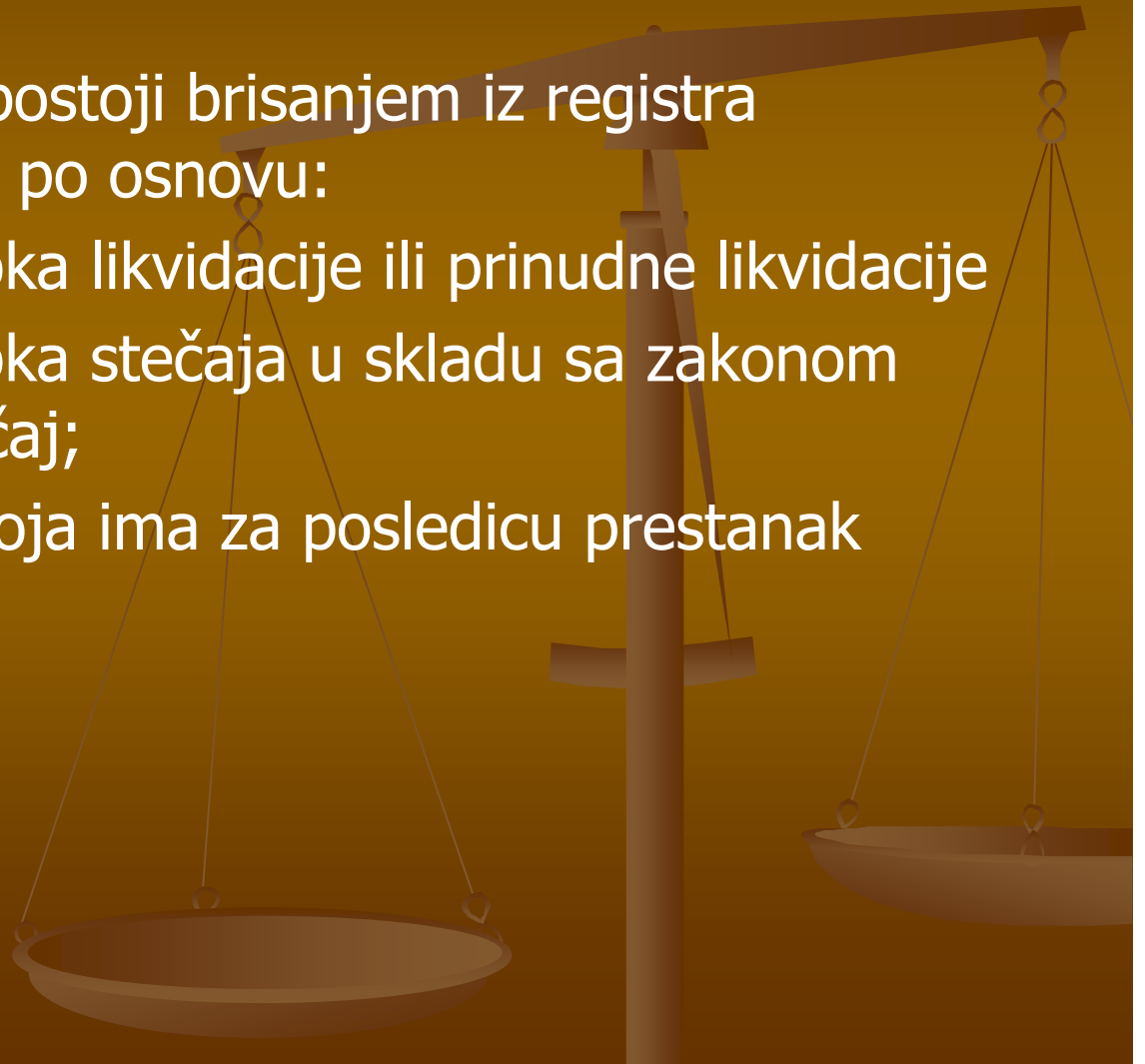
DELOKRUG RADA NADZORNOG ODBORA

■ Nadzorni odbor:

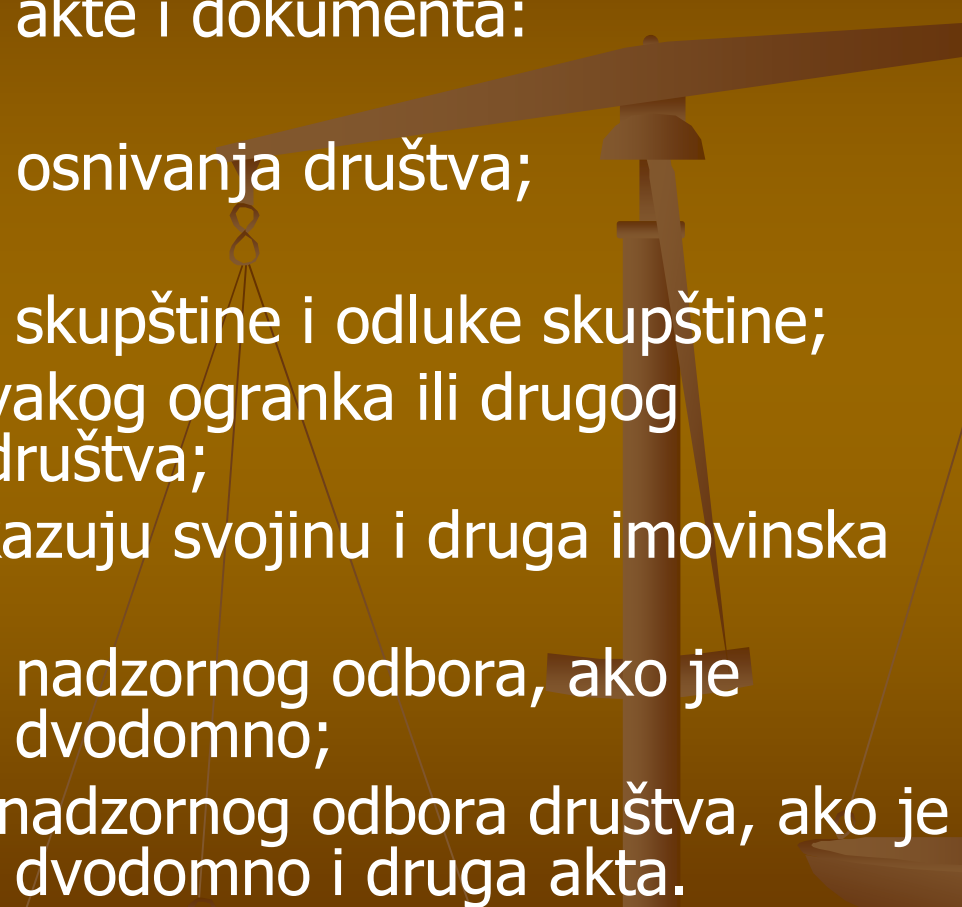
- 1) određuje poslovnu strategiju društva;
 - 2) bira i razrešava direktora i utvrđuje naknadu za njegov rad, odnosno načela za utvrđivanje te naknade;
 - 3) nadzire rad direktora i usvaja izveštaje direktora;
 - 4) vrši unutrašnji nadzor nad poslovanjem društva;
 - 5) vrši nadzor nad zakonitošću poslovanja društva;
 - 6) ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
 - 7) daje nalog revizoru za ispitivanje godišnjih finansijskih izveštaja društva;
 - 8) predlaže skupštini izbor revizora i nagradu za njegov rad;
 - 9) kontrolira predlog raspodele dobiti i drugih plaćanja članovima i dr.
-

PRESTANAK DRUŠTVA

- Društvo prestaje da postoji brisanjem iz registra privrednih subjekata, po osnovu:
 - 1) sprovedenog postupka likvidacije ili prinudne likvidacije
 - 2) sprovedenog postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj;
 - 3) statusne promene koja ima za posledicu prestanak društva

AKTI I DOKUMENTI KOJE DRUŠTVO ČUVA

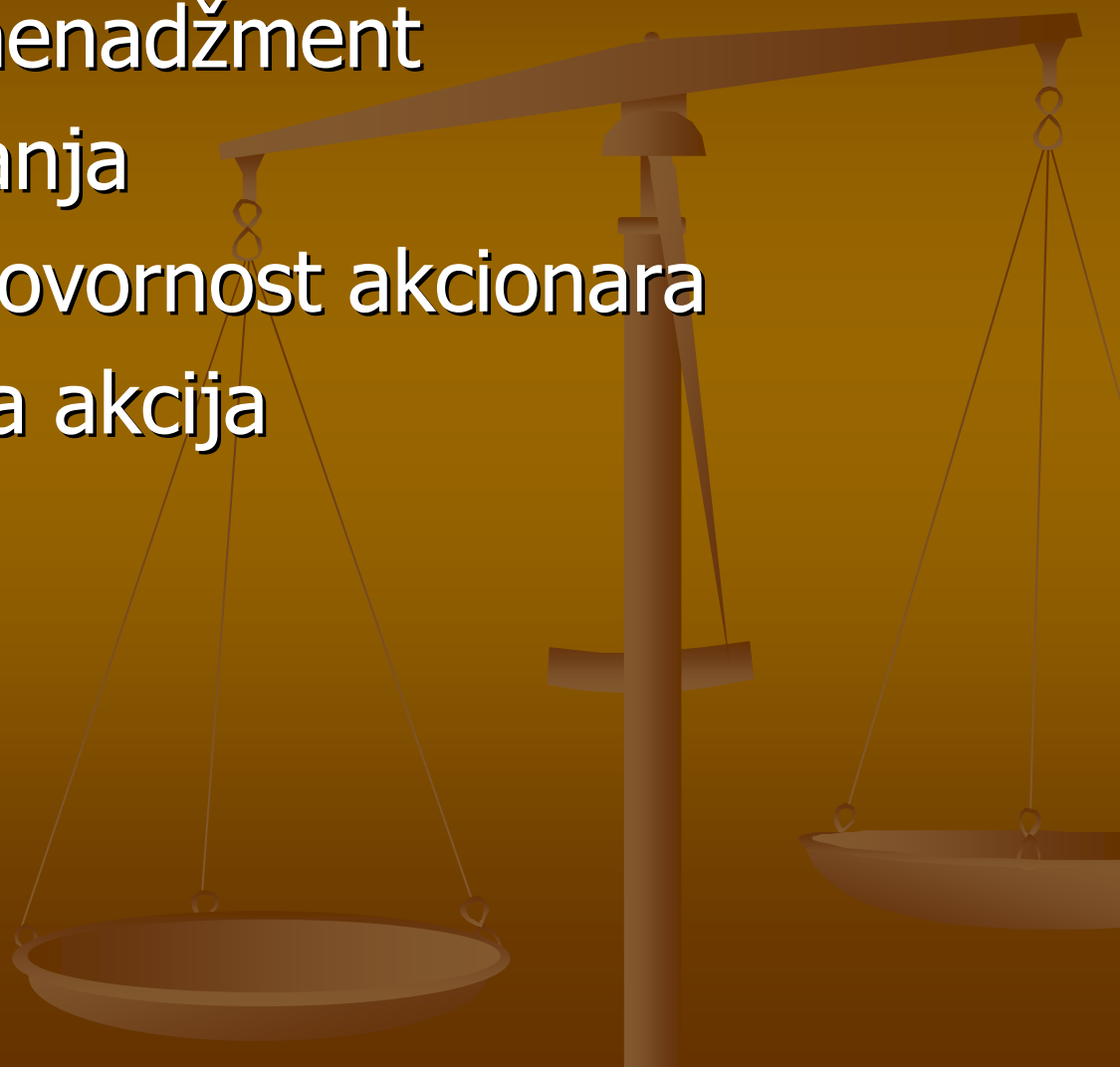
- Društvo čuva sledeće akte i dokumenta:
 - 1) osnivački akt;
 - 2) rešenje o registraciji osnivanja društva;
 - 3) opšte akte društva;
 - 4) zapisnike sa sednica skupštine i odluke skupštine;
 - 5) akt o obrazovanju svakog ogranka ili drugog organizacionog dela društva;
 - 6) dokumenta koja dokazuju svojinu i druga imovinska prava društva;
 - 7) zapisnike sa sednica nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodomno;
 - 8) izveštaje direktora i nadzornog odbora društva, ako je upravljanje društvom dvodomno i druga akta.
-

KORPORACIJE

- *Marshall*-ova definicija iz 1819.godine: "veštačko biće, nevidljivo, nedodirljivo, i koje postoji samo u mislima pravnika i zakona"
- Korporacije u pravu Velike Britanije:
 - ✓ *Period 1500-1700 godine* (Povelja kao legislativni dokument kojim se dozvoljava osnivanje korporacije)
 - ✓ *Period posle 1700.godine* (donose se zakonodavni opšti akti kojima se omogućava osnivanje korporacija)
- U SAD- korporacije se osnivaju nakon 1787.godine, usled čega se uz nezavisnost razvija i sopstveno korporativno pravo

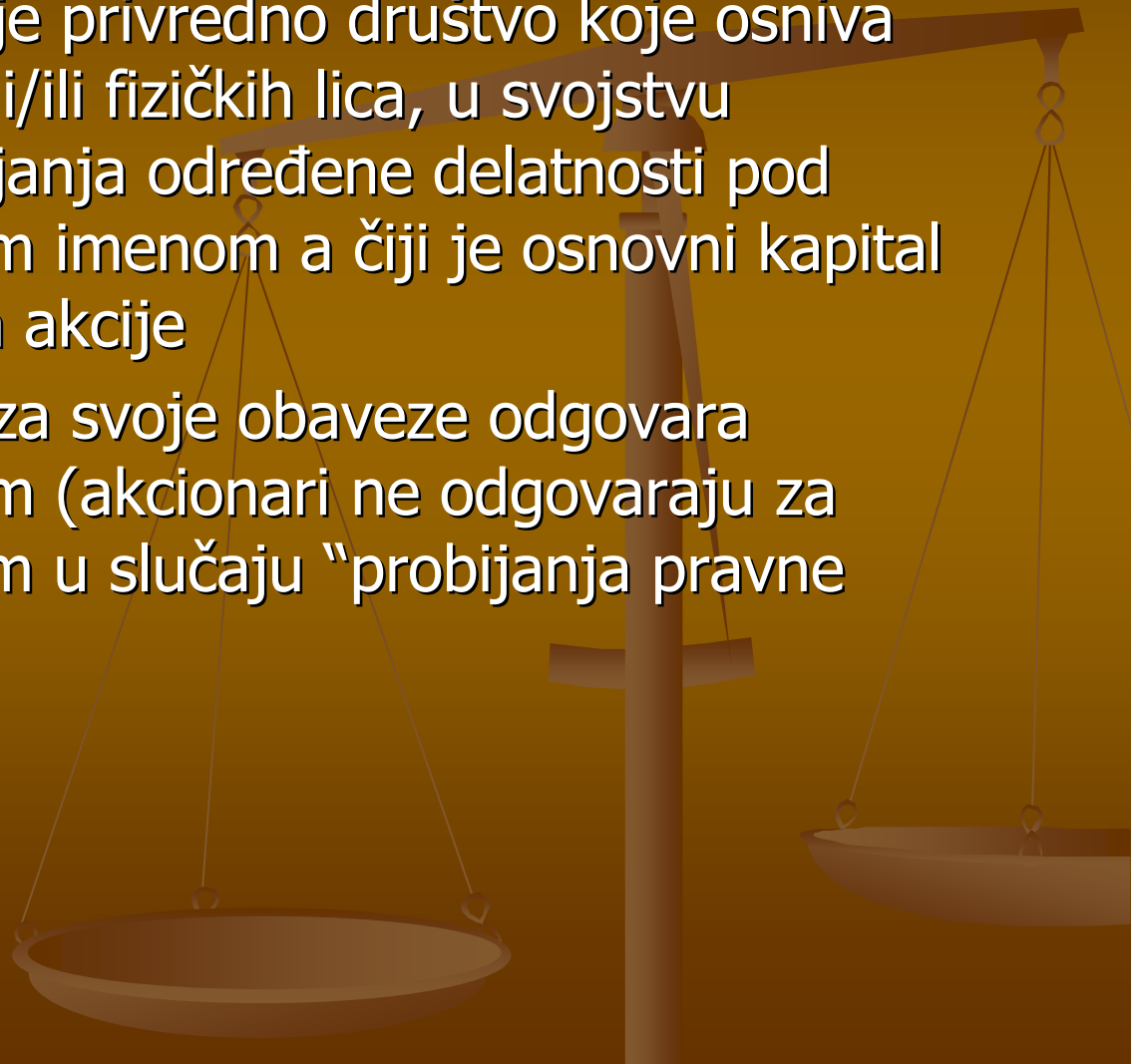
OSNOVNE ODLIKE KORPORACIJA

- Centralizovan menadžment
- Trajnost postojanja
- Ograničena odgovornost akcionara
- Sloboda prenosa akcija

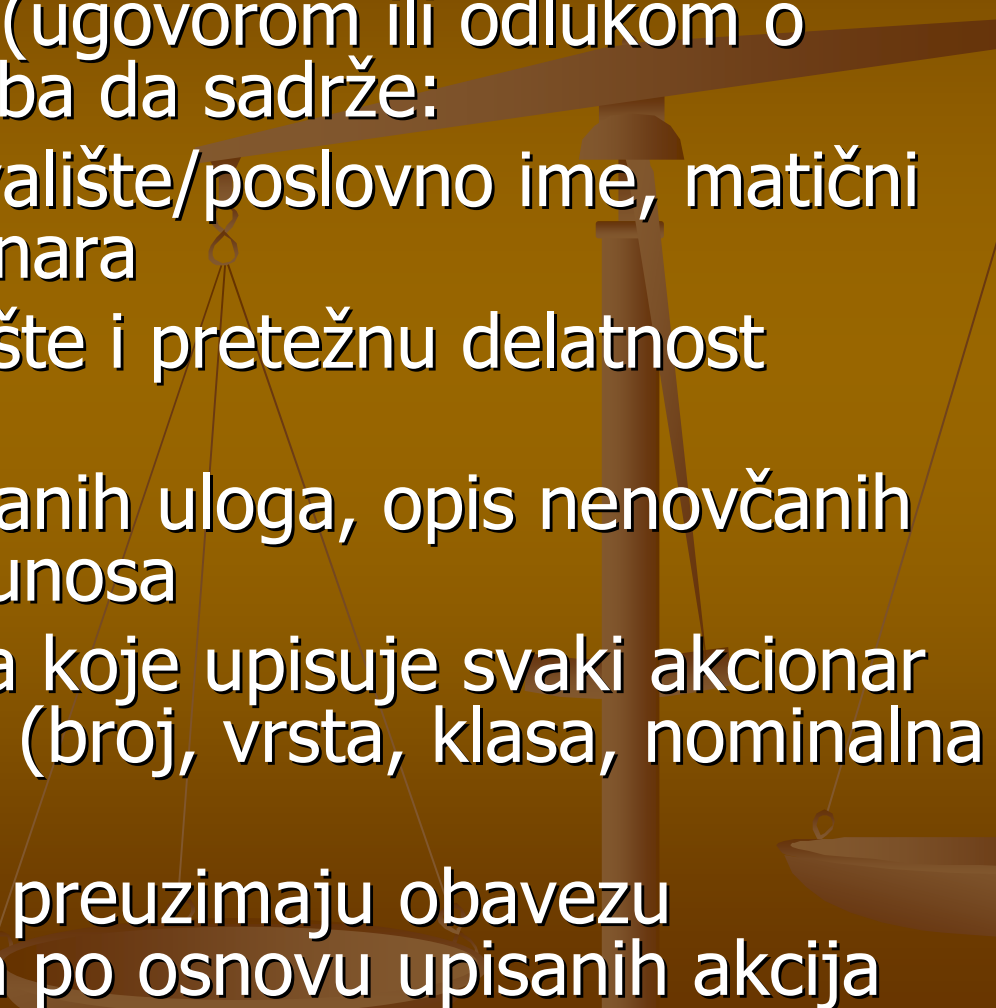

AKCIONARSKO DRUŠTVO

- Akcionarsko društvo je privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih i/ili fizičkih lica, u svojstvu akcionara, radi obavljanja određene delatnosti pod zajedničkim poslovnim imenom a čiji je osnovni kapital utvrđen i podeljen na akcije
- Akcionarsko društvo za svoje obaveze odgovara celokupnom imovinom (akcionari ne odgovaraju za obaveze društva, osim u slučaju "probijanja pravne ličnosti")

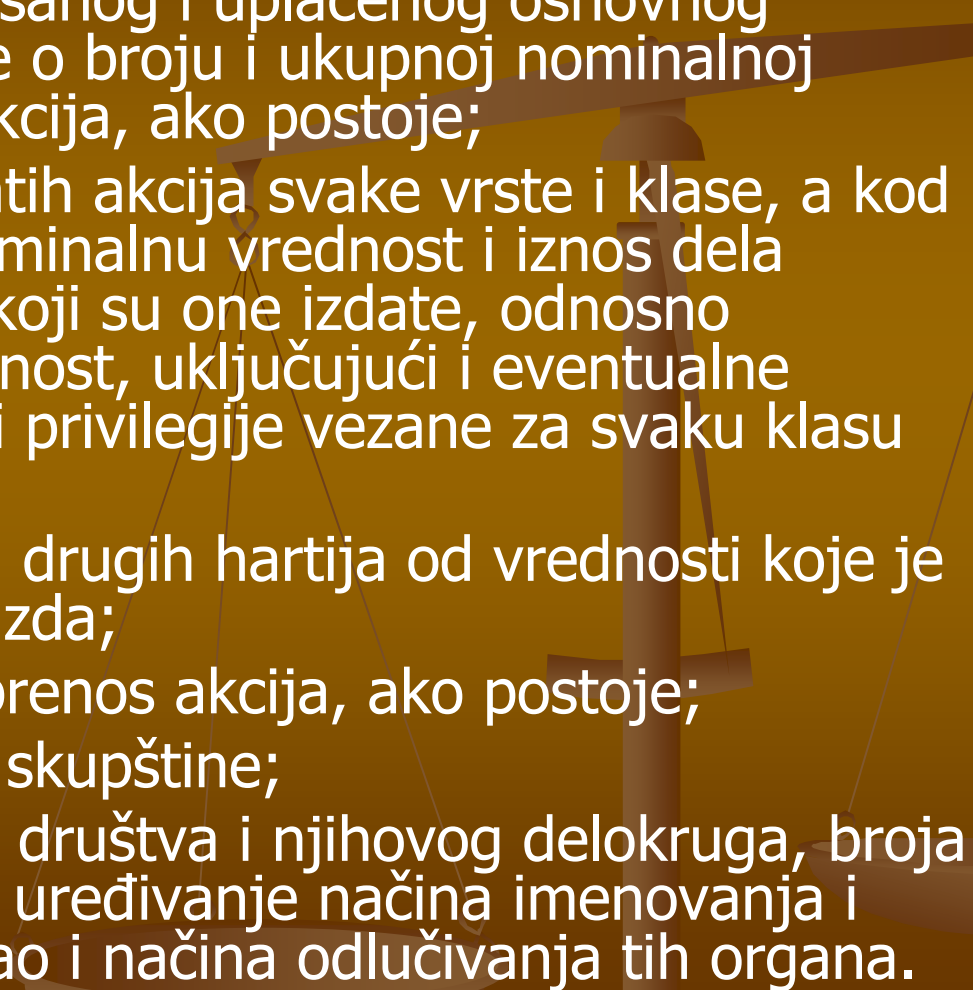

OSNIVANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

- Osnivačkim aktom (ugovorom ili odlukom o osnivanju), koji treba da sadrže:
 - ✓ Ime, JMBG i prebivalište/poslovno ime, matični broj i sedište akcionara
 - ✓ Poslovno ime, sedište i pretežnu delatnost društva
 - ✓ Ukupan iznos novčanih uloga, opis nenovčanih uloga i rok uplate/unosa
 - ✓ Podatke o akcijama koje upisuje svaki akcionar koji osniva društvo (broj, vrsta, klasa, nominalna vrednost)
 - ✓ Izjavu osnivača da preuzimaju obavezu uplate/unosa uloga po osnovu upisanih akcija
-

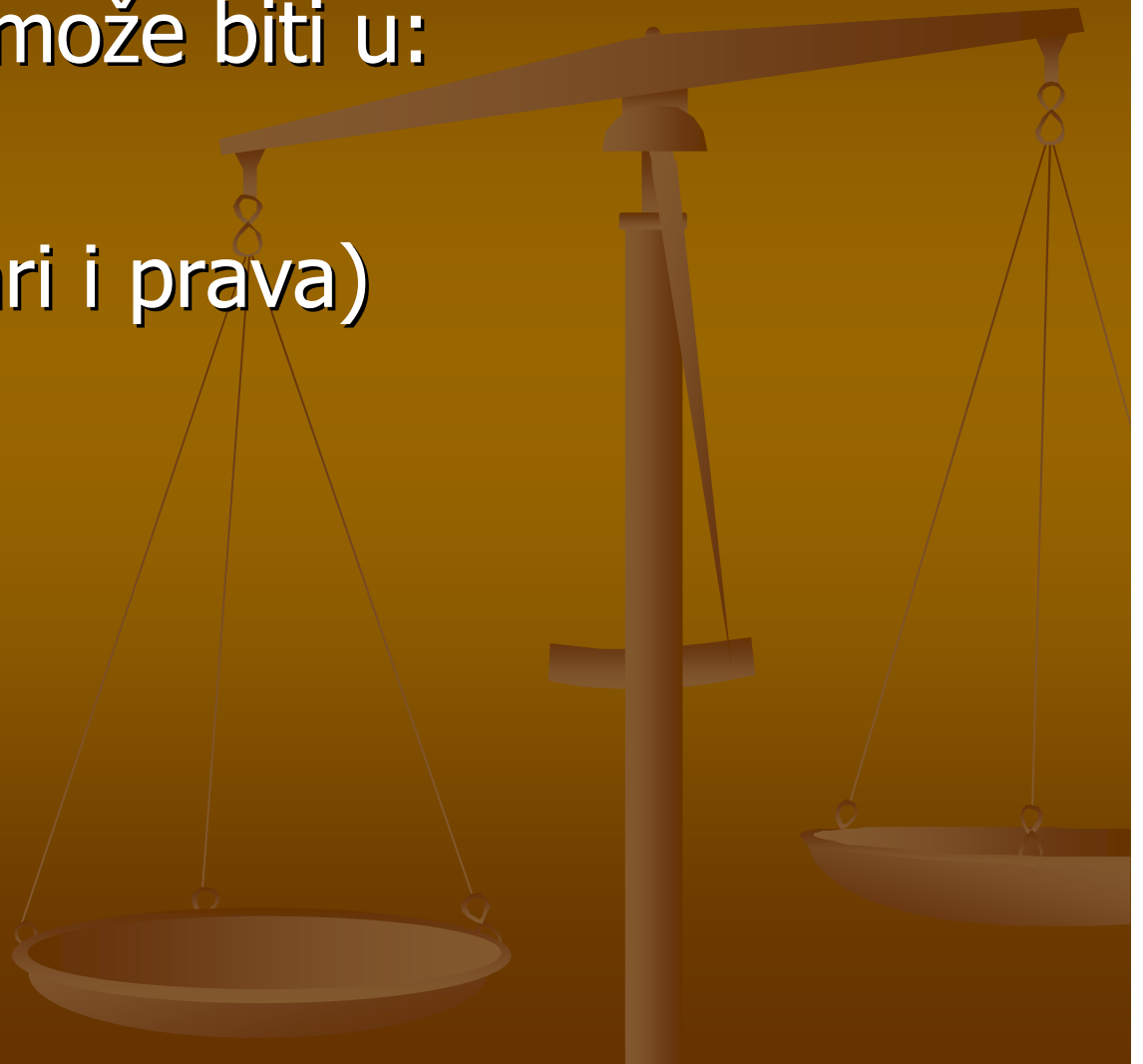
Statut

- Akcionarsko društvo, pored osnivačkog akta može da ima i statut kojim se detaljnije uređuju odnosi u poslovanju i upravljanje društvom
- Prvi statut donose akcionari koji osnivaju društvo, a kasnije, statut, kao i njegove izmene i dopune, donosi skupština običnom većinom glasova svih akcionara sa pravom glasa

-
- Statut akcionarskog društva sadrži naročito:
 - 1) poslovno ime i sedište društva;
 - 2) pretežnu delatnost društva;
 - 3) podatke o visini upisanog i uplaćenog osnovnog kapitala, kao i podatke o broju i ukupnoj nominalnoj vrednosti odobrenih akcija, ako postoje;
 - 4) bitne elemente izdatih akcija svake vrste i klase, a kod akcija koje nemaju nominalnu vrednost i iznos dela osnovnog kapitala za koji su one izdate, odnosno računovodstvenu vrednost, uključujući i eventualne obaveze, ograničenja i privilegije vezane za svaku klasu akcija;
 - 5) vrste i klase akcija i drugih hartija od vrednosti koje je društvo ovlašćeno da izda;
 - 6) posebne uslovi za prenos akcija, ako postoje;
 - 7) postupak sazivanja skupštine;
 - 8) određivanje organa društva i njihovog delokruga, broja njihovih članova, bliže uređivanje načina imenovanja i opoziva tih članova, kao i načina odlučivanja tih organa.

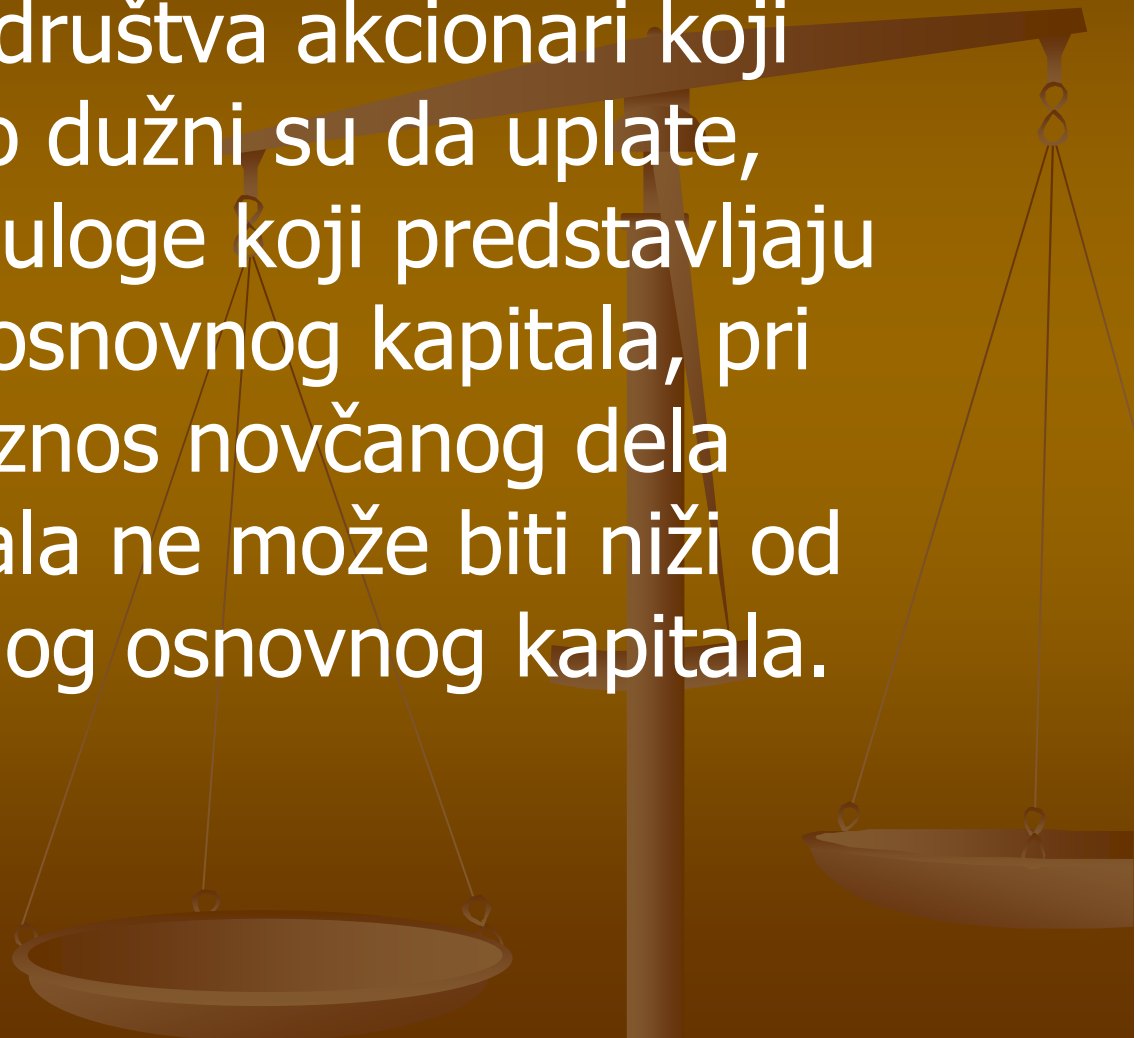
ULOG AKCIONARA

- Ulog akcionara može biti u:
 - ✓ Novčani
 - ✓ Nenovčani (stvari i prava)

UPIS I UPLATA ULOGA

- Pre registracije društva akcionari koji osnivaju društvo dužni su da uplate, odnosno unesu uloge koji predstavljaju najmanje 25% osnovnog kapitala, pri čemu uplaćeni iznos novčanog dela osnovnog kapitala ne može biti niži od iznosa minimalnog osnovnog kapitala.

Troškovi osnivanja društva i posebne pogodnosti

- Prvim statutom može se odrediti da društvo snosi određene **stvarno nastale troškove po osnovu osnivanja društva**, ili da akcionari koji osnivaju društvo imaju pravo na naknadu tih troškova od društva, a u tom slučaju se utvrđuje najviši iznos tih troškova.
- Ako se prilikom osnivanja društva akcionarima koji osnivaju društvo ili trećim licima koja su učestvovala u osnivanju društva ili pribavljanju potrebnih saglasnosti za obavljanje delatnosti daju **posebne pogodnosti**, u prvom statutu društva se navodi vrsta tih pogodnosti, period na koji se daju i lica kojima se daju.
- Posebne pogodnosti mogu se ukinuti izmenom statuta.

POJAM PROMOTERA

- Pravo SAD, za razliku od našeg, poznaje kategoriju promotera
- Ugovori koje promoter najčešće zaključuje su: lizing, prodaja, zakup, zapošljavanje
- Ako akcionarsko društvo ne zaživi, promoteri imaju zajedničku ličnu odgovornost za ugovore, osim ako ih treća strana ne izuzme od odgovornosti
- Ukoliko je korporacija formirana, promoter ostaje odgovoran, osim ako strane ne uđu u novaciju
- Novacija predstavlja sporazum pomoću koga korporacija pristaje da preuzme promoterovu odgovornost uz saglasnost treće strane (u našem pravu: preuzimanje duga)

AKCIJE

- Hartije od vrednosti koje društvo izdaje u dematerijalizovanoj formi i glase na ime
- Akcija je nedeljiva
- Akcionarom se u odnosu prema akcionarskom društvu i trećim licima smatra lice koje je kao zakoniti imalac akcije upisano u Centralni registar hartija od vrednosti
- Akcionarsko društvo može da vodi knjigu akcija

VRSTE AKCIJA U AKCIONARSKOM DRUŠTVU

- Akcionarsko društvo može izdavati:
 - ✓ Obične akcije
 - ✓ Preferencijalne (povlašćene) akcije

Obične akcije uvek predstavljaju jednu klasu akcija i imaju istu nominalnu vrednost ili su bez nominalne vrednosti

Povlašćene akcije mogu biti podeljene u dve ili više klasa sa različitim pravima (stopa dividende, različita prava na isplatu imovine akcionarskog društva pri likvidaciji..i dr.)

Broj glasova akcionara sa povlašćenim akcijama ne može biti jednak ili preći broj glasova akcionara sa običnim akcijama

Obične akcije ne mogu se pretvoriti u preferencijalne akcije ili druge finansijske instrumente.

OBIČNE AKCIJE daju imaocu akcije sledeća prava:

- 1) pravo učešća i glasanja na skupštini, tako da jedna akcija uvek daje pravo na jedan glas;
- 2) pravo na isplatu dividende;
- 3) pravo učešća u raspodeli likvidacionog ostatka ili stečajne mase
- 4) pravo prečeg sticanja običnih akcija, i drugih finansijskih instrumenata zamenljivih za obične akcije, iz novih emisija;
- 5) druga prava.

PREFERENCIJALNE AKCIJE daju imaocu akcije sledeća prava:

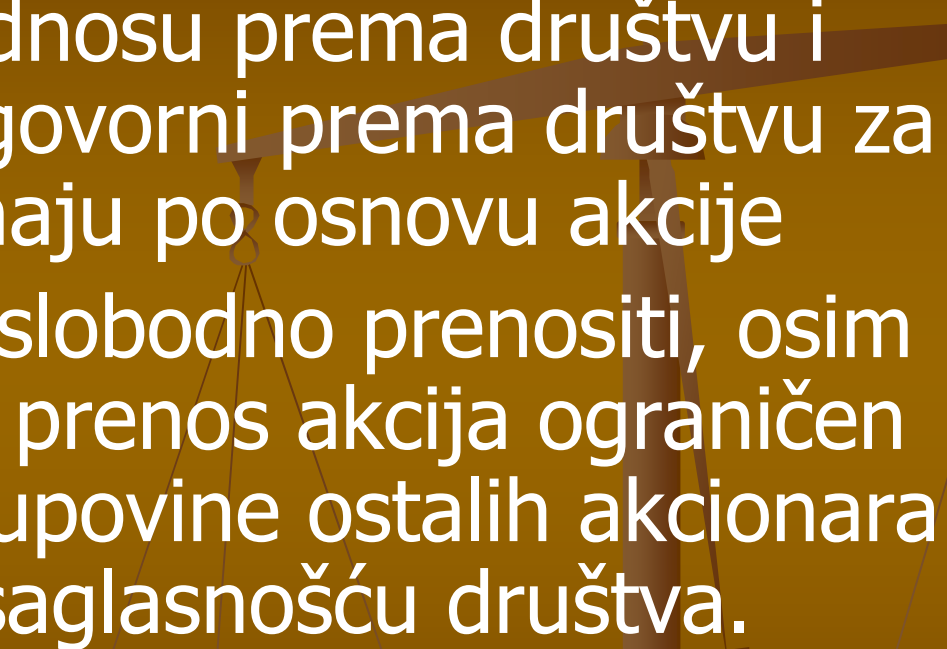
- 1) pravo na dividendu u unapred utvrđenom novčanom iznosu ili u procentu od njene nominalne vrednosti, koja se isplaćuje prioritetno u odnosu na imaoce običnih akcija;
- 2) pravo da mu se neisplaćena dividenda kumulira i isplati pre isplate dividendi imaicima običnih akcija (**kumulativna preferencijalna akcija**);
- 3) pravo da participira u dividendi koja pripada imaicima običnih akcija, u svim slučajevima isplate dividende imaicima običnih akcija ili po ispunjenju određenih uslova (**participativna preferencijalna akcija**);
- 4) pravo prvenstva naplate iz likvidacionog ostatka ili stečajne mase u odnosu na imaoce običnih akcija;
- 5) pravo pretvaranja tih akcija u obične akcije ili u drugu klasu preferencijalnih akcija (**zamenljive preferencijalne akcije**);
- 6) pravo prodaje tih akcija akcionarskom društvu po unapred utvrđenoj ceni ili pod drugim uslovima.

Akcionar sa preferencijalnim akcijama ima pravo učešća u radu skupštine, bez prava glasa

Akcionar sa preferencijalnim akcijama ima pravo prečeg sticanja akcija iste klase iz novih emisija

VREDNOSTI AKCIJA

- Nominalna vrednost akcije je vrednost koja je kao takva utvrđena odlukom o izdavanju akcija (ne može biti niža od 100 dinara).
- Sve akcije iste klase imaju istu nominalnu vrednost.
- Nominalna vrednost preferencijalnih akcija društva ne može biti niža od nominalne vrednosti običnih akcija tog društva.
- Ukupna nominalna vrednost izdatih i odobrenih preferencijalnih akcija ne može biti veća od 50% osnovnog kapitala društva.
- Emisiona cena je vrednost po kojoj se izdaju akcije i utvrđuje se odlukom o izdavanju akcija (ne može biti niža od tržišne i nominalne vrednosti akcije, odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti).
- Kada je emisiona cena po kojoj se izdaju akcije veća od njihove nominalne ili računovodstvene vrednosti, razlika između te dve vrednosti predstavlja *emisionu premiju*

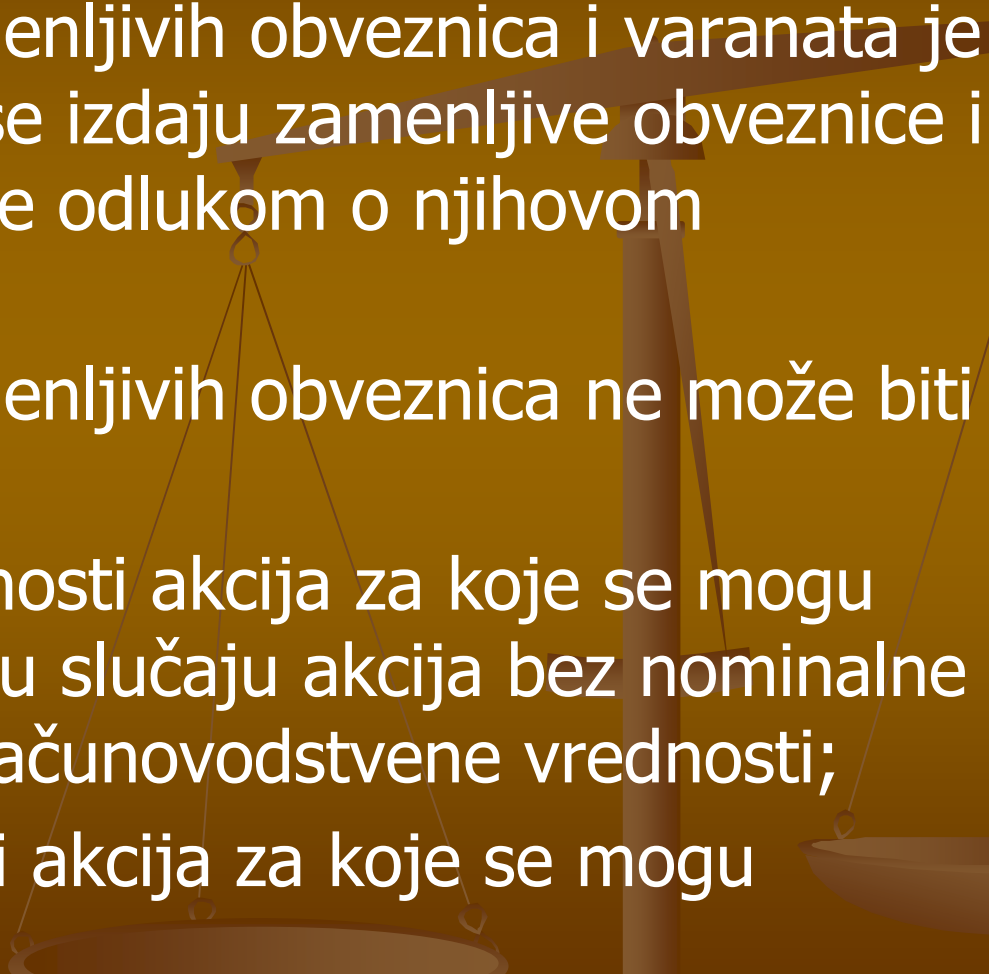
-
- Akcija može pripadati većem broju lica
 - Suvlasnici akcije smatraju se jednim akcionarom u odnosu prema društvu i solidarno su odgovorni prema društvu za obaveze koje imaju po osnovu akcije
 - Akcije se mogu slobodno prenositi, osim ako je statutom prenos akcija ograničen pravom preče kupovine ostalih akcionara ili prethodnom saglasnošću društva.

Akcionarsko društvo, pored izdatih, može imati neizdate (odobrene) akcije

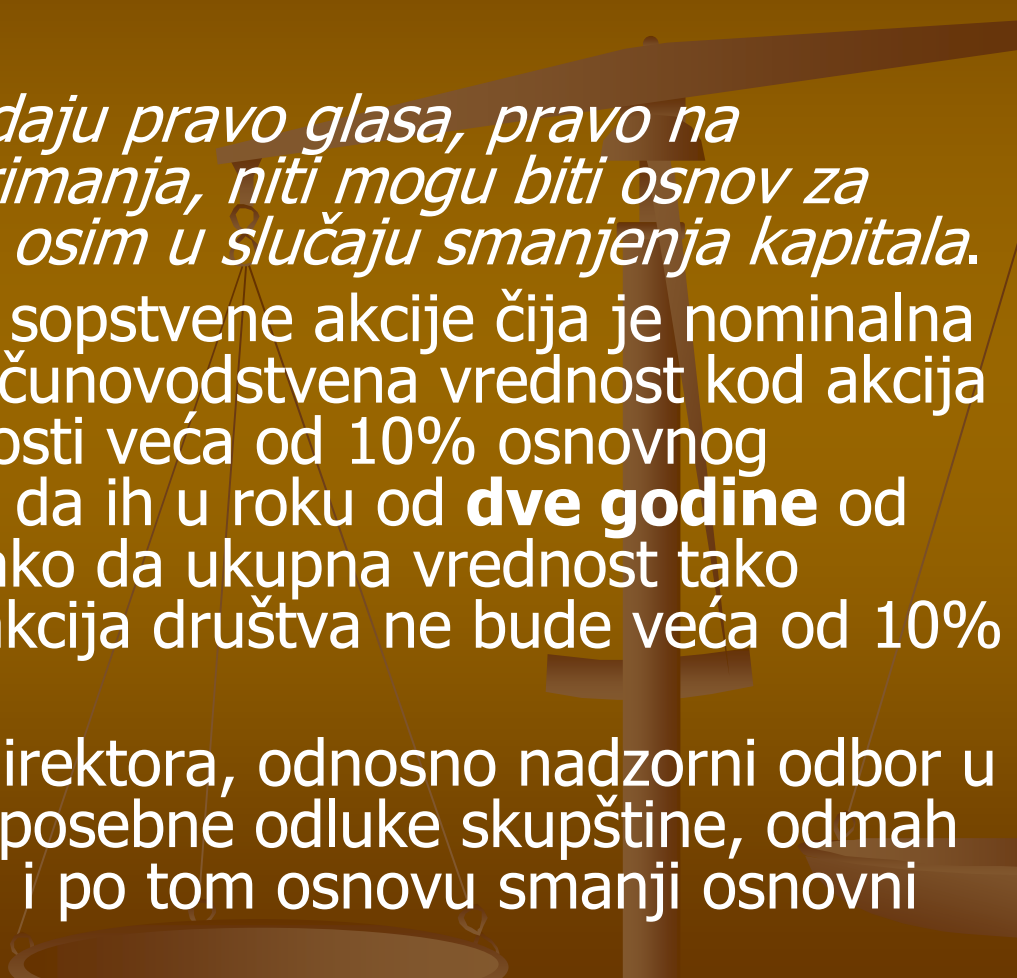
ZAMENLJIVE OBVEZNICE I VARANTI

- Akcionarsko društvo može emitovati i druge hartije od vrednosti, uključujući zamenljive obveznice i varante
- *Zamenljive obveznice* su obveznice koje imaću daju pravo na zamenu za obične akcije društva.
- *Varanti* su hartije od vrednosti koje njihovom imaću daju pravo na sticanje određenog broja akcija određene vrste i klase po određenoj ceni, određenog dana ili u određenom periodu
- Zamenljive obveznice i varanti koji daju pravo na sticanje običnih akcija ne mogu se izdati ako broj običnih akcija na koje daju pravo, zajedno sa ukupnim brojem običnih akcija na koje daju pravo već izdate zamenljive obveznice i varanti, prelazi ukupan broj odobrenih običnih akcija osim ako je za tu razliku skupština donela odluku o uslovnom povećanju osnovnog kapitala.

EMISIONA CENA ZAMENLJIVIH OBVEZNICA I VARANATA

- Emisiona cena zamenljivih obveznica i varanata je vrednost po kojoj se izdaju zamenjive obveznice i varanti i utvrđuje se odlukom o njihovom izdavanju.
 - Emisiona cena zamenljivih obveznica ne može biti manja od:
 - 1) nominalne vrednosti akcija za koje se mogu zameniti, odnosno u slučaju akcija bez nominalne vrednosti njihove računovodstvene vrednosti;
 - 2) tržišne vrednosti akcija za koje se mogu zameniti.
-

STICANJE I REŽIM SOPSTVENIH AKCIJA

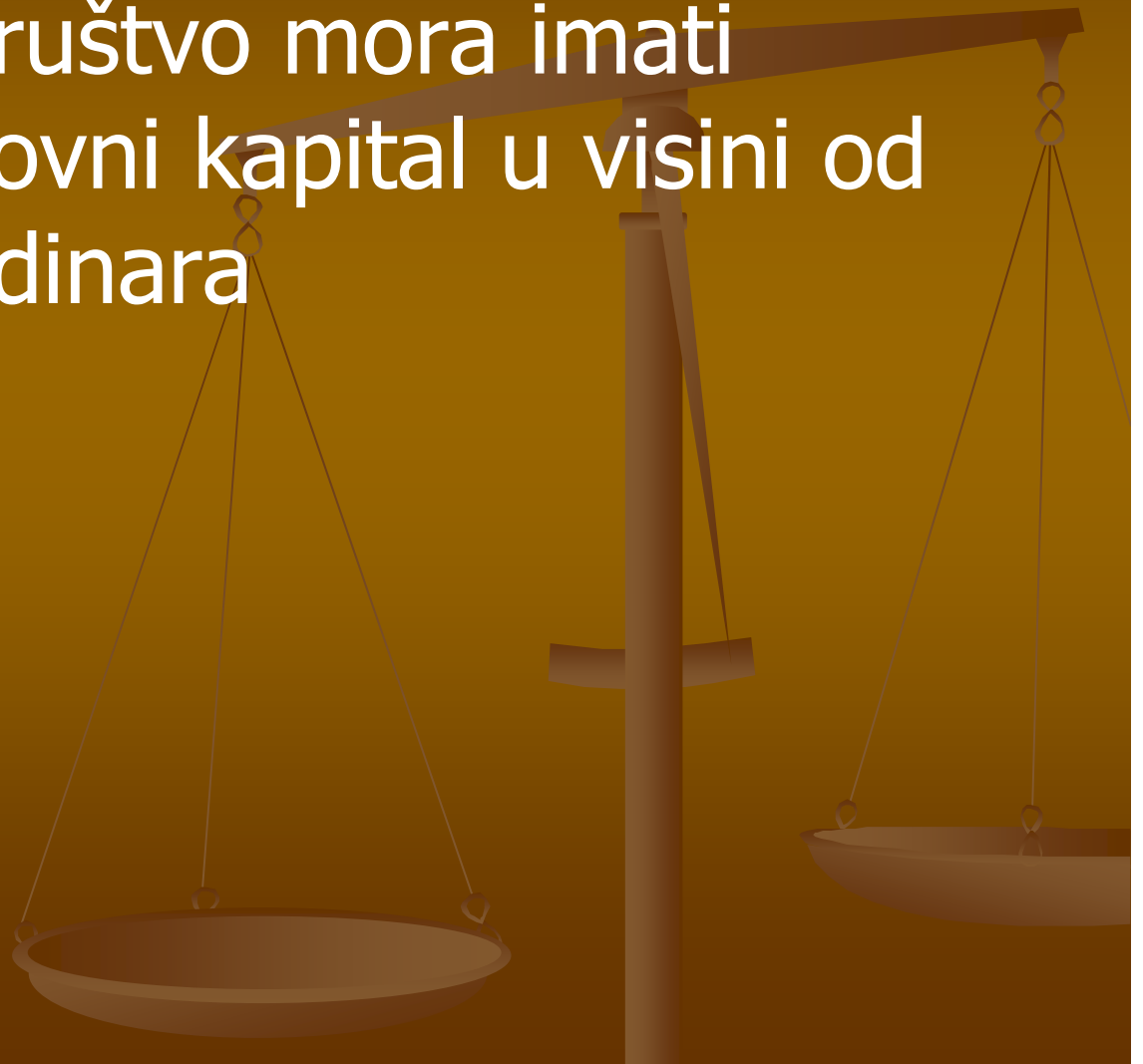
- Sopstvene akcije – akcije koje je društvo steklo od svojih akcionara
 - Sopstvene akcije *ne daju pravo glasa, pravo na dividendu ili druga primanja, niti mogu biti osnov za plaćanja akcionarima osim u slučaju smanjenja kapitala.*
 - Ako je društvo steklo sopstvene akcije čija je nominalna vrednost, odnosno računovodstvena vrednost kod akcija bez nominalne vrednosti veća od 10% osnovnog kapitala, u obavezi je da ih u roku od **dve godine** od dana sticanja otuđi tako da ukupna vrednost tako stečenih sopstvenih akcija društva ne bude veća od 10% osnovnog kapitala.
 - U protivnom, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor u obavezi je da ih, bez posebne odluke skupštine, odmah po isteku roka poništi i po tom osnovu smanji osnovni kapital društva.
-

STICANJE SOPSTVENIH ZAMENLJIVIH OBVEZNICA I VARANATA

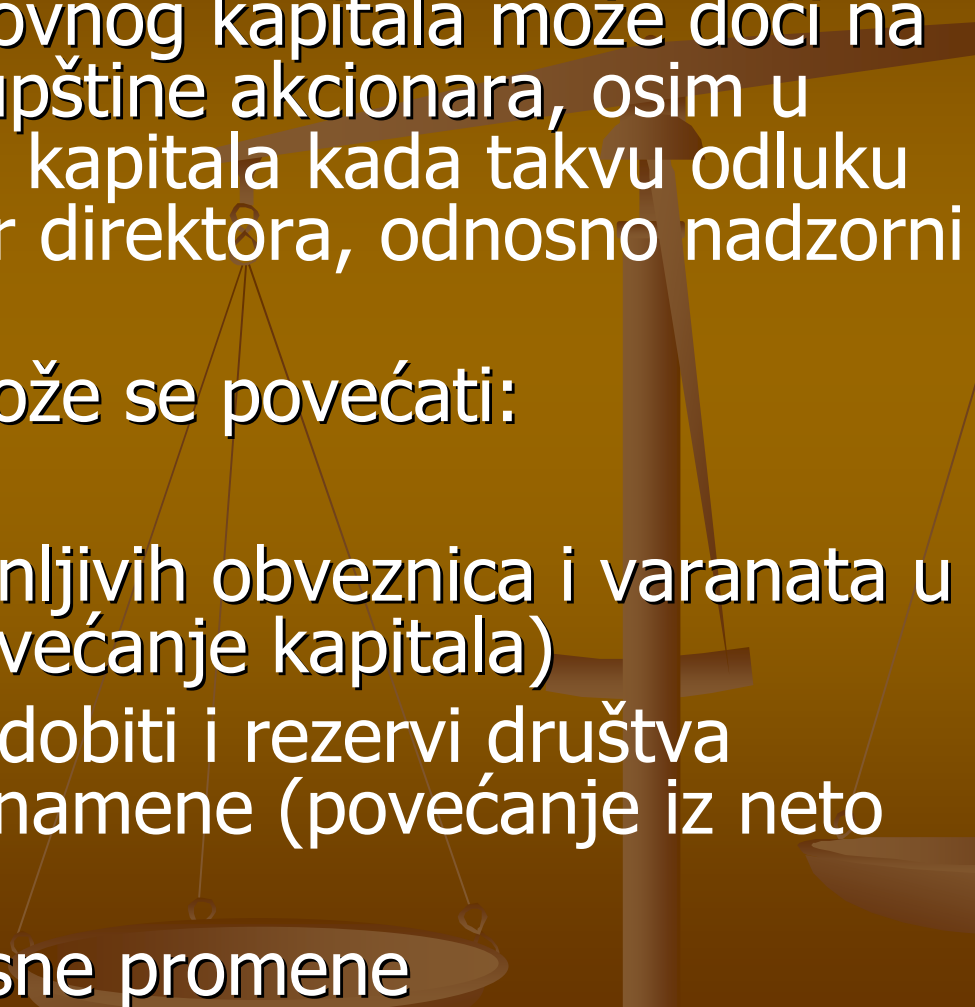
- Na sticanje zamenljivih obveznica i varanata shodno se primenjuju pravila koja važe za sticanje sopstvenih akcija.
- Ako društvo stekne svoje zamenjive obveznice ili varante, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor u obavezi je da ih, bez posebne odluke skupštine, odmah po sticanju poništi.
- Poništavanjem zamenljivih obveznica i varanata *smanjuje se uslovno povećani osnovni kapital društva*, pri čemu se ne sprovodi postupak smanjenja osnovnog kapitala

MINIMALNI OSNOVNI KAPITAL

- Akcionarsko društvo mora imati minimalni osnovni kapital u visini od 3.000.000,00 dinara

POVEĆANJE OSNOVNOG KAPITALA

- Do povećanja osnovnog kapitala može doći na osnovu odluke skupštine akcionara, osim u slučaju odobrenog kapitala kada takvu odluku može doneti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor
 - Osnovni kapital može se povećati:
 - ✓ Novim ulozima
 - ✓ Pretvranjem zamenljivih obveznica i varanata u akcije (uslovno povećanje kapitala)
 - ✓ Iz neraspoređene dobiti i rezervi društva raspoloživih za te namene (povećanje iz neto imovine društva)
 - ✓ Kao rezultat statusne promene
-

UPLATA AKCIJA PO OSNOVU NOVIH ULOGA I UNOS NENOVČANIH ULOGA

- Upisane akcije uplaćuju se u skladu s odlukom o njihovom izdavanju, s tim što se neposredno po isteku perioda za vršenje upisa uplaćuje iznos koji ne može biti manji od 25% njihove nominalne, odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti, kao i celokupan iznos emisije premije, ako postoji.
- Uplata preostalog iznosa upisanih akcija mora se izvršiti u roku od **pet godina** od dana registracije odluke o povećanju osnovnog kapitala (u roku od **dve godine** u slučaju javnog akcionarskog društva)
- Ako se povećanje osnovnog kapitala vrši nenovčanim ulozima, isti u celosti moraju biti uneti u društvo u roku od **pet godina** od dana registracije odluke o povećanju osnovnog kapitala (u roku od **dve godine** ako je društvo javno)

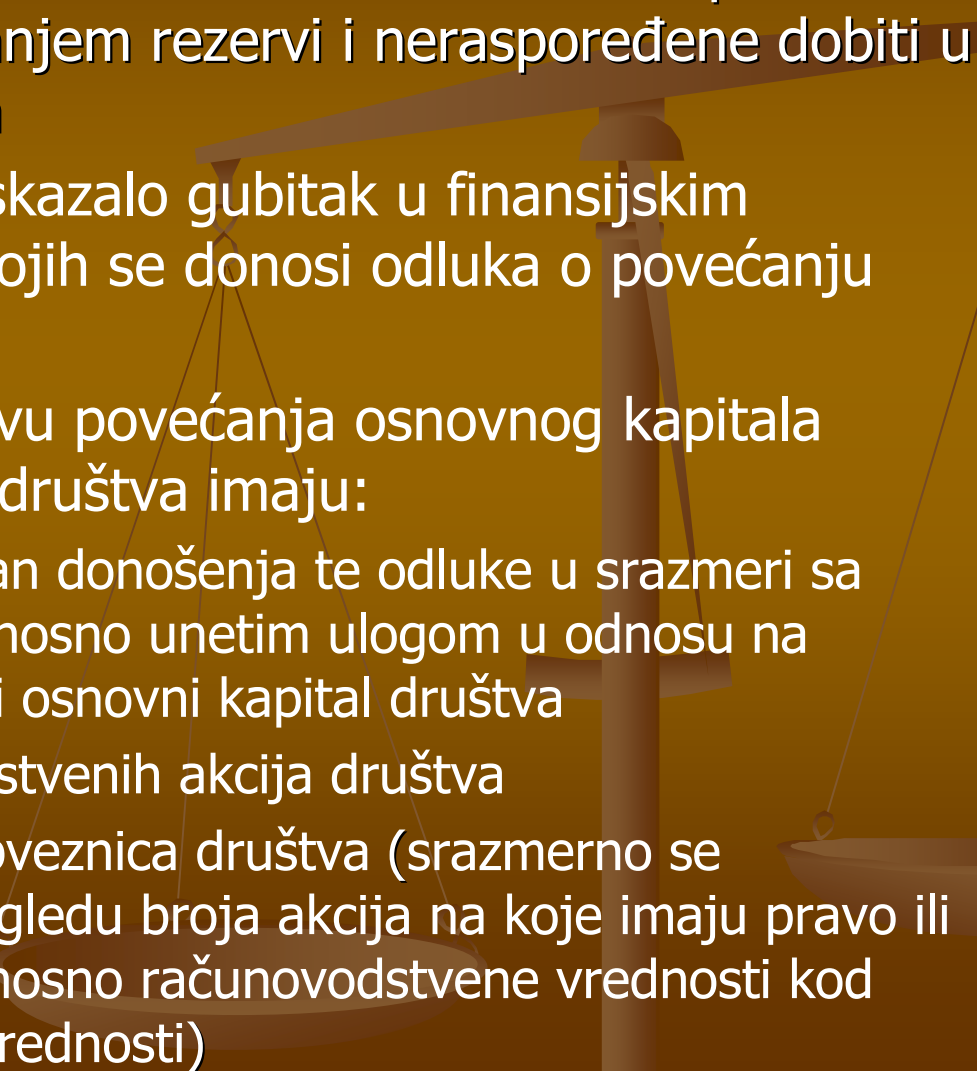
REGISTRACIJA POVEĆANJA KAPITALA NOVIM ULOZIMA

- U roku od osam dana od dana upisa akcija izdatih u postupku povećanja osnovnog kapitala u Centralni registar, društvo je u obavezi da povećanje osnovnog kapitala registruje
- Osnovni kapital društva smatra se povećanim danom registracije povećanja osnovnog kapitala

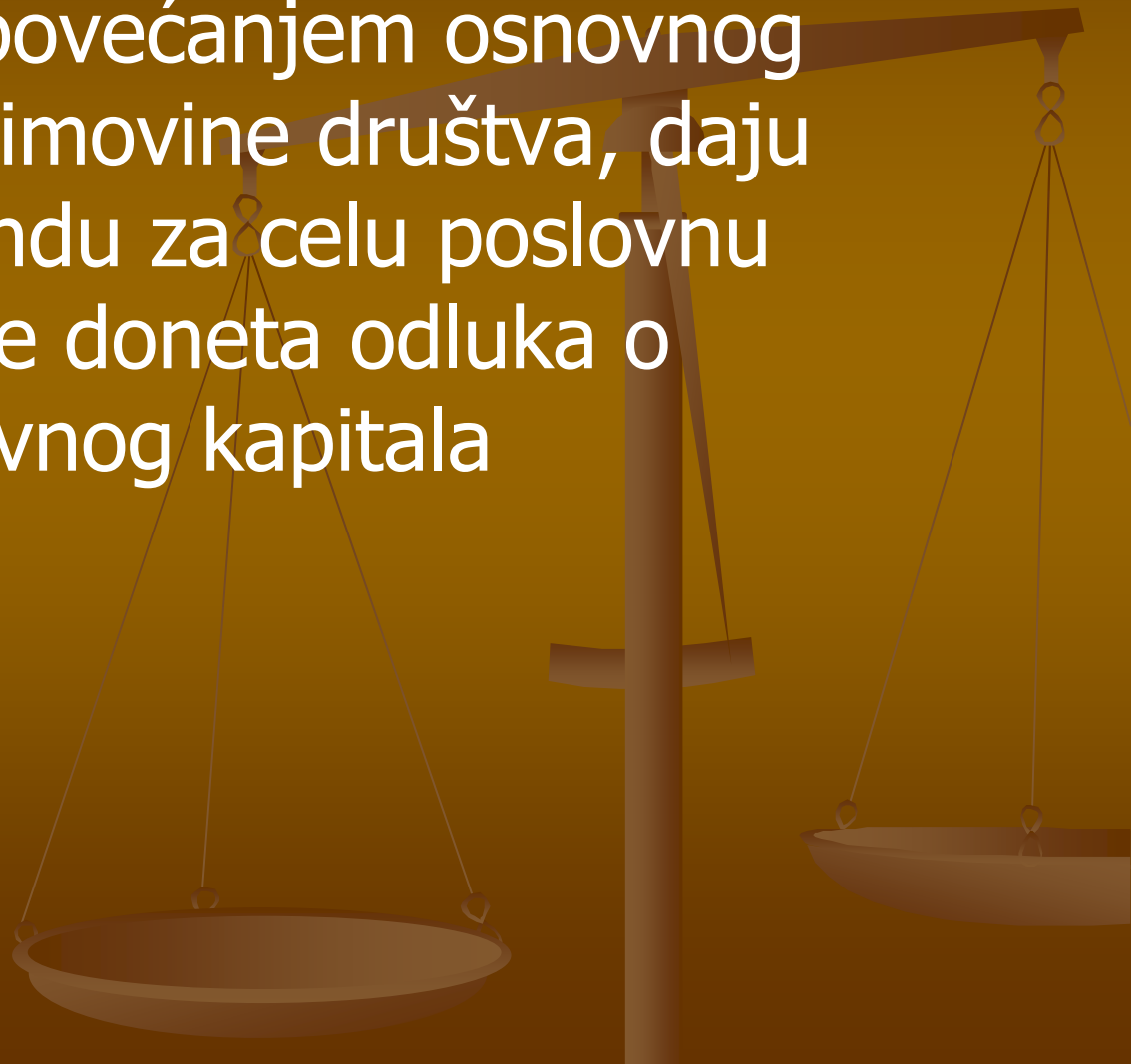
USLOVNO POVEĆANJE KAPITALA

- Uslovno povećanje osnovnog kapitala društva sprovodi se samo u obimu potrebnom za:
- 1) ostvarivanje prava imalaca zamenljivih obveznica na konverziju u akcije društva;
- 2) ostvarivanje prava imalaca varanata na kupovinu akcija društva;
- 3) ostvarivanje prava zaposlenih, direktora i članova nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodomno, na kupovinu akcija društva, ako je to određeno statutom;
- 4) sprovođenje postupka statusne promene
- Iznos povećanja osnovnog kapitala u momentu donošenja odluke ne može biti veći od:
 - 1) 50% osnovnog kapitala društva, u slučaju tačke 1) i 2)
 - 2) 3% osnovnog kapitala društva, u slučaju tačke 3)
 - 3) 10% osnovnog kapitala društva, u slučaju tačke 4)

POVEĆANJE OSNOVNOG KAPITALA IZ NETO IMOVINE DRUŠTVA

- Akcionarsko društvo može odlučiti da se osnovni kapital društva poveća pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapitala društva
 - samo ako društvo nije iskazalo gubitak u finansijskim izveštajima na osnovu kojih se donosi odluka o povećanju osnovnog kapitala.
 - Pravo na akcije po osnovu povećanja osnovnog kapitala društva iz neto imovine društva imaju:
 - akcionari društva na dan donošenja te odluke u srazmeri sa njihovim uplaćenim odnosno unetim ulogom u odnosu na uplaćeni odnosno uneti osnovni kapital društva
 - društvo po osnovu sopstvenih akcija društva
 - imalaooci zamenljivih obveznica društva (srazmerno se povećavaju prava u pogledu broja akcija na koje imaju pravo ili njihove nominalne, odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti)
-

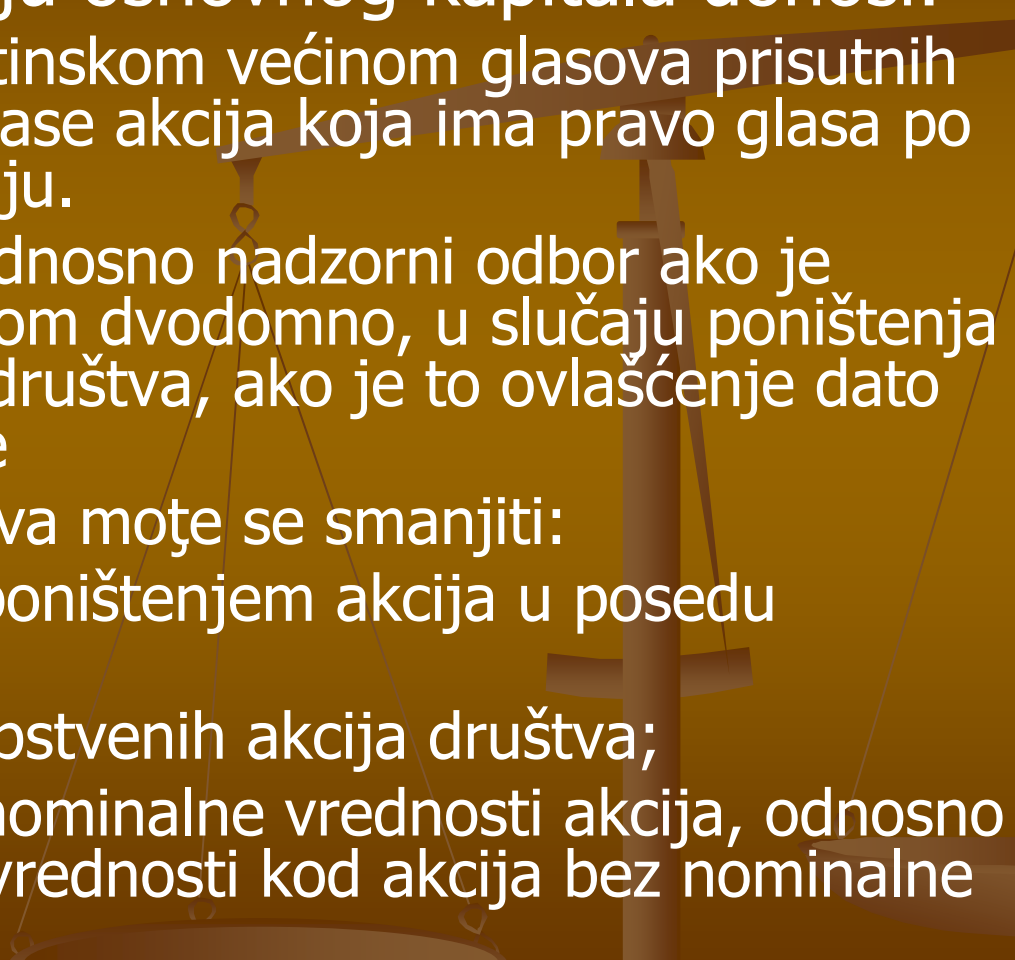
- Akcije stečene povećanjem osnovnog kapitala iz neto imovine društva, daju pravo na dividendu za celu poslovnu godinu u kojoj je doneta odluka o povećanju osnovnog kapitala

ODOBRENE AKCIJE

- Akcionarsko društvo pored izdatih akcija može da ima i odobrene akcije određene vrste i klase, ako je to predviđeno statutom, s tim što broj odobrenih akcija uvek mora biti manji od polovine broja izdatih običnih akcija.
- Odobrene akcije mogu se izdavati kod **povećanja kapitala društva novim ulozima** ili za **ostvarivanje prava imalaca zamenljivih obveznica i varanata**.

SMANJENJE OSNOVNOG KAPITALA

- Odluku o smanjenju osnovnog kapitala donosi:
 - skupština tročetrvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara svake klase akcija koja ima pravo glasa po predmetnom pitanju.
 - odbor direktora, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno, u slučaju poništenja sopstvenih akcija društva, ako je to ovlašćenje dato odlukom skupštine
 - Osnovni kapital društva može se smanjiti:
 - 1) povlačenjem i poništenjem akcija u posedu akcionara;
 - 2) poništenjem sopstvenih akcija društva;
 - 3) smanjivanjem nominalne vrednosti akcija, odnosno računovodstvene vrednosti kod akcija bez nominalne vrednosti
-

SMANJENJE OSNOVNOG KAPITALA

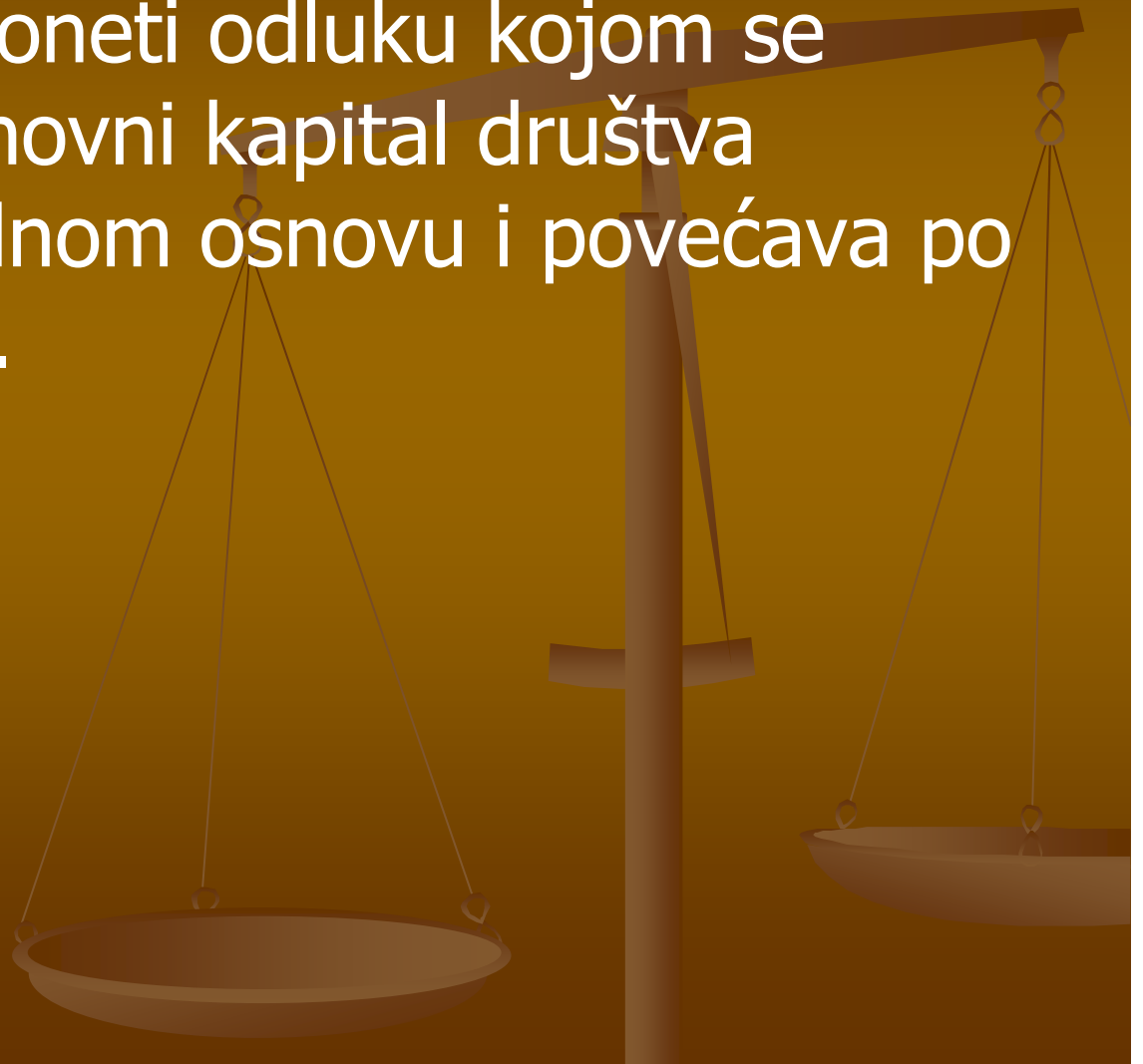
- Ako iz godišnjih finansijskih izveštaja proizilazi da je usled gubitka neto imovina društva manja od vrednosti osnovnog kapitala, društvo je u obavezi da najkasnije *u roku od šest meseci* od kraja poslovne godine na koju se odnose ti finansijski izveštaji sprovede postupak smanjenja osnovnog kapitala.
- Ako bi nakon smanjenja osnovnog kapitala isti imao vrednost nižu od iznosa minimalnog osnovnog kapitala, društvo je dužno da istovremeno izvrši i povećanje osnovnog kapitala po drugom osnovu kako bi osnovni kapital društva bio najmanje jednak minimalnom osnovnom kapitalu ili da promeni pravnu formu u formu društva za koju ispunjava uslov u pogledu minimalnog osnovnog kapitala (ako društvo tako ne postupi, pokreće se postupak prinudne likvidacije društva).

POVLAČENJE I PONIŠTENJE AKCIJA U POSEDU AKCIONARA

- samo ako je ta mogućnost bila predviđena statutom pre nego što je izvršen upis akcija koje se povlače i poništavaju, osim kada se odluka o smanjenju osnovnog kapitala povlačenjem i poništenjem akcija donosi uz saglasnost svakog akcionara čije se akcije povlače i poništavaju, kao i trećih lica koja imaju prava na tim akcijama koja su upisana u Centralnom registru

ISTOVREMENO SMANJENJE I POVEĆANJE OSNOVNOG KAPITALA

- Društvo može doneti odluku kojom se istovremeno osnovni kapital društva smanjuje po jednom osnovu i povećava po drugom osnovu.

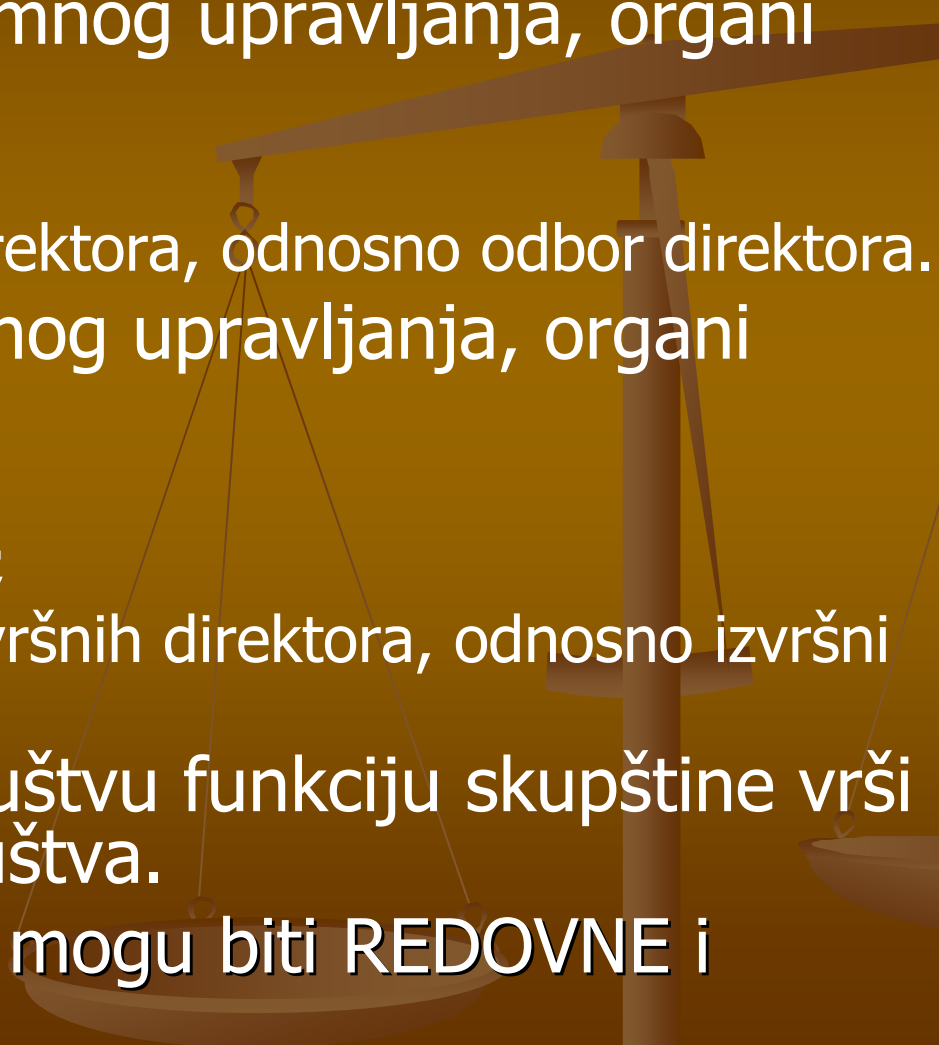
RASPODELA DOBITI

- Po usvajanju finansijskih izveštaja za poslovnu godinu dobit te godine raspoređuje se sledećim redom:
 - 1) za pokriće gubitaka prenesenih iz ranijih godina;
 - 2) za rezerve, ako su one predviđene posebnim zakonom (zakonske rezerve).

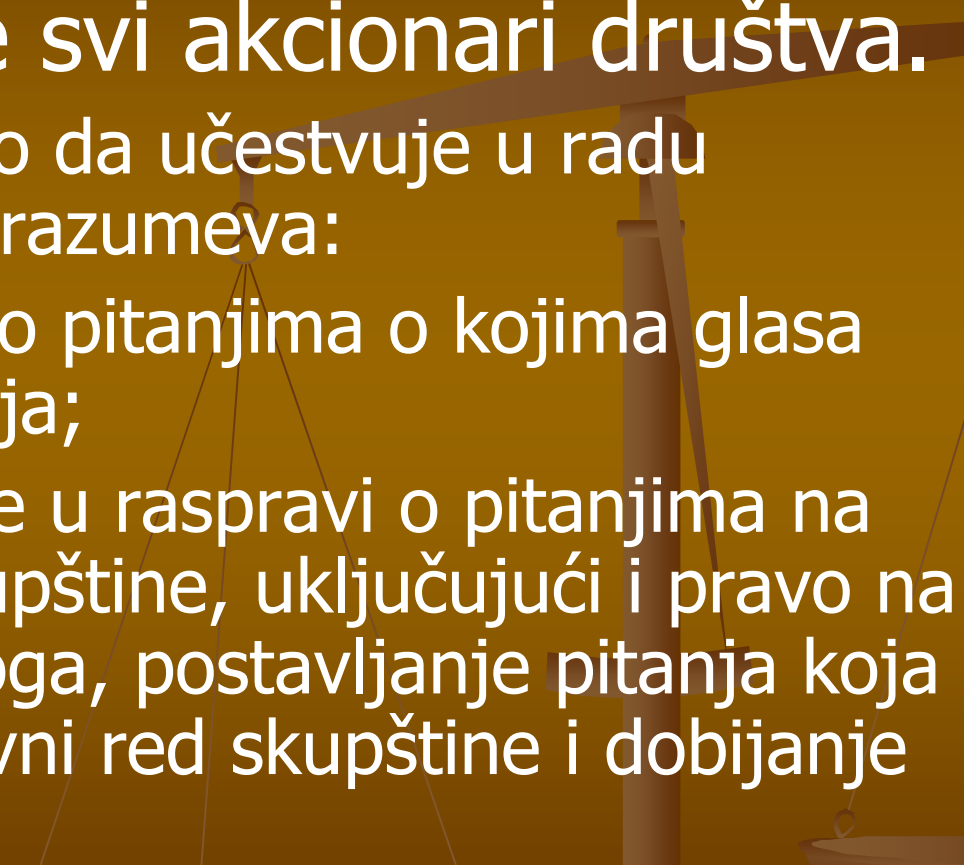
PRAVO NA DIVIDENDU

- Plaćanje dividende akcionarima može se odobriti odlukom o raspodeli dobiti usvojenoj na redovnoj sednici skupštine, kojom se određuje i iznos dividende
- Dividenda se može plaćati u novcu ili u akcijama društva
- Društvo može plaćati i privremenu dividendu (međuidividendu) u bilo koje vreme između redovnih sednica skupštine ako:
 - 1) izveštaji o poslovanju društva i njegovim finansijskim rezultatima jasno pokazuju da je društvo u periodu za koji se isplaćuje međuidividenda ostvarilo dobit i da su raspoloživa novčana sredstva društva dovoljna za plaćanje te međuidividende;
 - 2) iznos međuidividende koji se isplaćuje nije veći od ukupne dobiti ostvarene nakon završetka prethodne poslovne godine za koju su sačinjeni finansijski izveštaji, uvećane za neraspoređenu dobit i iznose rezervi koje se mogu koristiti za te namene, a umanjene za utvrđene gubitke i iznos koji se mora uneti u rezerve u skladu sa zakonom ili statutom.

ORGANI AKCIONARSKOG DRUŠTVA

- U slučaju jednodomnog upravljanja, organi društva su:
 - 1) skupština;
 - 2) jedan ili više direktora, odnosno odbor direktora.
 - U slučaju dvodomnog upravljanja, organi društva su:
 - 1) skupština;
 - 2) nadzorni odbor;
 - 3) jedan ili više izvršnih direktora, odnosno izvršni odbor.
 - U jednočlanom društvu funkciju skupštine vrši jedini akcionar društva.
 - Sednice skupštine mogu biti **REDOVNE** i **VANREDNE**.
-

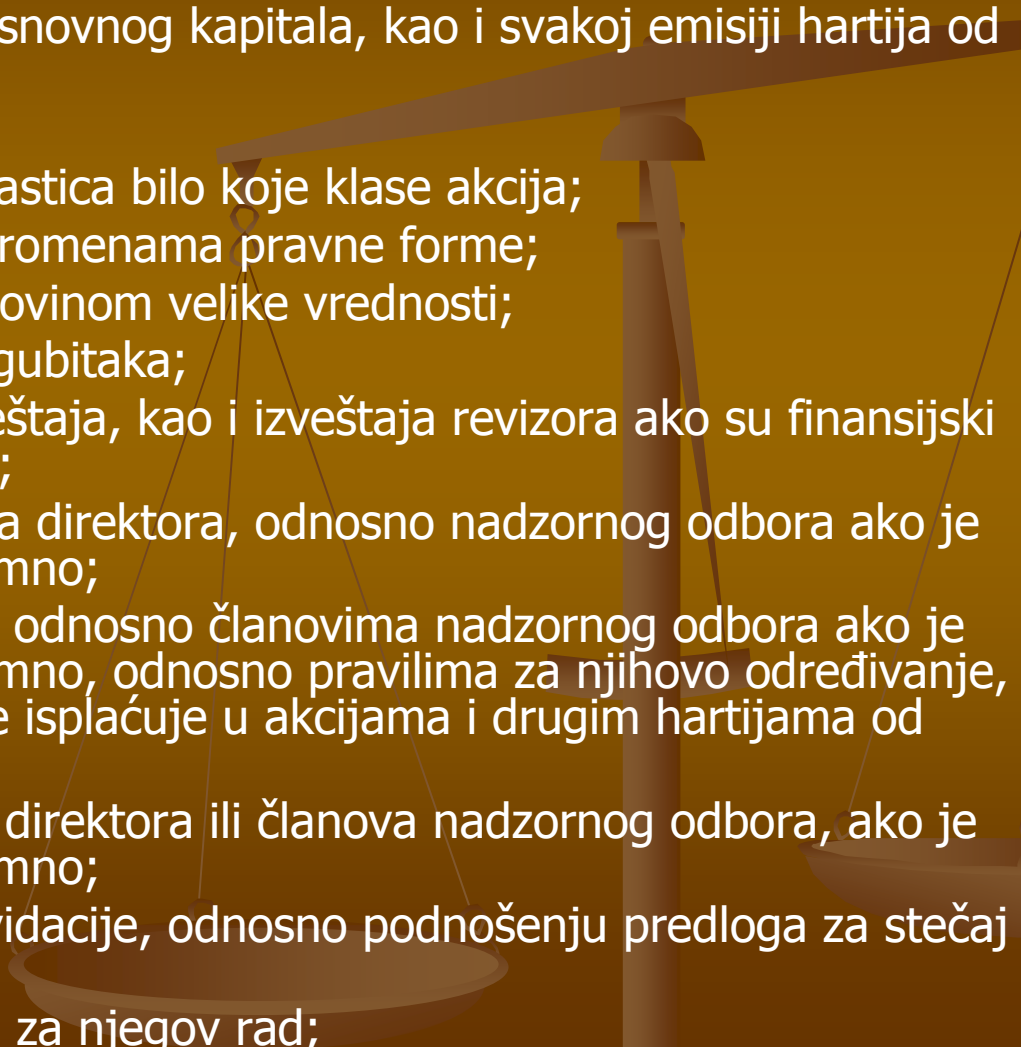
SKUPŠTINA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

- Skupštinu čine svi akcionari društva.
 - Akcionar ima pravo da učestvuje u radu skupštine, što podrazumeva:
 - 1) pravo da glasa o pitanjima o kojima glasa njegova klasa akcija;
 - 2) pravo na učešće u raspravi o pitanjima na dnevnom redu skupštine, uključujući i pravo na podnošenje predloga, postavljanje pitanja koja se odnose na dnevni red skupštine i dobijanje odgovora
-

SKUPŠTINA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

- **Redovna sednica:** održava se jednom godišnje, najkasnije u roku od šest meseci od završetka poslovne godine. Saziva je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno.
- **Vanredna sednica:** održava se po potrebi
- U slučaju da se prilikom izrade godišnjih ili drugih finansijskih izveštaja utvrdi da društvo posluje sa gubitkom usled kojeg je vrednost neto imovine društva postala manja od 50% osnovnog kapitala društva, vanredna sednica skupštine se obavezno saziva. Saziva je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno.

SKUPŠTINA AKCIONARA ODLUČUJE O:

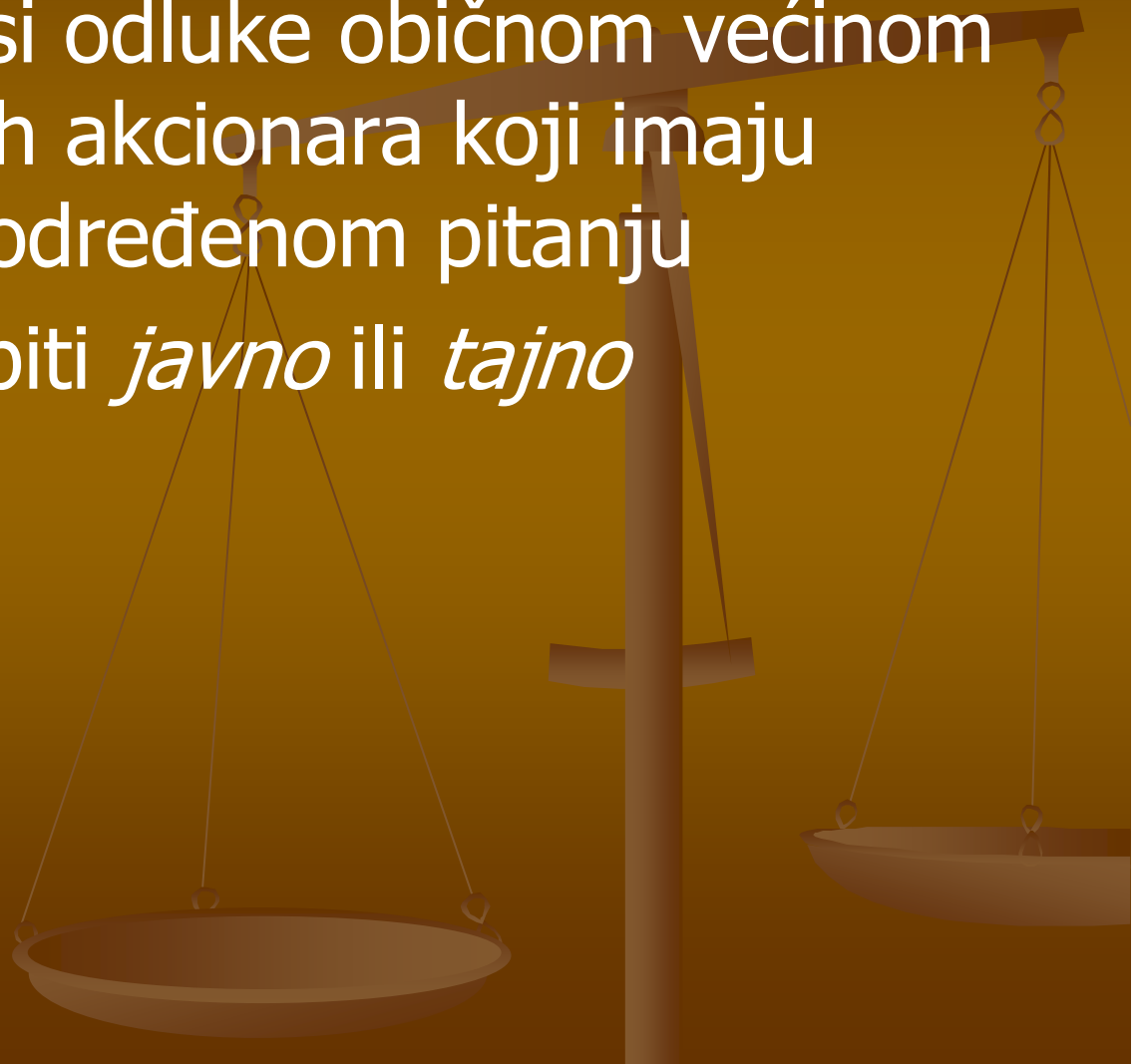
- 1) izmenama statuta;
 - 2) povećanju ili smanjenju osnovnog kapitala, kao i svakoj emisiji hartija od vrednosti;
 - 3) broju odobrenih akcija;
 - 4) promenama prava ili povlastica bilo koje klase akcija;
 - 5) statusnim promenama i promenama pravne forme;
 - 6) sticanju i raspolaganju imovinom velike vrednosti;
 - 7) raspodeli dobiti i pokriću gubitaka;
 - 8) usvajanju finansijskih izveštaja, kao i izveštaja revizora ako su finansijski izveštaji bili predmet revizije;
 - 9) usvajanju izveštaja odbora direktora, odnosno nadzornog odbora ako je upravljanje društvom dvodomno;
 - 10) naknadama direktorima, odnosno članovima nadzornog odbora ako je upravljanje društvom dvodomno, odnosno pravilima za njihovo određivanje, uključujući i naknadu koja se isplaćuje u akcijama i drugim hartijama od vrednosti društva;
 - 11) imenovanju i razrešenju direktora ili članova nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodomno;
 - 13) pokretanju postupka likvidacije, odnosno podnošenju predloga za stečaj društva;
 - 14) izboru revizora i naknadi za njegov rad;
-

Kvorum

- Kvorum za sednicu skupštine čini *obična većina* od ukupnog broja glasova klase akcija sa pravom glasa po predmetnom pitanju
- Sopstvene akcije date klase, kao i akcije date klase čije je pravo glasa suspendovano, ne uzimaju se u obzir prilikom utvrđivanja kvoruma.
- U kvorum se računaju i glasovi akcionara koji su glasali u odsustvu ili elektronskim putem.

Donošenje odluka

- Skupština donosi odluke običnom većinom glasova prisutnih akcionara koji imaju pravo glasa po određenom pitanju
- Glasanje može biti *javno* ili *tajno*

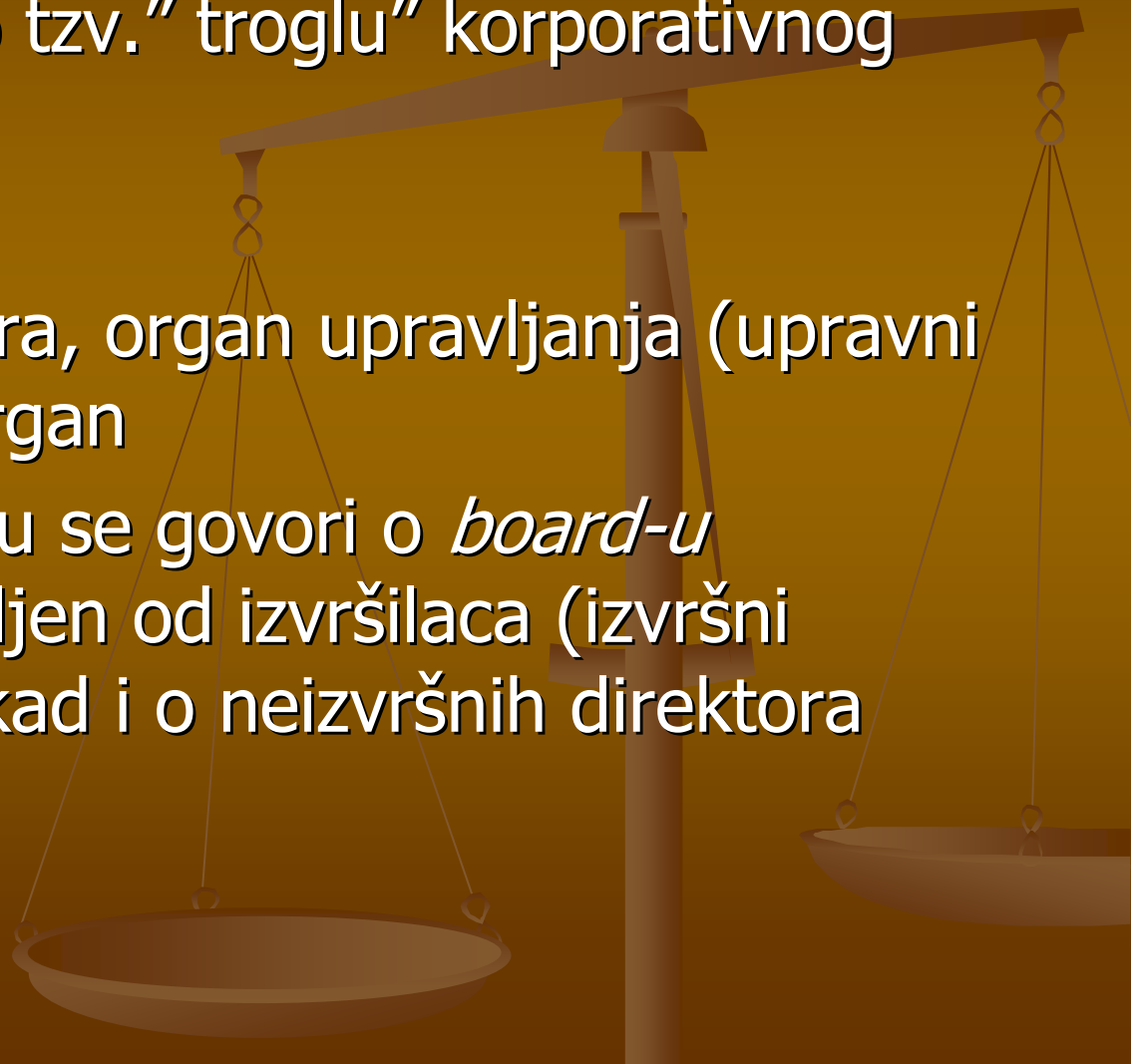
MOGUĆNOST POBIJANJA ODLUKE SKUPŠTINE PRED NADLEŽNIM SUDOM POSTOJI:

AKO:

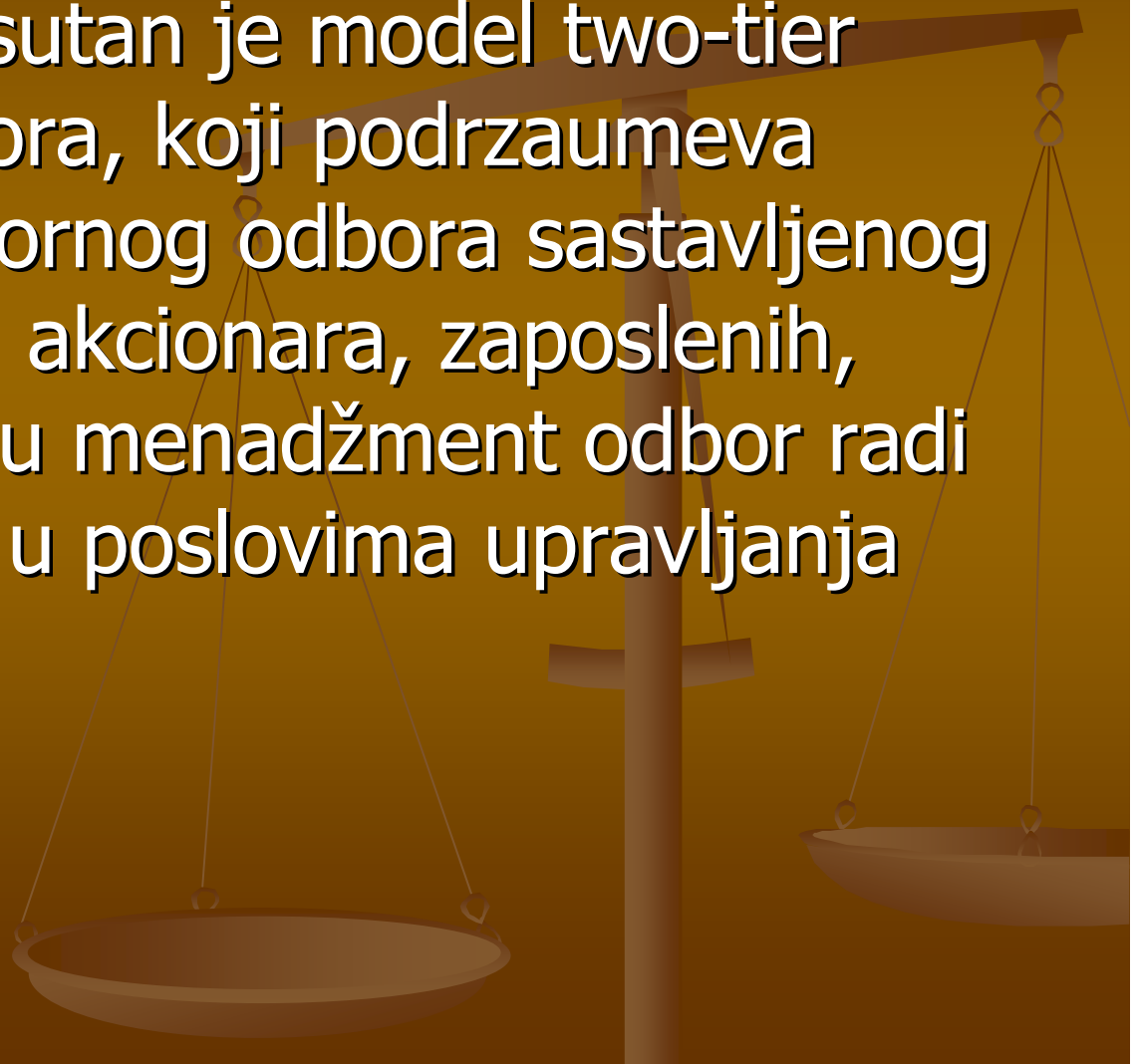
- 1) sednica skupštine nije bila sazvana u skladu sa zakonom i statutom;
- 2) je akcionar od strane društva ili uz znanje bilo kog direktora ili člana nadzornog odbora bio onemogućen da učestvuje u radu sednice na kojoj je odluka doneta;
- 3) odluka skupštine iz drugih razloga nije doneta u skladu sa zakonom, statutom ili poslovníkom skupštine;
- 4) je odluka skupštine suprotna zakonu ili statutu;
- 5) bilo koji akcionar vršenjem svog prava glasa ima nameru da za sebe ili treće lice pribavi korist na štetu društva ili drugih akcionara kroz donošenje ili izvršenje te odluke;
- Pravo na podnošenje tužbe nadležnom sudu kojom se može pobijati odluka doneta na sednici skupštine i tražiti naknada štete, ima *jedan ili više akcionara koji su imali pravo na učesće u radu sednice skupštine*

UPRAVNI I IZVRŠNI ODBOR

- Može se govoriti o tzv. "troglu" korporativnog upravljanja
- Njega čine:
 - Skupština akcionara, organ upravljanja (upravni odbor), i izvršni organ
 - U engleskom pravu se govori o *board-u* direktora – sastavljen od izvršilaca (izvršni direktori), a ponekad i o neizvršnih direktora

- U Nemačkoj prisutan je model two-tier boarda-a direktora, koji podrazumeva formiranje nadzornog odbora sastavljenog od predstavnika akcionara, zaposlenih, koji predstavljaju menadžment odbor radi detaljne podele u poslovima upravljanja kompanijom

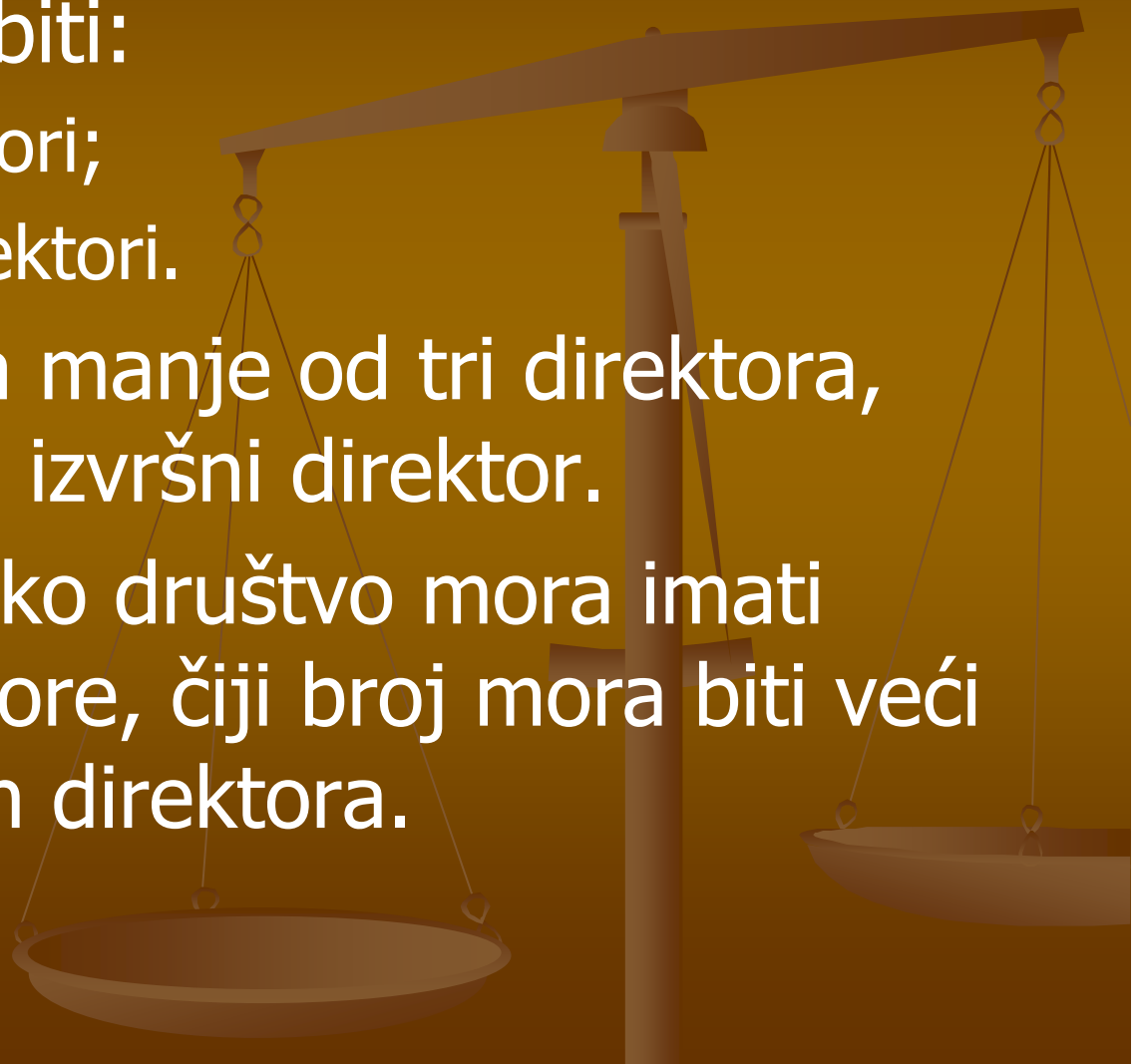
DIREKTOR

- Direktor može biti svako poslovno sposobno lice
- Društvo ima jednog ili više direktora. Ako društvo ima tri ili više direktora, oni čine **odbor direktora društva**
- Javno akcionarsko društvo ima odbor direktora, koji se sastoji od najmanje tri direktora.
- Direktore imenuje skupština.
- Direktori se imenuju na period određen statutom, koji ne može biti duži od *četiri godine*

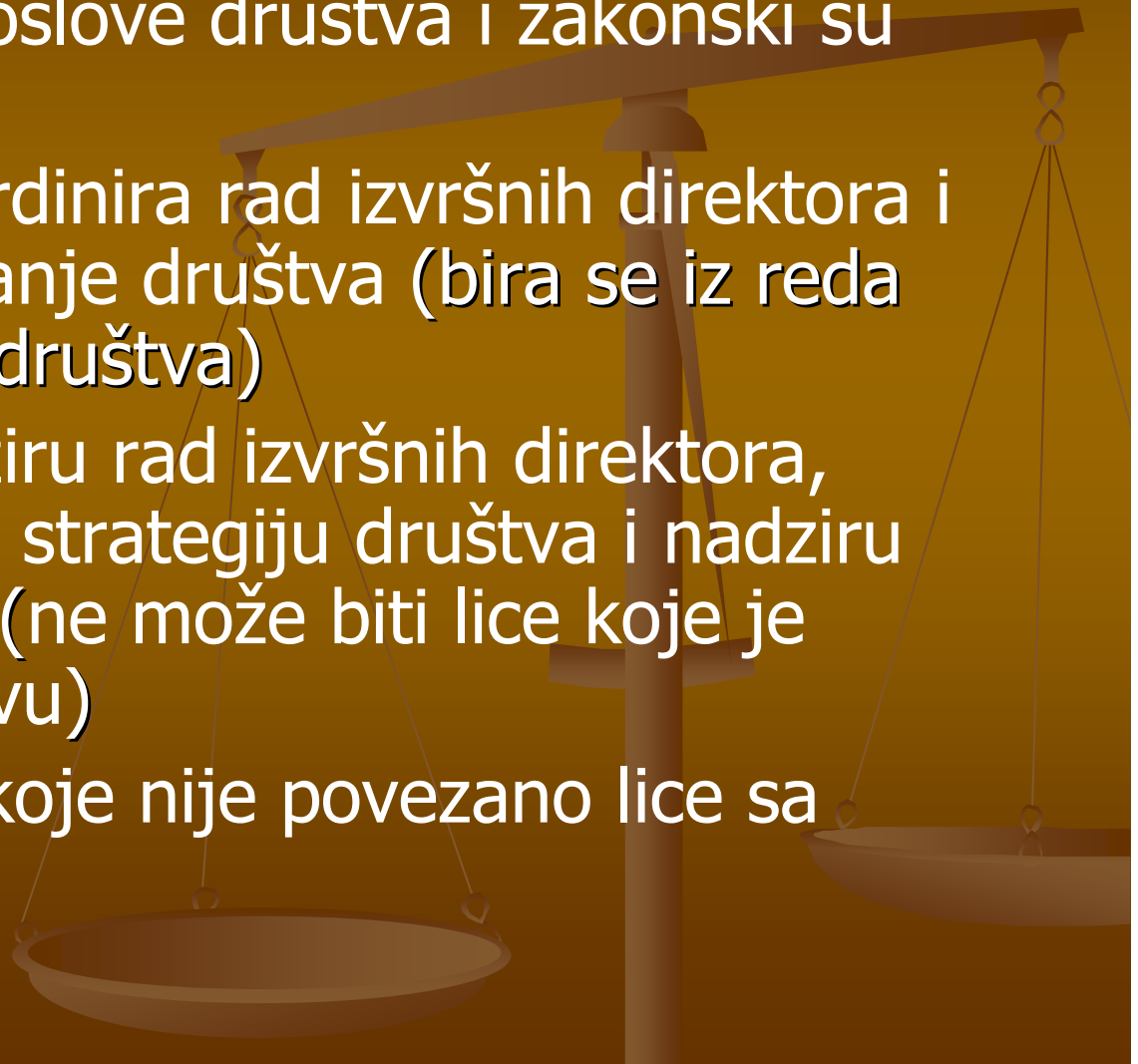
DIREKTOR

- Direktori mogu biti:
 - 1) izvršni direktori;
 - 2) neizvršni direktori.
- Ako društvo ima manje od tri direktora, svaki direktor je izvršni direktor.
- Javno akcionarsko društvo mora imati neizvršne direktore, čiji broj mora biti veći od broja izvršnih direktora.

DIREKTOR

- **IZVRŠNI** - vode poslove društva i zakonski su zastupnici društva
- **GENERALNI** - koordinira rad izvršnih direktora i organizuje poslovanje društva (bira se iz reda izvršnih direktora društva)
- **NEIZVRŠNI** - nadziru rad izvršnih direktora, predlažu poslovnu strategiju društva i nadziru njeno izvršavanje (ne može biti lice koje je zaposleno u društvu)
- **NEZAVISNI** - lice koje nije povezano lice sa direktorima

NEZAVISNI DIREKTOR je lice koje u prethodne dve godine nije:

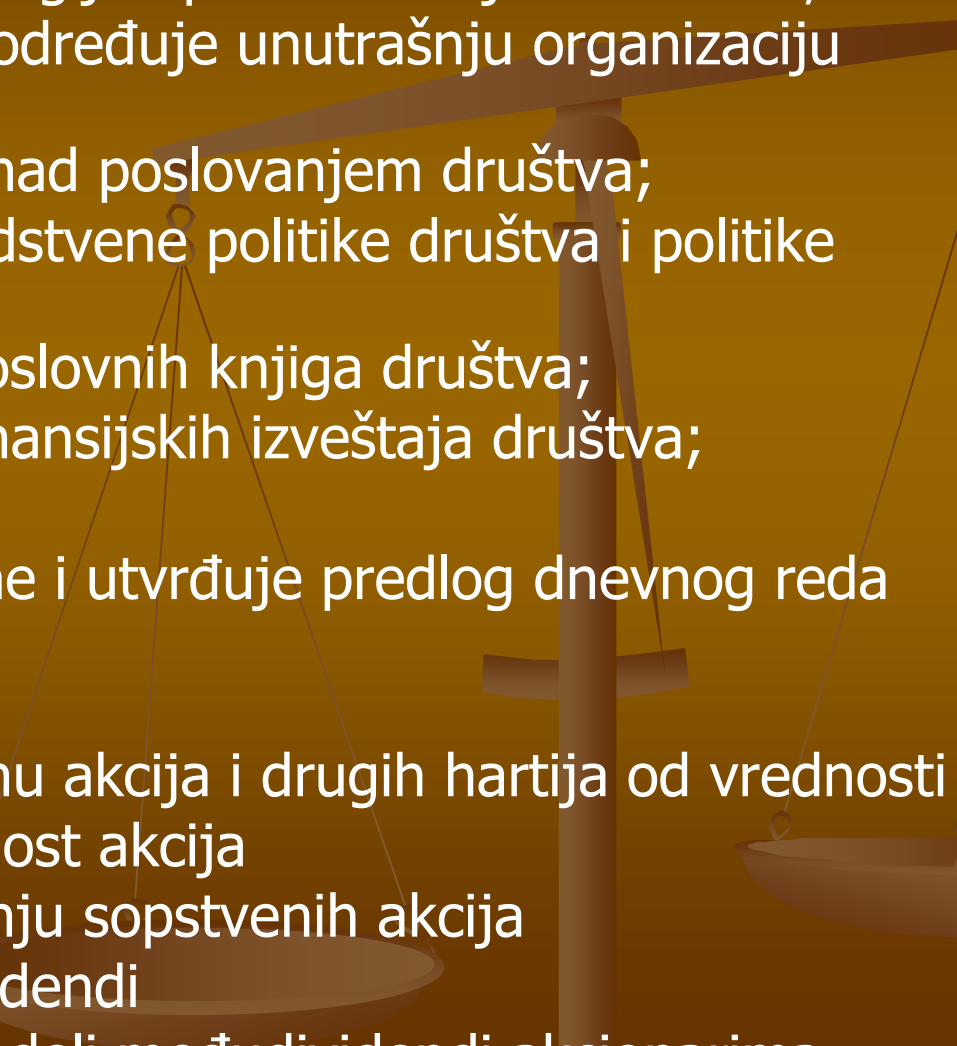
- 1) bilo izvršni direktor ili zaposleno u društvu, ili u drugom društvu koje je povezano sa društvom;
- 2) bilo vlasnik više od 20% osnovnog kapitala, zaposleno ili na drugi način angažovano u drugom društvu koje je od društva ostvarilo više od 20% godišnjeg prihoda u tom periodu;
- 3) primilo od društva, ili od lica koja su povezana sa društvom u smislu ovog zakona, isplate odnosno potraživalo od tih lica iznose čija je ukupna vrednost veća od 20% njegovih godišnjih prihoda u tom periodu;
- 4) bilo vlasnik više od 20% osnovnog kapitala društva koje je povezano sa društvom;
- 5) bilo angažovano u vršenju revizije finansijskih izveštaja društva.

- Ako nezavisni direktor tokom trajanja mandata prestane da ispunjava uslove, tom licu prestaje svojstvo nezavisnog direktora i ono nastavlja da obavlja dužnost kao neizvršni direktor ako ispunjava uslove za neizvršnog direktora, odnosno kao izvršni direktor ako ispunjava uslove za izvršnog direktora.

ODGOVORNOST DIREKTORA

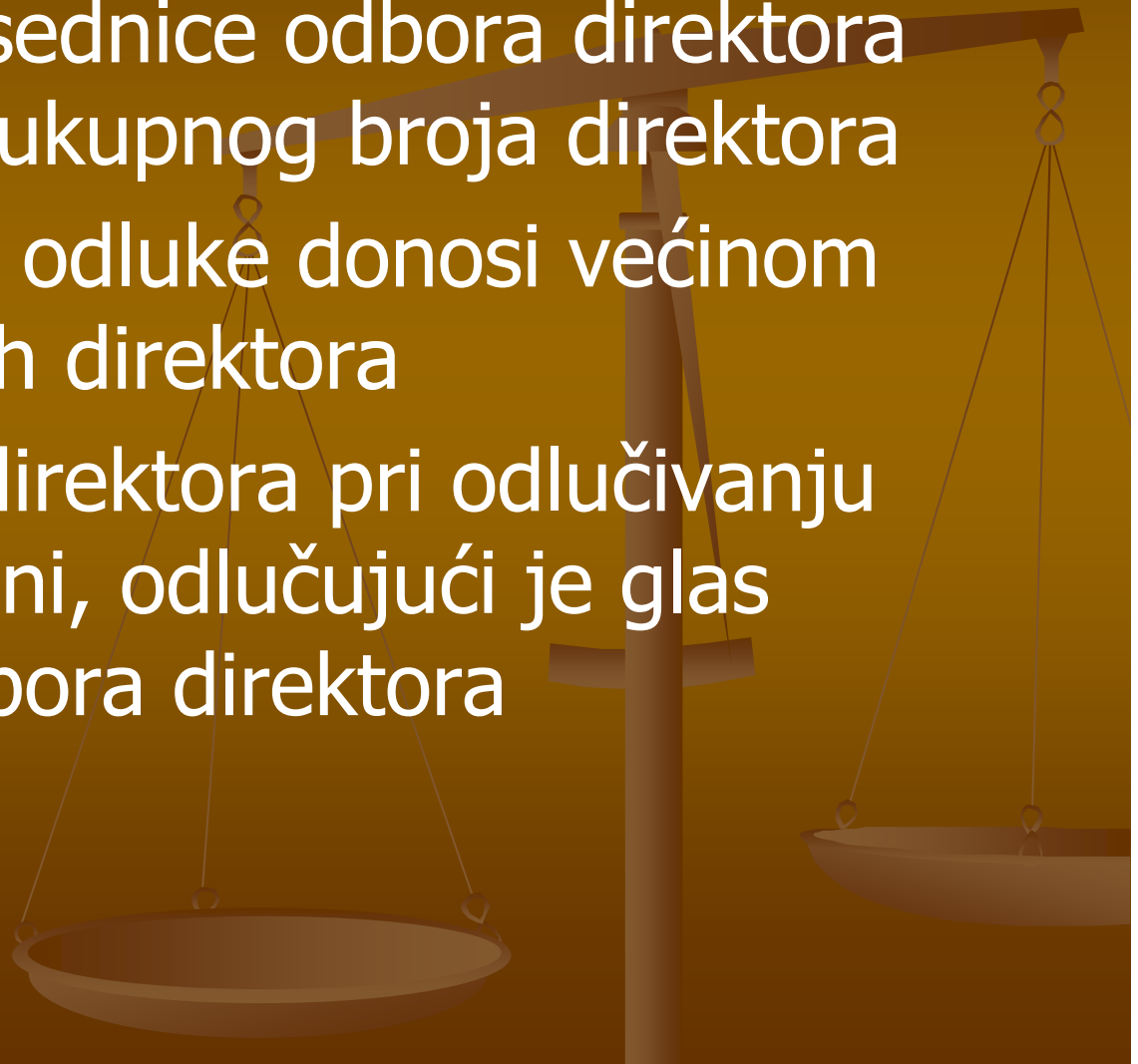
- Direktor odgovara društvu za štetu koju mu prouzrokuje.
- Izuzetno, direktor neće biti odgovoran za štetu ako je postupao u skladu sa odlukom skupštine.
- Ako šteta nastane kao posledica odluke odbora direktora, za štetu odgovaraju i svi direktori koji su za tu odluku glasali (čak i direktor koji je bio uzdržan od glasanja).
- Zahtev društva za naknadu štete zastareva u roku od **tri godine** računajući od dana nastupanja štete.

ODBOR DIREKTORA

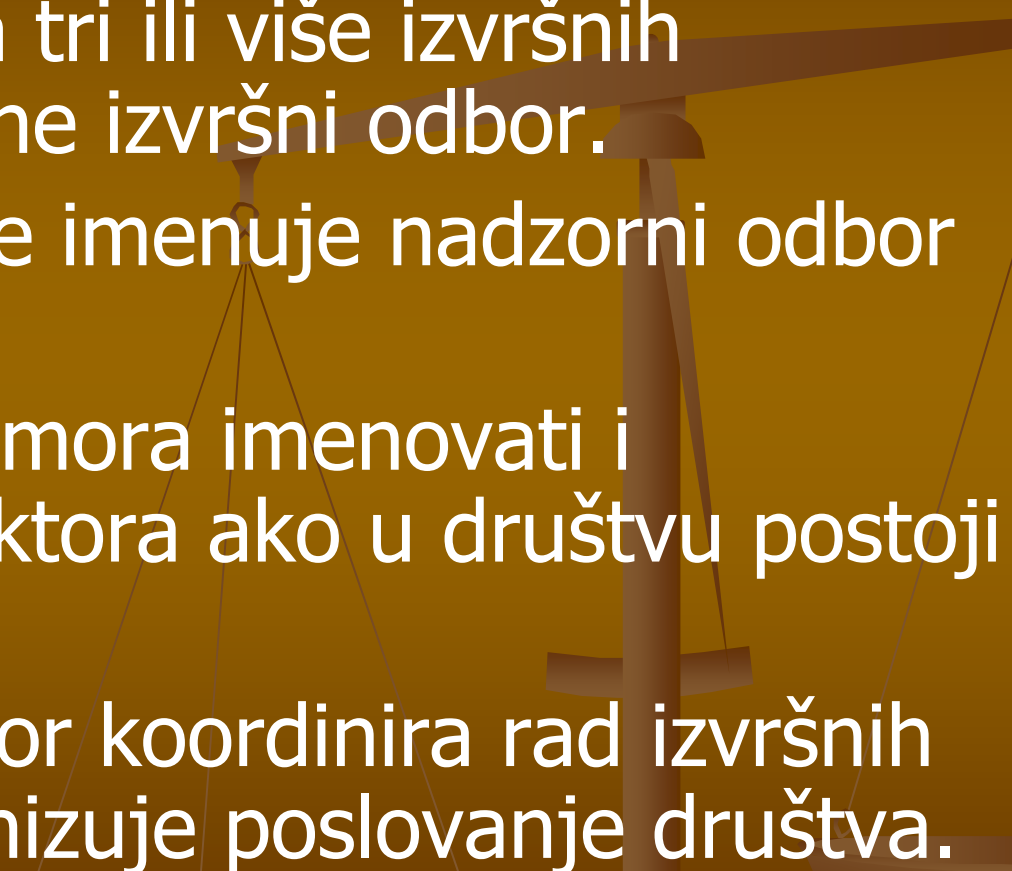
- 1) utvrđuje poslovnu strategiju i poslovne ciljeve društva;
 - 2) vodi poslove društva i određuje unutrašnju organizaciju društva;
 - 3) vrši unutrašnji nadzor nad poslovanjem društva;
 - 4) ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
 - 5) odgovara za tačnost poslovnih knjiga društva;
 - 6) odgovara za tačnost finansijskih izveštaja društva;
 - 7) daje i opoziva prokuru;
 - 8) saziva sednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda sa predlozima odluka
 - 9) izdaje odobrene akcije
 - 10) utvrđuje emisionu cenu akcija i drugih hartija od vrednosti
 - 11) utvrđuje tržišnu vrednost akcija
 - 12) donosi odluku o sticanju sopstvenih akcija
 - 13) izračunava iznose dividendi
 - 14) donosi odluku o raspodeli međudividendi akcionarima
-

ODBOR DIREKTORA

- Kvorum za rad sednice odbora direktora jeste većina od ukupnog broja direktora
- Odbor direktora odluke donosi većinom glasova prisutnih direktora
- Ako su glasovi direktora pri odlučivanju jednako podeljeni, odlučujući je glas predsednika odbora direktora

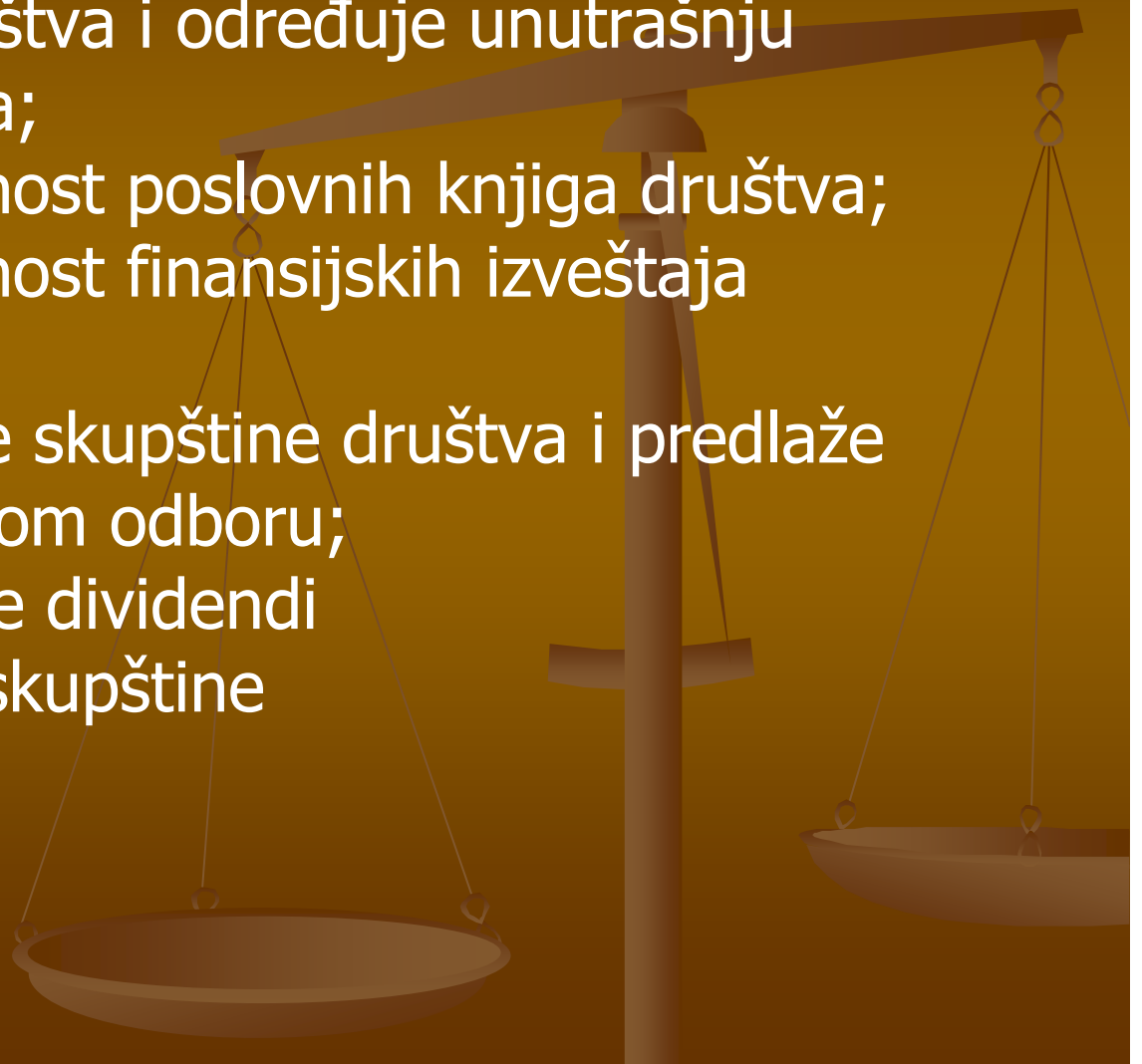

IZVRŠNI ODBOR

- Ako društvo ima tri ili više izvršnih direktora, oni čine izvršni odbor.
 - Izvršne direktore imenuje nadzorni odbor društva.
 - Nadzorni odbor mora imenovati i generalnog direktora ako u društvu postoji izvršni odbor.
 - Generalni direktor koordinira rad izvršnih direktora i organizuje poslovanje društva.
-

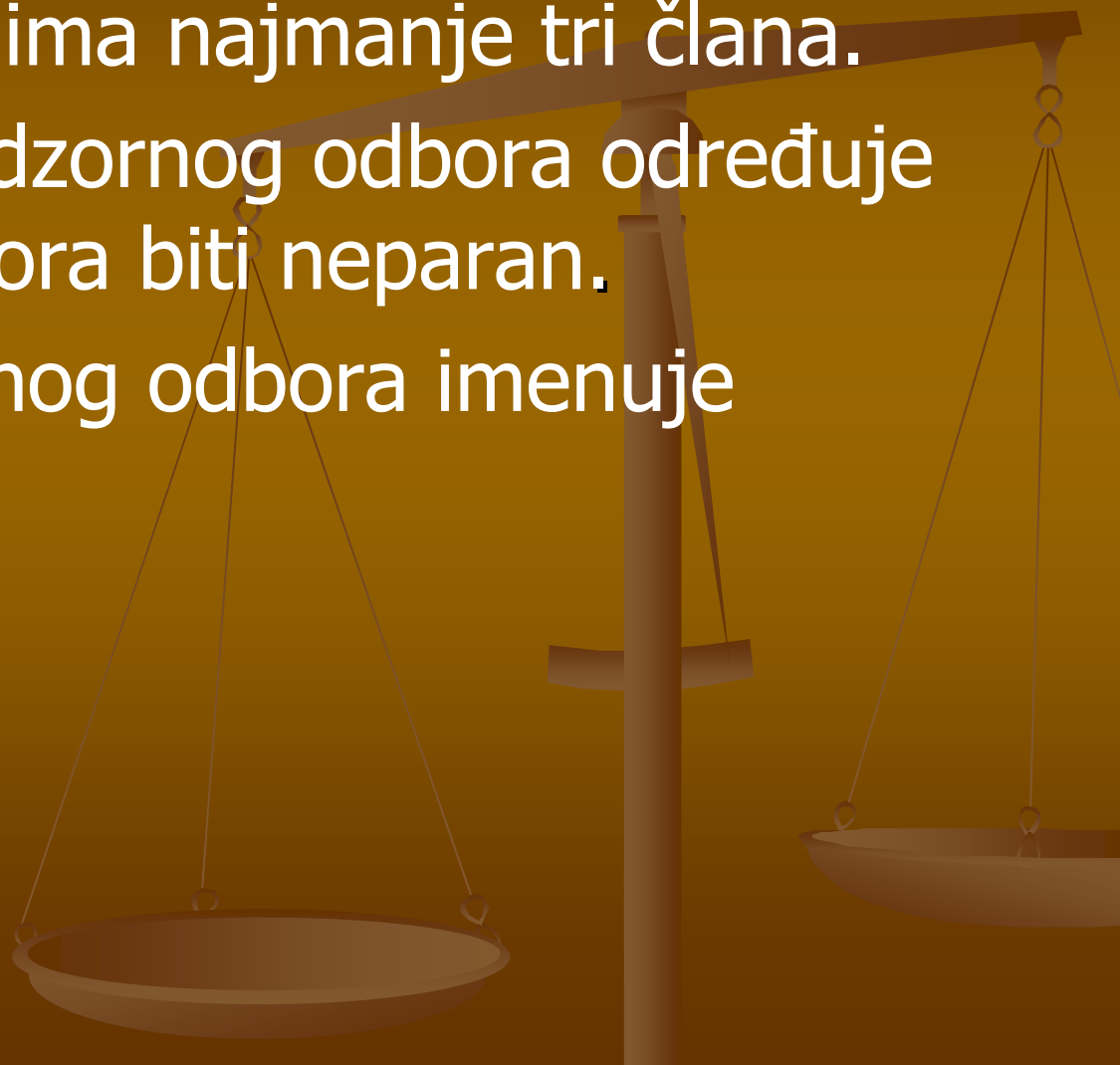
IZVRŠNI ODBOR

- 1) vodi poslove društva i određuje unutrašnju organizaciju društva;
- 2) odgovara za tačnost poslovnih knjiga društva;
- 3) odgovara za tačnost finansijskih izveštaja društva;
- 4) priprema sednice skupštine društva i predlaže dnevni red nadzornom odboru;
- 5) izračunava iznose dividendi
- 6) izvršava odluke skupštine

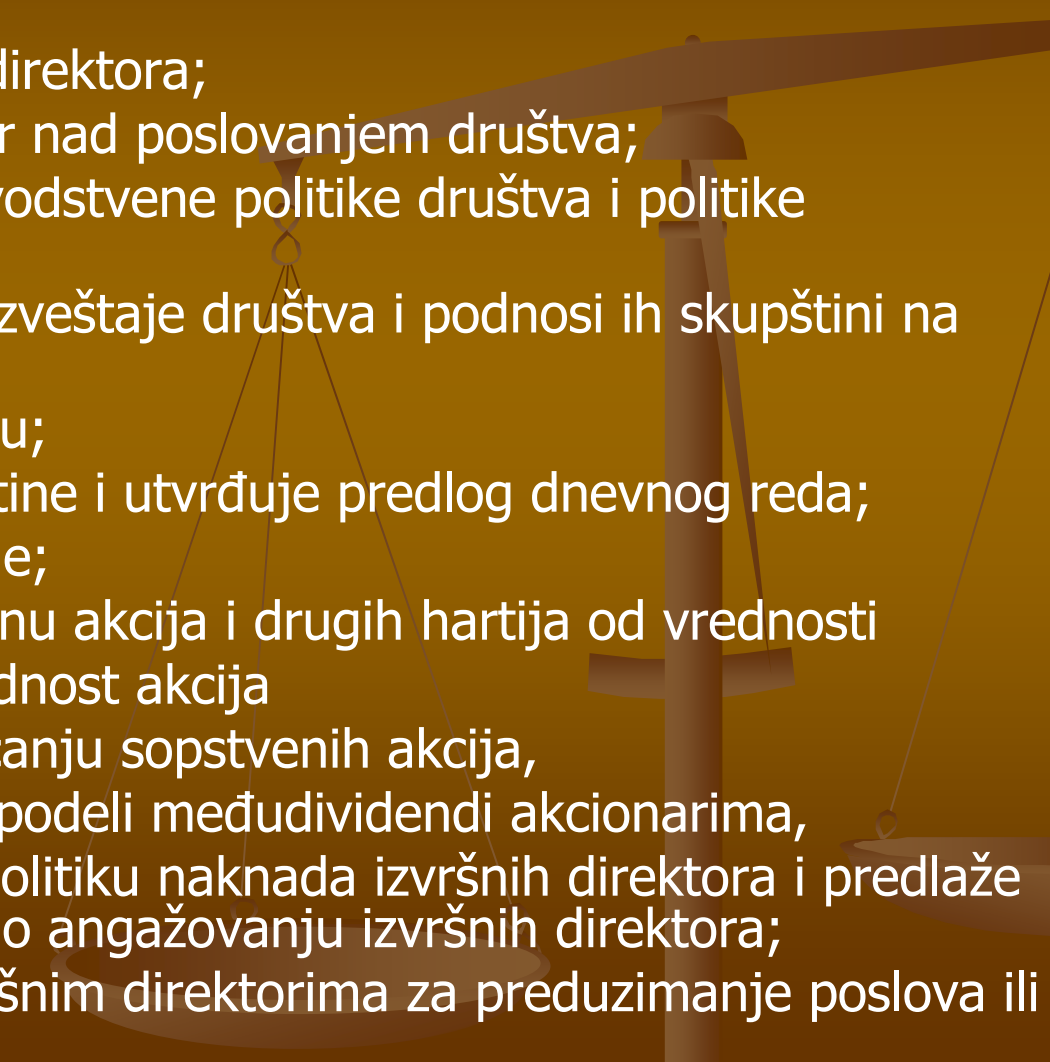

NADZORNI ODBOR

- Nadzorni odbor ima najmanje tri člana.
- Broj članova nadzornog odbora određuje se statutom i mora biti neparan.
- Članove nadzornog odbora imenuje skupština.

NADZORNI ODBOR

- 1) utvrđuje poslovnu strategiju i poslovne ciljeve društva i nadzire njihovo ostvarivanje;
 - 2) nadzire rad izvršnih direktora;
 - 3) vrši unutrašnji nadzor nad poslovanjem društva;
 - 4) ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
 - 5) utvrđuje finansijske izveštaje društva i podnosi ih skupštini na usvajanje;
 - 6) daje i opoziva prokuru;
 - 7) saziva sednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda;
 - 8) izdaje odobrene akcije;
 - 9) utvrđuje emisionu cenu akcija i drugih hartija od vrednosti
 - 10) utvrđuje tržišnu vrednost akcija
 - 11) donosi odluku o sticanju sopstvenih akcija,
 - 12) donosi odluku o raspodeli međudividendi akcionarima,
 - 13) predlaže skupštini politiku naknada izvršnih direktora i predlaže ugovore o radu, odnosno angažovanju izvršnih direktora;
 - 14) daje saglasnost izvršnim direktorima za preduzimanje poslova ili radnji;
-

SEKRETAR

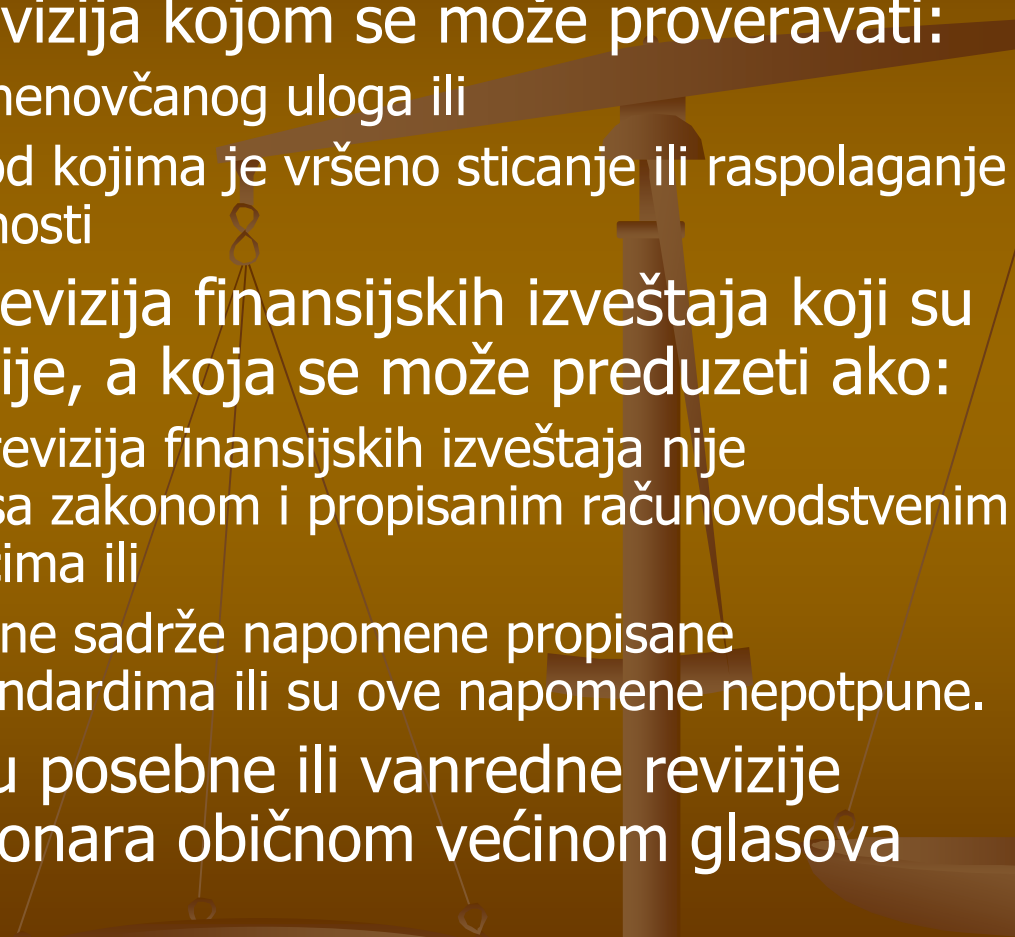
- Sekretara društva imenuje odbor direktora, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno i utvrđuje mu visinu zarade, odnosno naknade za rad i druga prava
- Mandat sekretara društva traje četiri godine
- Sekretar je odgovoran za:
 - 1) pripremu sednica skupštine i vođenje zapisnika;
 - 2) pripremu sednica odbora direktora, odnosno izvršnog odbora i nadzornog odbora ako je upravljanje društvom dvodomno, i vođenje zapisnika;
 - 3) čuvanje svih materijala, zapisnika i odluka sa sednica
 - 4) komunikaciju društva sa akcionarima i omogućavanje pristupa aktima i dokumentima.

INTERNI REVIZOR

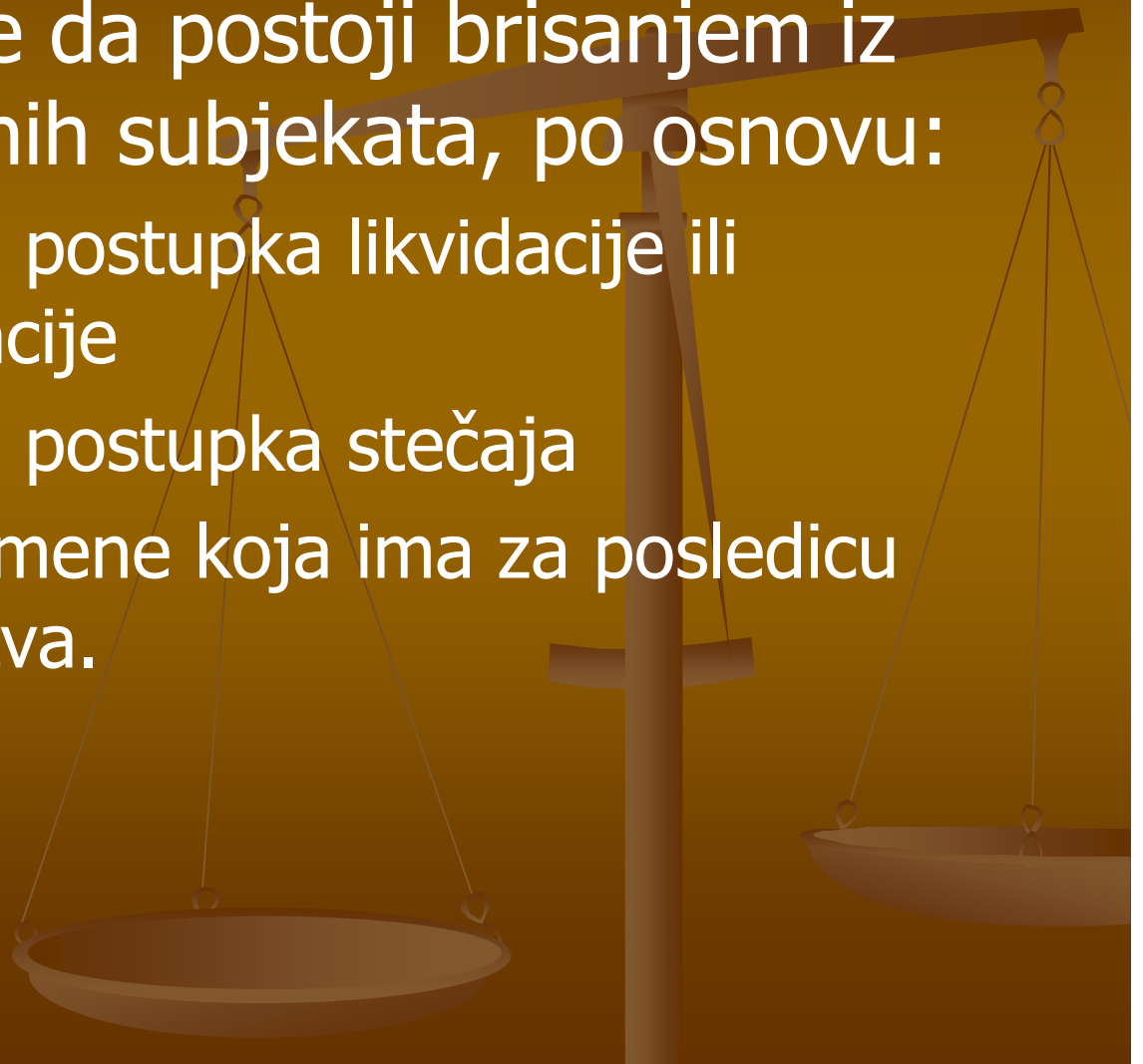
- Društvo svojim aktima uređuje način sprovođenja i organizaciju rada unutrašnjeg nadzora poslovanja.
- Poslovi unutrašnjeg nadzora naročito obuhvataju:
 - 1) kontrolu usklađenosti poslovanja društva sa zakonom, drugim propisima i aktima društva;
 - 2) nadzor nad sprovođenjem računovodstvenih politika i finansijskim izveštavanjem;
 - 3) proveru sprovođenja politika upravljanja rizicima;
 - 4) praćenje usklađenosti organizacije i delovanja društva sa kodeksom korporativnog upravljanja;
 - 5) vrednovanje politika i procesa u društvu, kao i predlaganje njihovog unapređenja.

POSEBNA I VANREDNA REVIZIJA

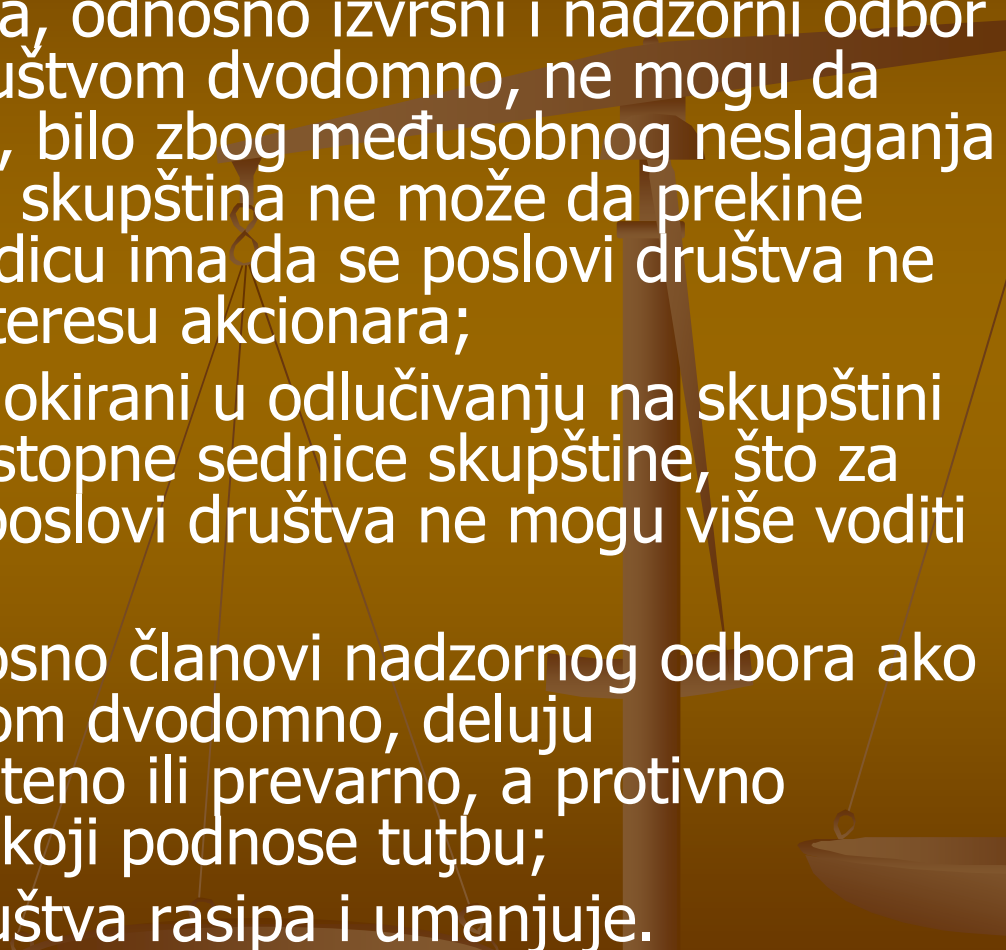
- Posebna revizija je revizija kojom se može proveravati:
 - 1) procena vrednosti nenovčanog uloga ili
 - 2) vrednost i uslovi pod kojima je vršeno sticanje ili raspolaganje imovinom velike vrednosti
 - Vanredna revizija je revizija finansijskih izveštaja koji su već bili predmet revizije, a koja se može preduzeti ako:
 - 1) postoji sumnja da revizija finansijskih izveštaja nije sprovedena u skladu sa zakonom i propisanim računovodstvenim standardima i postupcima ili
 - 2) finansijski izveštaji ne sadrže napomene propisane računovodstvenim standardima ili su ove napomene nepotpune.
 - Odluku o sprovođenju posebne ili vanredne revizije donosi skupština akcionara običnom većinom glasova prisutnih akcionara.
-

Prestanak društva

- Društvo prestaje da postoji brisanjem iz registra privrednih subjekata, po osnovu:
 - 1) sprovedenog postupka likvidacije ili prinudne likvidacije
 - 2) sprovedenog postupka stečaja
 - 3) statusne promene koja ima za posledicu prestanak društva.

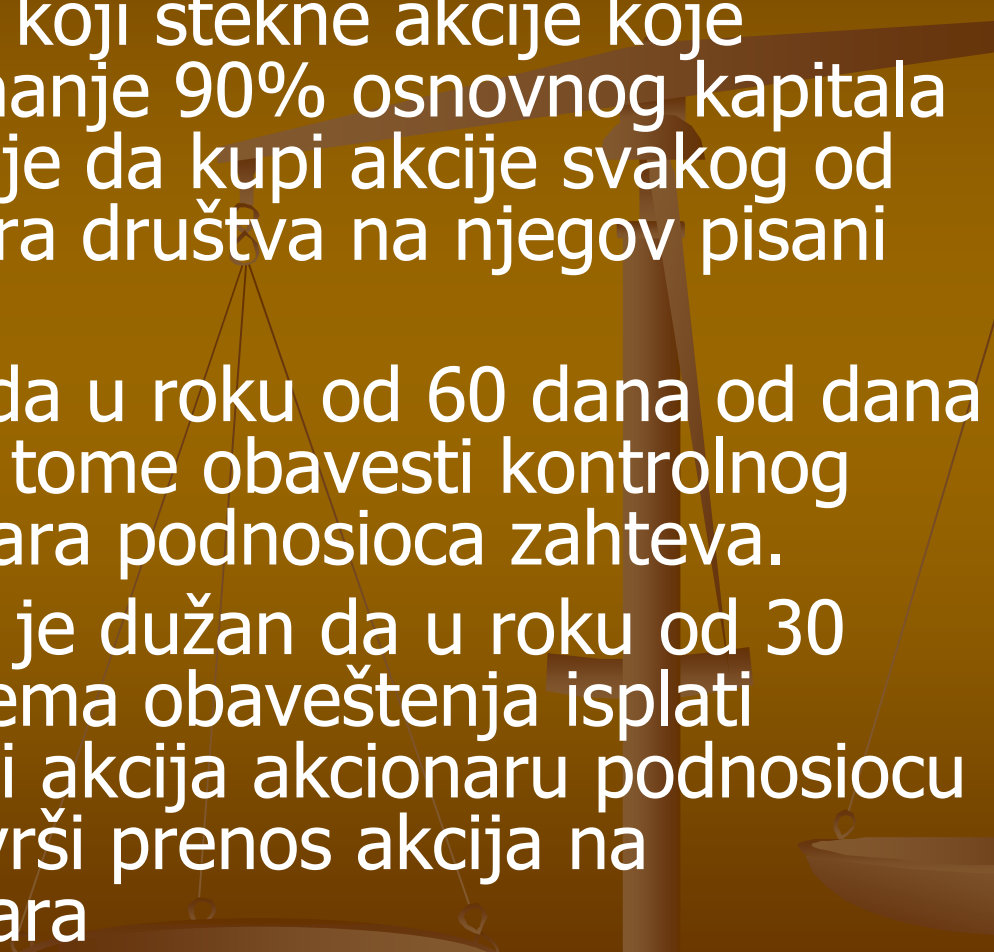
Prestanak društva po odluci suda

- 1) ako odbor direktora, odnosno izvršni i nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno, ne mogu da vode poslove društva, bilo zbog međusobnog neslaganja ili iz drugih razloga, a skupština ne može da prekine blokadu, što za posledicu ima da se poslovi društva ne mogu više voditi u interesu akcionara;
 - 2) ako su akcionari blokirani u odlučivanju na skupštini na najmanje dve uzastopne sednice skupštine, što za posledicu ima da se poslovi društva ne mogu više voditi u interesu društva;
 - 3) ako direktori, odnosno članovi nadzornog odbora ako je upravljanje društvom dvodomno, deluju protivzakonito, nepošteno ili prevarno, a protivno interesima akcionara koji podnose tužbu;
 - 4) ako se imovina društva rasipa i umanjuje.
-

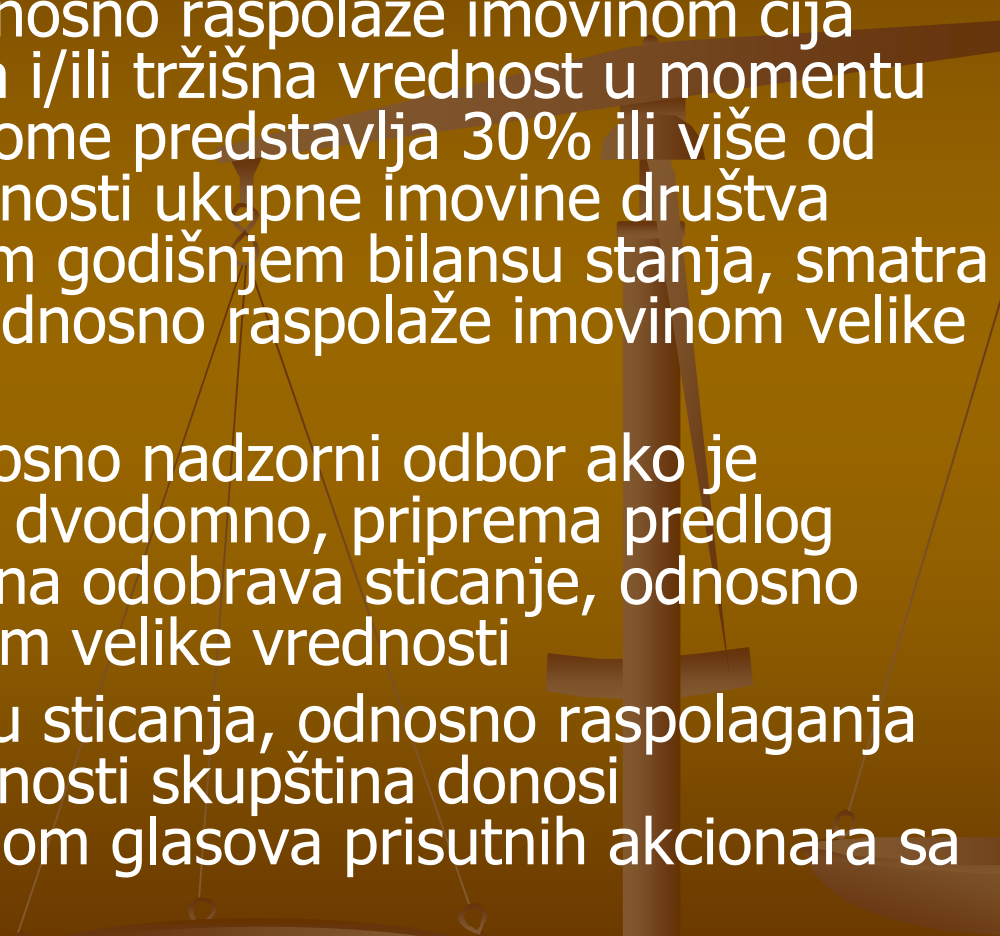
PRINUDNI OTKUP AKCIJA

- Na predlog akcionara koji ima akcije koje predstavljaju najmanje 90% osnovnog kapitala društva i koji ima najmanje 90% glasova svih akcionara koji poseduju obične akcije (otkupilac) skupština donosi odluku o prinudnom otkupu svih akcija preostalih akcionara društva
- Cena akcija utvrđuje se prema vrednosti akcija na dan koji ne prethodi više od tri meseca danu donošenja odluke o prinudnom otkupu

PRAVO NA PRODAJU AKCIJA

- Kontrolni akcionar koji stekne akcije koje predstavljaju najmanje 90% osnovnog kapitala društva obavezan je da kupi akcije svakog od preostalih akcionara društva na njegov pisani zahtev.
 - Društvo je dužno da u roku od 60 dana od dana prijema zahteva o tome obavesti kontrolnog akcionara i akcionara podnosioca zahteva.
 - Kontrolni akcionar je dužan da u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja isplati utvrđene vrednosti akcija akcionaru podnosiocu zahteva, čime se vrši prenos akcija na kontrolnog akcionara
-

STICANJE I RASPOLAGANJE IMOVINOM VELIKE VREDNOSTI

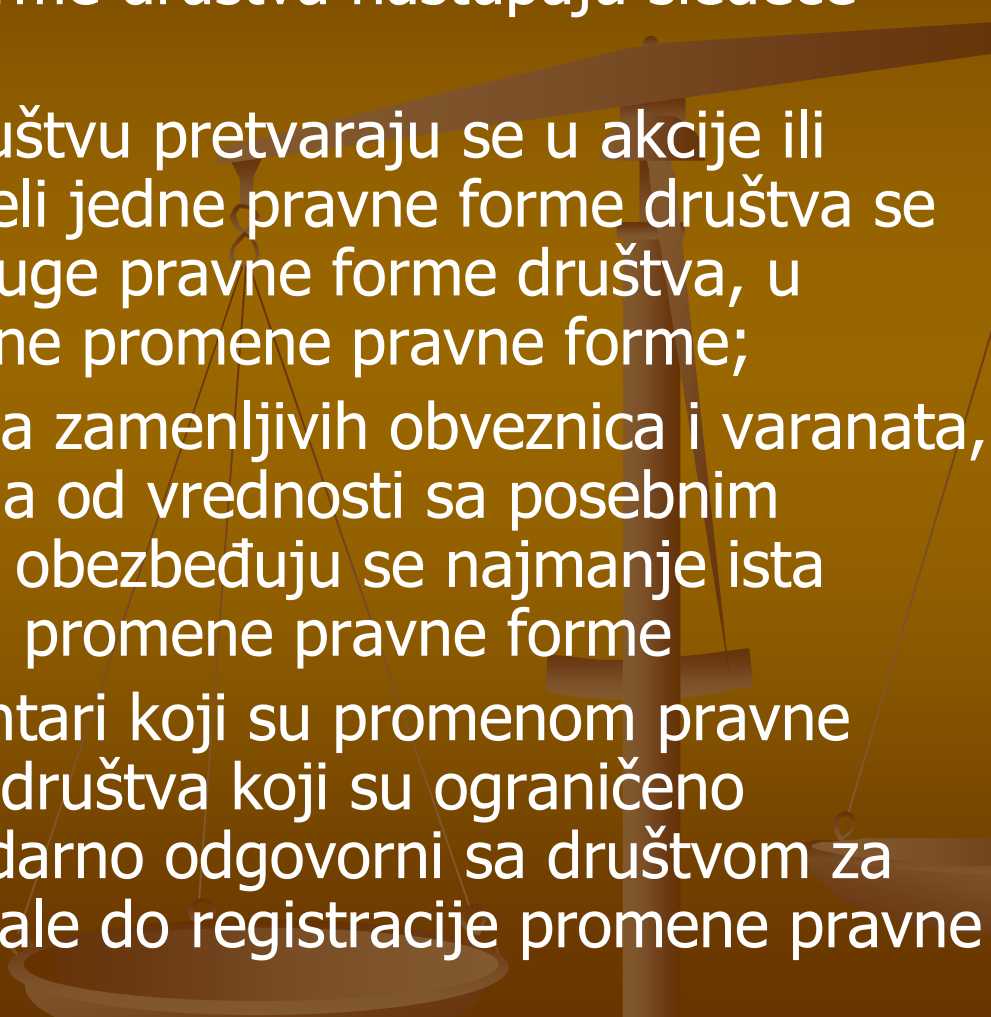
- Ako društvo stiče, odnosno raspolaže imovinom čija nabavna i/ili prodajna i/ili tržišna vrednost u momentu donošenja odluke o tome predstavlja 30% ili više od knjigovodstvene vrednosti ukupne imovine društva iskazane u poslednjem godišnjem bilansu stanja, smatra se da društvo stiče, odnosno raspolaže imovinom velike vrednosti.
 - Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno, priprema predlog odluke kojom skupština odobrava sticanje, odnosno raspolaganje imovinom velike vrednosti
 - Odluku o odobravanju sticanja, odnosno raspolaganja imovinom velike vrednosti skupština donosi tročetvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara sa pravom glasa.
-

PROMENA PRAVNE FORME

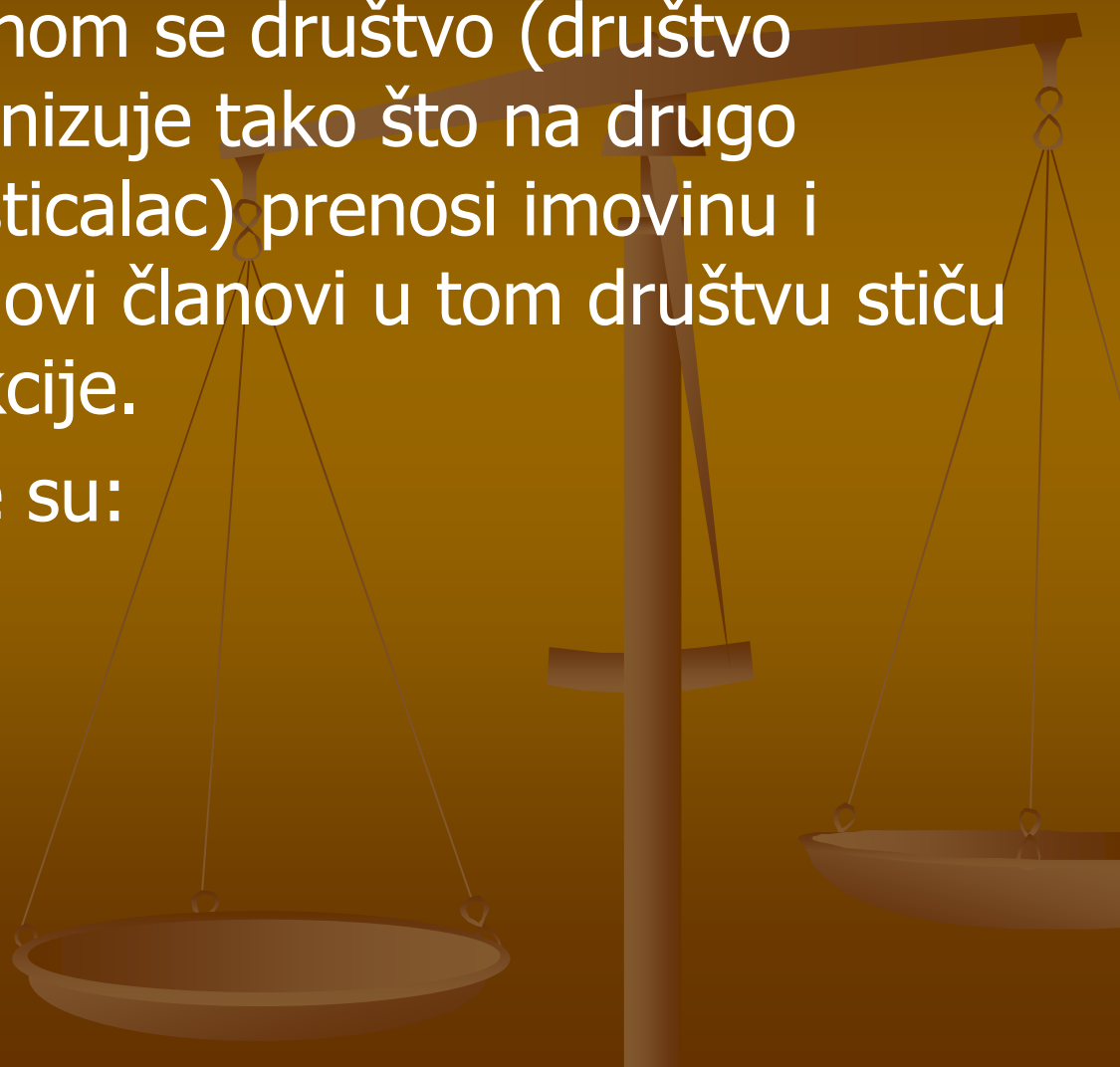
- Promenom pravne forme društvo prelazi iz jedne pravne forme u drugu pravnu formu
- Odluka o promeni pravne forme društva donosi se:
 - 1) jednoglasno od strane ortaka, komplementara, odnosno članova društva s ograničenom odgovornošću, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno;
 - 2) tročetvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara, ako statutom nije određena veća većina.
- Istovremeno sa odlukom o promeni pravne forme članovi društva, odnosno skupština usvaja:
 - 1) izmene osnivačkog akta;
 - 2) statut, u slučaju promene pravne forme u akcionarsko društvo;
 - 3) odluku ili odluke kojom se imenuju članovi organa društva.

PROMENA PRAVNE FORME

- Promenom pravne forme društva nastupaju sledeće pravne posledice:
 - 1) udeli članova u društvu pretvaraju se u akcije ili obratno, odnosno udeli jedne pravne forme društva se pretvaraju u udele druge pravne forme društva, u zavisnosti od konkretne promene pravne forme;
 - 2) zakonitim imaćima zamenljivih obveznica i varanata, odnosno drugih hartija od vrednosti sa posebnim pravima, osim akcija, obezbeđuju se najmanje ista posebna prava nakon promene pravne forme
 - 3) ortaci i komplementari koji su promenom pravne forme postali članovi društva koji su ograničeno odgovorni ostaju solidarno odgovorni sa društvom za obaveze društva nastale do registracije promene pravne forme
-

STATUSNE PROMENE

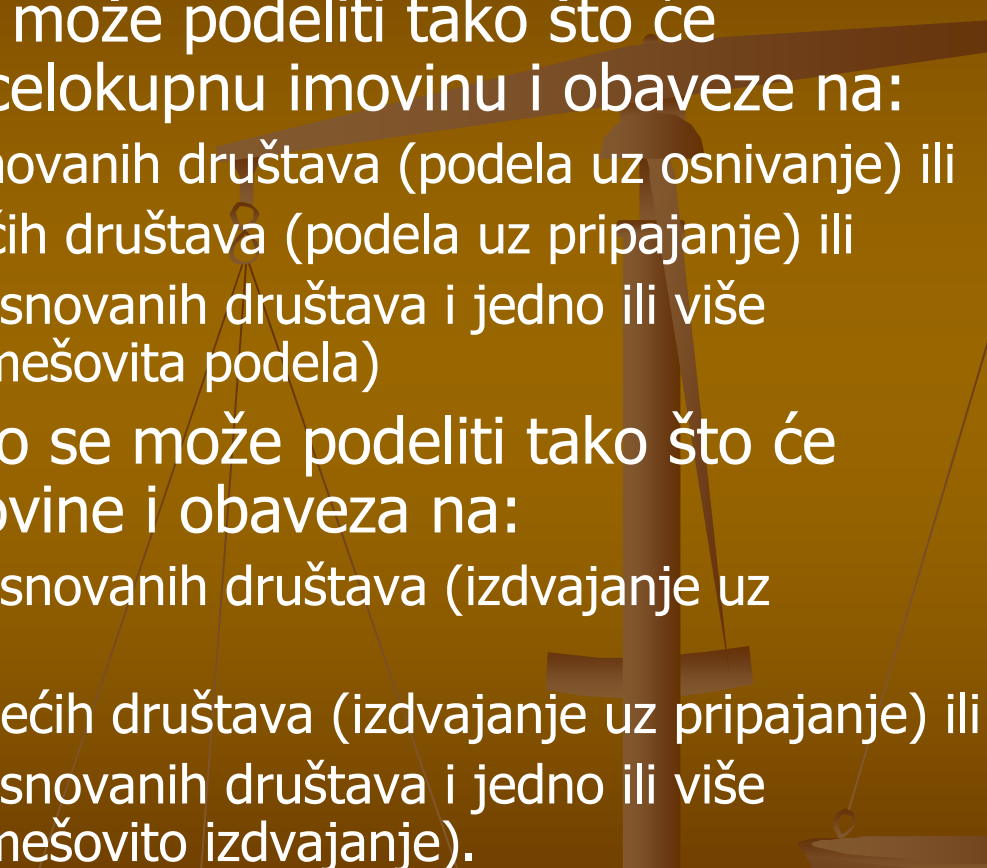
- Statusnom promenom se društvo (društvo prenosilac) reorganizuje tako što na drugo društvo (društvo sticalac) prenosi imovinu i obaveze, dok njegovi članovi u tom društvu stižu udele, odnosno akcije.
- Statusne promene su:
 - 1) pripajanje;
 - 2) spajanje;
 - 3) podela;
 - 4) izdvajanje.

STATUSNE PROMENE

- **PRIPAJANJE** - Jedno ili više društava može se pripojiti drugom društvu prenošenjem na to društvo celokupne imovine i obaveza, čime društvo koje se pripaja prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije
- **SPAJANJE** - Dva ili više društava mogu se spojiti osnivanjem novog društva i prenošenjem na to društvo celokupne imovine i obaveza, čime društva koja se spajaju prestaju da postoje bez sprovođenja postupka likvidacije.

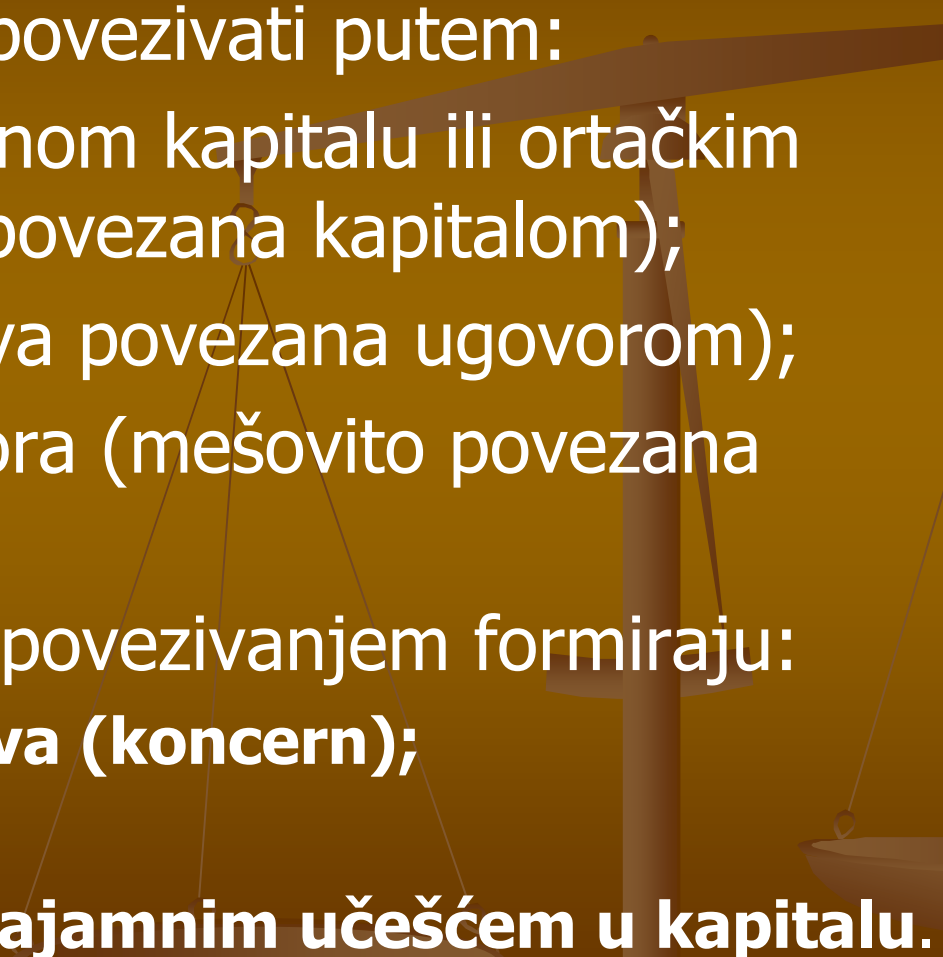
STATUSNE PROMENE

- **PODELA** - Društvo se može podeliti tako što će istovremeno preneti celokupnu imovinu i obaveze na:
 - 1) dva ili više novoosnovanih društava (podela uz osnivanje) ili
 - 2) dva ili više postojećih društava (podela uz pripajanje) ili
 - 3) jedno ili više novoosnovanih društava i jedno ili više postojećih društava (mešovita podela)
 - **IZDVAJANJE** - Društvo se može podeliti tako što će preneti deo svoje imovine i obaveza na:
 - 1) jedno ili više novoosnovanih društava (izdvajanje uz osnivanje) ili
 - 2) jedno ili više postojećih društava (izdvajanje uz pripajanje) ili
 - 3) jedno ili više novoosnovanih društava i jedno ili više postojećih društava (mešovito izdvajanje).
-

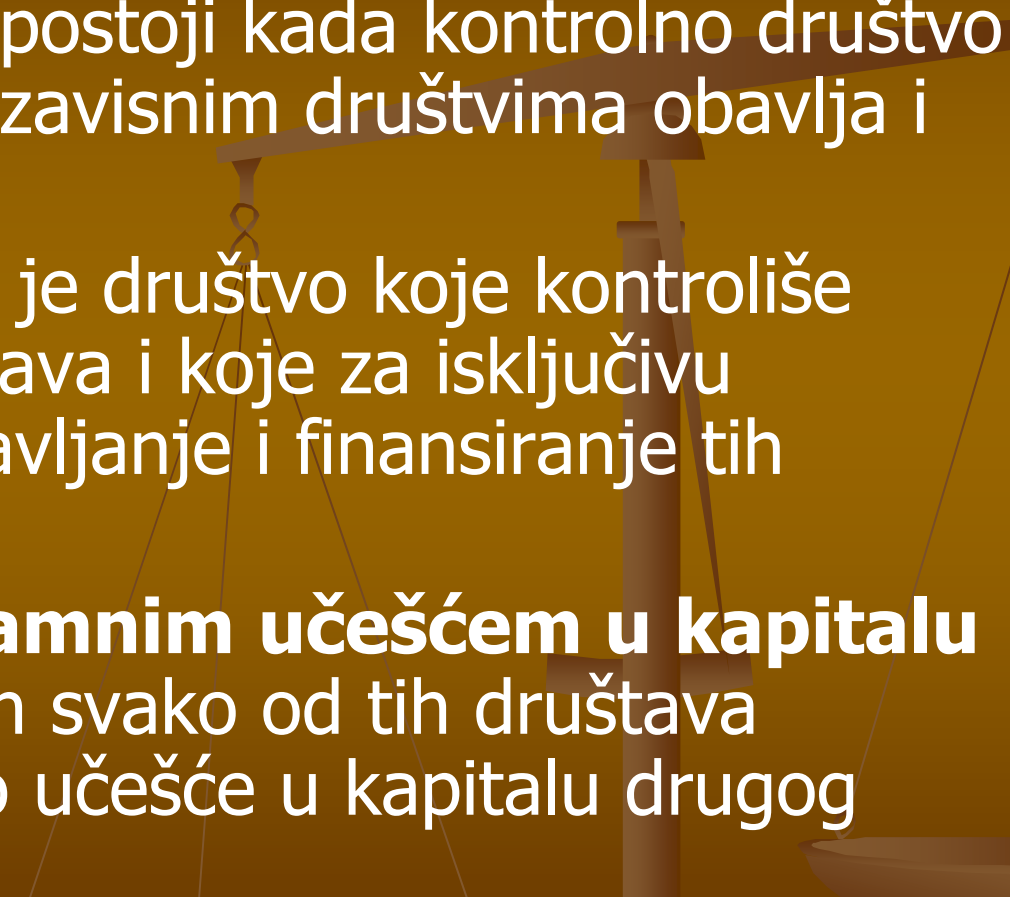
STATUSNE PROMENE

- Odluka o statusnoj promeni društva donosi se jednoglasno od strane ortaka, komplementara, članova društva s ograničenom odgovornošću, odnosno akcionara.
- Izuzetno u slučaju javnog akcionarskog društva odluka o statusnoj promeni društva donosi se tročetvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara, ako statutom nije određena veća većina.
- Ako je društvo sticalac kontrolno društvo sa najmanje 90% udela u osnovnom kapitalu društva prenosioca, odnosno sa najmanje 90% akcija sa pravom glasa u društvu prenosiocu, statusna promena pripajanja sprovodi se bez odluke o statusnoj promeni skupštine društva sticaoca.

POVEZIVANJE PRIVREDNIH DRUŠTAVA

- Društva se mogu povezivati putem:
 - 1) učešća u osnovnom kapitalu ili ortačkim udelima (društva povezana kapitalom);
 - 2) ugovora (društva povezana ugovorom);
 - 3) kapitala i ugovora (mešovito povezana društva).
 - Privredna društva povezivanjem formiraju:
 - **1) grupu društava (koncern);**
 - **2) holding;**
 - **3) društva sa uzajamnim učešćem u kapitalu.**
-

POVEZIVANJE PRIVREDNIH DRUŠTAVA

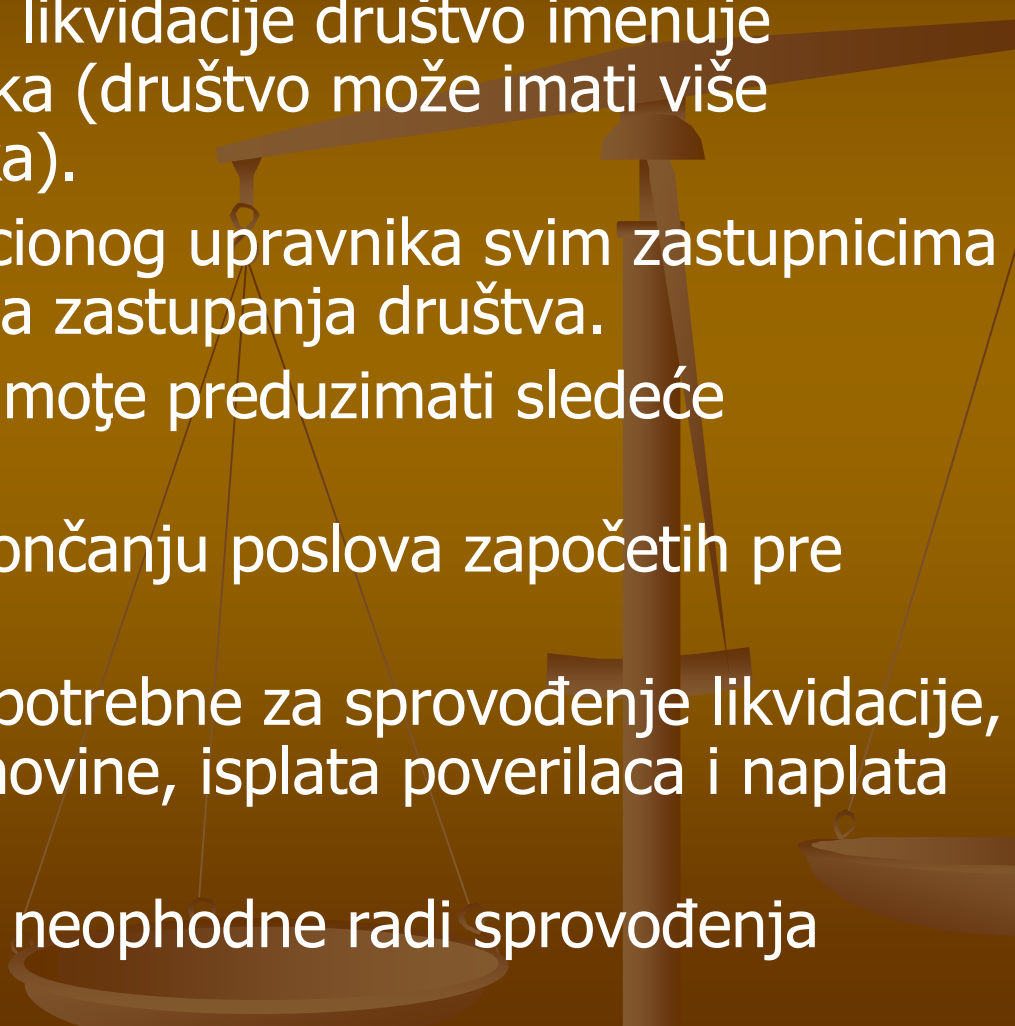
- **Grupa društava** postoji kada kontrolno društvo pored upravljanja zavisnim društvima obavlja i druge delatnosti.
 - **Holding društvo** je društvo koje kontroliše jedno ili više društava i koje za isključivu delatnost ima upravljanje i finansiranje tih društava.
 - **Društva sa uzajamnim učešćem u kapitalu** su društva od kojih svako od tih društava poseduje značajno učešće u kapitalu drugog društva
-

LIKVIDACIJA DRUŠTVA

- Likvidacija društva se može sprovesti kada društvo ima dovoljno sredstava za namirenje svih svojih obaveza
- Likvidacija društva pokreće se:
 - 1) jednoglasnom odlukom svih ortaka, odnosno komplementara, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno;
 - 2) odlukom skupštine članova društva s ograničenom odgovornošću
 - 3) odlukom skupštine akcionara
- Za vreme likvidacije društva ne isplaćuje se učešće u dobiti, odnosno dividende niti se imovina društva raspodeljuje članovima društva pre isplate svih potraživanja poverilaca.

LIKVIDACIJA DRUŠTVA

- U odluci o pokretanju likvidacije društvo imenuje likvidacionog upravnika (društvo može imati više likvidacionih upravnika).
 - Imenovanjem likvidacionog upravnika svim zastupnicima društva prestaju prava zastupanja društva.
 - Likvidacioni upravnik može preduzimati sledeće aktivnosti:
 - 1) vršiti radnje na okončanju poslova započetih pre početka likvidacije;
 - 2) preuzima radnje potrebne za sprovođenje likvidacije, kao što su prodaja imovine, isplata poverilaca i naplata potraživanja;
 - 3) vrši druge poslove neophodne radi sprovođenja likvidacije društva.
-

LIKVIDACIJA DRUŠTVA

- Oglas o pokretanju likvidacije objavljuje se u trajanju od 90 dana na internet stranici registra privrednih subjekata i sadrži naročito:
 - 1) poziv poveriocima da prijave svoja potraživanja;
 - 2) adresu sedišta društva, odnosno adresu za prijem pošte na koju poverioci dostavljaju prijave potraživanja;
 - 3) upozorenje da će potraživanja poverilaca biti prekludirana ako ih poverioci ne prijave najkasnije u roku od 30 dana od dana isteka perioda trajanja oglasa.
- Likvidacioni upravnik je dužan da poznatim poveriocima uputi i pisano obaveštenje o pokretanju likvidacije društva, najkasnije u roku od 15 dana od dana početka likvidacije društva.

LIKVIDACIJA DRUŠTVA

- Društvo je dužno da sve prispele prijave potraživanja evidentira u listu prijavljenih potraživanja i da sačini listu priznatih i osporenih potraživanja.
- Likvidacioni upravnik u roku od 30 dana od dana početka likvidacije sastavlja **početni likvidacioni bilans** kao vanredni finansijski izveštaj i u istom roku ga podnosi ortacima, komplementarima, odnosno skupštini na usvajanje
- Likvidacioni upravnik u toku likvidacije podnosi **godišnje likvidacione izveštaje** o svojim radnjama, sa obrazloženjem razloga zbog kojih se likvidacija nastavlja, a nije završena, ortacima, komplementarima, odnosno skupštini na usvajanje, najkasnije u roku od tri meseca po isteku svake poslovne godine.

LIKVIDACIJA DRUŠTVA

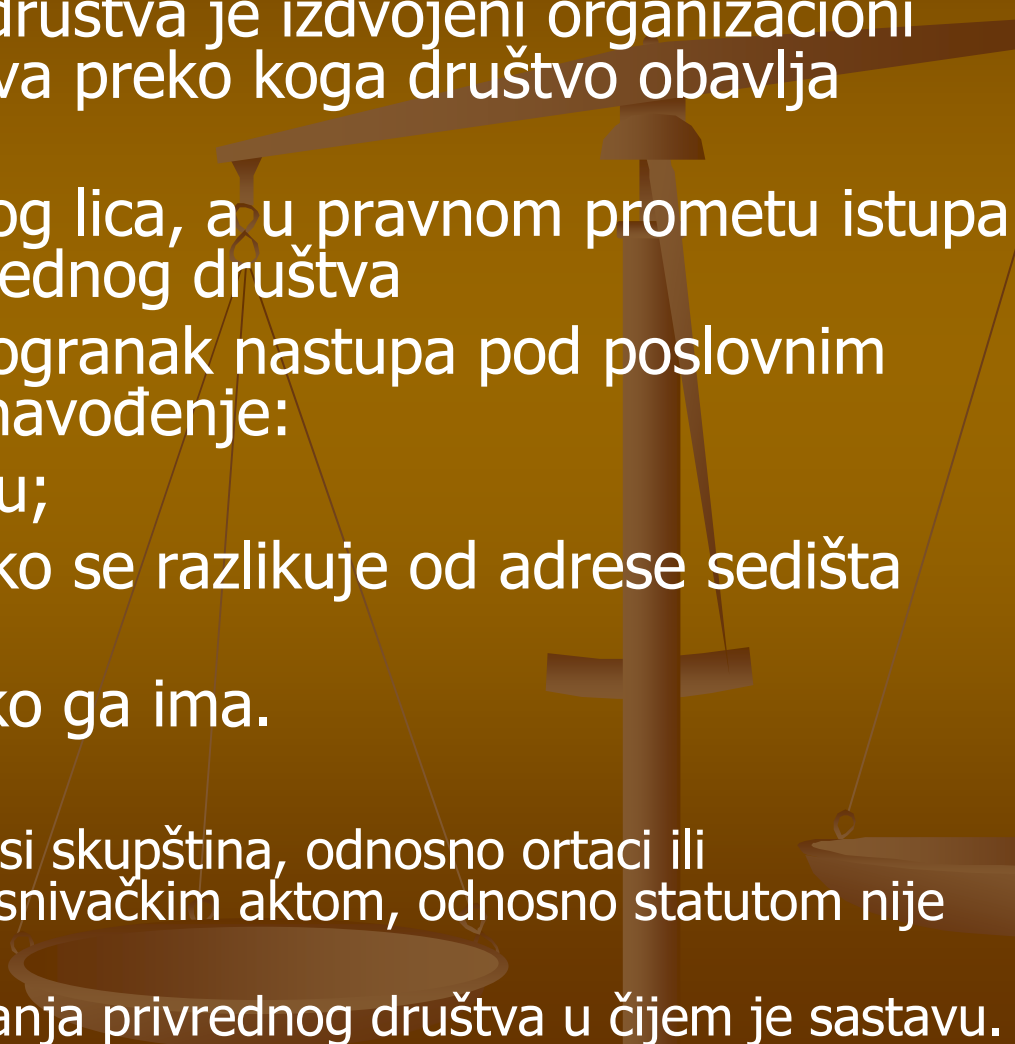

- U toku likvidacije društvo odlukom ortaka, komplementara, odnosno skupštine može obustaviti likvidaciju i nastaviti sa poslovanjem.
- Odluka o obustavi likvidacije može se doneti samo u slučaju da je društvo namirilo u potpunosti sve poverioce.
- Ako se iz početnog likvidacionog bilansa ili početnog likvidacionog izveštaja utvrdi da imovina društva nije dovoljna za namirenje svih potraživanja poverilaca (prezaduženost), likvidacioni upravnik je dužan da nadležnom sudu podnese predlog za pokretanje **stečajja** u roku od 15 dana od dana sastavljanja početnog likvidacionog bilansa, odnosno početnog likvidacionog izveštaja.

LIKVIDACIJA DRUŠTVA

- Imovina društva u likvidaciji koja preostane posle izmirenja svih obaveza društva (likvidacioni ostatak) raspodeljuje se članovima društva u skladu sa odlukom o raspodeli likvidacionog ostatka društva.
- Ako osnivačkim aktom, odnosno statutom ili jednoglasnom odlukom ortaka, komplementara, odnosno skupštine nije drugačije određeno, raspodela se vrši na sledeći način:
 - 1) ortacima, komplementarima i komanditorima i članovima društva s ograničenom odgovornošću srazmerno njihovim udelima u društvu;
 - 2) akcionarima sa preferencijalnim akcijama koji imaju pravo prioriteta u odnosu na likvidacioni ostatak, a nakon njihove isplate akcionarima sa običnim akcijama srazmerno učešću njihovih akcija u ukupnom broju običnih akcija u društvu.
- Likvidacioni upravnik ima pravo da mu se nadoknade troškovi koje je imao u sprovođenju likvidacije kao i na isplatu naknade za rad.

OGRANAK PRIVREDNOG DRUŠTVA

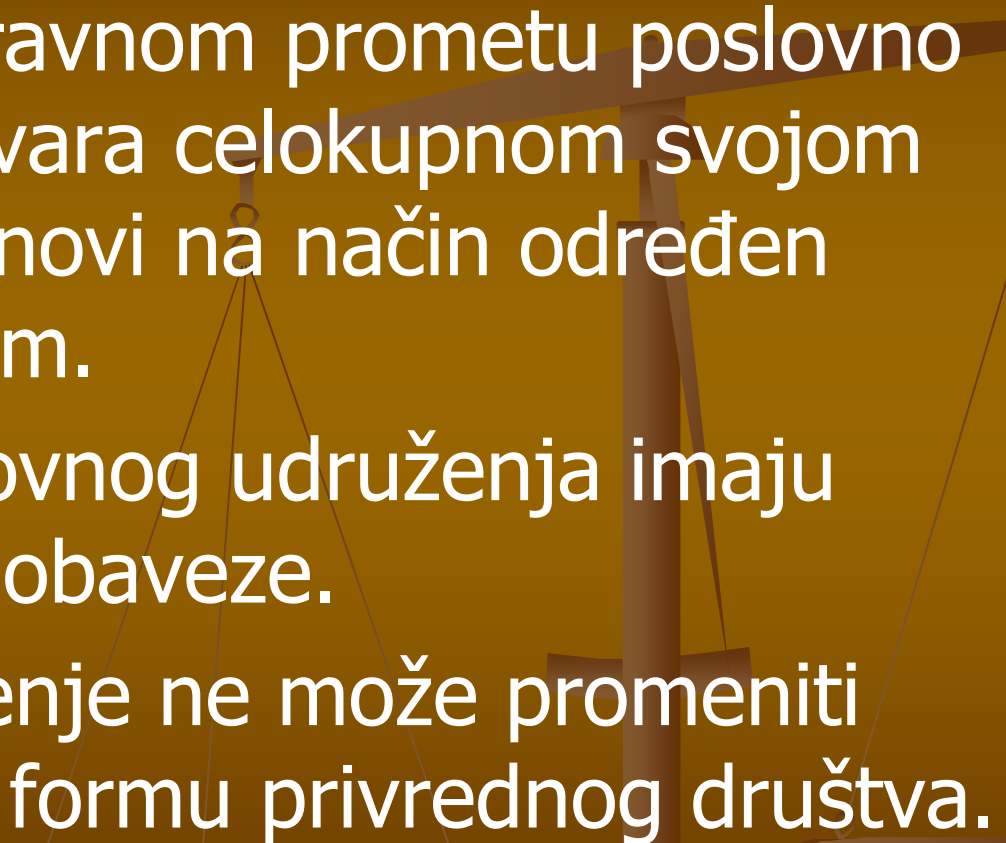
- Ogranak privrednog društva je izdvojeni organizacioni deo privrednog društva preko koga društvo obavlja delatnost
 - nema svojstvo pravnog lica, a u pravnom prometu istupa u ime i za račun privrednog društva
 - U pravnom prometu ogranak nastupa pod poslovnim imenom društva, uz navođenje:
 - 1) da je reč o ogranku;
 - 2) adrese ogranka, ako se razlikuje od adrese sedišta društva;
 - 3) naziva ogranka, ako ga ima.
 - Ogranak prestaje:
 - 1) odlukom koju donosi skupština, odnosno ortaci ili komplementari, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drugačije određeno;
 - 2) prestankom postojanja privrednog društva u čijem je sastavu.
-

POSLOVNA UDRUŽENJA

- Poslovno udruženje je pravno lice koje osnivaju dva ili više privrednih društava ili preduzetnika, radi postizanja zajedničkih interesa.
- Poslovno udruženje ne može obavljati delatnost radi sticanja dobiti, već samo radi postizanja zajedničkih interesa svojih članova.
- Pravna forma poslovnog udruženja se u poslovnom imenu označava sa: "poslovno udruženje" ili "p.u." ili "pu".
- Poslovno udruženje stiče svojstvo pravnog lica registracijom.
- Osnivački akt poslovnog udruženja je ugovor koji potpisuju svi članovi čiji se potpisi overavaju.

POSLOVNA UDRUŽENJA

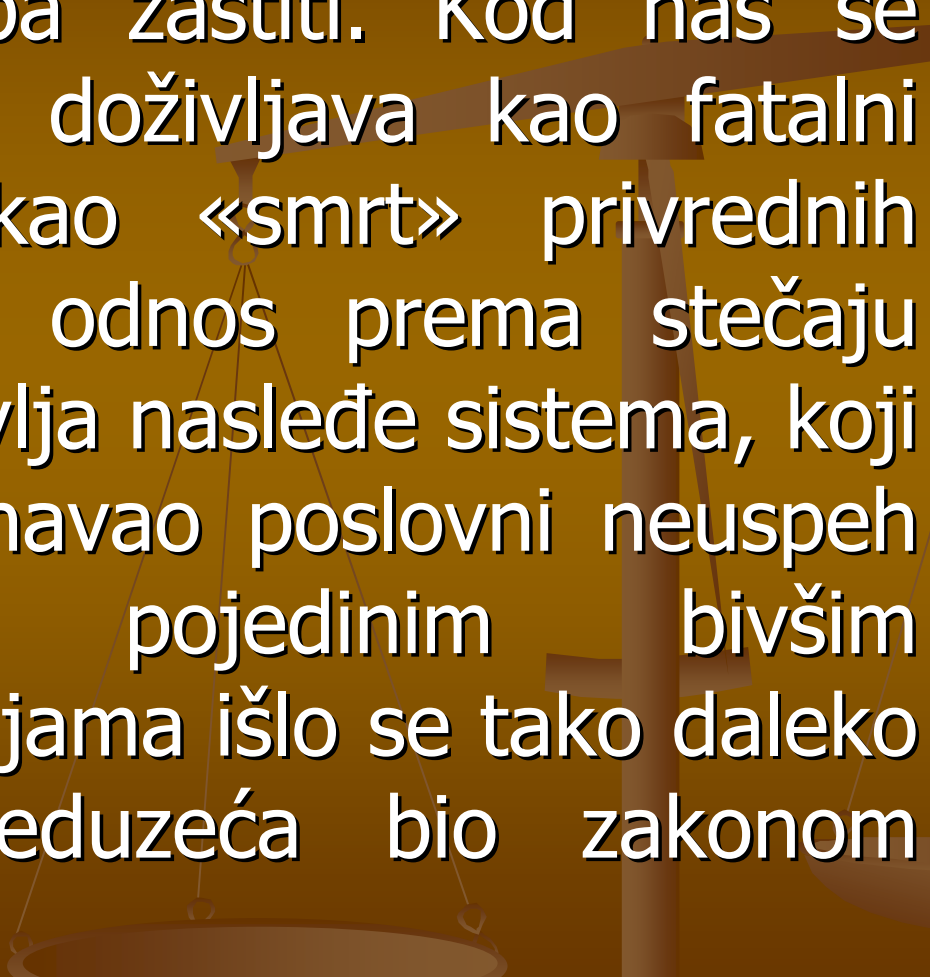
- Za obaveze u pravnom prometu poslovno udruženje odgovara celokupnom svojom imovinom, a članovi na način određen osnivačkim aktom.
 - Svi članovi poslovnog udruženja imaju jednaka prava i obaveze.
 - Poslovno udruženje ne može promeniti pravnu formu u formu privrednog društva.
-

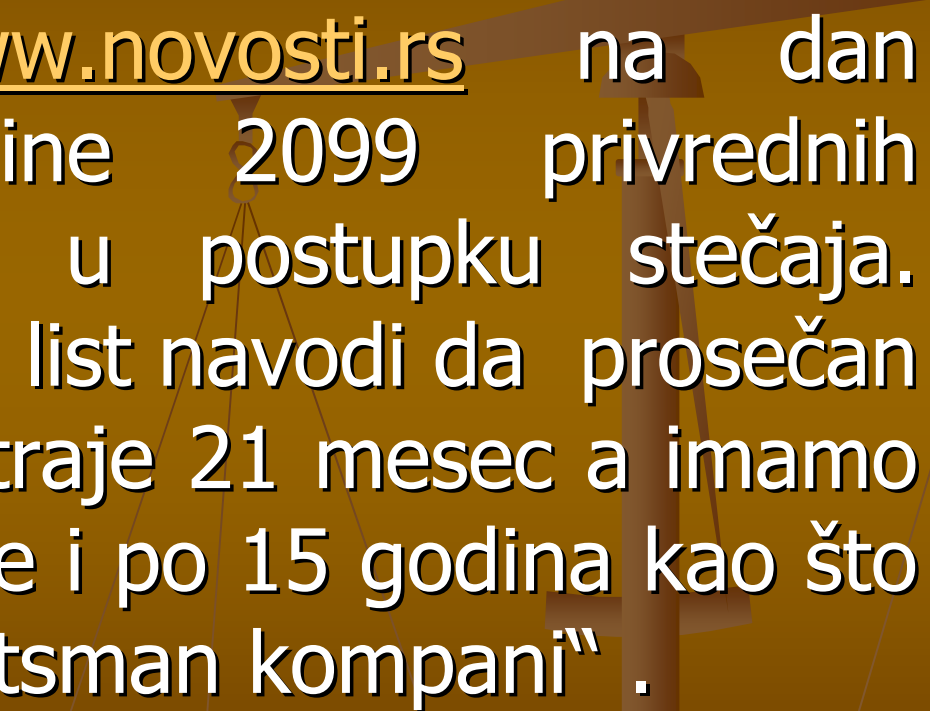
A stylized illustration of a balance scale, rendered in shades of brown and tan. The scale is positioned on the right side of the frame, with its horizontal beam extending towards the left. Two pans are suspended from the beam by thin lines. The word "STEČAJ" is written in a bold, cyan-colored, sans-serif font across the center of the scale's vertical post. The background is a solid, dark brown color.

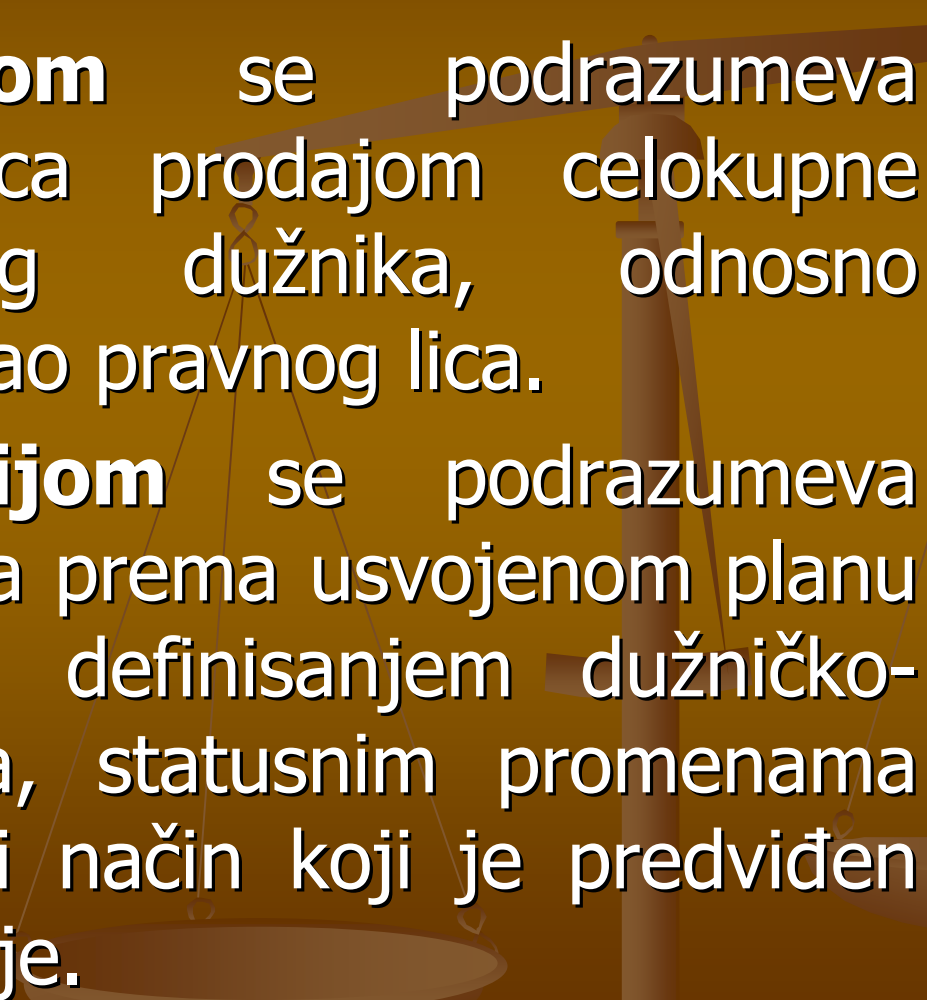
STEČAJ

Pojam stečajaja

- Stečaj je institut kolektivnog namirenja poverilaca generalnim izvršenjem na imovini stečajnog dužnika, čime on prestaje da postoji kao pravni subjekt.
- Osnovni indikator mogućeg stečaja jeste finansijsko stanje u kojem se nalazi potencijalni dužnik.
- Izvor: Zakon o stečaju ("Sl. Glasnik RS" , br. 104/20009 i 99/2011-dr. zakon).

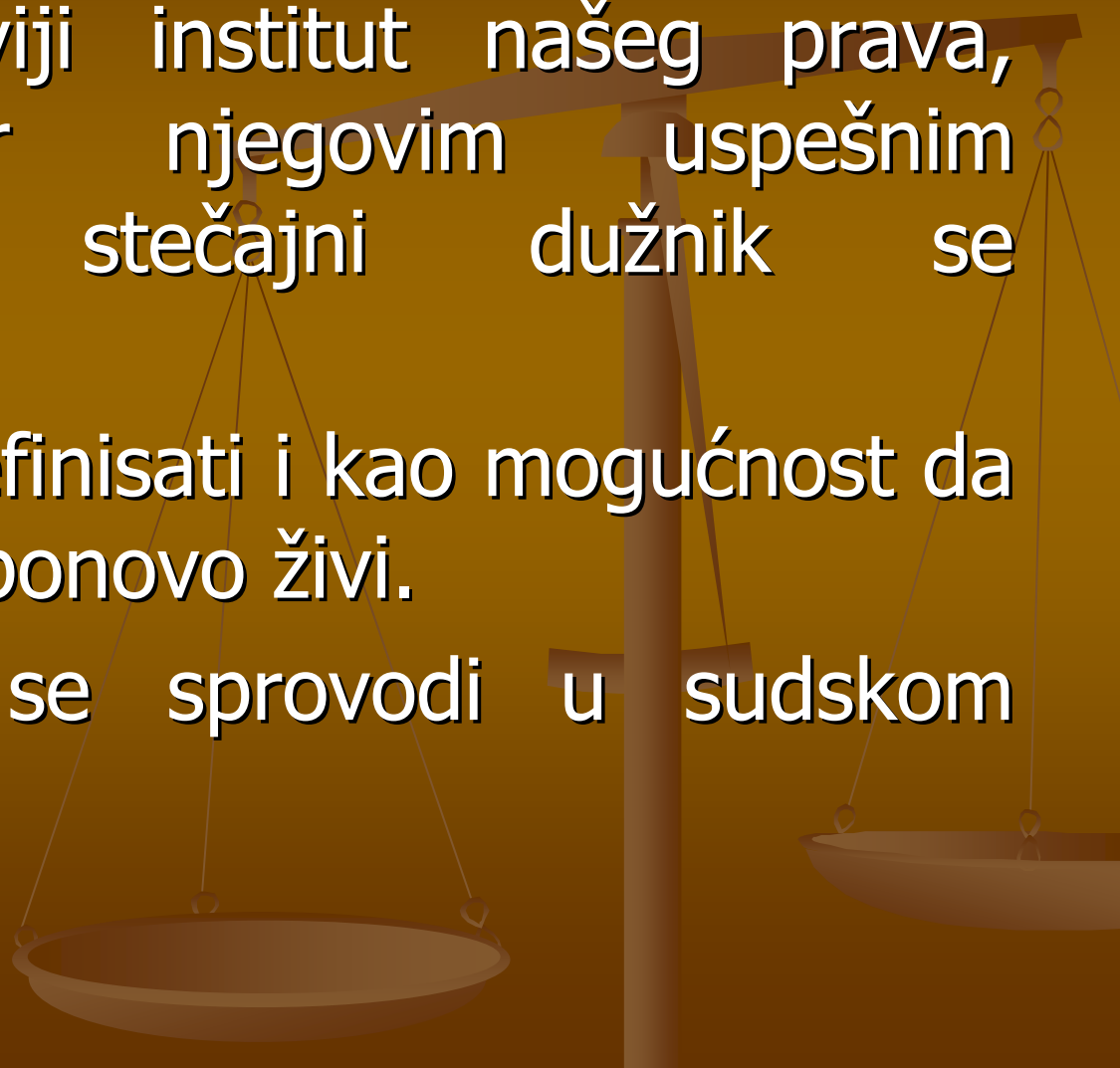
- Pokazalo se da dužnici stečaj pokreću nerado i kasno, kada više ni nemaju imovine koju treba zaštititi. Kod nas se stečajni postupak doživljava kao fatalni ishod, odnosno kao «smrt» privrednih društava. Ovakav odnos prema stečaju verovatno predstavlja nasleđe sistema, koji ideološki nije priznavao poslovni neuspeh preduzeća. U pojedinim bivšim socijalističkim zemljama išlo se tako daleko da je stečaj preduzeća bio zakonom zabranjen.
-

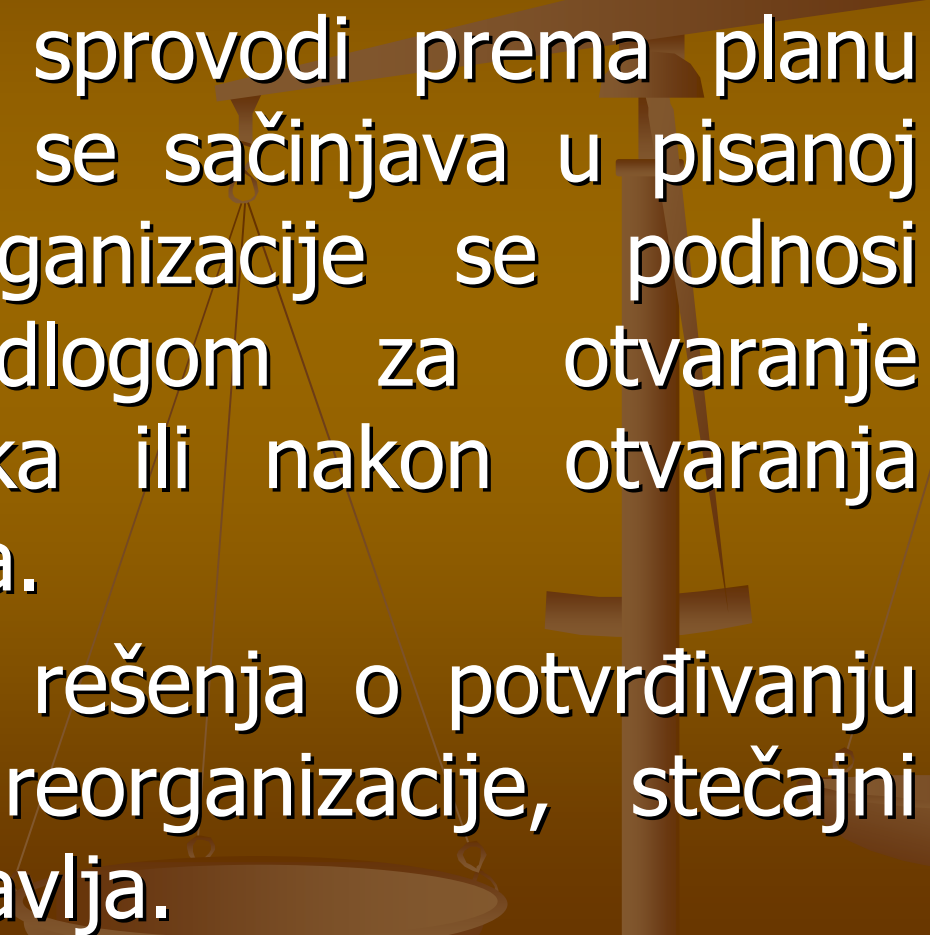
-
- Prema <http://www.novosti.rs> na dan 22.11.2011. godine 2099 privrednih društava je bilo u postupku stečaja. Takođe, isti dnevni list navodi da prosečan stečajni postupak traje 21 mesec a imamo i primere kada traje i po 15 godina kao što je slučaj kod „Sportsman kompani“ .

-
- Stečaj se sprovodi **bankrotstvom** ili **reorganizacijom**.
 - Pod **bankrotstvom** se podrazumeva namirenje poverilaca prodajom celokupne imovine stečajnog dužnika, odnosno stečajnog dužnika kao pravnog lica.
 - Pod **reorganizacijom** se podrazumeva namirenje poverilaca prema usvojenom planu reorganizacije i to definisanjem dužničko-poverilačkih odnosa, statusnim promenama dužnika ili na drugi način koji je predviđen planom reorganizacije.

Reorganizacija

- Predstavlja noviji institut našeg prava, bitan , jer njegovim uspešnim sprovođenjem stečajni dužnik se revitalizuje.
- Ona se može definisati i kao mogućnost da stečajni dužnik ponovo živi.
- Reorganizacija se sprovodi u sudskom postupku.

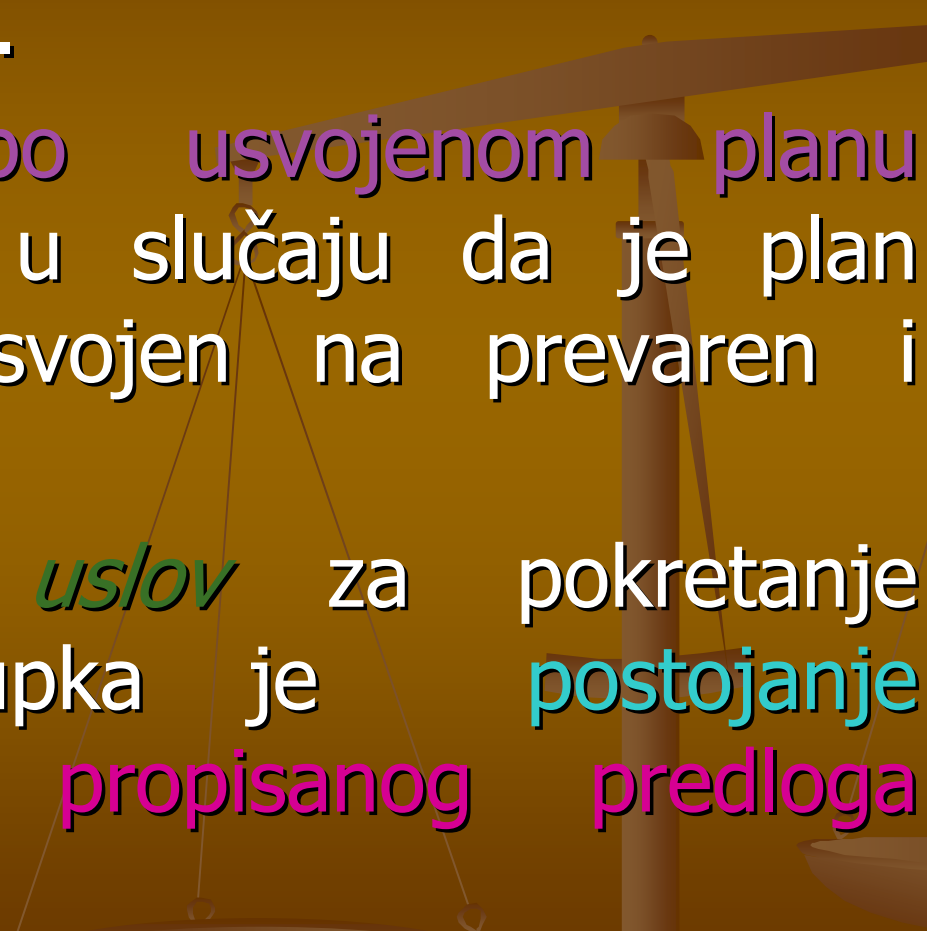
-
- Reorganizacija se sprovodi prema planu reorganizacije koji se sačinjava u pisanoj formi. Plan reorganizacije se podnosi zajedno sa predlogom za otvaranje stečajnog postupka ili nakon otvaranja stečajnog postupka.
 - Po pravosnažnosti rešenja o potvrđivanju usvajanja plana reorganizacije, stečajni postupak se obustavlja.

Ciljevi stečajaja

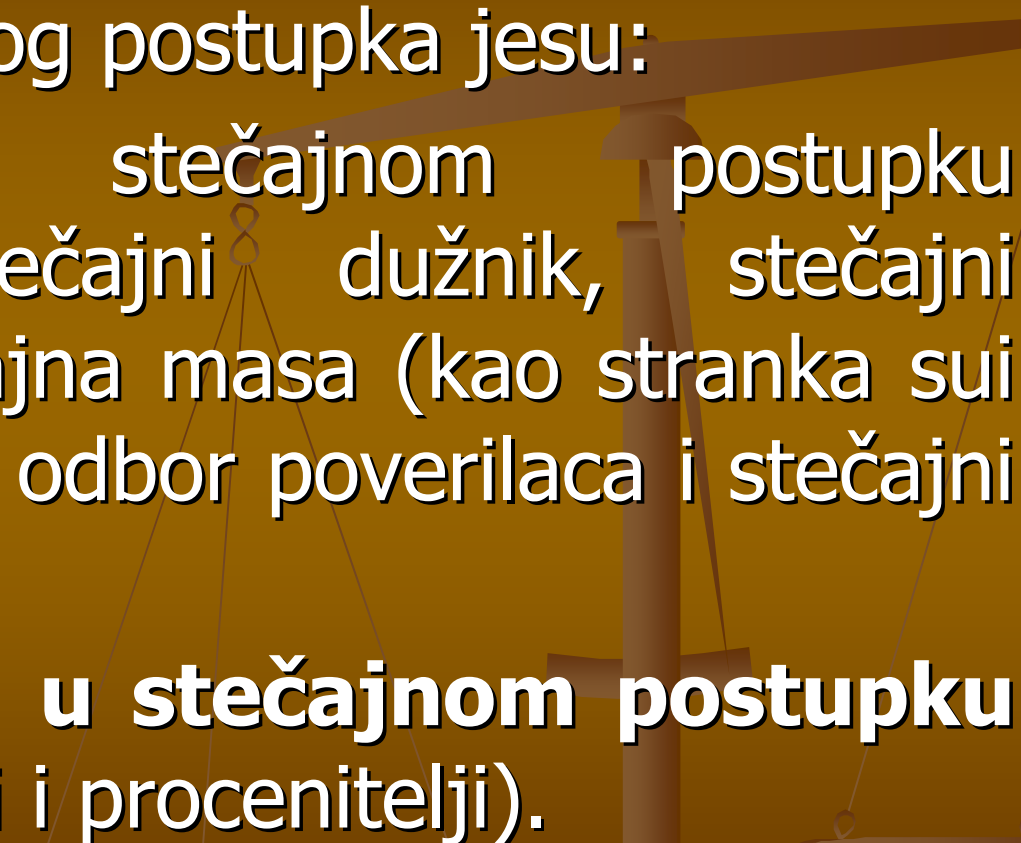
- Prvi cilj je najpovoljnije **kolektivno namirenje** stečajnih poverilaca.
- Drugi cilj je **nastavak delatnosti** stečajnog dužnika putem unapred pripremljenog plana reorganizacije.
- Treći cilj je **onemogućavanje poslovanja privrednog subjekta** sa poslovnim teškoćama (onog kome pretil stečaj) sa vitalnim privrednim subjektom.

Stečajni razlozi

- *Materijalnopravni uslovi:*
- **Trajnija nesposobnost plaćanja**, koja postoji ako stečajni dužnik u roku od 45 dana ne izvrši svoje novčane obaveze ili je obustavio sva plaćanja u trajanju od 30 dana.
- **Preteća nesposobnost plaćanja**, koja postoji ako stečajni dužnik učini verovatnim da svoje obaveze neće moći da ispuni po dospelosti.

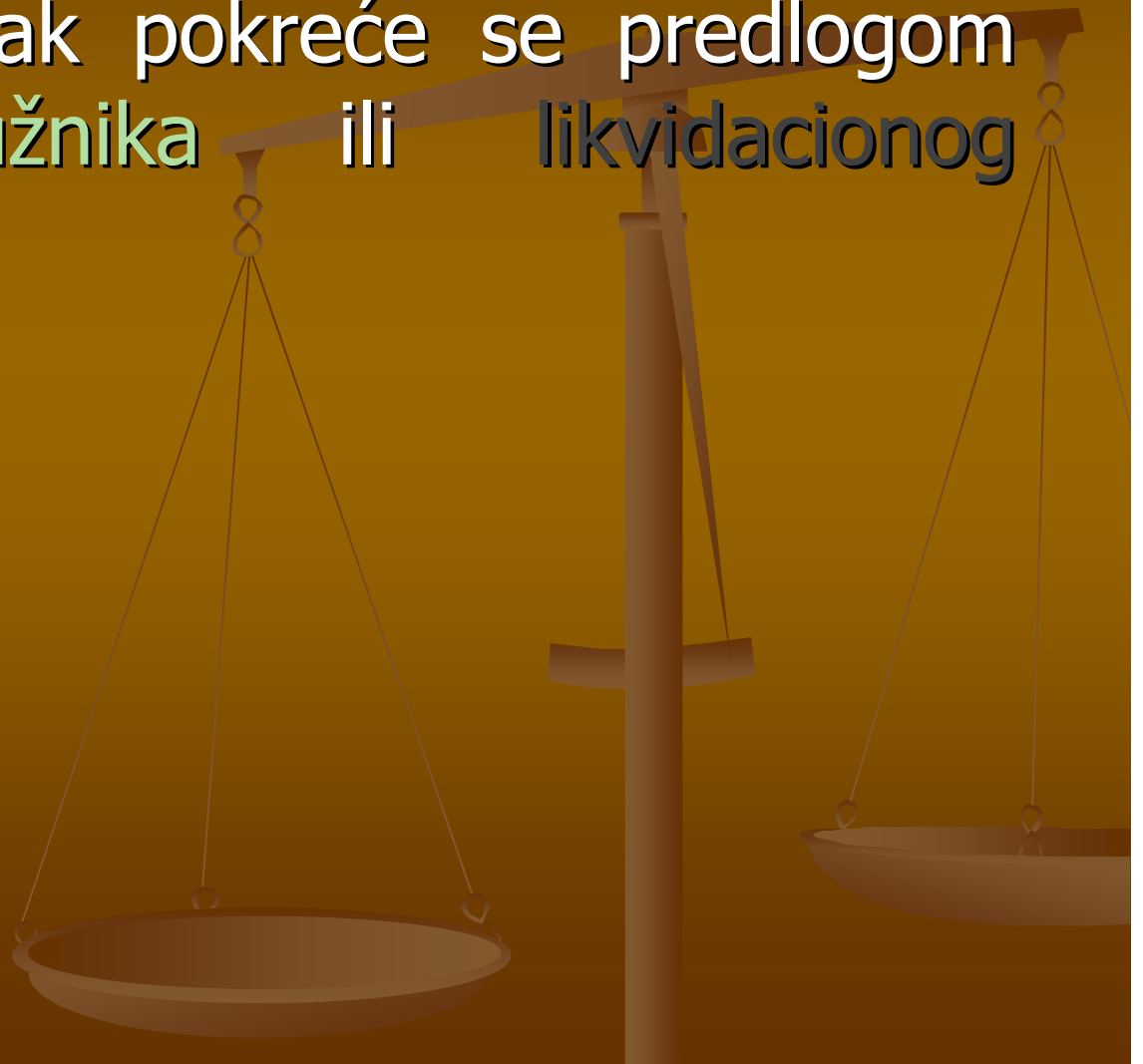
-
- ❑ **Prezaduženost** , koja postoji kada je imovina stečajnog dužnika manja od njegovih obaveza.
 - ❑ **Nepostupanje po usvojenom planu reorganizacije** i u slučaju da je plan reorganizacije usvojen na prevaren i nezakonit način.
 - **Formalnopravni uslov** za pokretanje stečajnog postupka je **postojanje inicijative** i **propisanog predloga** ovlašćenog lica.

Subjekti stečajnog postupka

- Subjekti stečajnog postupka jesu:
 - **Stranke** u stečajnom postupku (predlagač, stečajni dužnik, stečajni poverioci i stečajna masa (kao stranka sui generis), potom odbor poverilaca i stečajni upravnik.
 - **Drugi učesnici u stečajnom postupku** (svedoci, veštaci i procenitelji).
-

Ovlašćeni predlagači za pokretanje stečajnog postupka

- Stečajni postupak pokreće se predlogom **poverioca**, **dužnika** ili **likvidacionog upravnika**.

Stečajni dužnik

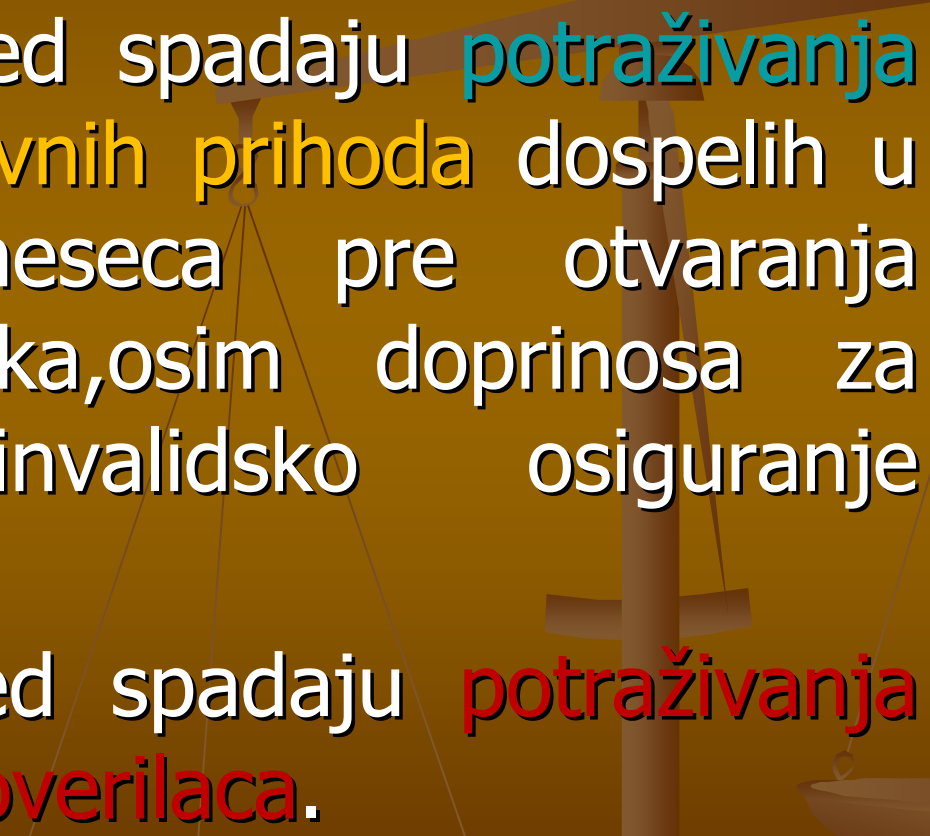
- **Stečajni dužnik** je stranka prema kojoj se vodi stečajni postupak. To je ono pravno lice nad čijom imovinom je otvoren stečaj.
- Stečajni postupak se **ne može** otvoriti prema **fizičkim licima**.
- Prema stečajnom zakonu, stečajni postupak ne sprovodi se prema: Republici Srbiji, autonomnim pokrajinama, jedinicama lokalne samouprave, fondovima ili organizacijama obaveznog osiguranja, Narodnoj banci, Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti i javnim agencijama, pravnim licima čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave.

Stečajni poverilac

- **Stečajni poverilac** je lice koje na dan pokretanja stečajnog postupka ima **neobezbeđeno potraživanje** prema stečajnom dužiku. Stečajni poverioci se svrstavaju u isplatne redove.
- Stečajni poverioci nižeg isplatnog reda mogu se namiriti tek pošto se namire stečajni poverioci višeg isplatnog reda.

Isplatni redovi

- U prvi isplatni red spadaju **neisplaćene neto zarade** zaposlenih i bivših zaposlenih, u iznosu minimalnih zarada za poslednjih godinu dana pre otvaranja stečajnog postupka sa kamatom od dana dospeća do dana otvaranja stečajnog postupka i **neplaćeni doprinosi** za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih za poslednje dve godine pre otvaranja stečajnog postupka, a čiju osnovicu za obračun čini najniža mesečna osnovica doprinosa, saglasno propisima o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na dan otvaranja stečajnog postupka, kao i **potraživanja** po osnovu zaključenih ugovora sa privrednim društvima.

-
- U drugi isplatni red spadaju **potraživanja** po osnovu svih **javnih prihoda** dospelih u poslednja tri meseca pre otvaranja stečajnog postupka, osim doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih.
 - U treći isplatni red spadaju **potraživanja ostalih stečajnih poverilaca.**

Razlučni poverioci

- **Razlučni poverioci** su poverioci koji imaju **založno pravo**, **zakonsko pravo zadržavanja** ili **pravo namirenja na stvarima i pravima o kojima se vode javne knjige ili registri** i imaju pravo na prvenstveno namirenje iz sredstava ostvarenih prodajom imovine na kojoj su stekli to pravo. Razlučni poverioci su privilegovani poverioci stečajnog dužnika, pa oni namiruju svoja potraživanja pre ostalih poverilaca.
- Oni imaju pravo prioriteta ,jer je njihovo pravo obezbeđeno pravom hipoteke ili nekim drugim odgovarajućim pravom. **Oni nisu stečajni poverioci.**

Izlučni poverilac

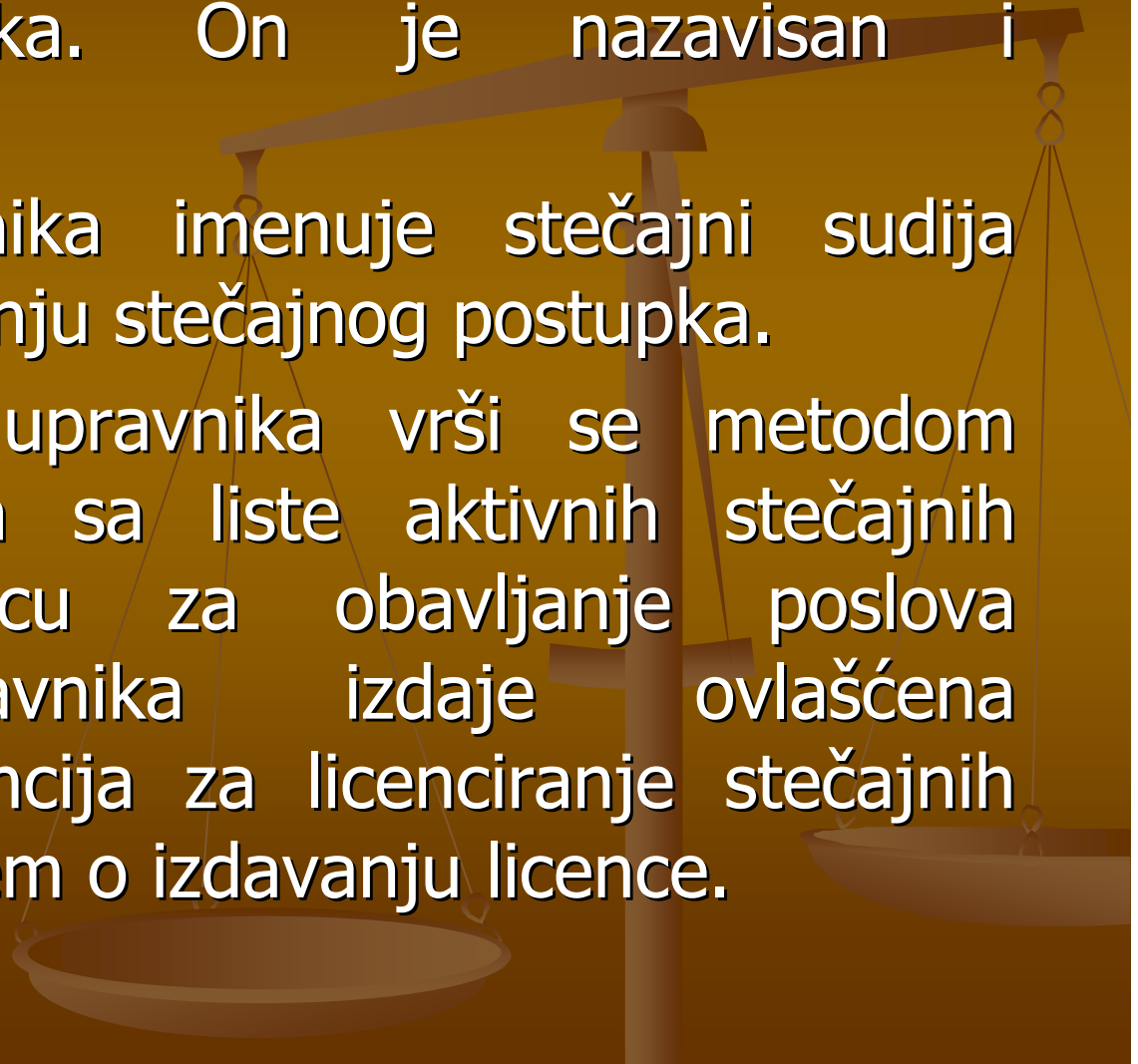
- **Izlučni poverilac** je lice koje, na osnovu svog **stvarnog ili ličnog prava**, ima pravo da traži da se određena stvar izdvoji iz stečajne mase. Izlučni poverilac traži izlučenje iz stečajne mase i povraćaj individualno određene stvari npr. pogrešne uplate.
- **Izlučni poverilac nije stečajni poverilac.**
- Ako je stečajni dužnik neovlašćeno otuđio stvar u toku stečajnog postupka, izlučni poverilac ima pravo da traži namirenje iznosa koji odgovara tržišnoj vrednosti stvari, koji se izmiruje kao obaveza stečajne mase.

Pojam stečajne mase

- Stečajna masa je celokupna imovina stečajnog dužnika u zemlji i inostranstvu na dan otvaranja stečajnog postupka, kao i imovina koju stečajni dužnik stekne tokom stečajnog postupka.
- Imovinu čine sredstva za proizvodnju i druga sredstva rada, osnovna i obrtna sredstva, potraživanja dužnika, udeo u drugom društvu, hartije od vrednosti ili prava industrijske svojine.

Stečajni upravnik

- Stečajni upravnik vodi poslove i zastupa stečajnog dužnika. On je nezavisan i nepristrasan.
- Stečajnog upravnika imenuje stečajni sudija rešenjem o otvaranju stečajnog postupka.
- Izbor stečajnog upravnika vrši se metodom slučajnog odabira sa liste aktivnih stečajnih upravnika. Licencu za obavljanje poslova stečajnog upravnika izdaje ovlašćena organizacija (Agencija za licenciranje stečajnih upravnika) rešenjem o izdavanju licence.

Nadležnost

■ **Stvarna nadležnost**

Stečajni postupak sprovodi sud određen zakonom kojim se uređuje nadležnost sudova.

■ **Mesna nadležnost**

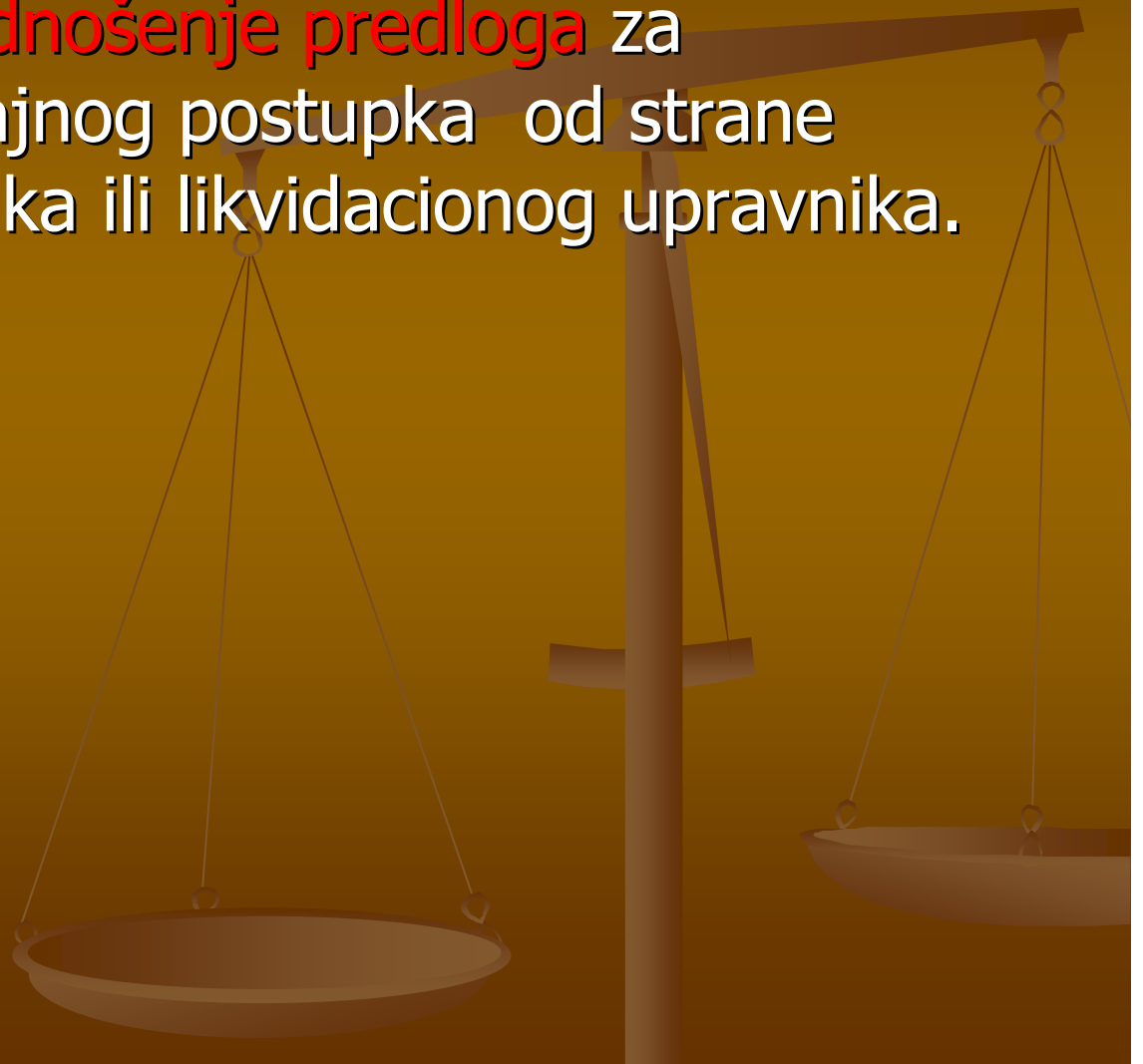
Stečajni postupak sprovodi sud na čijem području je sedište stečajnog dužnika.

■ **Organi stečajnog postupka**

Organi stečajnog postupka su stečajni sudija, stečajni upravnik, skupština poverilaca i odbor poverilaca.

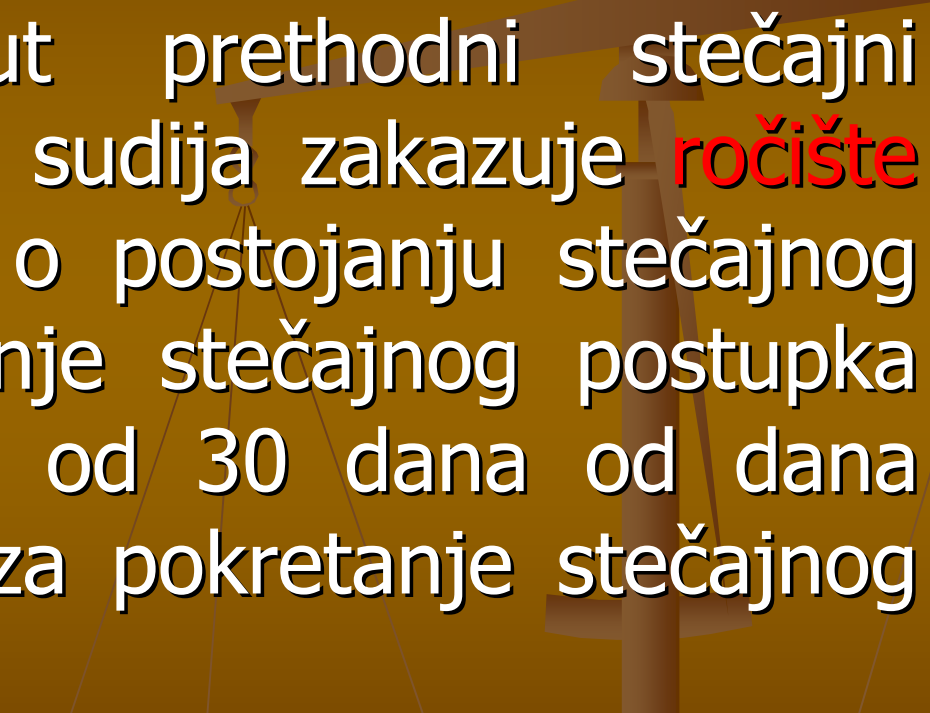
Tok stečajnog postupka

- Prvi korak je **podnošenje predloga** za pokretanje stečajnog postupka od strane poverioca, dužnika ili likvidacionog upravnika.

Prethodni stečajni postupak

- Nakon podnošenja inicijalnog akta, sledi **prethodni stečajni postupak**. Stečajni sudija u roku od tri dana od dana dostavljanja predloga za pokretanje stečajnog postupka donosi rešenje o pokretanju prethodnog stečajnog postupka. Prethodni stečajni postupak pokreće se radi **utvrđivanja razloga** za pokretanje stečajnog postupka.

-
- Ako je pokrenut prethodni stečajni postupak, stečajni sudija zakazuje **ročište** radi raspravljanja o postojanju stečajnog razloga za otvaranje stečajnog postupka najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema predloga za pokretanje stečajnog postupka.

Rasprava o otvaranju stečajnog postupka

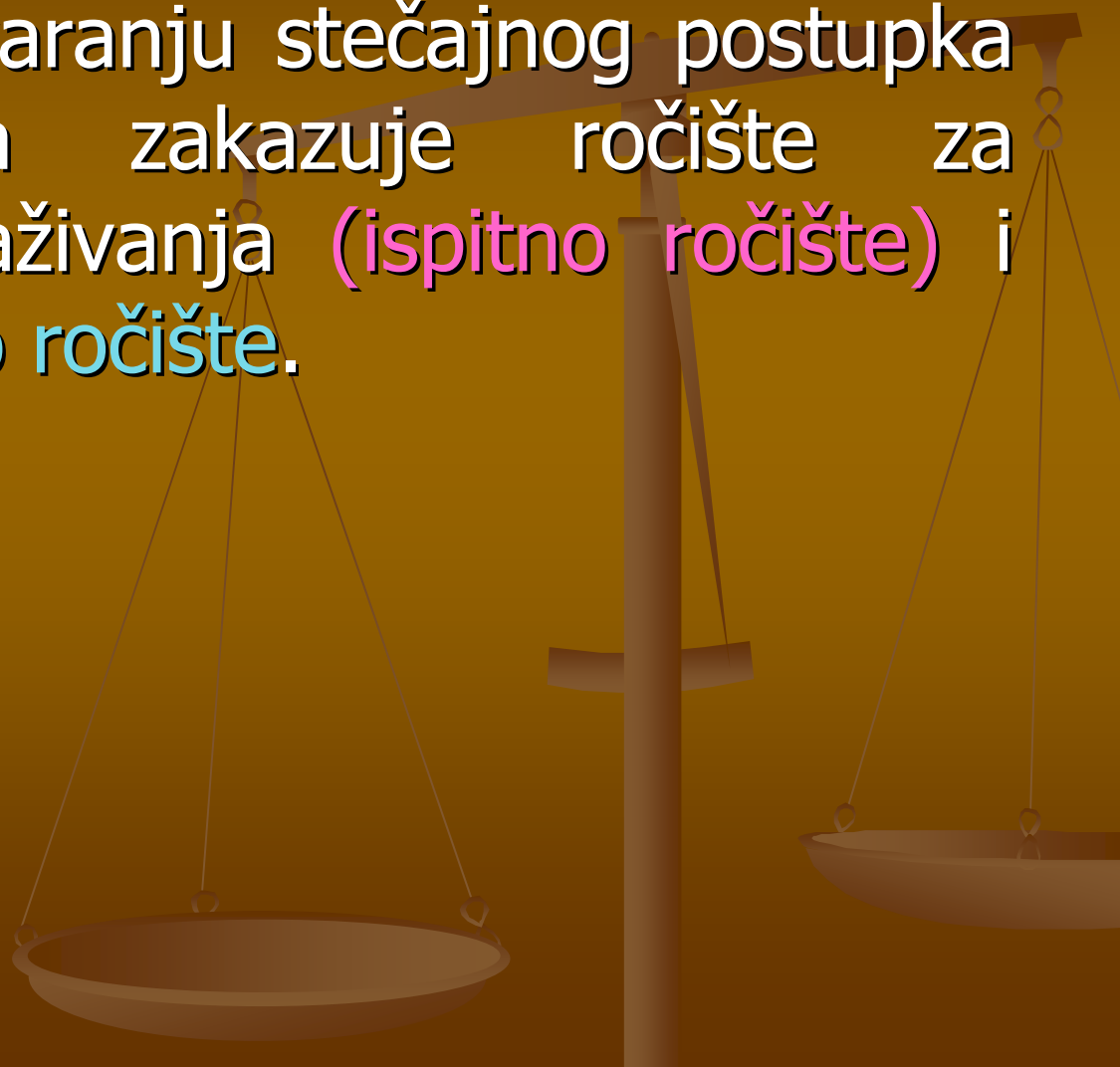
- Ako stečajni sudija ne donese rešenje o pokretanju prethodnog stečajnog postupka, zakazuje ročište radi raspravljanja o postojanju razloga za otvaranje stečajnog postupka u roku od deset dana od dana prijema predloga za pokretanje stečajnog postupka.

Rešenje o otvaranju stečajnog postupka

- Stečajni sudija **otvara** stečajni postupak donošenjem **rešenja o otvaranju stečajnog postupka** kojim se usvaja predlog za pokretanje stečajnog postupka.
- Stečajni sudija odmah po donošenju rešenja izrađuje **oglas** o otvaranju stečajnog postupka koji se objavljuje se na oglasnoj tabli suda, u jednom visoko tiražnom dnevnom listu koji se distribuira na celoj teritoriji Republike Srbije, kao i u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a može se objaviti i u drugim domaćim i stranim sredstvima informisanja.

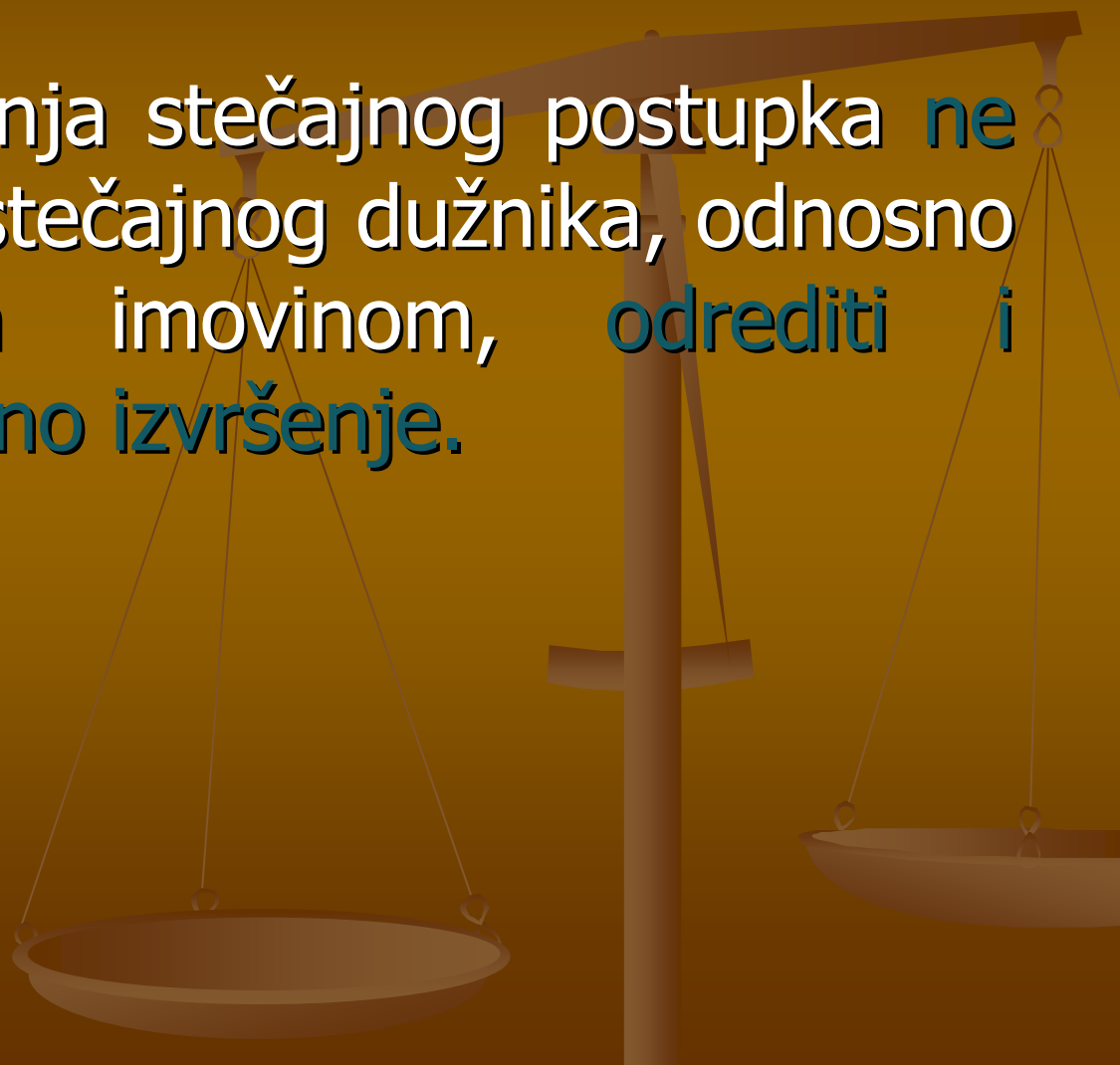
Ročišta posle otvaranja stečajnog postupka

- Rešenjem o otvaranju stečajnog postupka stečajni sudija zakazuje ročište za ispitivanje potraživanja (**ispitno ročište**) i **prvo poverilačko ročište**.

Zabrana izvršenja i namirenja

- Od dana otvaranja stečajnog postupka **ne može** se protiv stečajnog dužnika, odnosno nad njegovom imovinom, **odrediti i sprovesti prinudno izvršenje.**

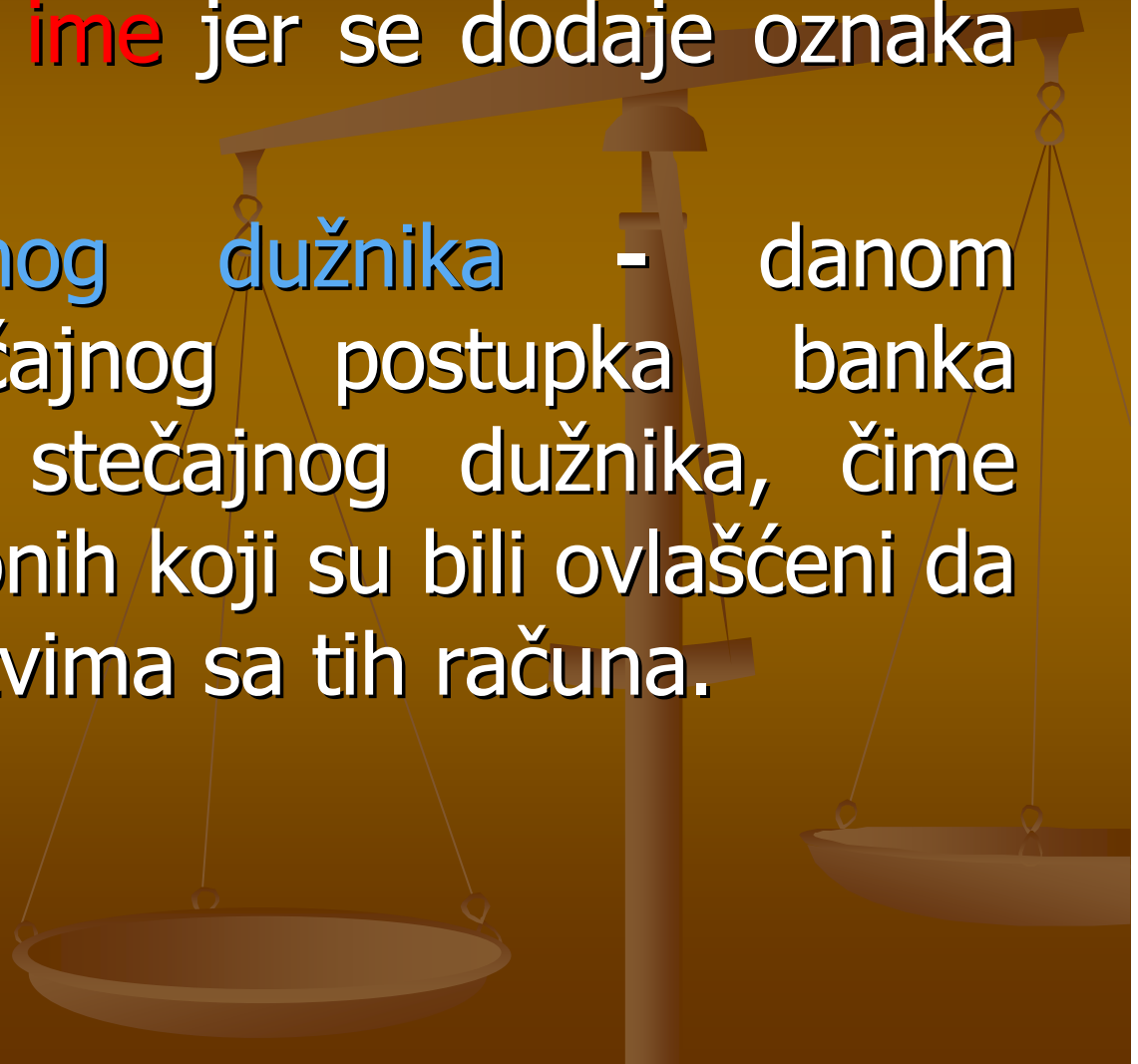

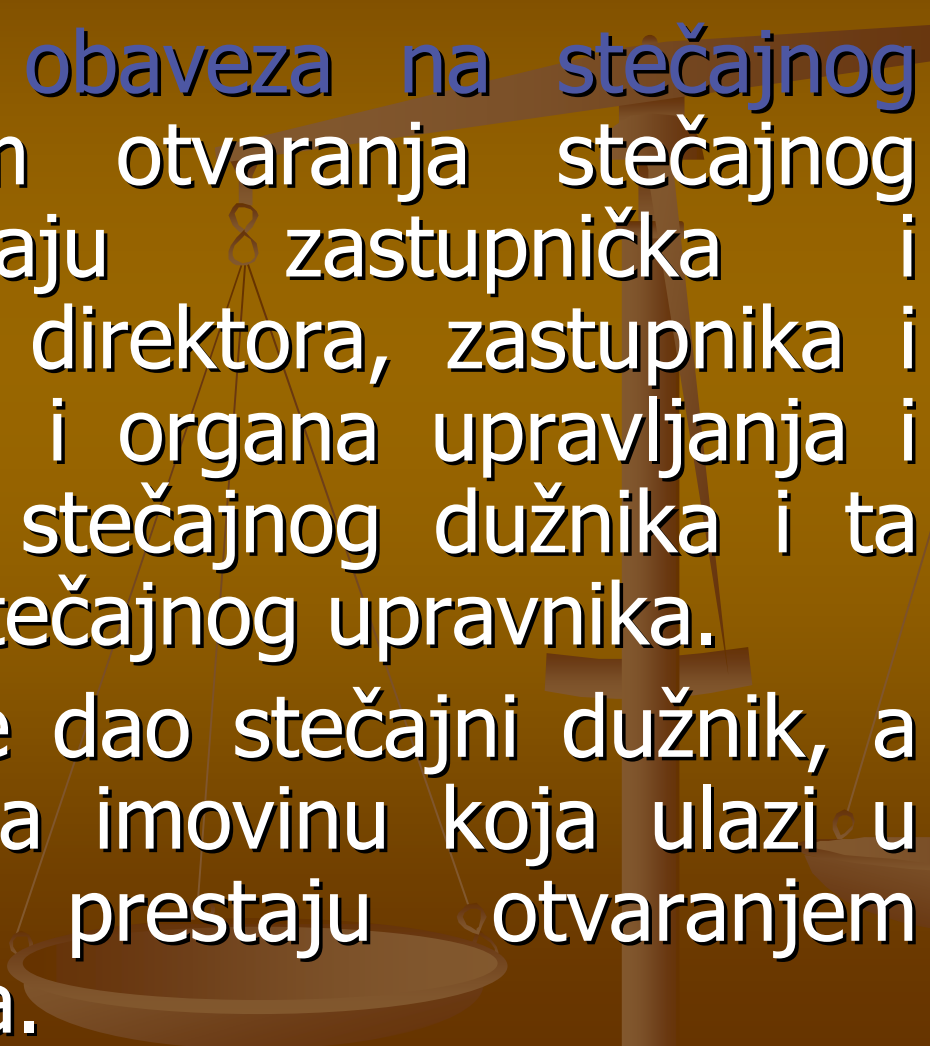
Dejstva stečajnog postupka

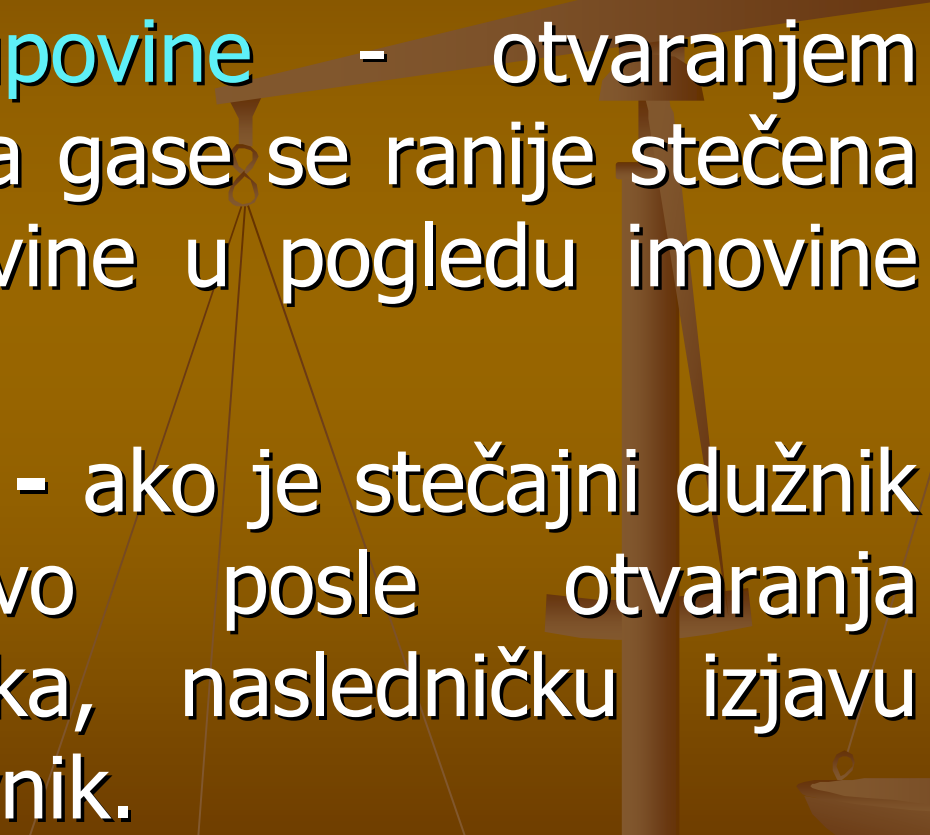
- Pravne posledice otvaranja stečajnog postupka nastupaju početkom dana isticanja oglasa o otvaranju postupka na oglasnoj tabli suda. Bez obzira u koji je sat u toku dana istaknut oglas, pravne posledice će nastupiti u **00:00 časova** na dan isticanja oglasa.

Posledice otvaranja stečajnog postupka po stečajnog dužnika

- **Menja poslovno ime** jer se dodaje oznaka "u stečaju".
- **Računi stečajnog dužnika** - danom otvaranja stečajnog postupka banka blokira račune stečajnog dužnika, čime prestaju prava onih koji su bili ovlašćeni da raspoložu sredstvima sa tih računa.

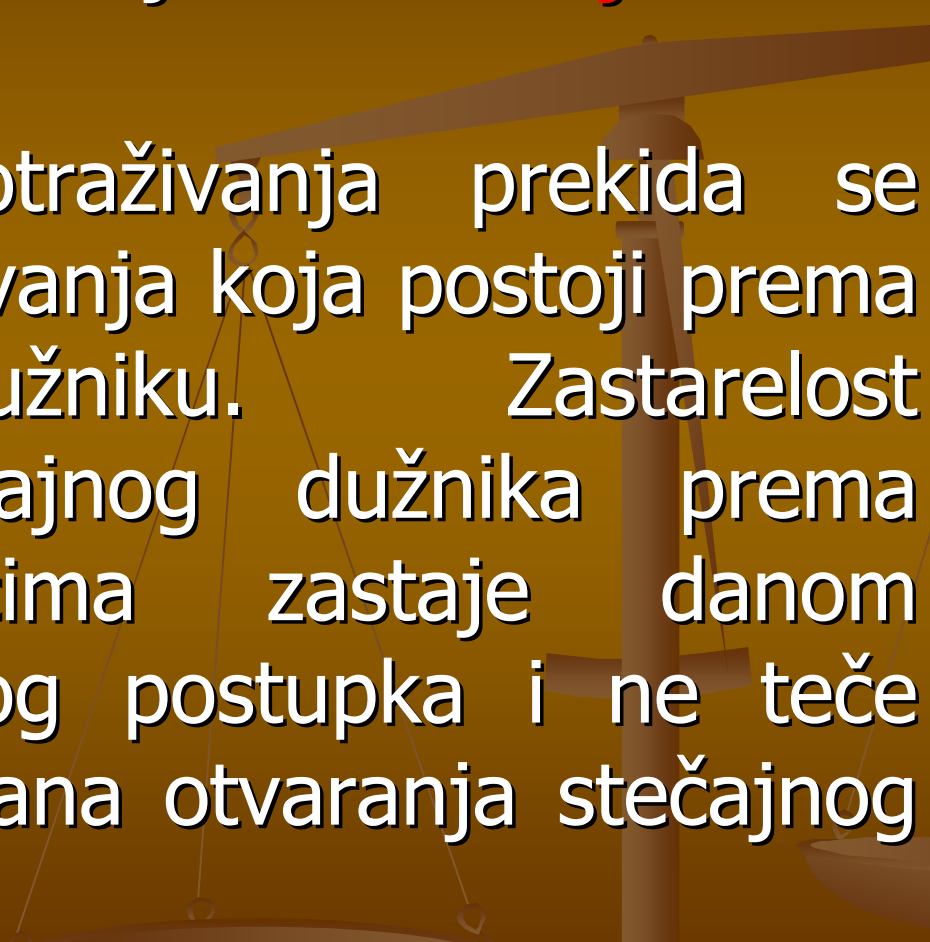

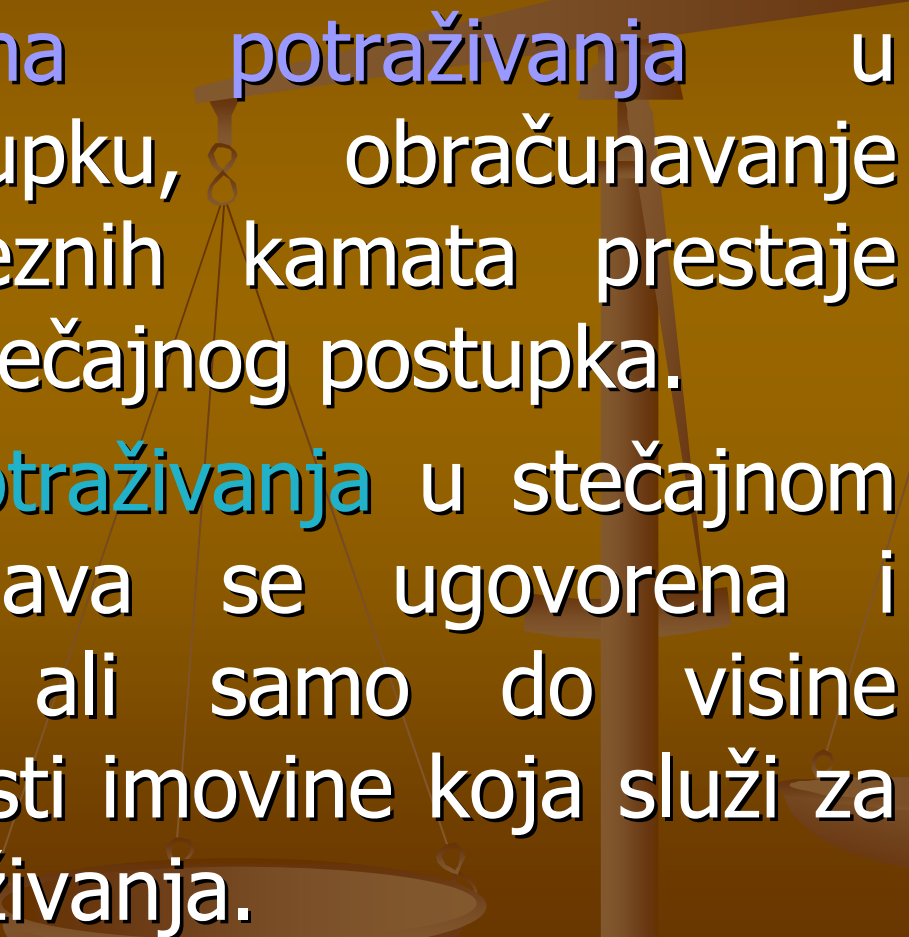
-
- **Prestanak radnog odnosa** - otvaranje stečajnog postupka je razlog za otkaz ugovora o radu.
 - **Prelazak prava i obaveza na stečajnog upravnika** - danom otvaranja stečajnog postupka prestaju zastupnička i upravljačka prava direktora, zastupnika i punomoćnika, kao i organa upravljanja i nadzornih organa stečajnog dužnika i ta prava prelaze na stečajnog upravnika.
 - **Punomoćja** koja je dao stečajni dužnik, a koja se odnose na imovinu koja ulazi u stečajnu masu, prestaju otvaranjem stečajnog postupka.

-
- **Pravo preče kupovine** - otvaranjem stečajnog postupka gase se ranije stečena prava preče kupovine u pogledu imovine stečajnog dužnika.
 - **Naslednička izjava** - ako je stečajni dužnik stekao nasledstvo posle otvaranja stečajnog postupka, nasledničku izjavu daje stečajni upravnik.

Obligacionopravna dejstva otvaranja stečajnog postupka

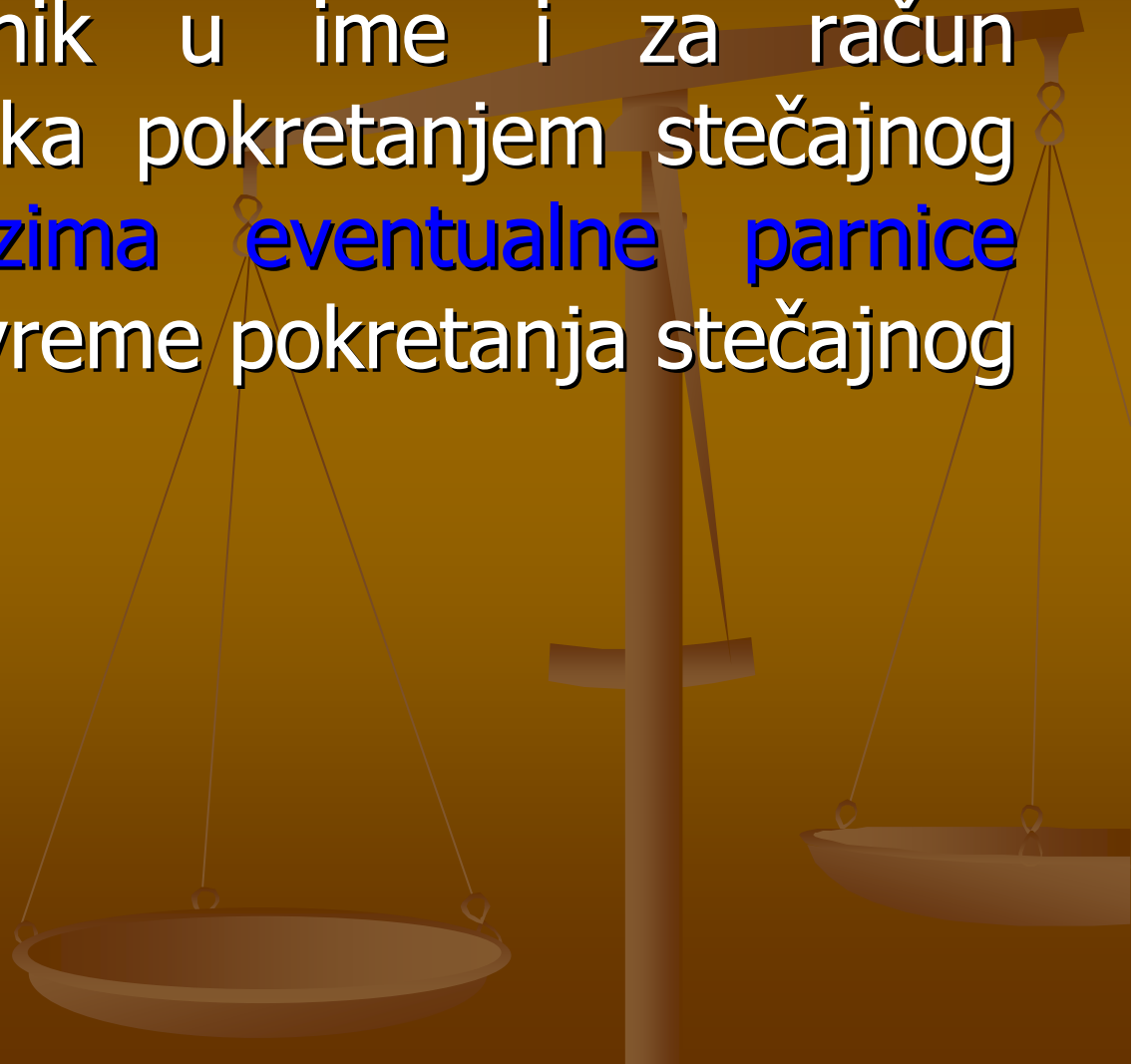
- Danom otvaranja stečajnog postupka **dospevaju** sva potraživanja poverilaca prema stečajnom dužniku, jer se po okončanju postupka stečaja ne bi imala od koga naplatiti.
- Potraživanja u stranoj valuti obračunavaju se u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan otvaranja stečajnog postupka.

-
- Nenovčana potraživanja **konvertuju** se u novačana.
 - Prijavljivanjem potraživanja prekida se **zastarelost** potraživanja koja postoji prema stečajnom dužniku. Zastarelost potraživanja stečajnog dužnika prema njegovim dužnicima zastaje danom otvaranja stečajnog postupka i ne teče godinu dana od dana otvaranja stečajnog postupka.

-
- Za neobezbeđena potraživanja u stečajnom postupku, obračunavanje ugovorenih i zatezних kamata prestaje danom otvaranja stečajnog postupka.
 - Na obezbeđena potraživanja u stečajnom postupku obračunava se ugovorena i zatezna kamata, ali samo do visine realizovane vrednosti imovine koja služi za obezbeđenje potraživanja.

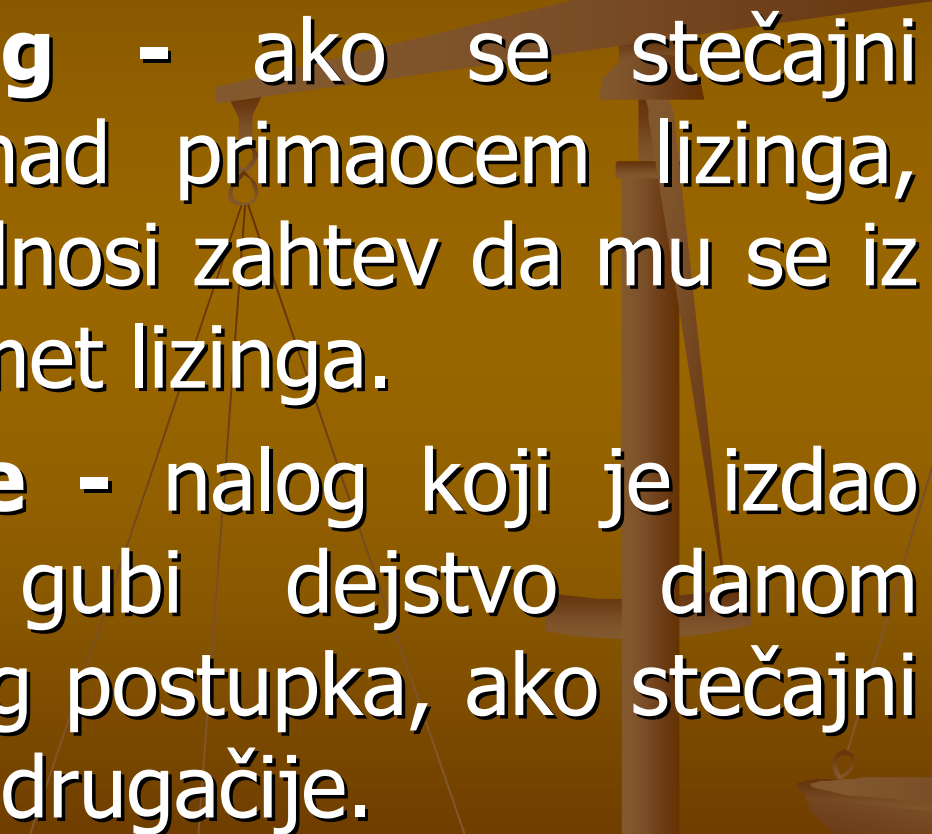
Procesnopravne posledice otvaranja stečajnog postupka

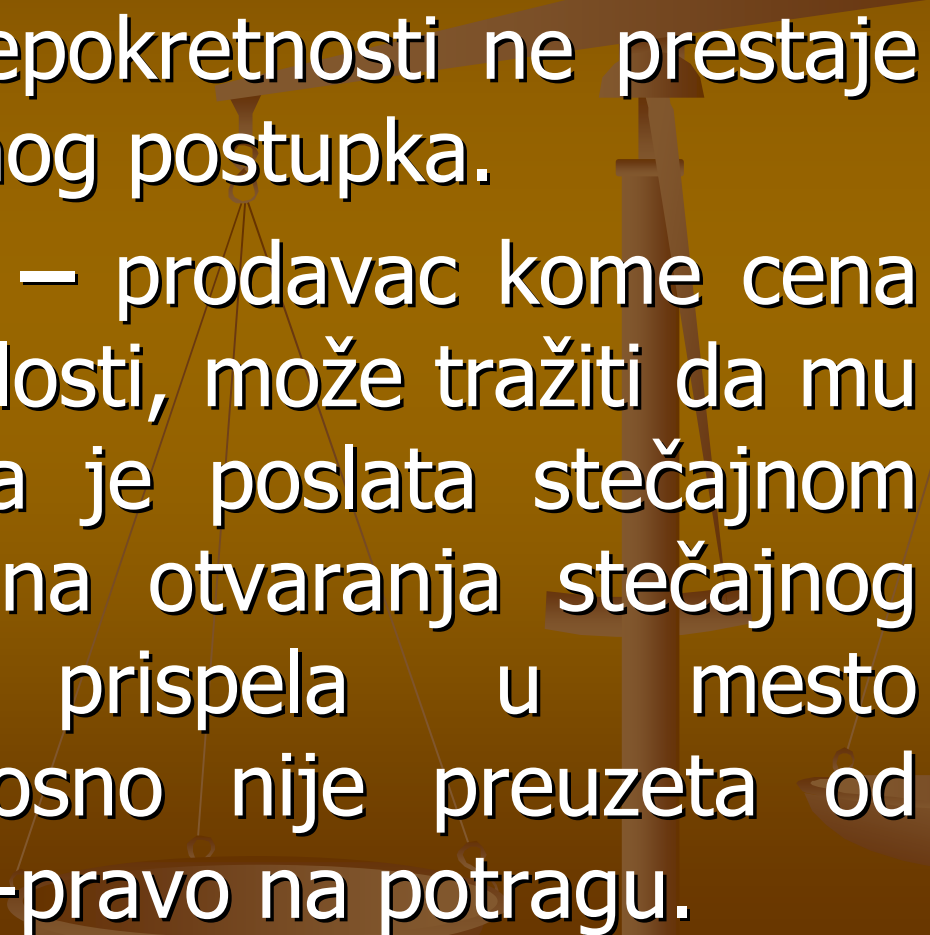
- Stečajni upravnik u ime i za račun stečajnog dužnika pokretanjem stečajnog postupka **preuzima eventualne parnice** koje se vode u vreme pokretanja stečajnog postupka.

Posledice otvaranja stečajnog postupka na pravne poslove

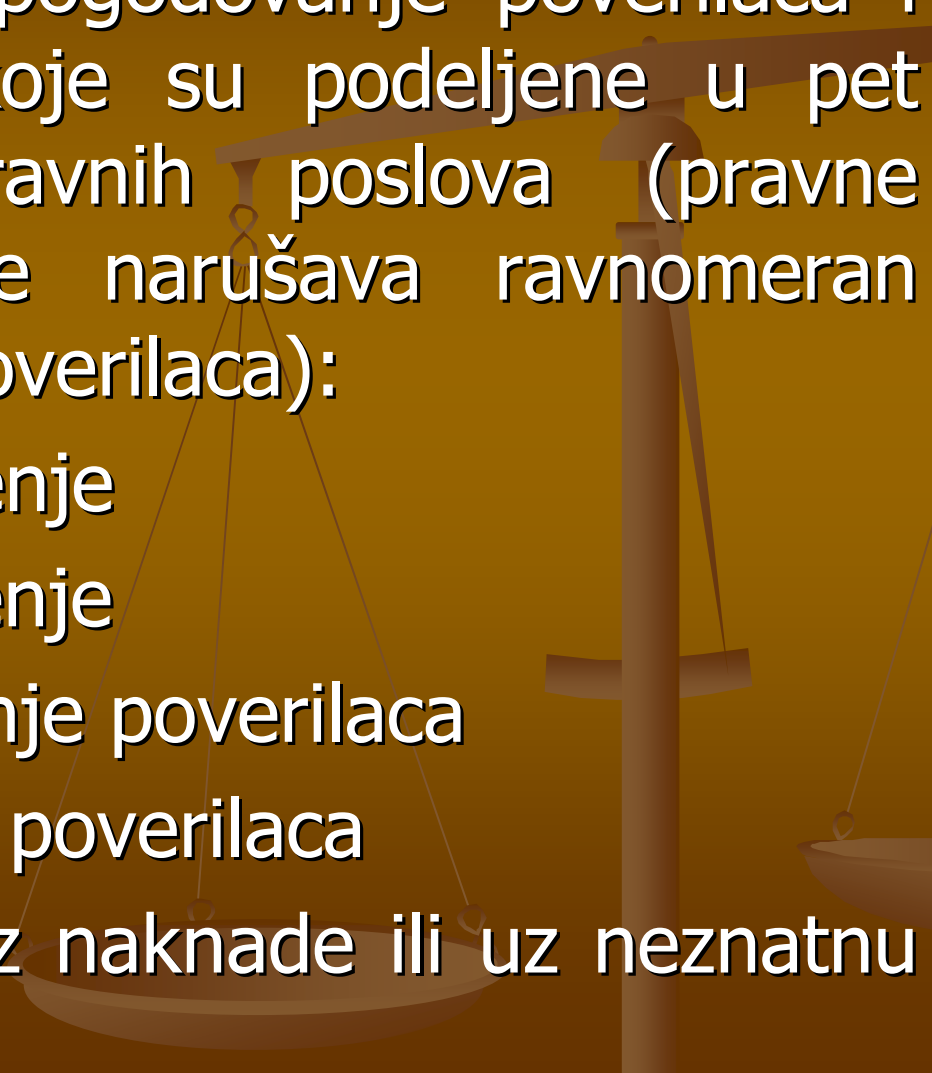
- **Dvostranoteretni ugovori** - ako stečajni dužnik i njegov saugovarač do otvaranja stečajnog postupka nisu u celosti ili delimično izvršili dvostranoteretni ugovor koji su zaključili, stečajni upravnik može, umesto stečajnog dužnika, ispuniti ugovor i tražiti ispunjenje od druge strane.

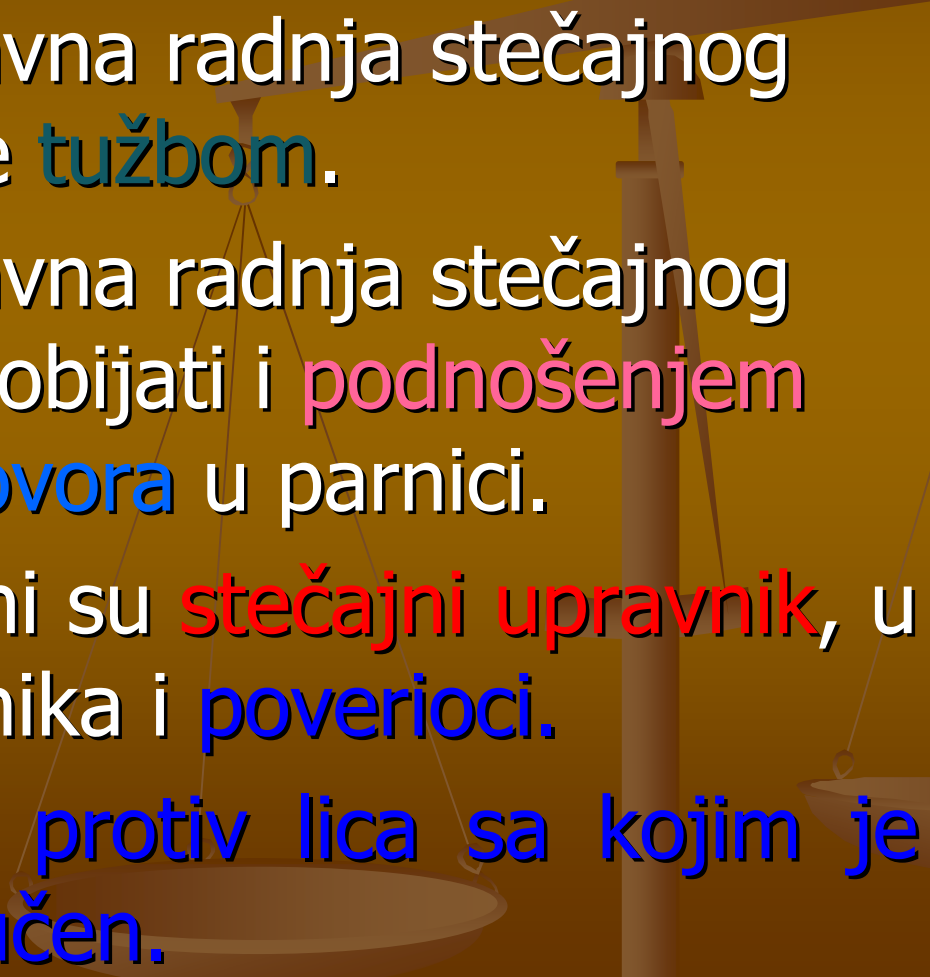
-
- **Finansijski lizing** - ako se stečajni postupak otvori nad primaocem lizinga, davalac lizinga podnosi zahtev da mu se iz stečaja izluči predmet lizinga.
 - **Nalozi i ponude** - nalog koji je izdao stečajni dužnik gubi dejstvo danom otvaranja stečajnog postupka, ako stečajni upravnik ne odluči drugačije.

-
- **Zakup** - zakup nepokretnosti ne prestaje otvaranjem stečajnog postupka.
 - **Roba u prevozu** – prodavac kome cena nije isplaćena u celosti, može tražiti da mu se vrati roba koja je poslata stečajnom dužniku, a do dana otvaranja stečajnog postupka nije prispela u mesto opredeljenja, odnosno nije preuzeta od stečajnog dužnika -pravo na potragu.

Pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika

- Pravne poslove i druge pravne radnje zaključene odnosno preduzete **pre otvaranja stečajnog postupka**, kojima se **narušava** ravnomerno namirenje stečajnih poverilaca ili **oštećuju poverioci**, mogu pobijati **stečajni upravnik**, u ime stečajnog dužnika i **poverioci**.
- Znači kumulativno moraju biti ispunjeni sledeći uslovi da su pravni poslovi preduzeti **pre pokretanja stečajnog postupka** i da se time **narušava** ravnomerno namirenje stečajnih poverilaca ili **oštećuju poverioci**.
- Kada ne bi postojala mogućnost pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, ne bi bili zaštićeni poverioci, jer bi mogao da npr. prenese imovinu na treće lice uz malu nadoknadu.

-
- Zakon obuhvata i pogodovanje poverilaca i prevarne radnje, koje su podeljene u pet različitih vrsta pravnih poslova (pravne situacije kojima se narušava ravnomeran tretman stečajnih poverilaca):
 - ❖ uobičajeno namirenje
 - ❖ neobičajeno namirenje
 - ❖ neposredno oštećenje poverilaca
 - ❖ namerno oštećenje poverilaca
 - ❖ poslovi i radnje bez naknade ili uz neznatnu naknadu.

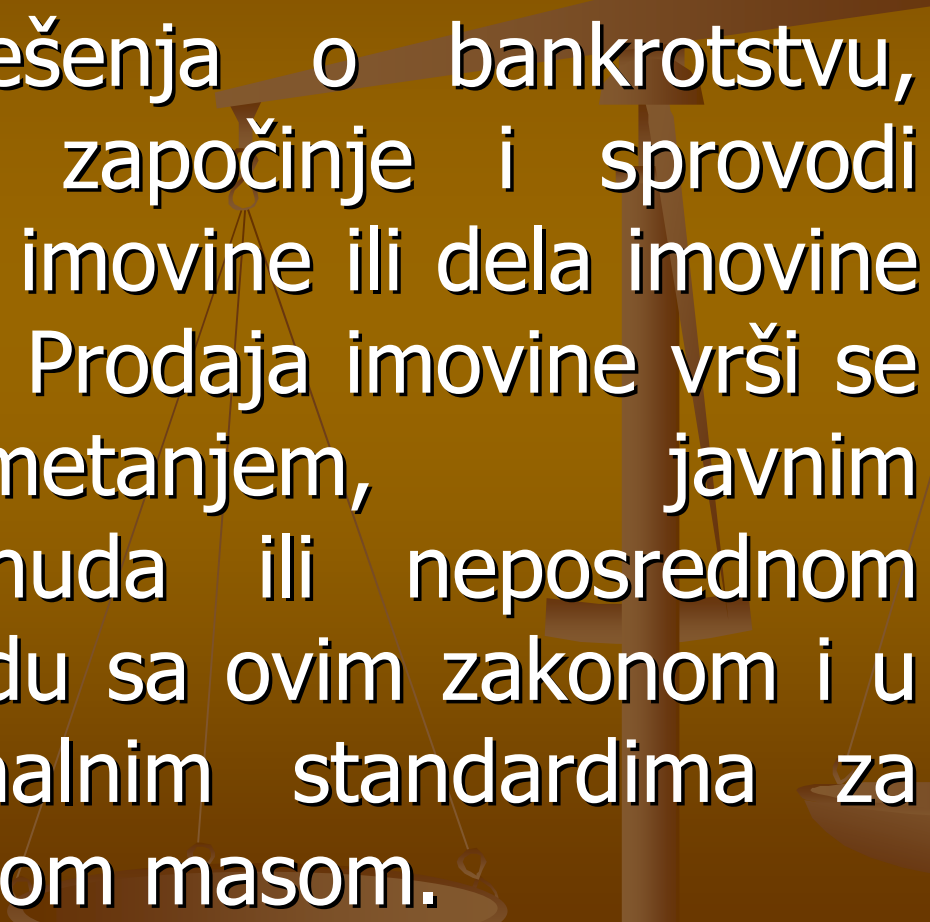
-
- Pravni posao ili pravna radnja stečajnog dužnika pobijaju se **tužbom**.
 - Pravni posao ili pravna radnja stečajnog dužnika mogu se pobijati i **podnošenjem protivtužbe** ili **prigovora** u parnici.
 - Aktivno legitimisani su **stečajni upravnik**, u ime stečajnog dužnika i **poverioci**.
 - **Tužba se podnosi protiv lica sa kojim je pravni posao zaključen.**

- Ako zahtev za pobijanje pravnog posla ili druge pravne radnje bude **pravosnažno usvojen**, pobijeni pravni posao odnosno pravna radnja nemaju dejstva prema stečajnoj masi, a **protivnik pobijanja** je dužan da u stečajnu masu **vрати** svu imovinsku korist stečenu na osnovu pobijenog posla ili druge radnje. Protivnik pobijanja, nakon što vrati imovinsku korist ima pravo da ostvaruje svoje protivpotraživanje kao stečajni poverilac, podnošenjem **naknadne prijave** potraživanja.

Rešenje o bankrotstvu

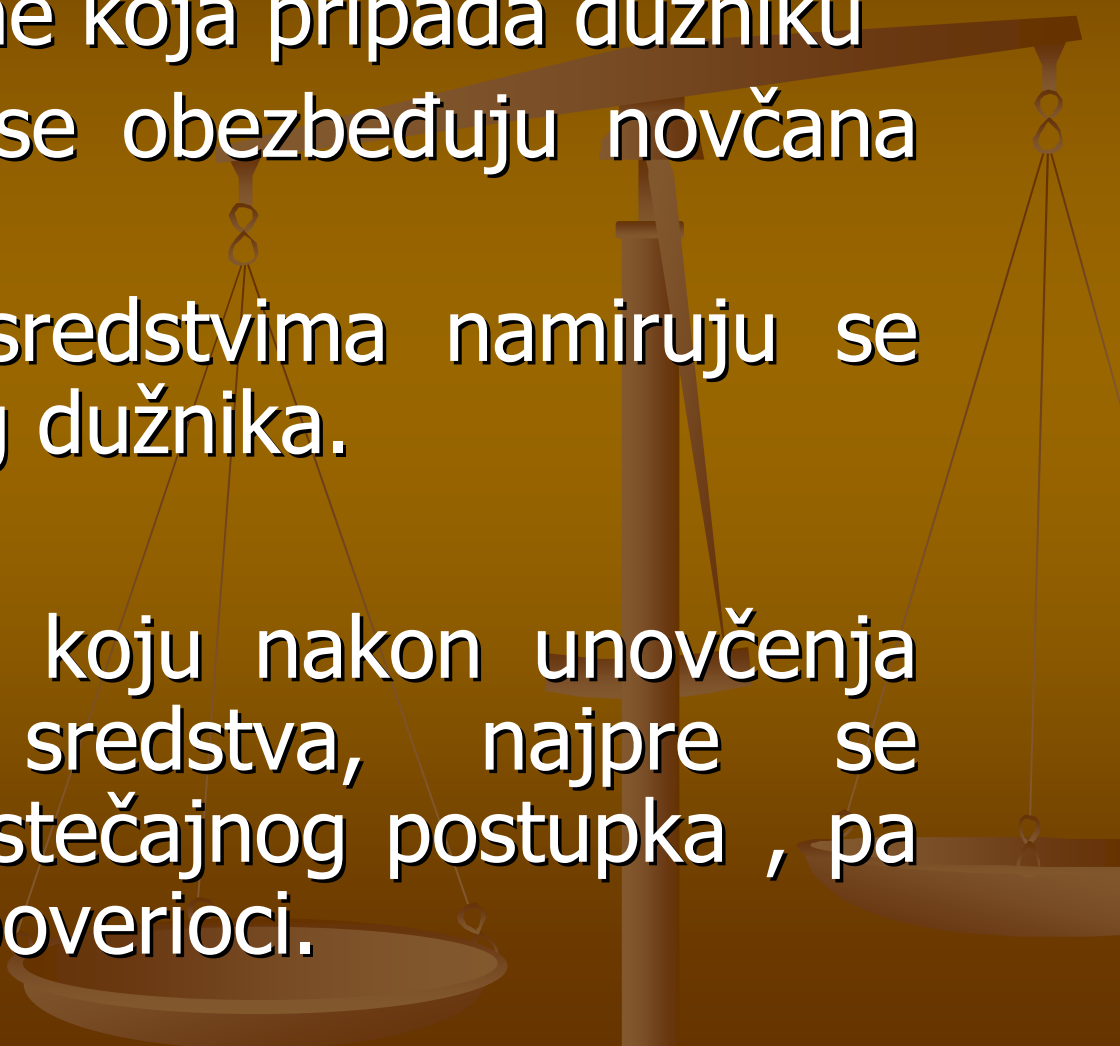
- Stečajni sudija donosi rešenje o bankrotstvu ako:
 - je očigledno da u roku za podnošenje plana reorganizacije **stečajni dužnik ne pokazuje** interesovanje za reorganizaciju;
 - na prvom poverilačkom ročištu **za to glasa odgovarajući broj stečajnih poverilaca**;
 - stečajni dužnik **ne saraduje sa stečajnim upravnikom ili odborom poverilaca** radi ispunjavanja objektivnih zahteva za pružanje podataka i obaveštenja u skladu sa odredbama zakona;

-
- ❖ stečajni dužnik ne izvršava naloge stečajnog sudije;
 - ❖ nijedan plan reorganizacije nije podnet u propisanom roku;
 - ❖ nijedan plan reorganizacije nije usvojen na ročištu za razmatranje plana reorganizacije.

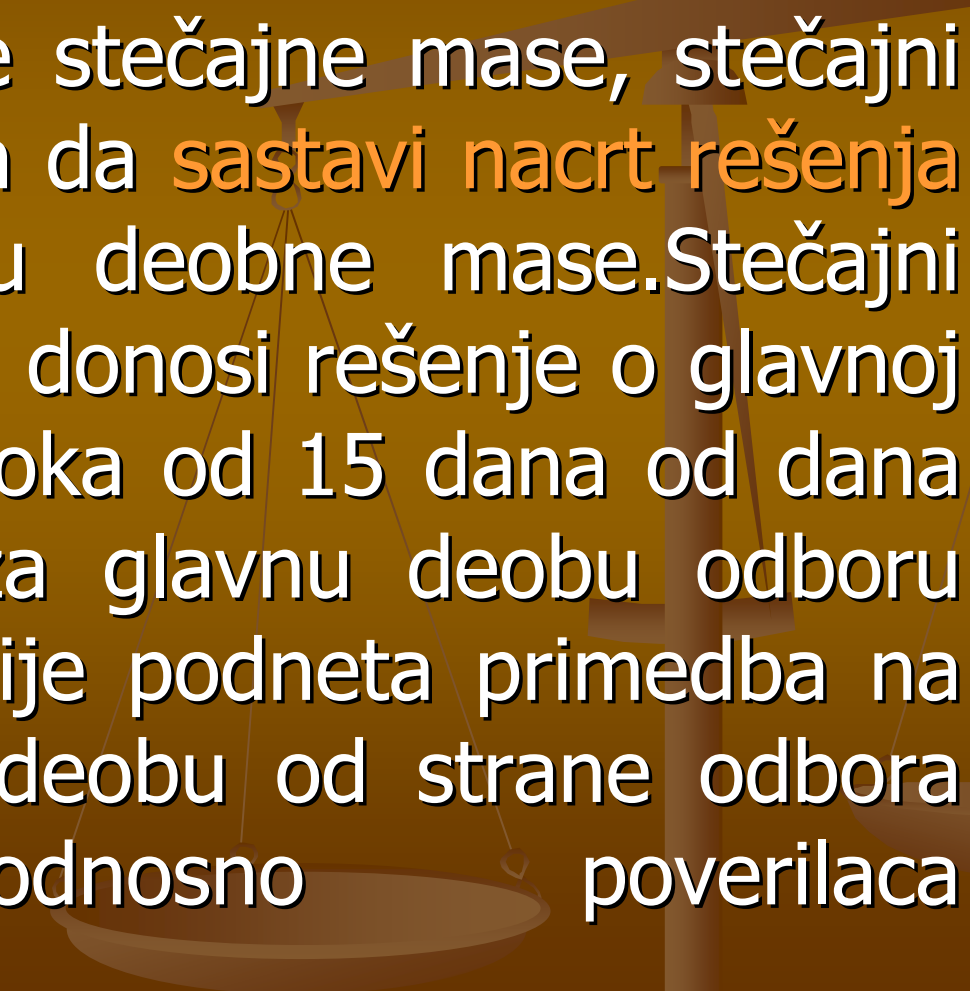
-
- Po donošenju rešenja o bankrotstvu, stečajni upravnik započinje i sprovodi prodaju celokupne imovine ili dela imovine stečajnog dužnika. Prodaja imovine vrši se javnim nadmetanjem, javnim prikupljanjem ponuda ili neposrednom pogodbom, u skladu sa ovim zakonom i u skladu sa nacionalnim standardima za upravljanje stečajnom masom.

Deoba

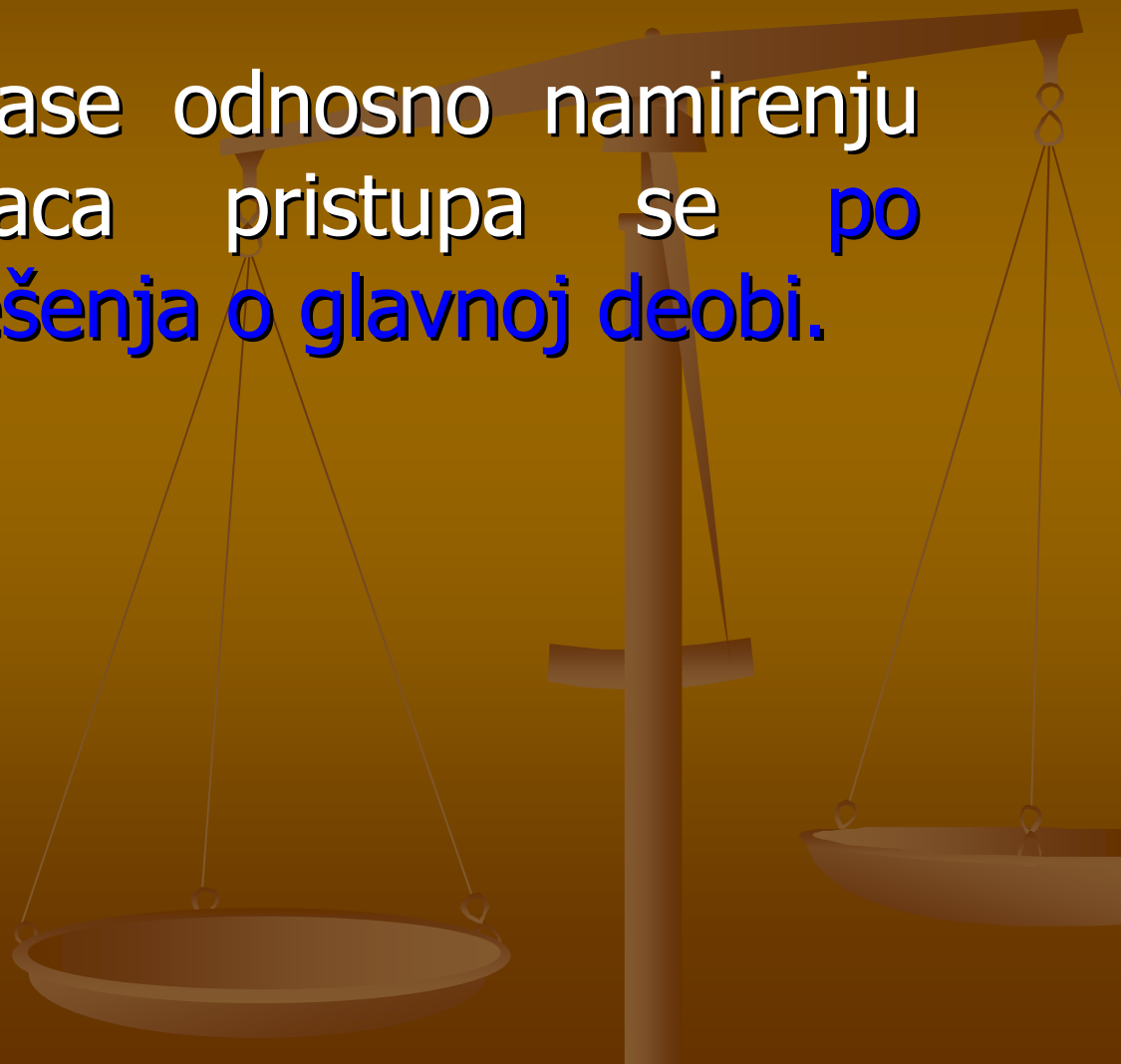
- Stečajnu masu za podelu stečajnim poveriocima (deobnu masu), čine **novčana sredstva** stečajnog dužnika **na dan otvaranja** stečajnog postupka, novčana sredstva dobijena **nastavljanjem** započelih poslova i novčana sredstva ostvarena **unovčenjem stvari** i prava dužnika, kao i **potraživanja stečajnog dužnika naplaćena** u toku stečajnog postupka. Deoba sredstava radi namirenja stečajnih poverilaca vrši se pre ili posle glavne deobe, a prema dinamici priliva gotovinskih sredstava stečajnog dužnika.

-
- Svrha i cilj formiranja stečajne mase jeste:
 - utvrđivanje imovine koja pripada dužniku
 - unovčenje kojim se obezbeđuju novčana sredstva
 - i tim novčanim sredstvima namiruju se poverioci stečajnog dužnika.

Iz stečajne mase, koju nakon unovčenja čine novačana sredstva, najpre se namiruju troškovi stečajnog postupka , pa tek onda stečajni poverioci.

-
- Pre glavne deobe stečajne mase, stečajni upravnik je dužan da **sastavi nacrt rešenja** za glavnu deobu deobne mase. Stečajni sudija van ročišta donosi rešenje o glavnoj deobi po isteku roka od 15 dana od dana dostave nacrtu za glavnu deobu odboru poverilaca, ako nije podneta primedba na nacrt za glavnu deobu od strane odbora poverilaca odnosno poverilaca pojedinačno.

- Deobi stečajne mase odnosno namirenju stečajnih poverilaca pristupa se **po pravnosnažnosti rešenja o glavnoj deobi.**

Zaključenje stečajnog postupka

- Stečajni sudija donosi rešenje o zaključenju stečajnog postupka na završnom ročištu. Rešenje objavljuje se na oglasnoj tabli suda i u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a po pravnosnažnosti se dostavlja registru privrednih subjekata ili drugom odgovarajućem registru radi brisanja stečajnog dužnika iz tog registra.

ZAKON O SPORAZUMNOM FINANSIJSKOM RESTRUKTURIRANJU PRIVREDNIH DRUŠTAVA

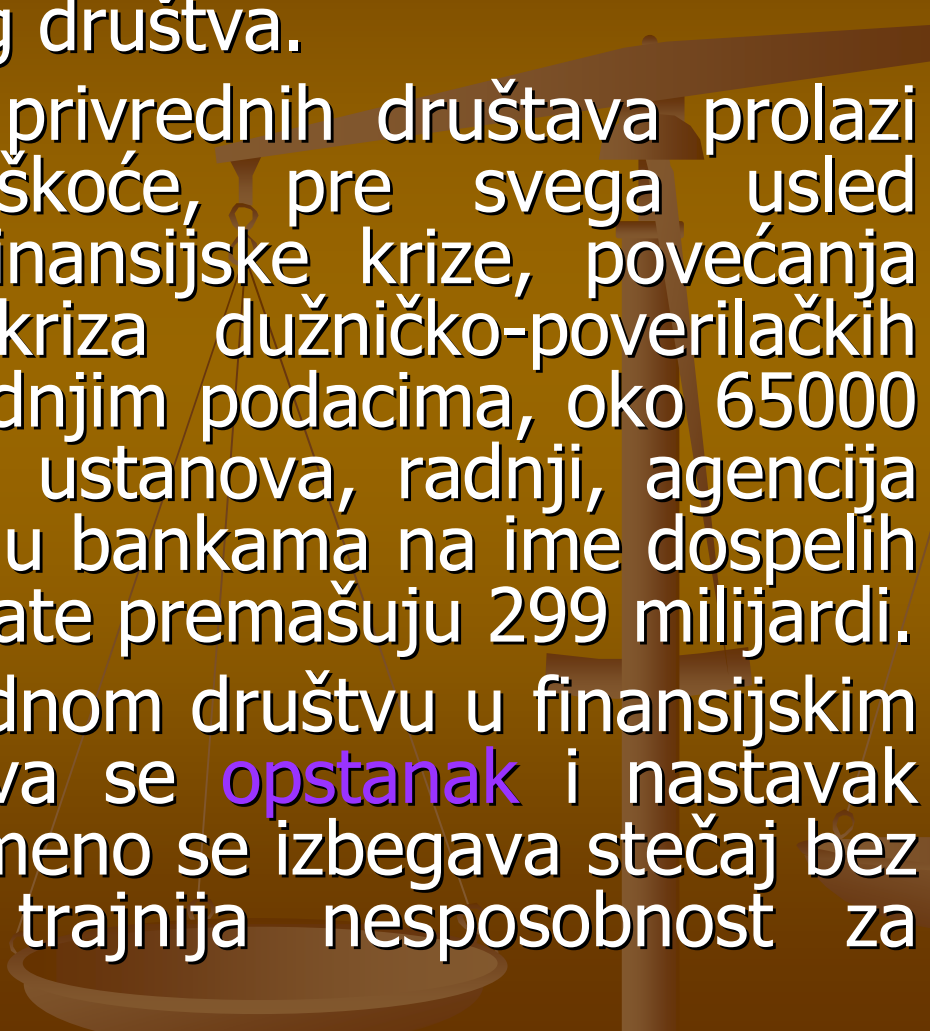
- Zakonom o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava („Sl. glasnik RS“, br. 36/2011 od 27. maja 2011. godine, stupio na snagu 4. juna, a primenjuje se od 24. juna 2011. godine) uređuju se uslovi i način sporazumnog finansijskog restrukturiranja privrednih društava u Republici Srbiji koje se sprovodi najkasnije pre pokretanja stečajnog postupka u skladu sa Zakonom o stečaju.

- Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

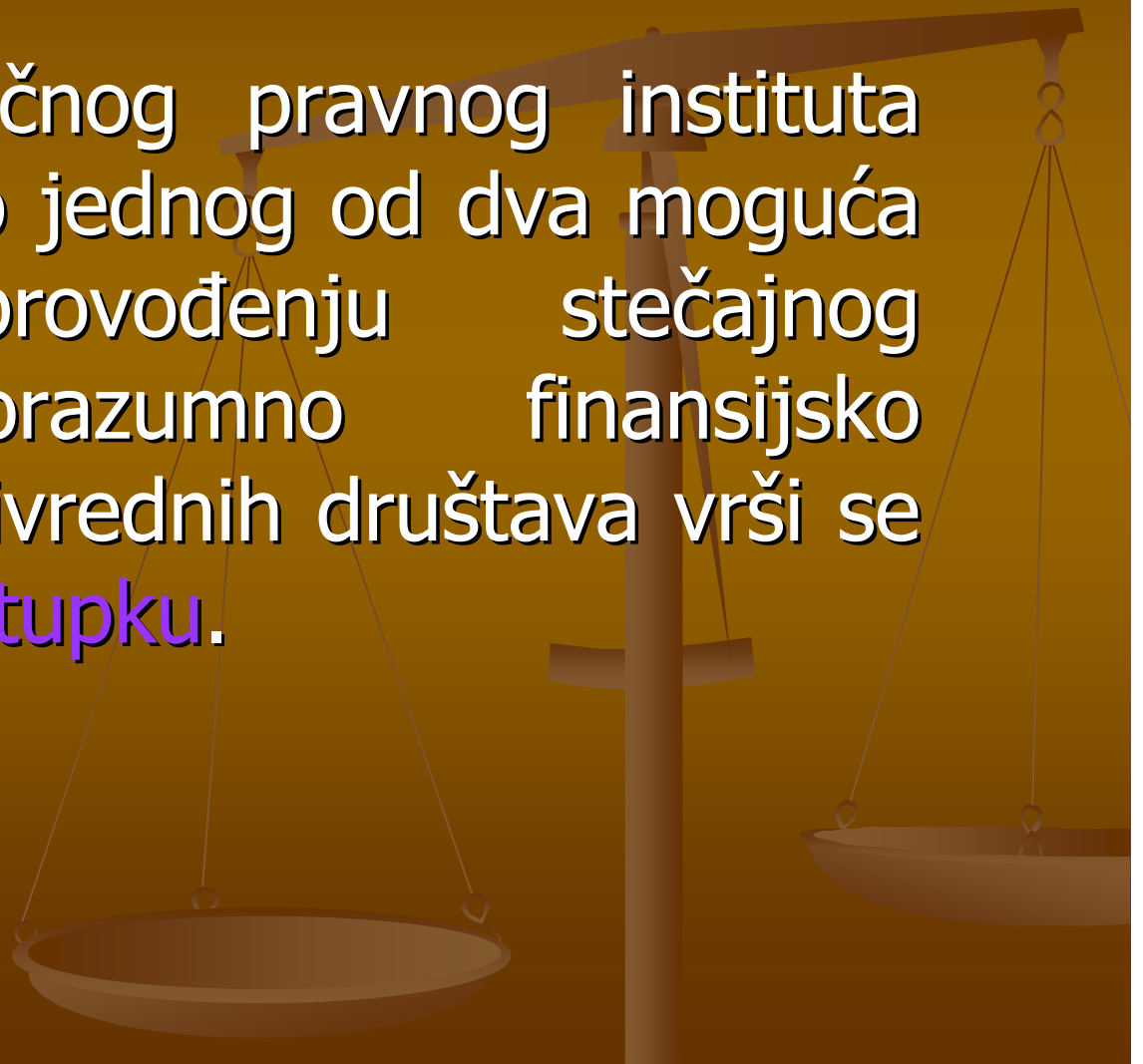
1. finansijsko restrukturiranje jeste **ponovno** uređivanje dužničko-poverilačkih odnosa između privrednog društva u finansijskim teškoćama, kao dužnika, i poverilaca;

2. finansijske teškoće jesu **nesposobnost plaćanja** (nelikvidnost), **preteća nesposobnost plaćanja** (preteća nelikvidnost) ili **prezaduženost**;

3. mirovanje dugova jeste privremena **obustava** ispunjenja obaveza i zabrana pokretanja izvršenja, odnosno odlaganje izvršenja prema privrednom društvu, u pogledu poverilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju.

-
- **Cilj** sporazumnog finansijskog restrukturiranja privrednih društava jeste blagovremeno prepoznavanje i rešavanje finansijskih poteškoća i stvaranje uslova za normalan nastavak poslovanja privrednog društva.
 - Treuntno veliki broj privrednih društava prolazi kroz finansijske teškoće, pre svega usled posledica globalne finansijske krize, povećanja rizika likvidnosti i kriza dužničko-poverilačkih odnosa. Prema poslednjim podacima, oko 65000 privrednih društava, ustanova, radnji, agencija ima blokirane račune u bankama na ime dospelih dugova, koji bez kamate premašuju 299 milijardi.
 - Na ovaj način, privrednom društvu u finansijskim teškoćama omogućava se **opstanak** i nastavak poslovanja, a istovremeno se izbegava stečaj bez obzira što postoji trajnija nesposobnost za plaćanje.

- Za razliku od sličnog pravnog instituta reorganizacije, kao jednog od dva moguća pravca u sprovođenju stečajnog postupaka, sporazumno finansijsko restrukturiranje privrednih društava vrši se u vansudskom postupku.

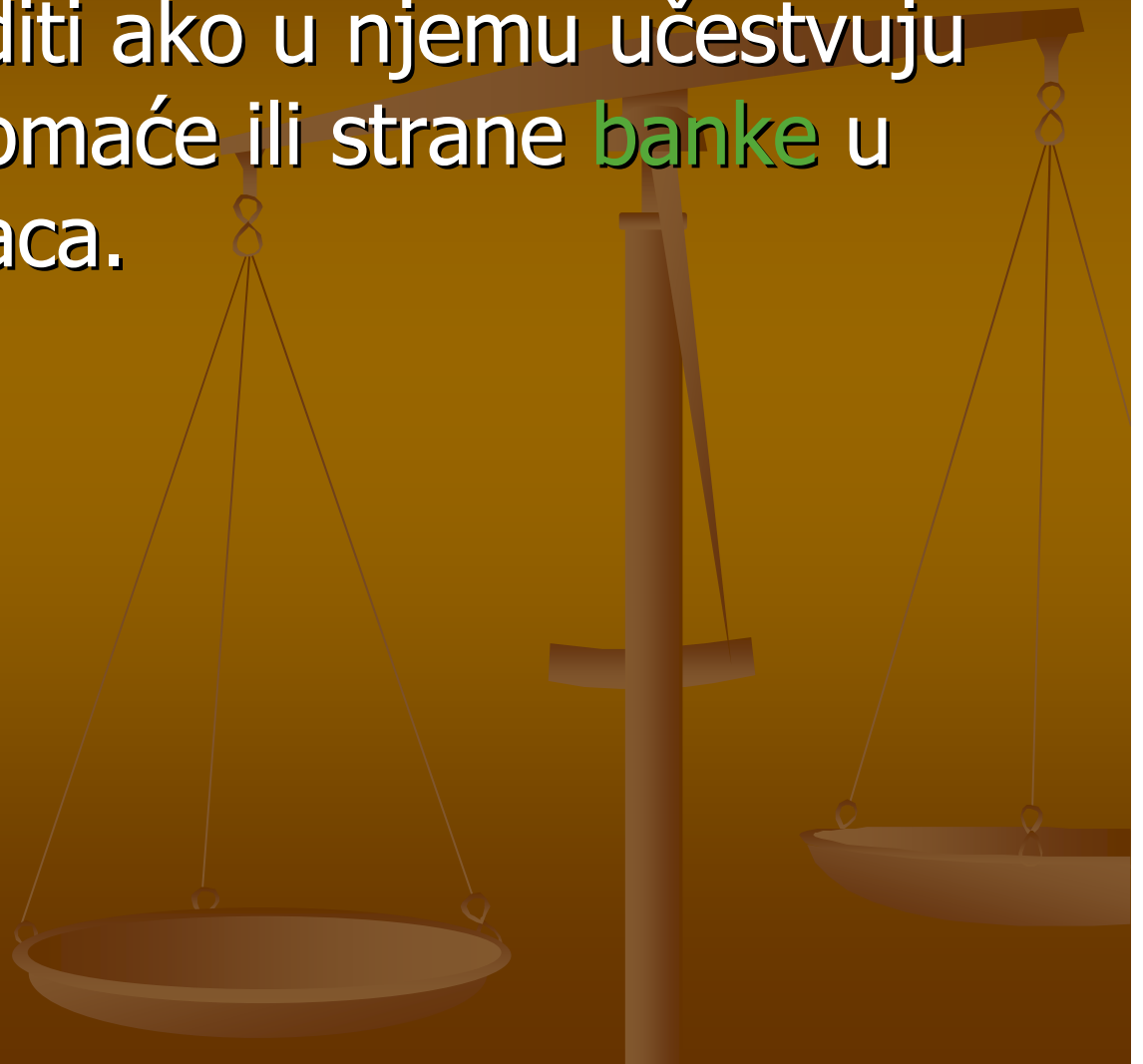
Načela

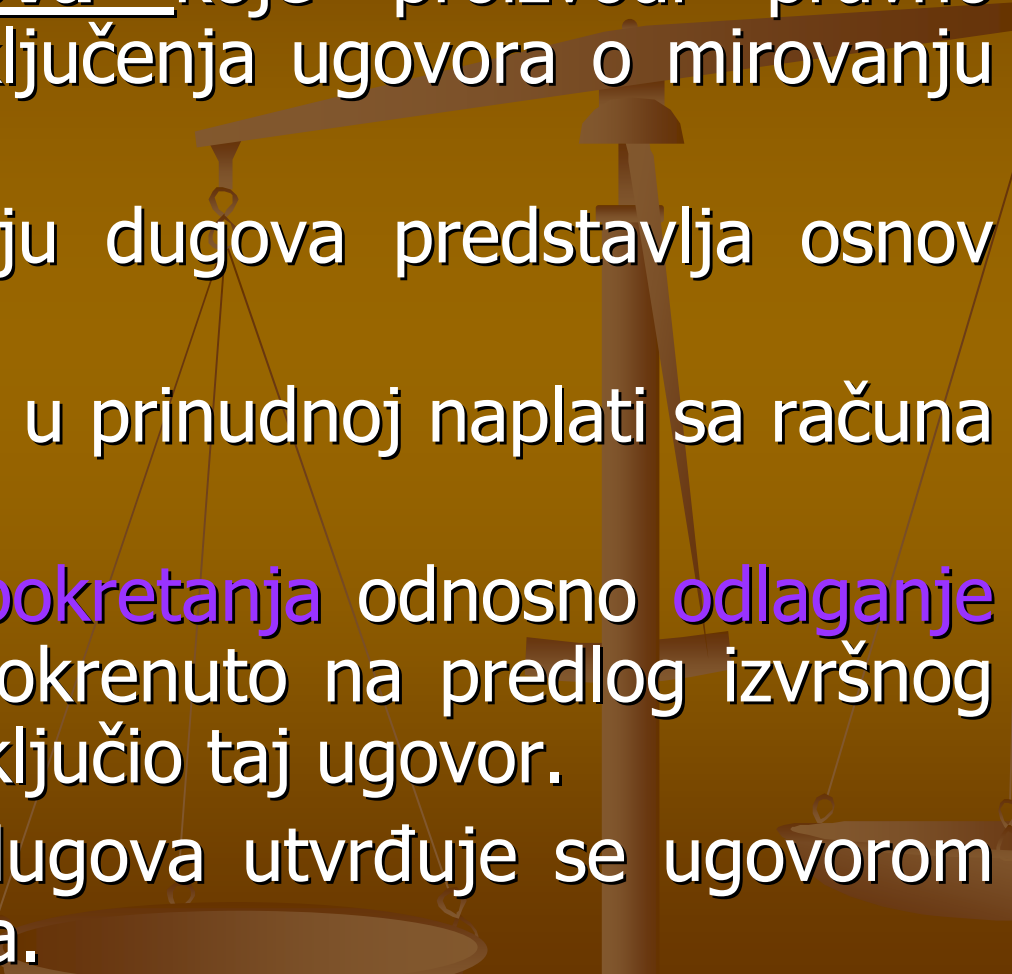
- ▣ Načelo podobnosti
- ▣ Načelo dobrovoljnosti
- ▣ Načelo održivosti poslovanja dužnika
- ▣ Načelo postupanja u dobroj veri
- ▣ Načelo saradnje i koordinacije poverilaca
- ▣ Načelo ravnopravnosti položaja poverilaca i položaj srazmeran visini potraživanja
- ▣ Načelo pristupa podacima i poverljivosti podataka

Uslovi za finansijsko restrukturiranje

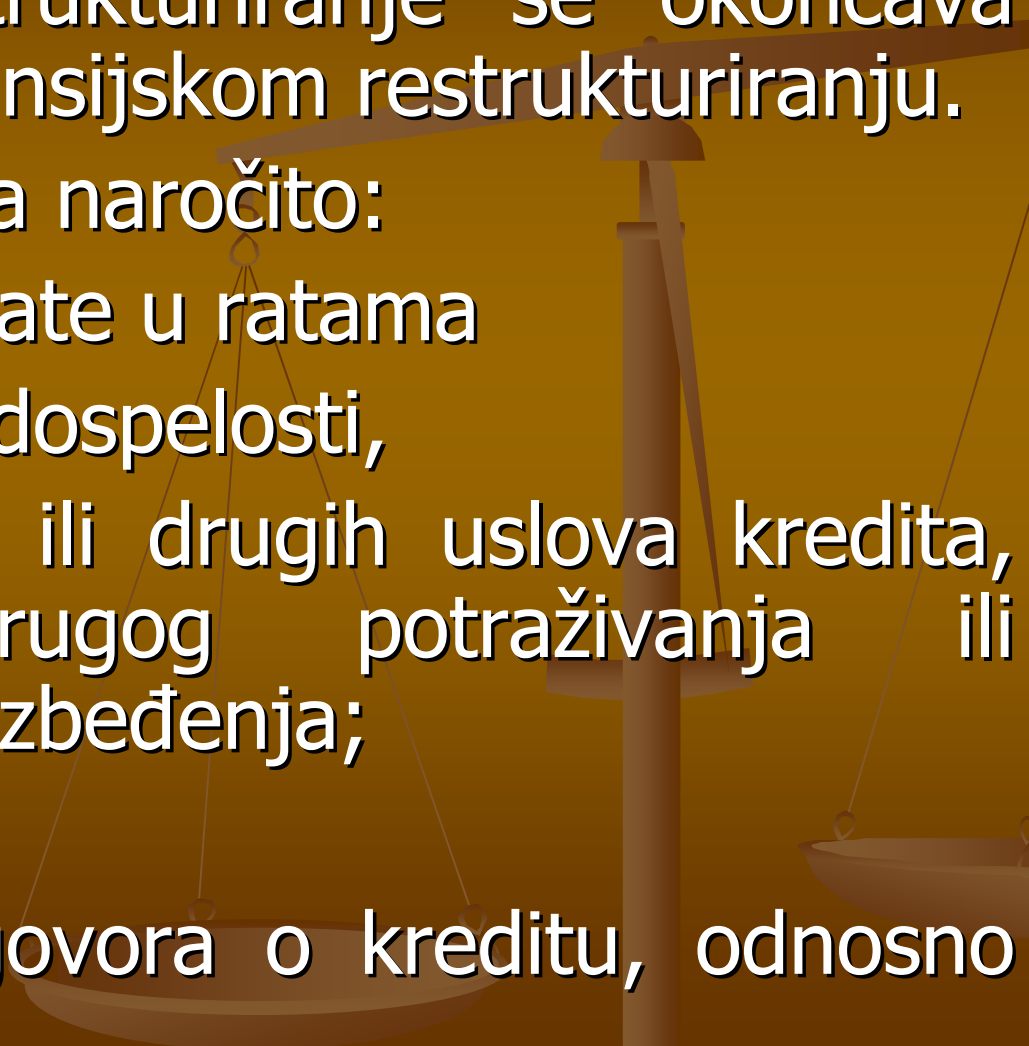
- Može se sprovoditi ako u njemu učestvuju najmanje **dve** domaće ili strane **banke** u svojstvu poverilaca.

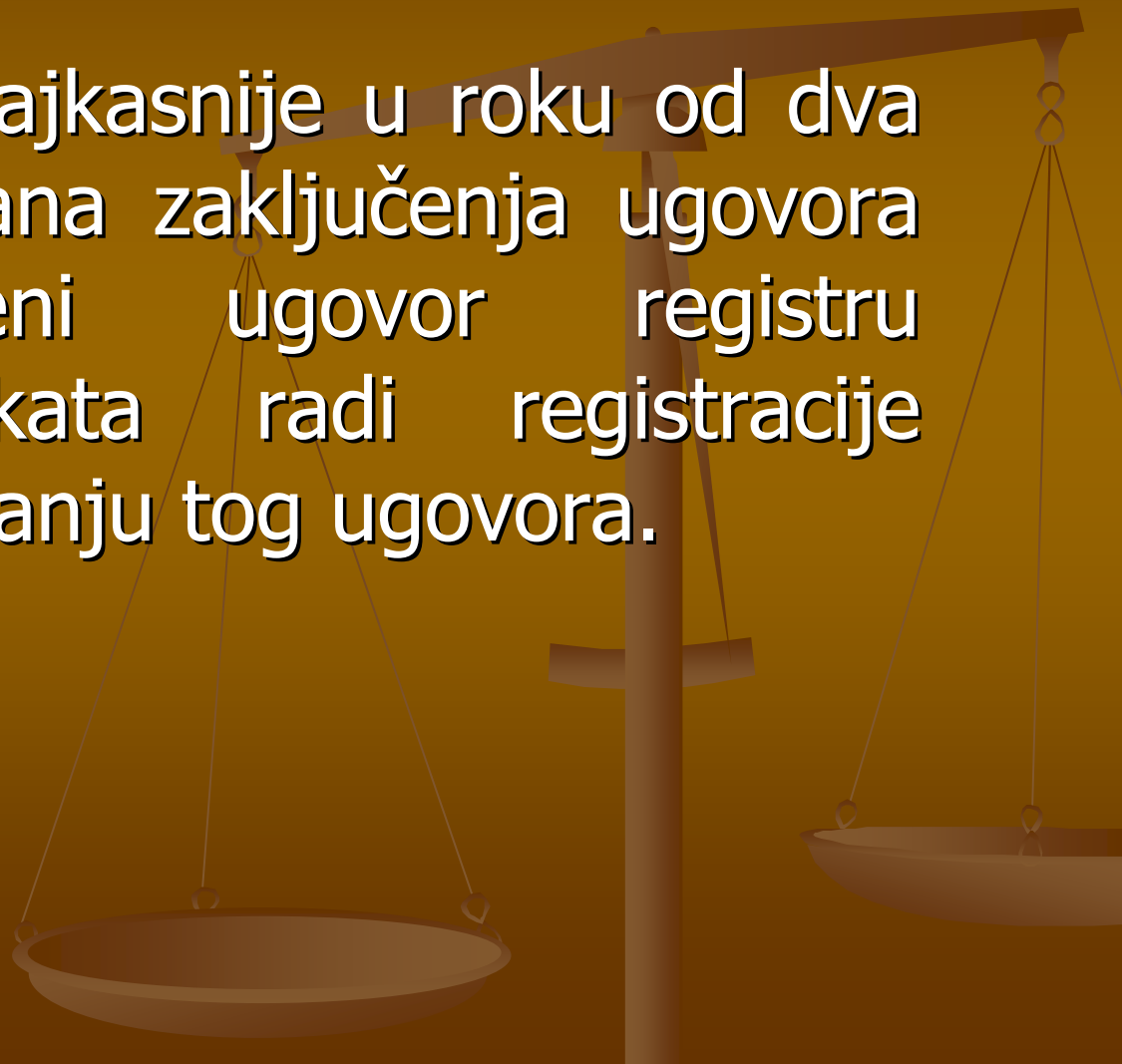
Ugovor o mirovanju dugova

- U toku finansijskog restrukturiranja uvodi se mirovanje dugova koje proizvodi pravno dejstvo danom zaključenja ugovora o mirovanju dugova.
 - Ugovor o mirovanju dugova predstavlja osnov za:
 - **obustavu izvršenja** u prinudnoj naplati sa računa privrednog društva
 - kao i za **zabranu pokretanja** odnosno **odlaganje izvršenja** koje je pokrenuto na predlog izvršnog poverioca koji je zaključio taj ugovor.
 - Period mirovanja dugova utvrđuje se ugovorom o mirovanju dugova.
-

Ugovor o finansijskom restrukturiranju

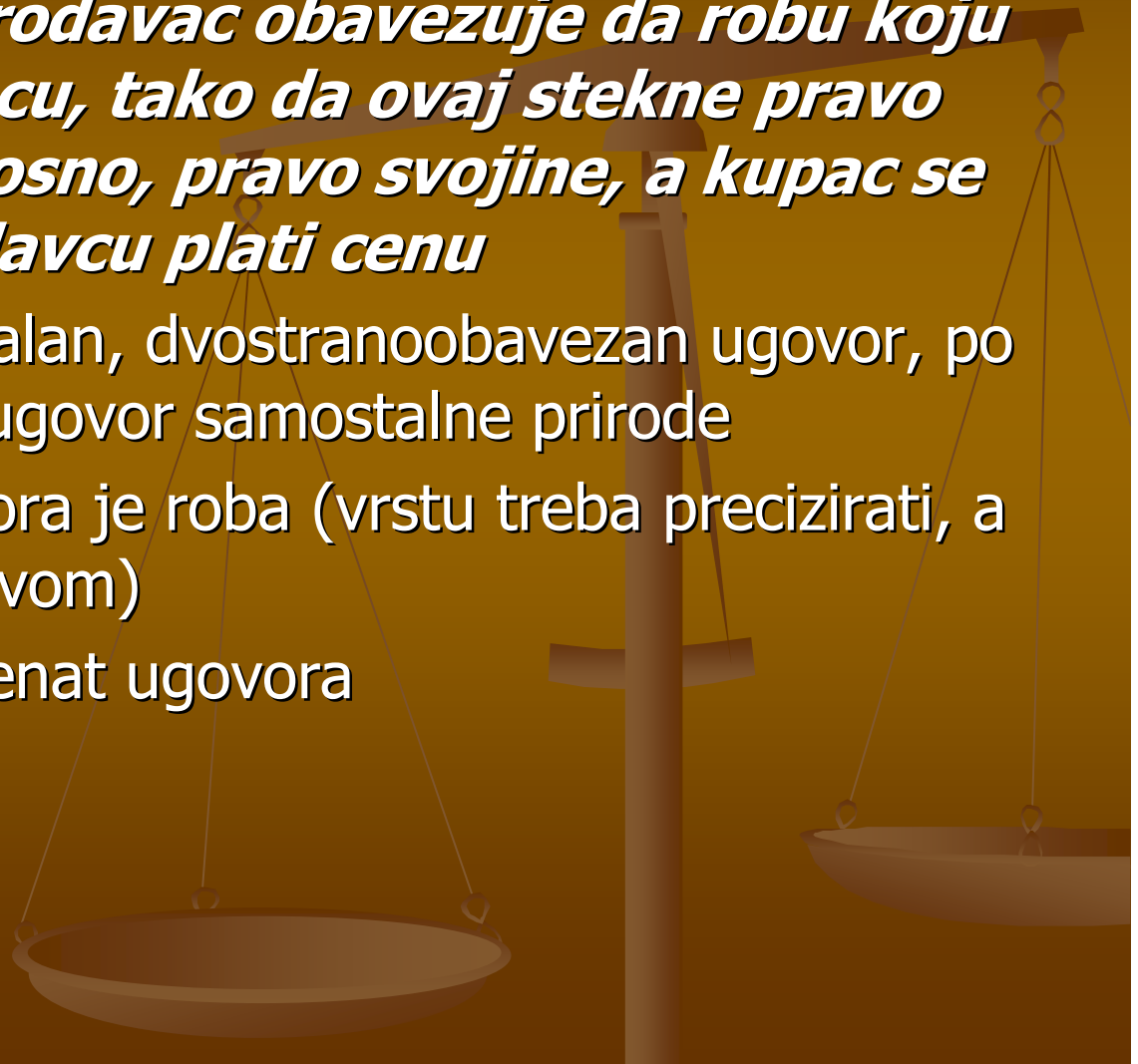
- Finansijsko restrukturiranje se okončava ugovorom o finansijskom restrukturiranju.
 - Ugovor obuhvata naročito:
 - * predviđanje otplate u ratama
 - * izmenu rokova dospelosti,
 - * kamatnih stopa ili drugih uslova kredita, zajma ili drugog potraživanja ili instrumenta obezbeđenja;
 - * otpust duga
 - * zaključivanje ugovora o kreditu, odnosno zajmu...
-

- Dužnik mora da najkasnije u roku od dva radna dana od dana zaključenja ugovora dostavi zaključeni ugovor registru privrednih subjekata radi registracije zabeležbe o postojanju tog ugovora.

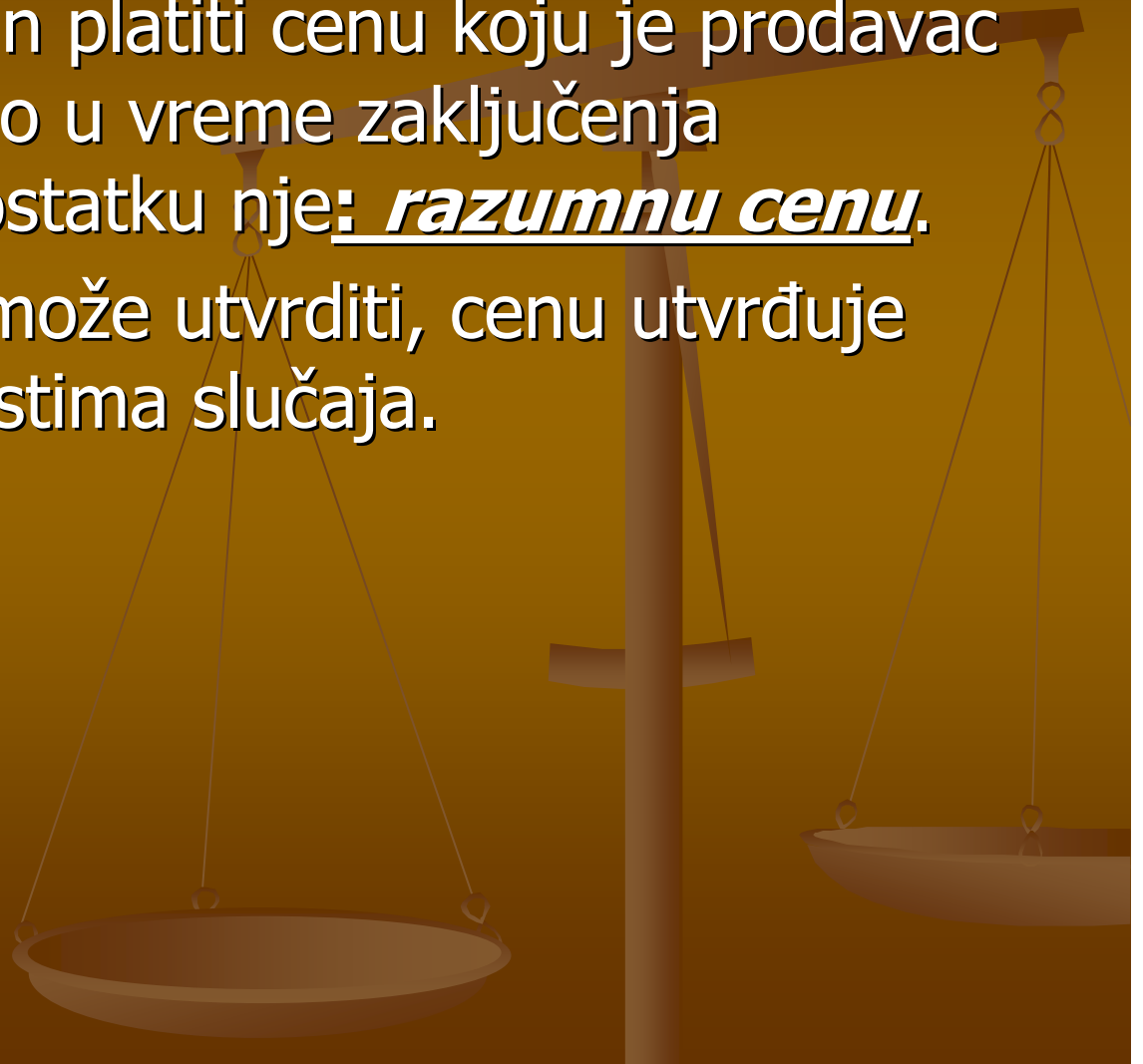

UGOVOR O PRODAJI

- *ugovor kojim se prodavac obavezuje da robu koju prodaje preda kupcu, tako da ovaj stekne pravo raspolaganja, odnosno, pravo svojine, a kupac se obavezuje da prodavcu plati cenu*
- Imenovan, konsensualan, dvostranoobavezan ugovor, po pravilu komutativan ugovor samostalne prirode
- Bitan element ugovora je roba (vrstu treba precizirati, a količinu učiniti odredivom)
- Cena nije bitan element ugovora

- Kupac će biti dužan platiti cenu koju je prodavac redovno naplaćivao u vreme zaključenja ugovora, a u nedostatku nje: *razumnu cenu*.
- Ako se ni ona ne može utvrditi, cenu utvrđuje sud prema okolnostima slučaja.

OBAVEZE KUPCA I PRODAVCA

❖ **Obaveze prodavca:**

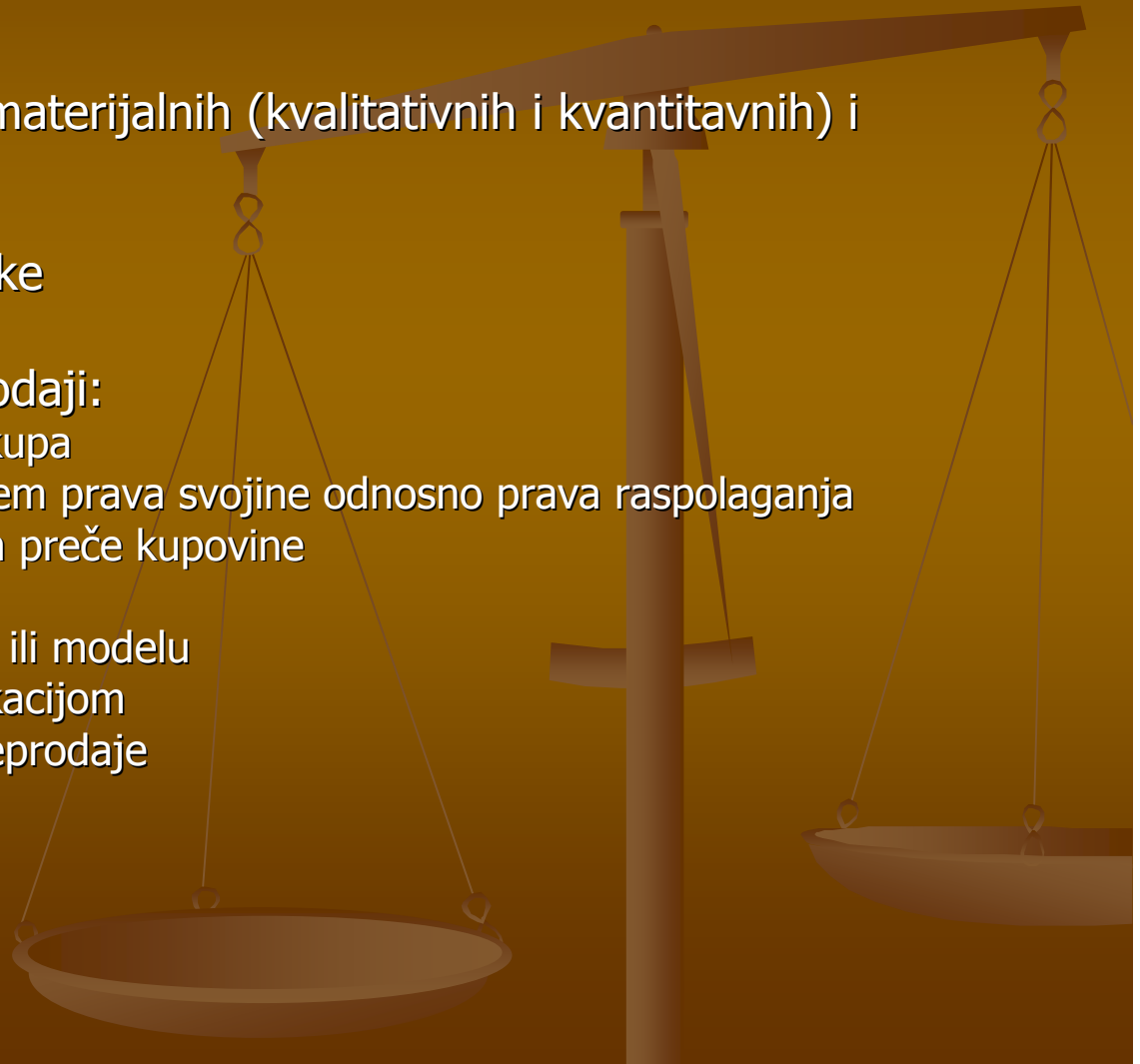
- obaveza isporuke robe
- obaveza isporuke robe bez materijalnih (kvalitativnih i kvantitavnih) i pravnih nedostataka

❖ **Obaveze kupca:**

- obaveza preuzimanja isporuke
- obaveza plaćanje cene

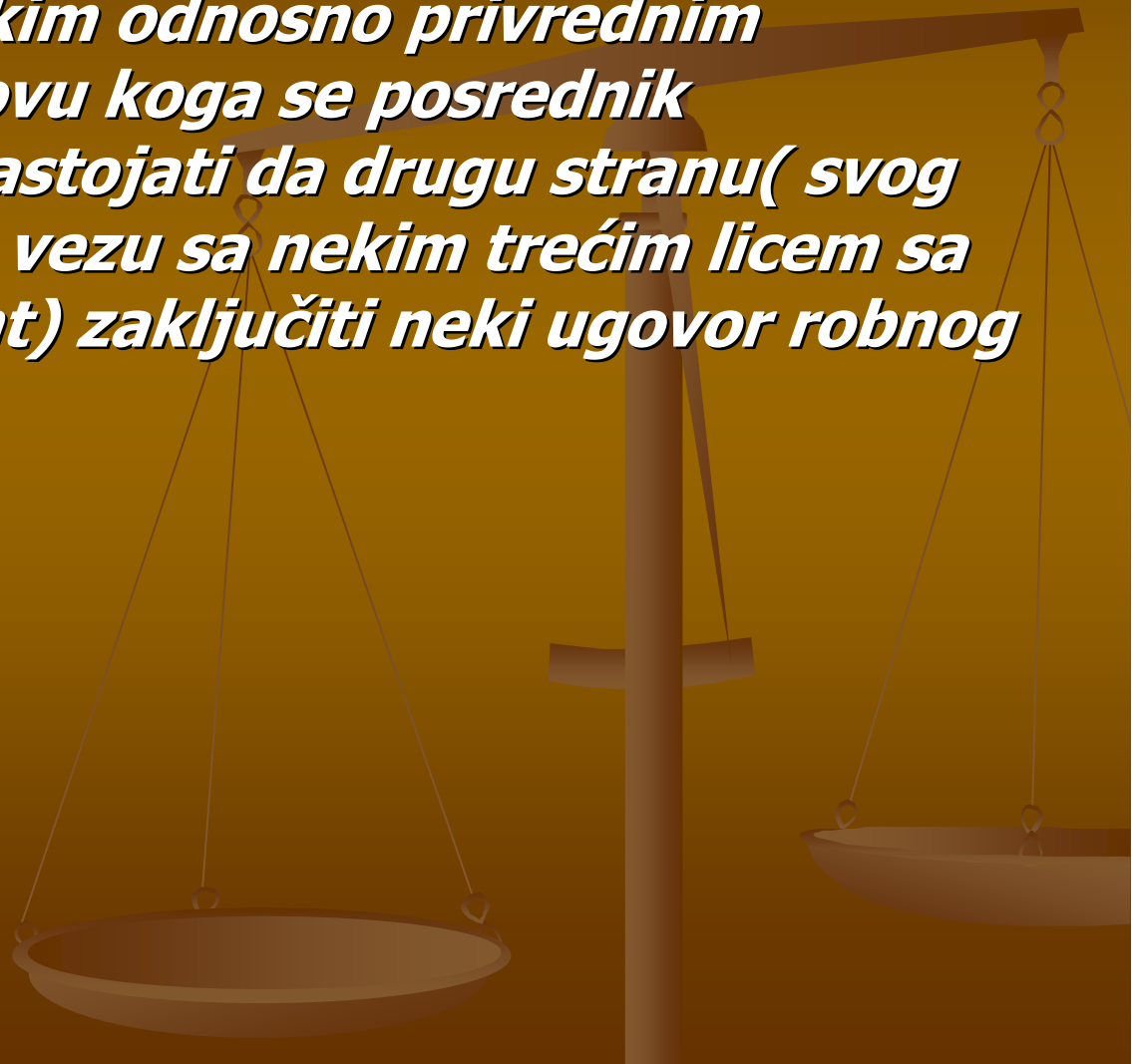
➤ **Posebne vrste ugovora o prodaji:**

- kupoprodaja sa pravom otkupa
- kupoprodaja sa zadržavanjem prava svojine odnosno prava raspolaganja
- ugovor o prodaji sa pravom preče kupovine
- kupovina na probu
- ugovor o prodaji po uzorku ili modelu
- ugovor o prodaji sa specifikacijom
- kupoprodaja sa pravom preprodaje

UGOVOR O TRGOVAČKOM POSREDOVANJU

- *Ugovor o trgovinskim odnosno privrednim uslugama, na osnovu koga se posrednik obavezuje da će nastojati da drugu stranu(svog klijenta) dovede u vezu sa nekim trećim licem sa kojim će on (klijent) zaključiti neki ugovor robnog prometa*

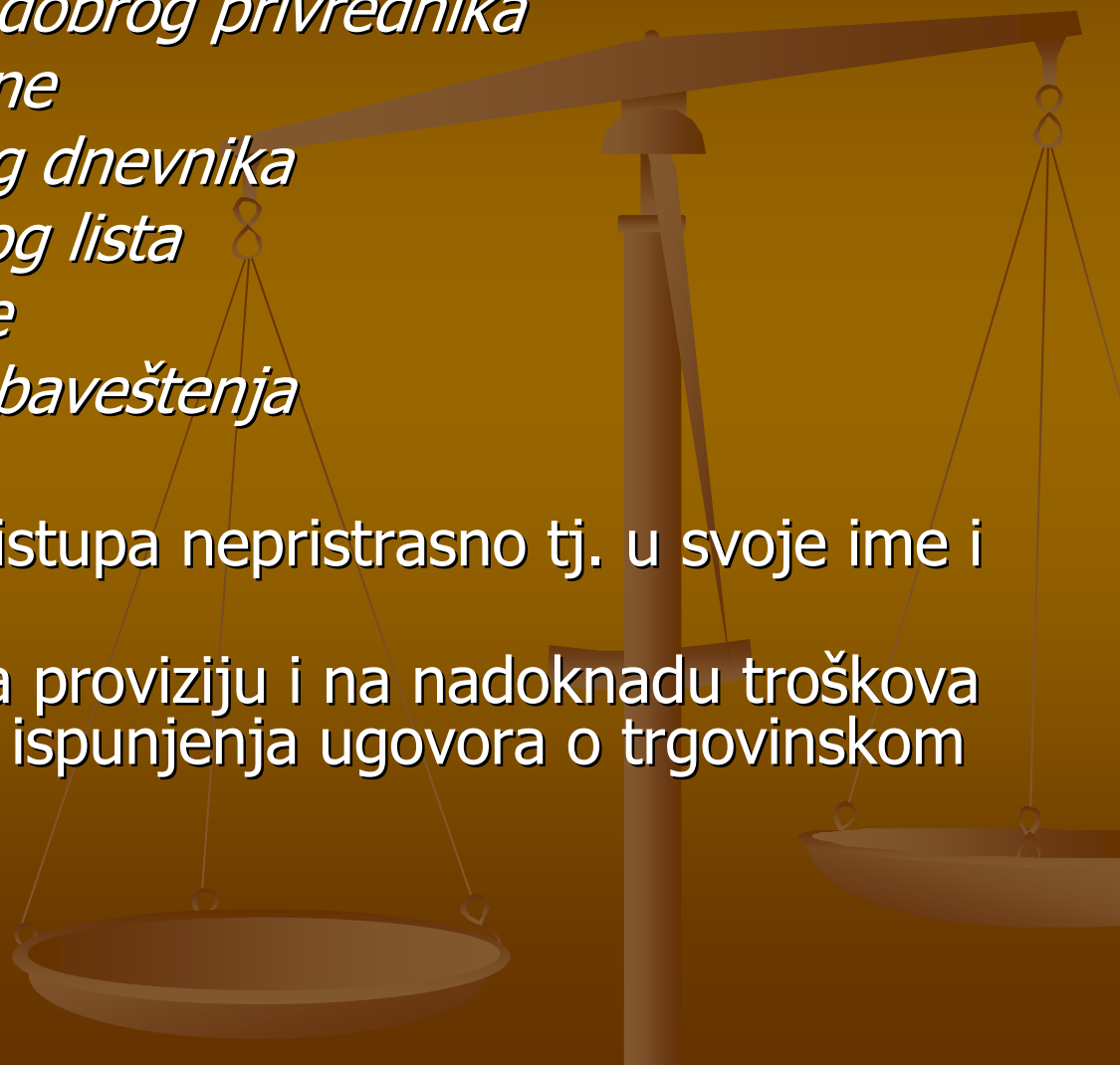

OBAVEZE I PRAVA POSREDNIKA

- *postupanje pažnjom dobrog privrednika*
- *čuvanje poslovne tajne*
- *vođenje posredničkog dnevnika*
- *izdavanje mešetarskog lista*
- *čuvanje uzoraka robe*
- *pružanje potrebnih obaveštenja*

Posrednik je dužan da istupa nepristrasno tj. u svoje ime i za svoj račun.

Posrednik ima pravo na proviziju i na nadoknadu troškova koje je imao prilikom ispunjenja ugovora o trgovinskom posredovanju.

UGOVOR O TRGOVINSKOM ZASTUPANJU (AGENTURI)

- *Ugovor kojim se trgovinski zastupnik obavezuje da u trgovinskim poslovima zastupa drugu ugovornu stranu, vlastodavca (principala, komitenta)*
- Zastupnik se obavezuje da će nastojati da nađe treće lice sa kojim će komitent zaključiti ugovor robnog prometa, kao i da će po dobijenom ovlašćenju on zaključiti sa trećim licem ugovor u ime i za račun komitenta.
- Obavezna je pismena forma

OBAVEZE ZASTUPNIKA

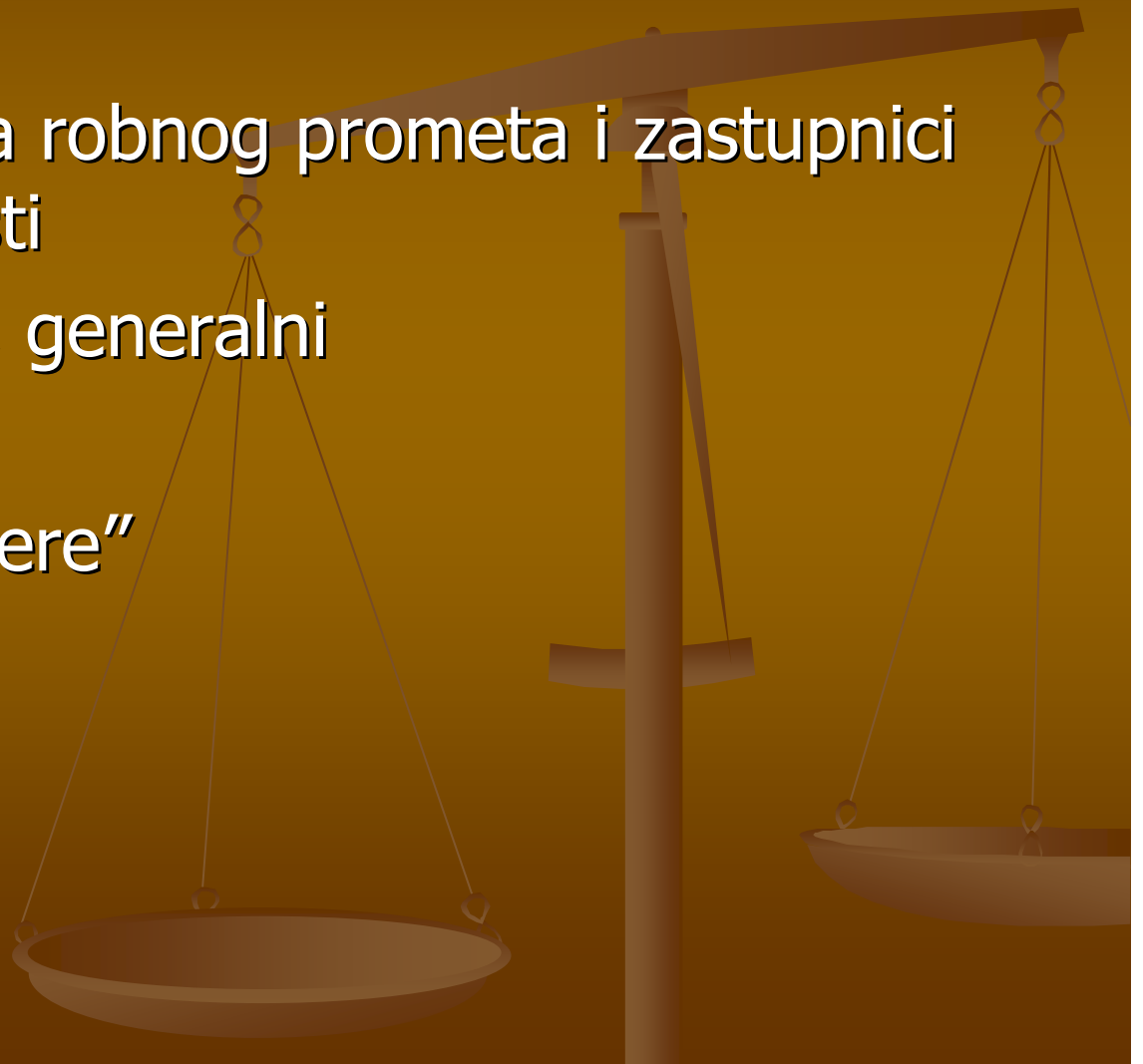

- *da postupa pažnjom dobrog privrednika*
- *da ispuni nalog za trgovinsko zastupanje*
- *da štiti interese komitenta*
- *da čuva poslovnu tajnu*
- *da sastavi zaključnicu o zaključenom poslu*
- *da ne sme da radi za drugoga ko je u konkurentskim odnosima sa komitentom*
- *da položi račun osvom poslovanju*

Zastupnik ima pravo na proviziju, na naknadu troškova sa pravom na predujam, kao i zakonsko pravo zaloge na robi u cilju obezbeđenja svojih ugovornih prava

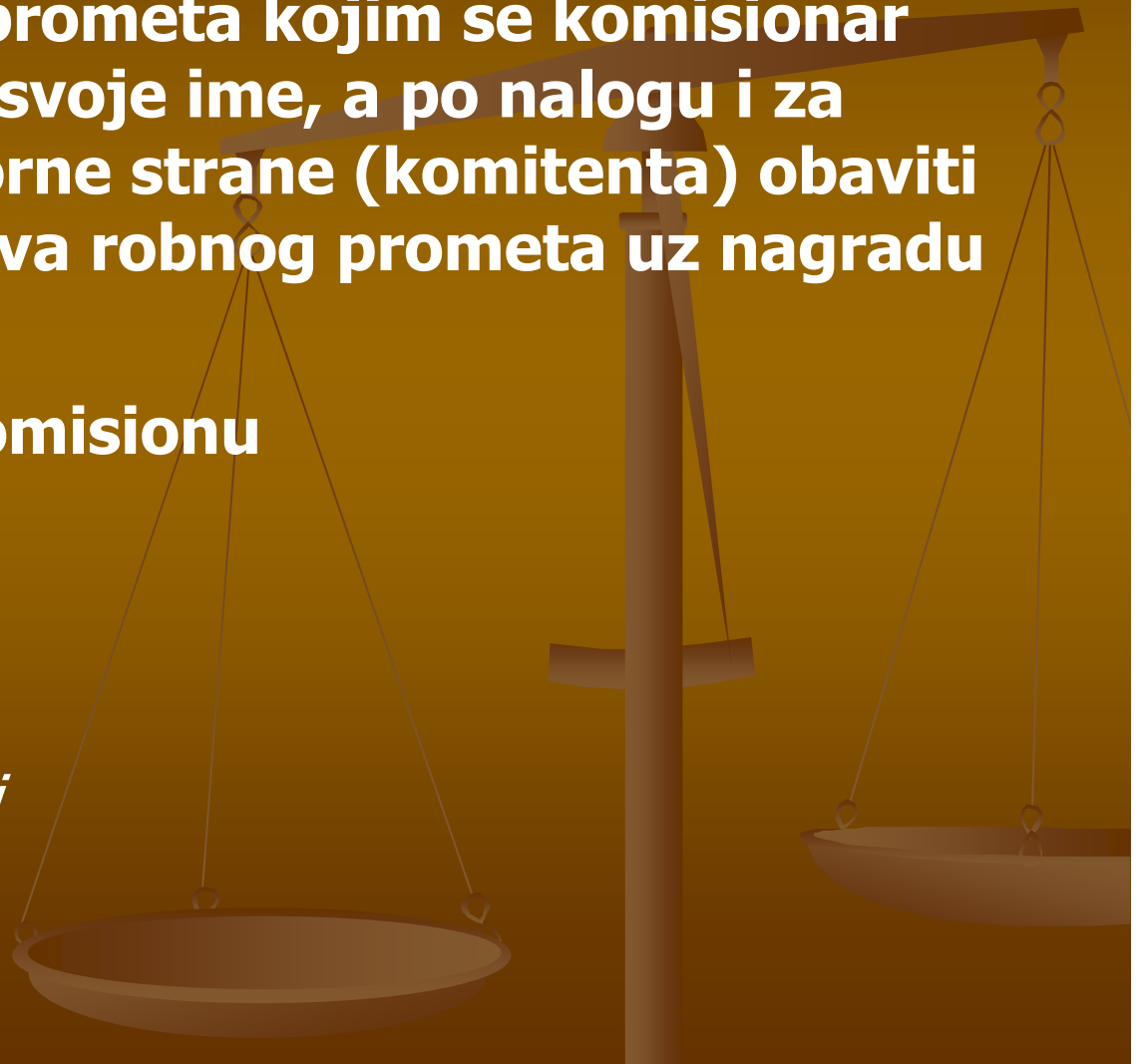
VRSTE UGOVORA O TRGOVINSKOM ZASTUPANJU

- domaći i inostrani
- zastupnici ugovora robnog prometa i zastupnici hartija od vrednosti
- lokalni, regionalni, generalni
- posebni i opšti
- običan i „del credere“

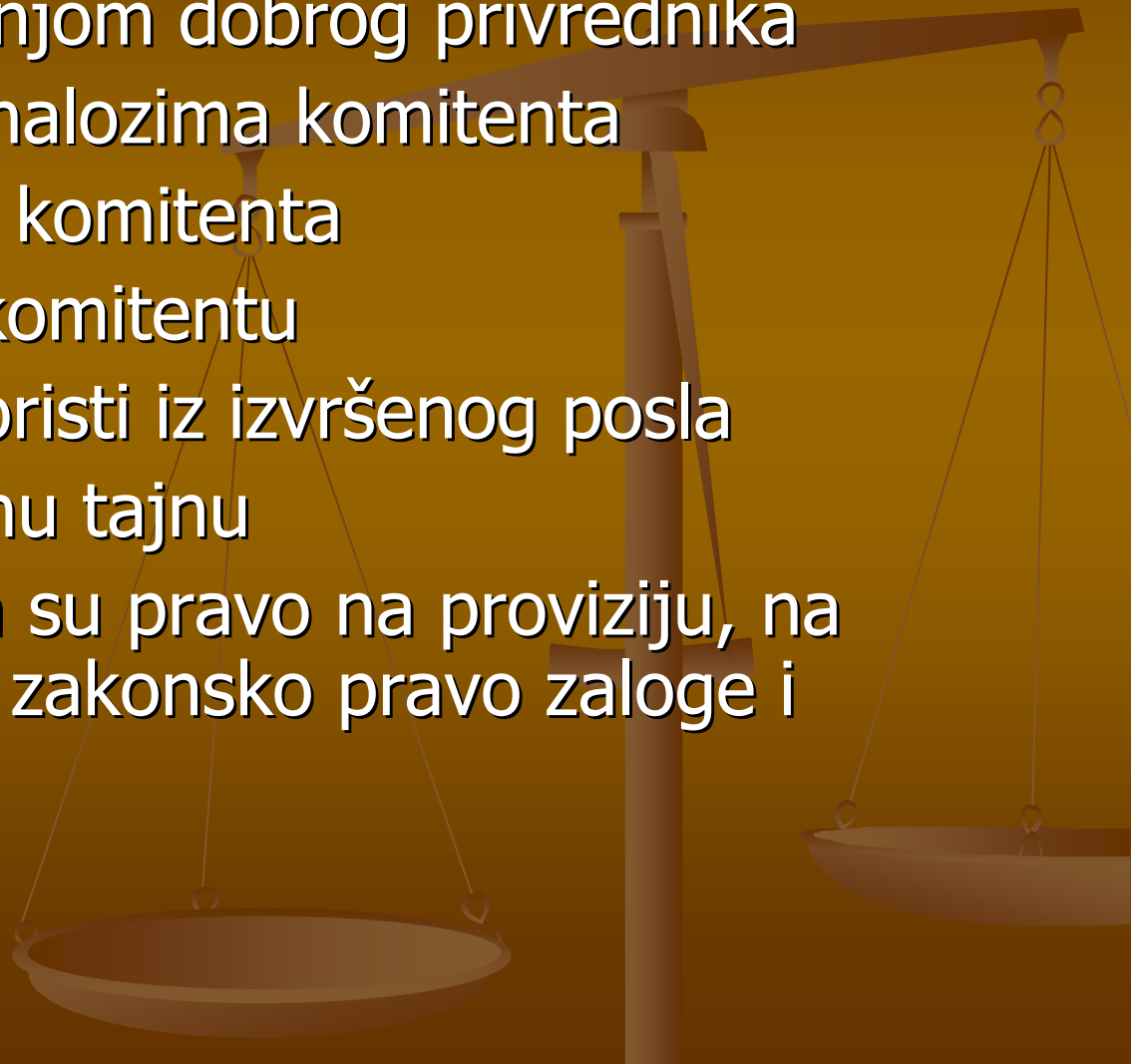
UGOVOR O KOMISIONU

- je ugovor robnog prometa kojim se komisionar obavezuje da će u svoje ime, a po nalogu i za račun druge ugovorne strane (komitenta) obaviti jedan ili više poslova robnog prometa uz nagradu
- **Vrste ugovora o komisionu**
 - ✓ *kupovni prodajni*
 - ✓ *Transportni*
 - ✓ *„star del credere“*
 - ✓ *ugovor o konsignaciji*

OBAVEZE I PRAVA KOMISIONARA

- da postupa pažnjom dobrog privrednika
- da postupa po nalogima komitenta
- da štiti interese komitenta
- da polži račun komitentu
- da preda sve koristi iz izvršenog posla
- da čuva poslovnu tajnu
- Prava komisionara su pravo na proviziju, na naknadu trškova i zakonsko pravo zaloge i pridržaja.

UGOVORI O KONTROLI ROBE

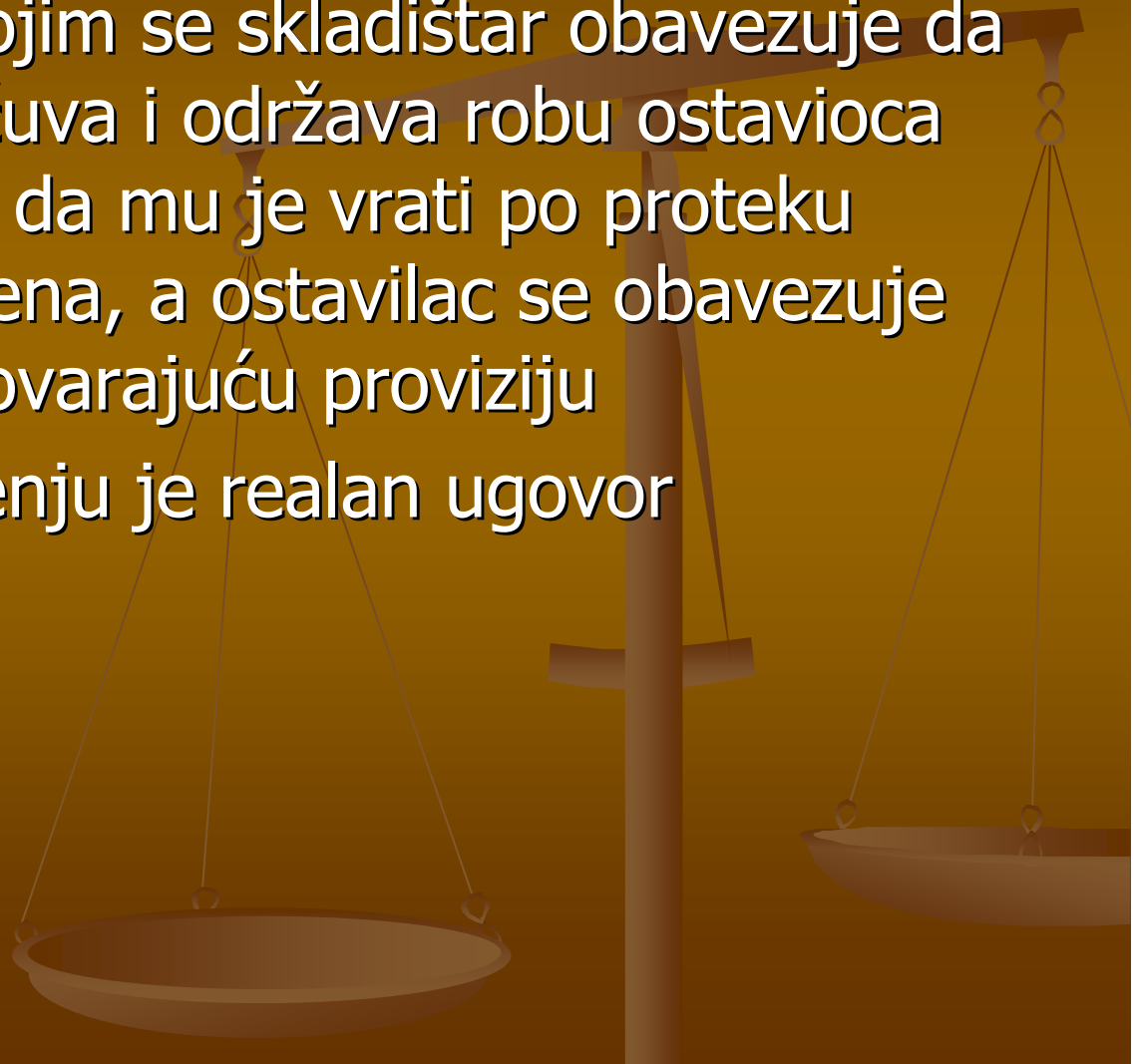
- je takav ugovor kojim se kontrolor obavezuje da će izvršiti stručno i nepristrasno utvrđivanje svojstava robe (usluga), uz izdavanje certifikata o tome, a komitent da će za to platiti proviziju.

Vrste ugovora o kontroli:

- ✓ *kontrola robe sa preuzimanjem (kontrolor je ovlašćen da pored izvršenja pregled arobe, radi i pojedine pravne radnjeu ime i za račun komitenta, na osnovu čega stiče pravo i na posebnu proviziju)*
- ✓ *kontrola robe a garancijom (kontrolor garantuje komitentu da kontrolisana roba neće menjati utvrđena svojstva u ugovorenom garantnom roku, na osnovu čega stiče pravo na posebnu proviziju)*

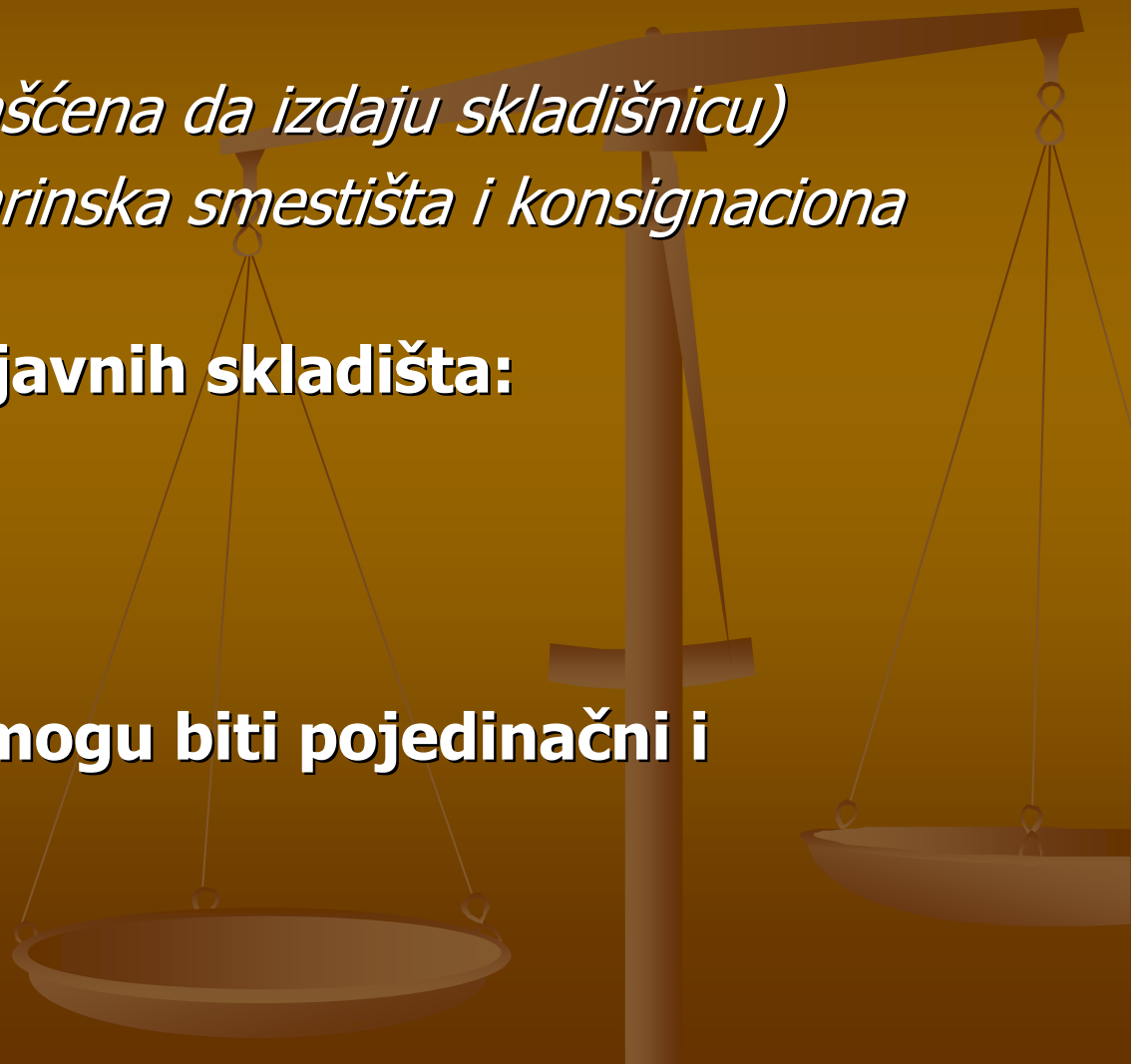
UGOVOR O SKLADIŠTENJU

- je takav ugovor kojim se skladištar obavezuje da određeno vreme čuva i održava robu ostavioca (KOMITENTA), a i da mu je vrati po proteku ugovorenog vremena, a ostavilac se obavezuje da za to plati odgovarajuću proviziju
- Ugovor o skladištenju je realan ugovor

VRSTE SKLADIŠTA I SISTEMI OSNIVANJA

- **Vrste skladišta:**
 - ✓ *privatna i javna (ovlašćena da izdaju skladišnicu)*
 - ✓ *carinska skladišta, carinska smestišta i konsignaciona skladišta*
- **Sistemi osnivanja javnih skladišta:**
 - liberalni
 - normativni
 - koncesija
- **Skladišni ugovori mogu biti pojedinačni i generični.**

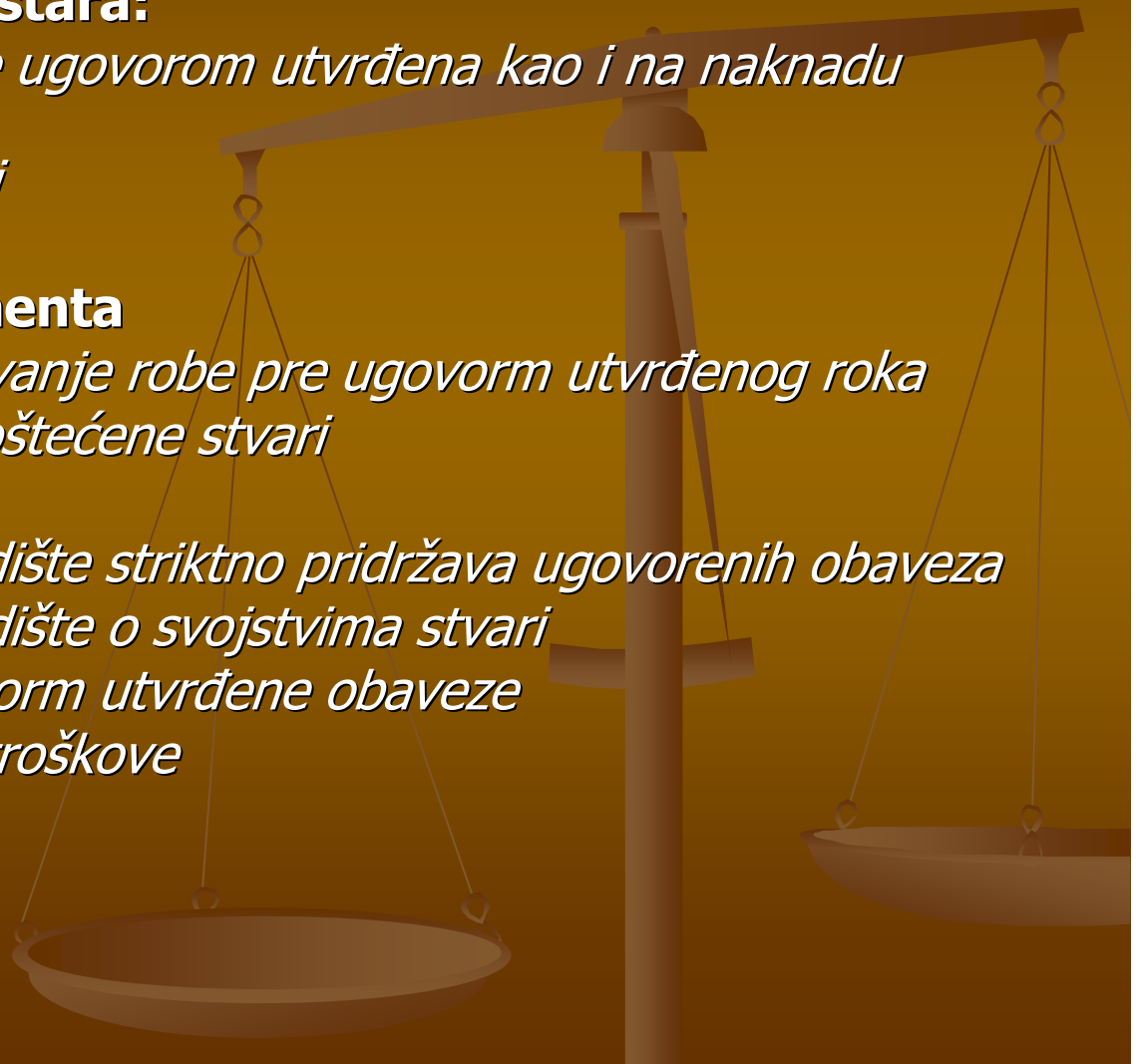
PRAVA I OBAVEZE SKLADIŠTARA I DEPONENTA

■ Prava i obaveze skladištara:

- ✓ *pravo na proviziju koja je ugovorom utvrđena kao i na naknadu troškova*
- ✓ *pravo na zalogu i pridržaj*

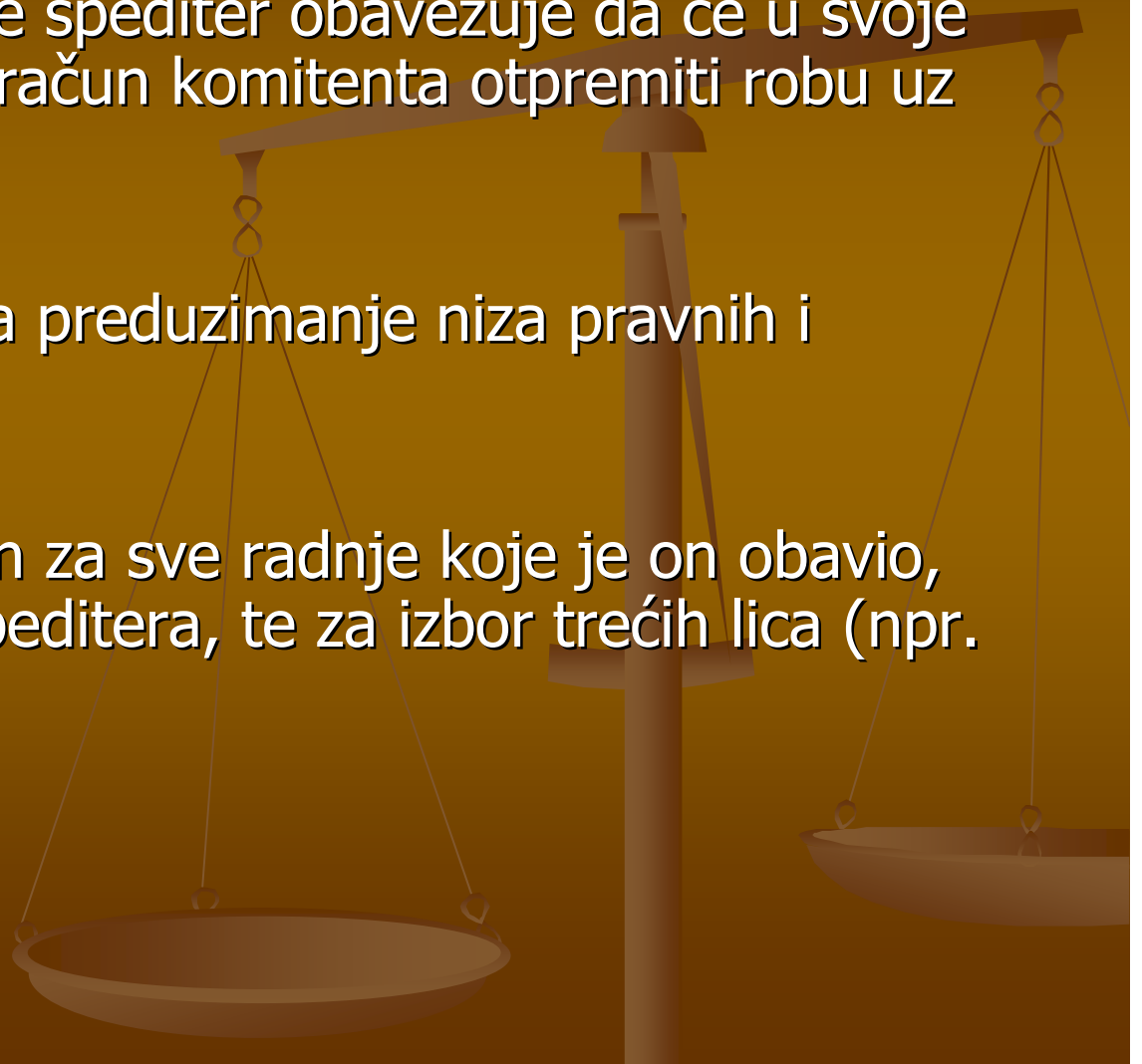
■ Prava i obaveze deponenta

- ✓ *da od skladišta traži izdavanje robe pre ugovornom utvrđenog roka*
- ✓ *naknadu za izgubljene i oštećene stvari*
- ✓ *raskid ugovora*
- ✓ *pravo da traži da se skladište striktno pridržava ugovorenih obaveza*
- ✓ *dužnost da obavesti skladište o svojstvima stvari*
- ✓ *pravovremeno plati ugovornom utvrđene obaveze*
- ✓ *nadoknadi skladištu sve troškove*

UGOVOR O ŠPEDICIJI

- takav ugovor kojim se špediter obavezuje da će u svoje ime a po nalogu i za račun komitenta otpremiti robu uz nagradu
- Otpremanje obuhvata preduzimanje niza pravnih i faktičkih radnji
- Špediter je odgovoran za sve radnje koje je on obavio, kao i za radnje podšpeditera, te za izbor trećih lica (npr. prevozioca)

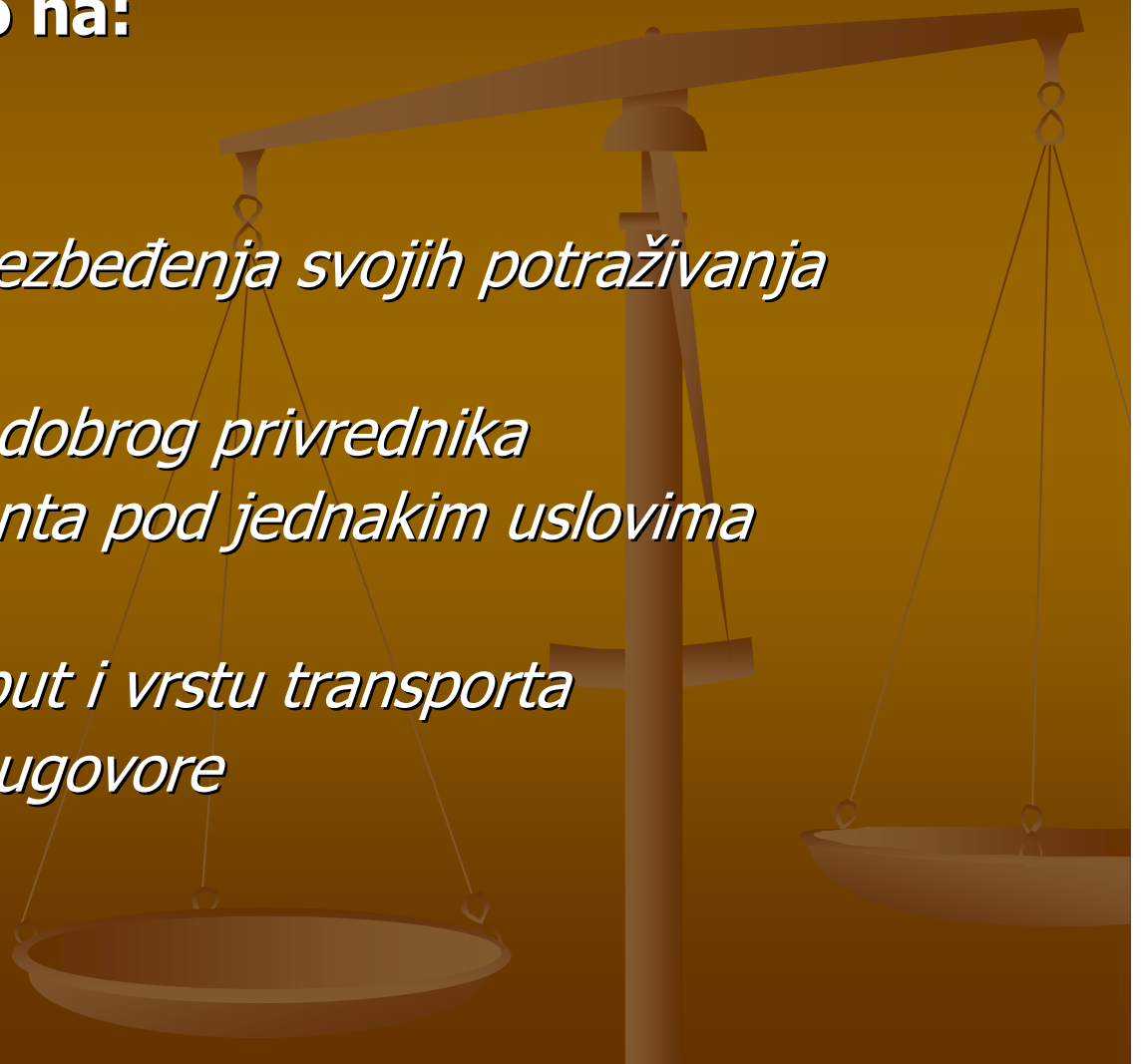
PRAVA I OBAVEZE ŠPEDITERA

■ Špediter ima pravo na:

- ✓ *Proviziju*
- ✓ *naknadu troškova*
- ✓ *zakonska sredstva obezbeđenja svojih potraživanja*

■ Obaveze špeditera

- ✓ *postupanje pažnjom dobrog privrednika*
- ✓ *da primi robu komitenta pod jednakim uslovima*
- ✓ *da čuva robu*
- ✓ *da izabere prevozni put i vrstu transporta*
- ✓ *da zaključi potrebne ugovore*
- ✓ *da položi račun*

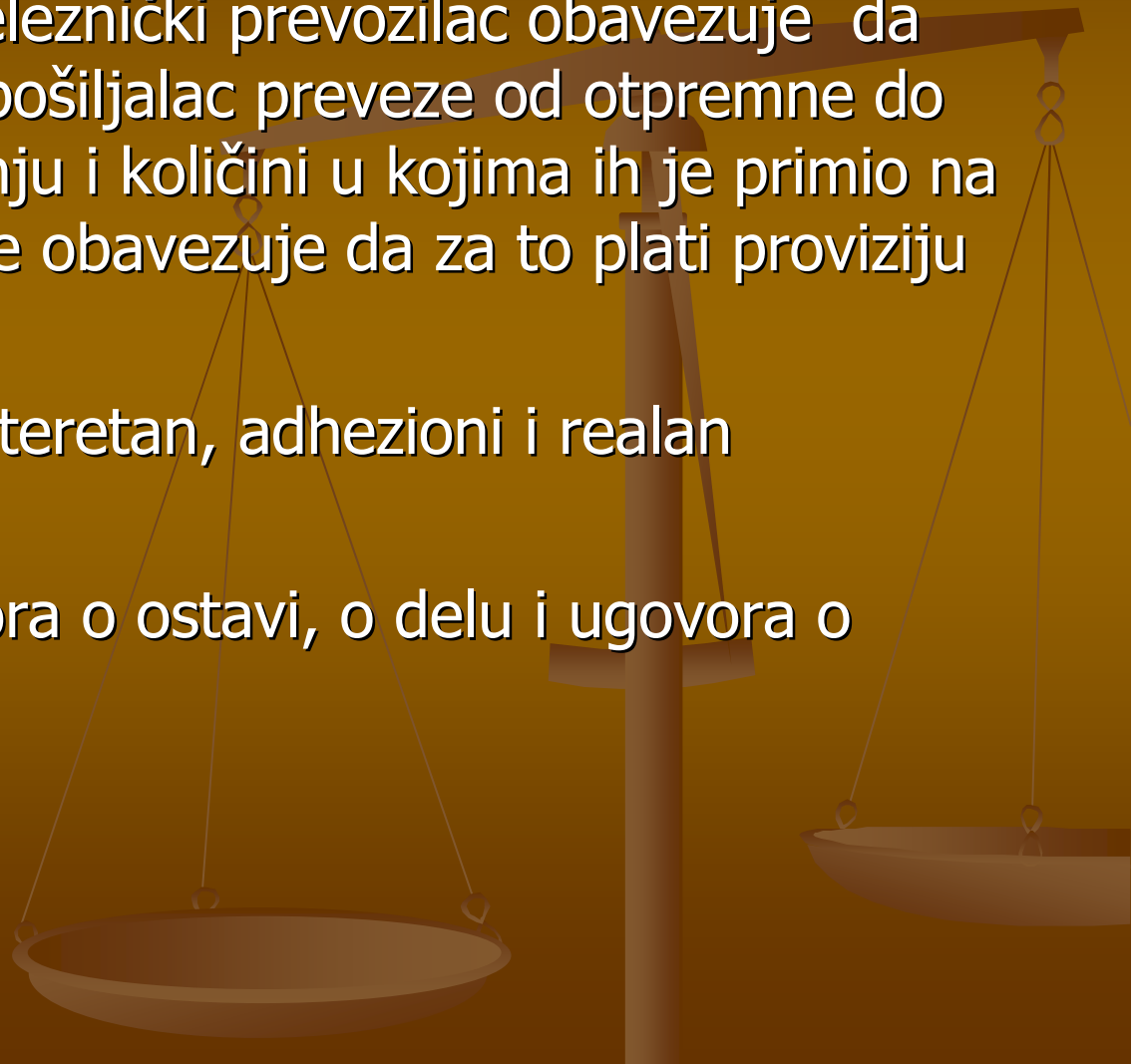
VRSTE UGOVORA O ŠPEDICIJI

- fiksna špedicija
- zbirna špedicija
- samostalno istupanje špeditera
- podšpedicija i međušpedicija

UGOVOR O PREVOZU ROBE ŽELEZNICOM

- je ugovor kojim se železnički prevoznik obavezuje da robu koju je predao pošiljalac preveze od otpremne do uputne stanice u stanju i količini u kojima ih je primio na prevoz, a pošiljalac se obavezuje da za to plati proviziju
- Ugovor je dvostrano-teretan, adhezioni i realan
- Ima elemente ugovora o ostavi, o delu i ugovora o nalogu

TOVARNI LIST I PRENOSIVI TOVARNI LIST

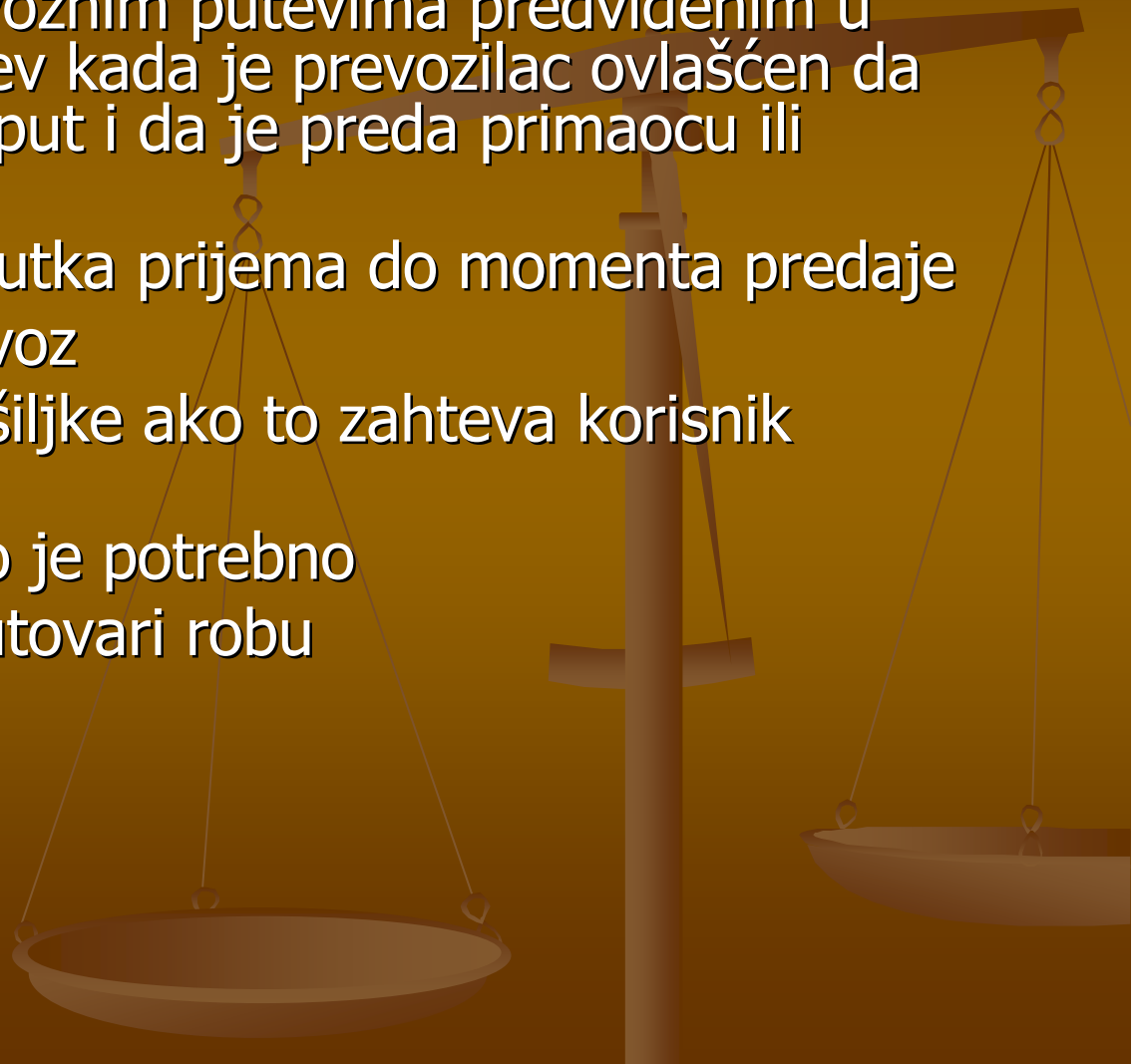
- Žigosani tovarni list je dokaz o prijemu robe na prevoz i zaključenom ugovoru o prevozu robe železnicom
- Tovarni list se sastavlja u većem borju primeraka Original prati robu u toku prevoza i predaje se primaocu prilikom izdavanja robe u uputnoj stanici. Duplikat tovarnog lista se predaje pošiljaocu
- Prenosivi tovarni list ima svojstvo hartije od vrednosti (može da glasi po naredbi i na donosioca). Klausula prenosivosti se stavlja na duplikat tovarnog lista i tovarnu kartu koja prati robu u prevozu

ODGOVORNOST ŽELEZNIČKOG PREVOZIOCA

- Železnički prevoznik je po principu objektivne odgovornosti odgovoran za:
 - ✓ potpun ili deimičan gubitak robe u toku prevoza
 - ✓ oštećenje robe od trenutka prijema na prevoz do trenutka izdavanja robe primaocu
 - ✓ prekoračenje roka isporuke
- Može se osloboditi odgovornosti ako dokaže da je šteta nastupila usled :
 - ✓ radnji ili propusta korisnika prevoza
 - ✓ više sile
- Gornja granica nadoknade štete koju je železnički prevoznik dužan platiti je zakonski limitirana

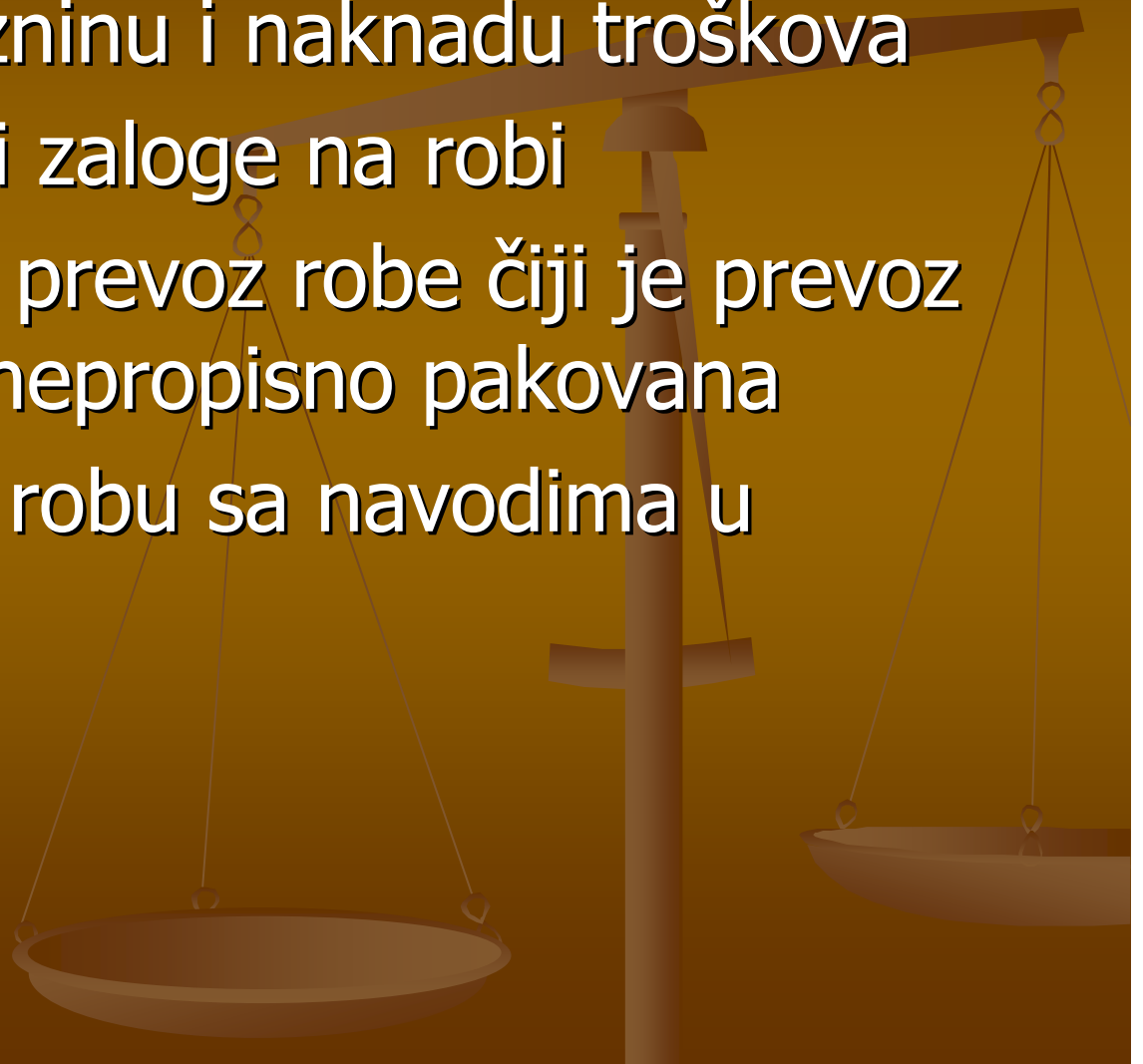
OBAVEZE ŽELEZNIČKOG PREVOZIOCA

- da robu preveze prevoznim putevima predviđenim u protokolu tarifa, izuzev kada je prevozilac ovlašćen da sam odredi prevozni put i da je preda primaocu ili ovlašćenom licu
- da robu čuva od trenutka prijema do momenta predaje
- da primi robu na prevoz
- da izbroji i izvaga pošiljke ako to zahteva korisnik prevoza
- da pretovari robu ako je potrebno
- da dostavi vagone i utovari robu

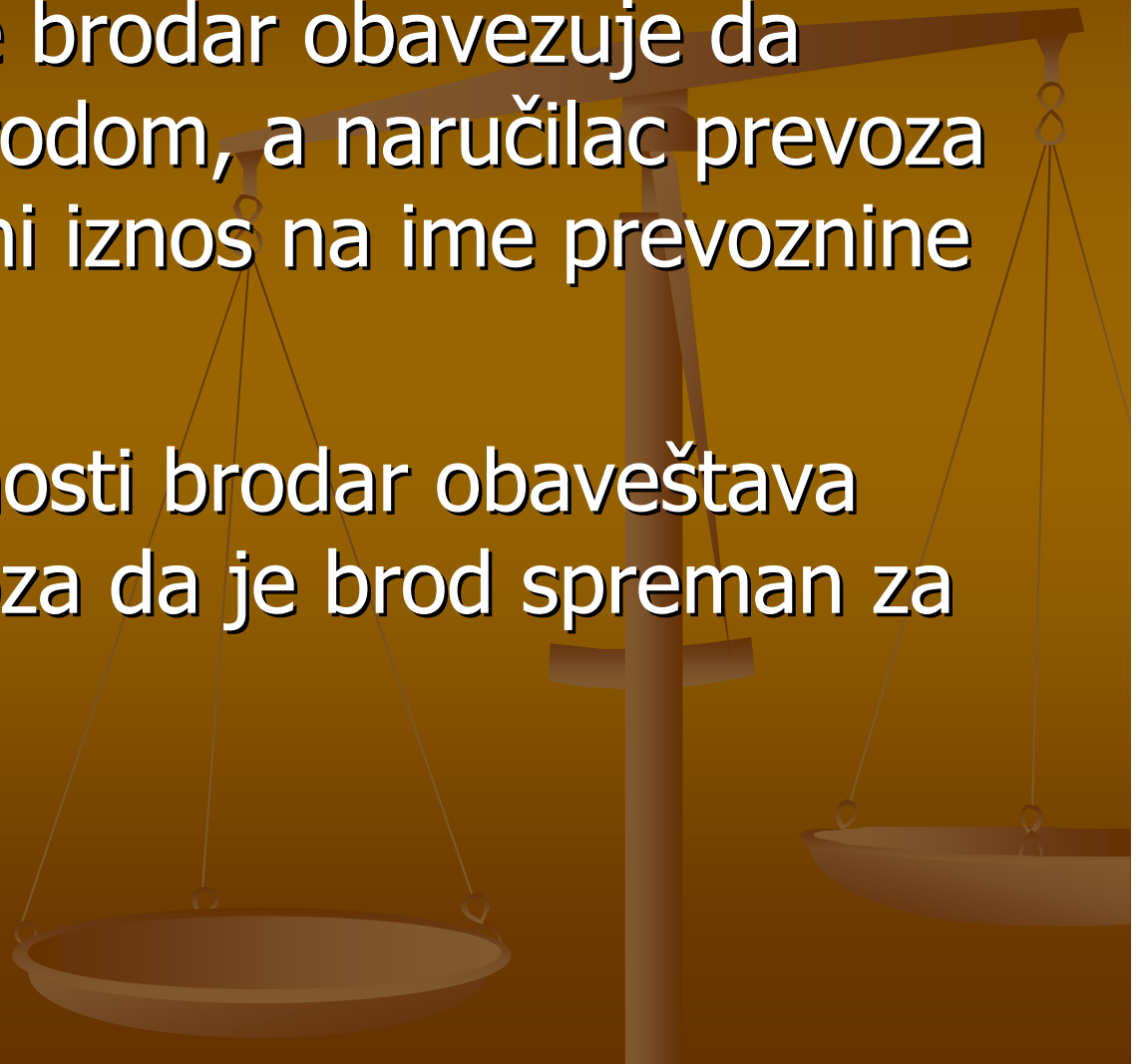
PRAVA PREVOZIOCA

- pravo na prevozninu i naknadu troškova
- pravo retencije i zaloge na robi
- pravo da odbije prevoz robe čiji je prevoz zabranjen ili je nepropisno pakovana
- pravo da sravni robu sa navodima u tovarnom listu

UGOVOR O PREVOZU ROBE MORSKIM PUTEM

- ugovor kojim se brodar obavezuje da preveze robu brodom, a naručilac prevoza da plati određeni iznos na ime prevoznine
- Pismom spremnosti brodar obaveštava naručioca prevoza da je brod spreman za ukrcavanje

VRSTE UGOVORA O PREVOZU ROBE MOREM

- Brodarski ugovor

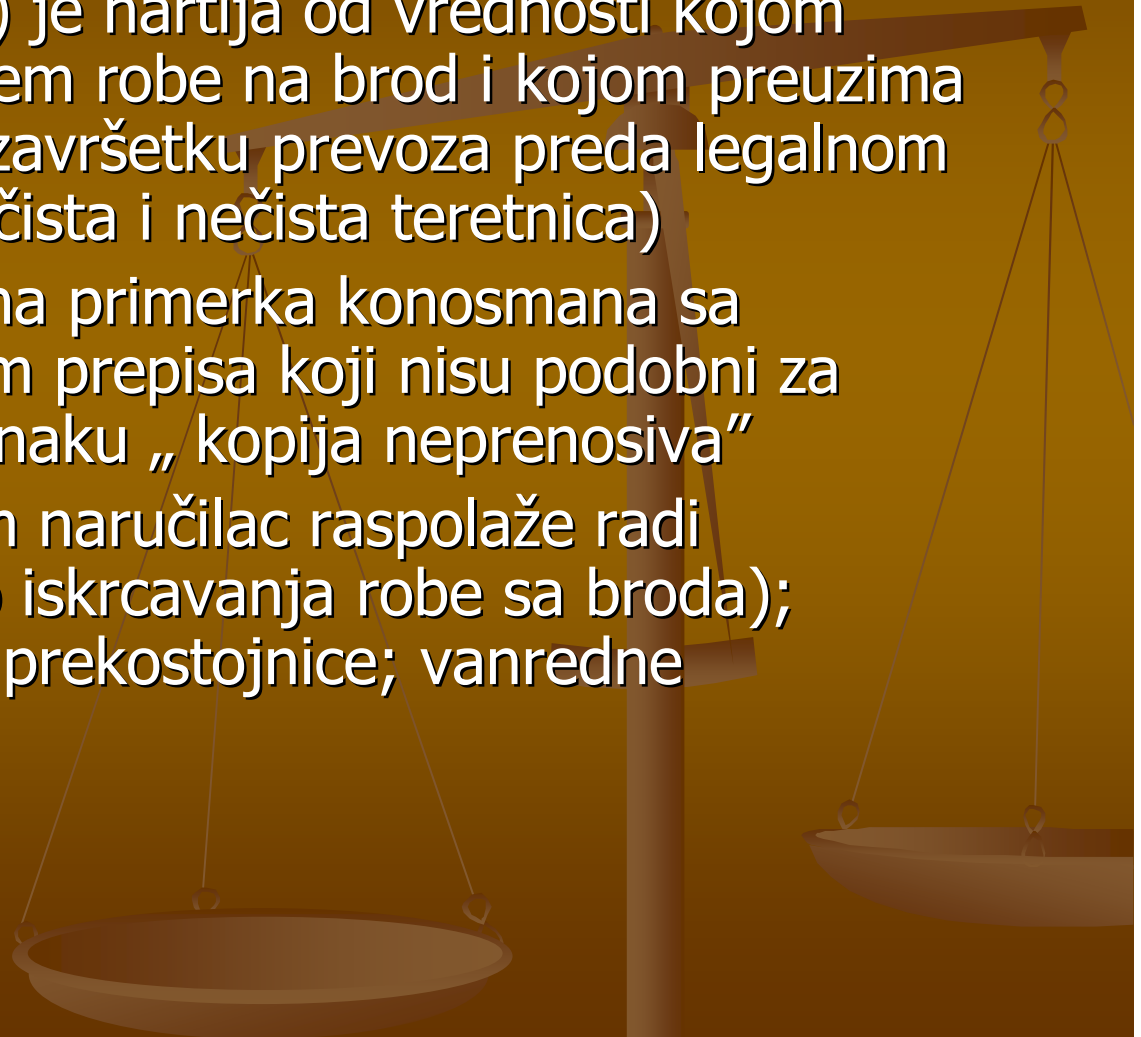
brodar se obavezuje naručiocu prevoza da mu stavi na raspolaganje ceo brod, deo broda ili brodski prostor na određeno vreme- vremenski čarter, ili na određeno putovanje- čarter na putovanje)

- pomorsko-vozaarski ugovor

brodar se obavezuje naručiocu prevoza da će prevesti brodom određenu robu od luke ukrcaja do luke iskrcaja za odgovarajuću prevozninu

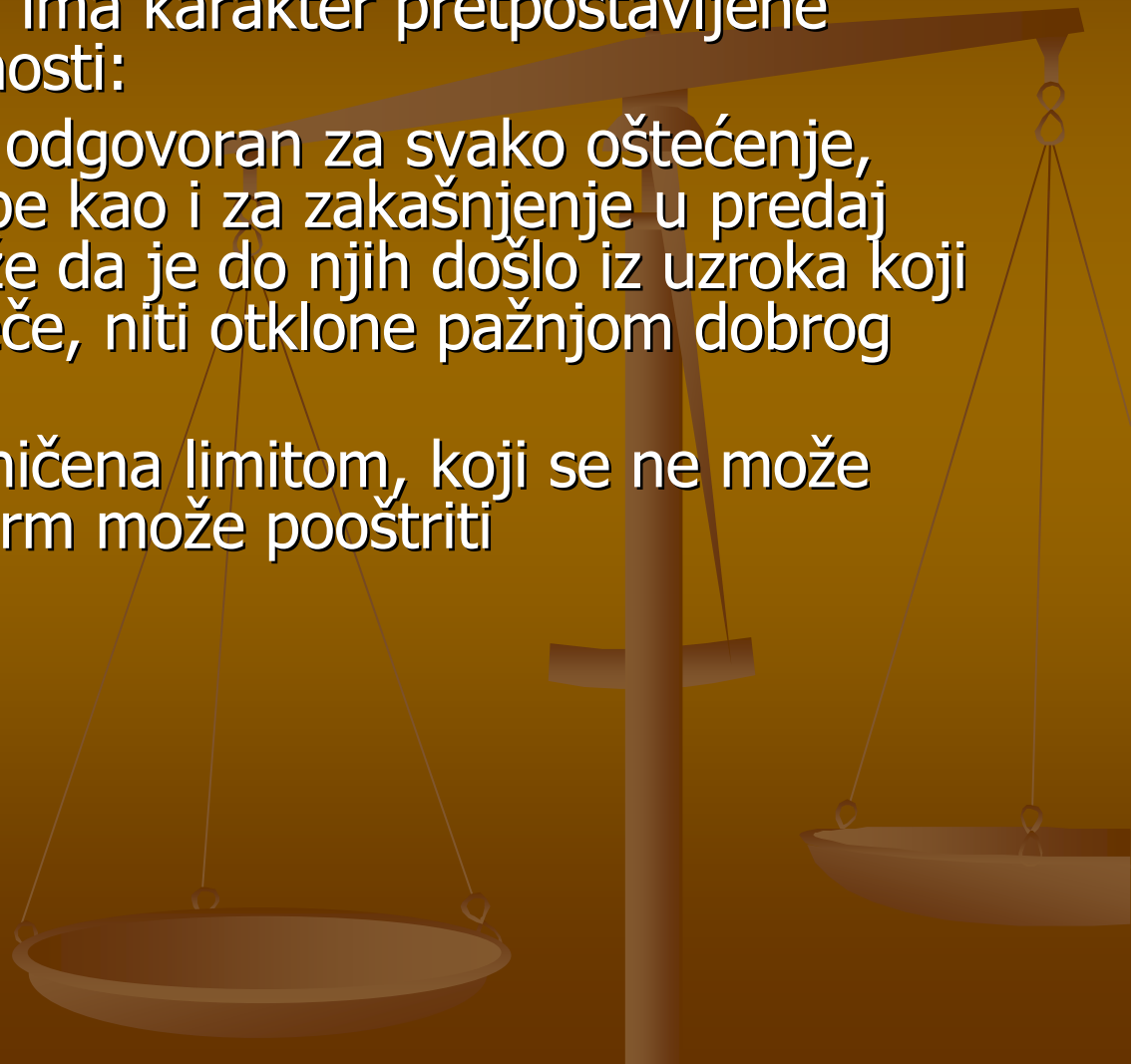
KONOSMAN I STOJNICE

- Konosman (teretnica) je hartija od vrednosti kojom brodar potvrđuje prijem robe na brod i kojom preuzima obavezu da robu po završetku prevoza preda legalnom imaocu konosmana (čista i nečista teretnica)
- Jedan ili dva originalna primerka konosmana sa odgovarajućim brojem prepisa koji nisu podobni za prenos, jer sadrže oznaku „kopija neprenosiva“
- Stojnice (vreme kojim naručilac raspolaže radi ukrcavanja odnosno iskrcavanja robe sa broda); reverzibilne stojnice; prekostojnice; vanredne prekostojnice

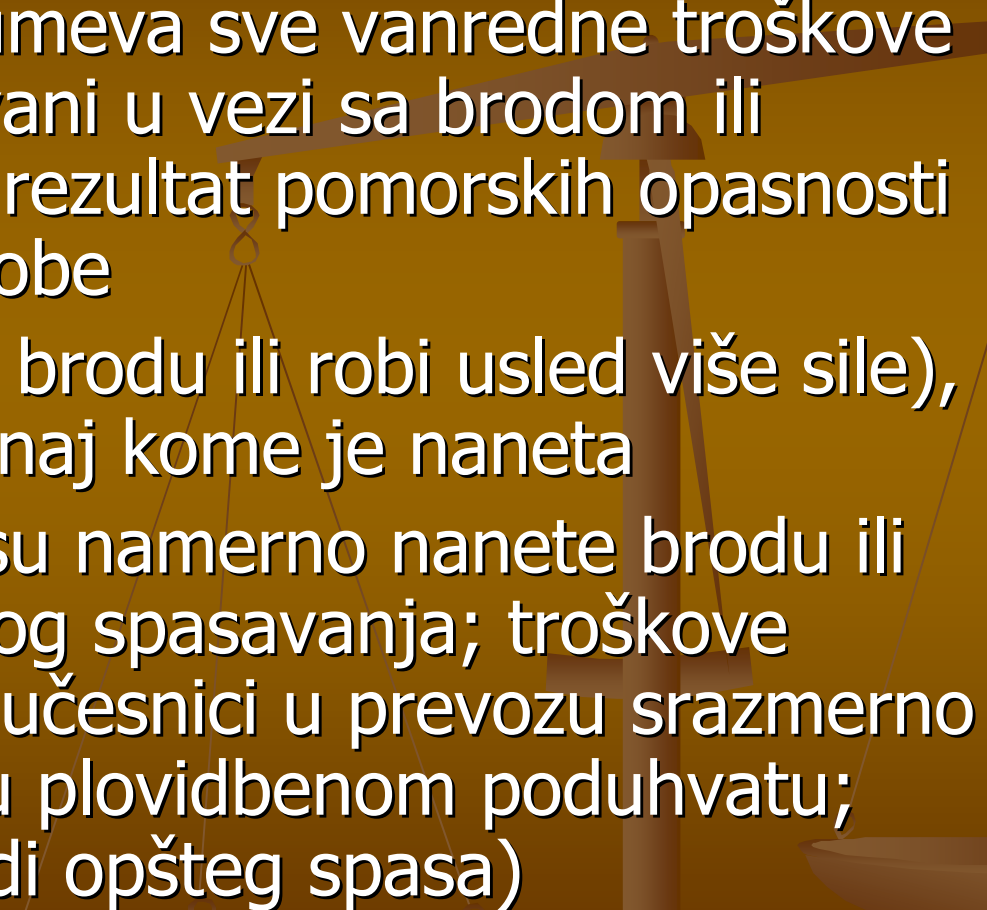

ODGOVORNOST BRODARA

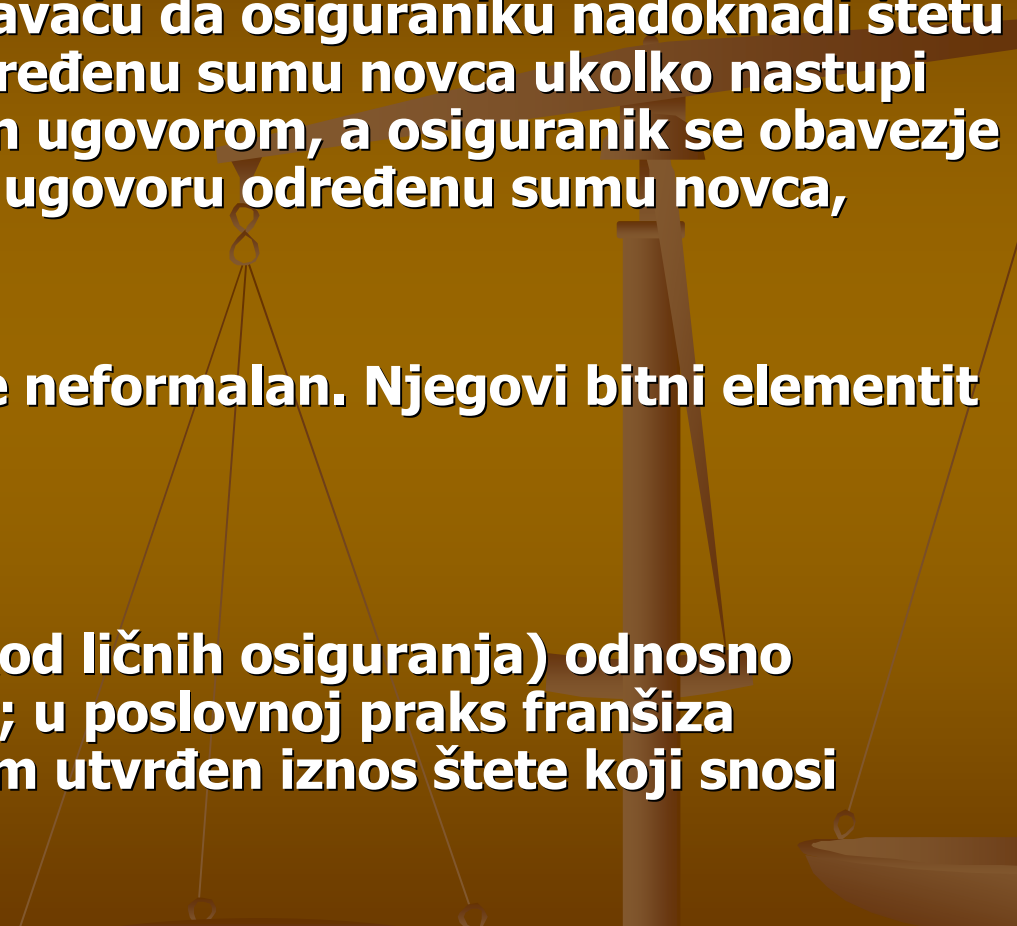
- Odgovornost brodara ima karakter pretpostavljene subjektivne odgovornosti:
- ✓ to znači da je brodar odgovoran za svako oštećenje, manjak ili gubitak robe kao i za zakašnjenje u predaj robe, osim kao dokaže da je do njih došlo iz uzroka koji nisu mogli da se spreče, niti otklone pažnjom dobrog brodara.
- ✓ Odgovornost je ograničena limitom, koji se ne može smanjiti, ali se ugovornom može pooštriti

POJAM HAVARIJE

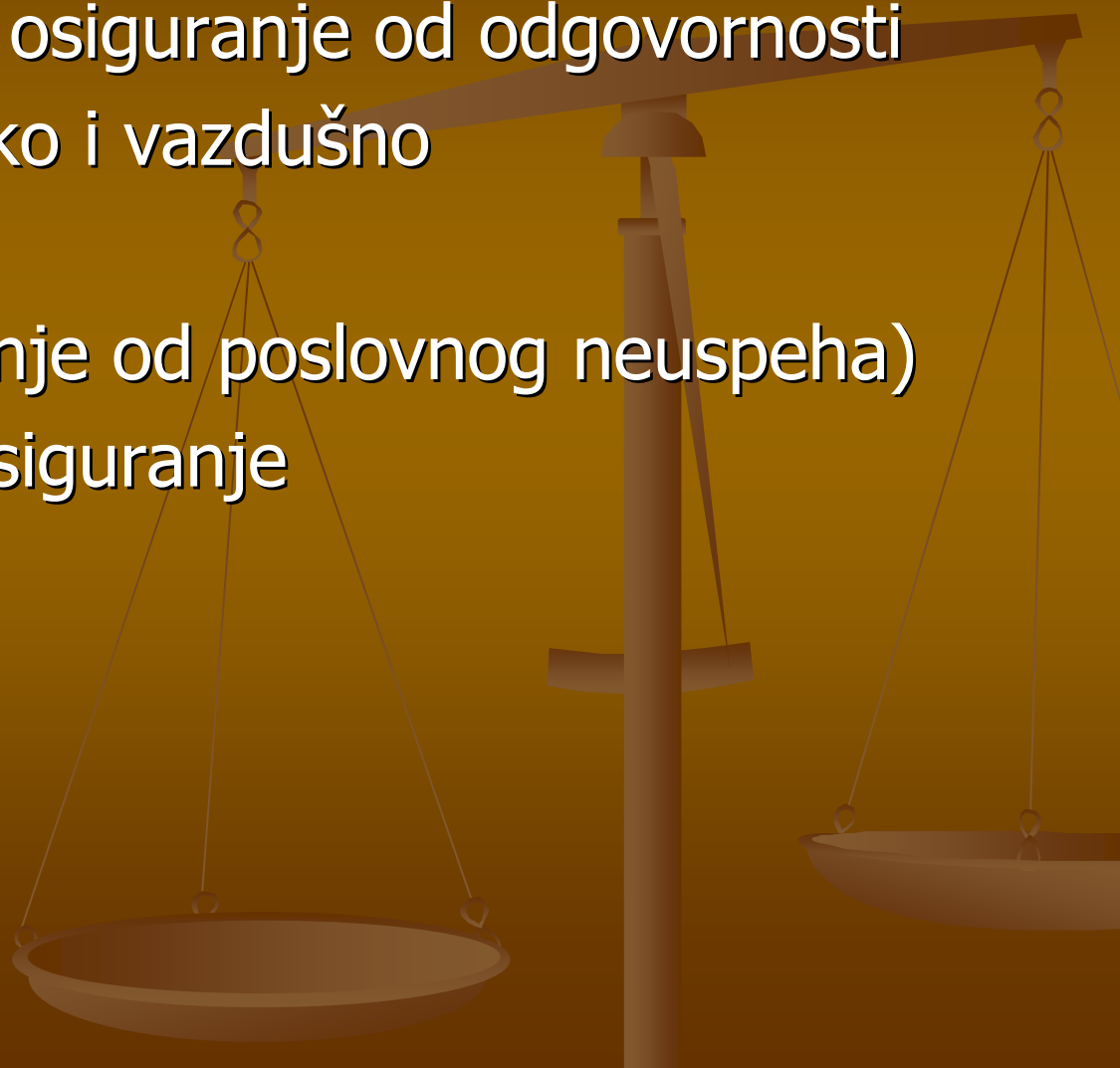
- Havarija - podrazumeva sve vanredne troškove koji su prouzrokovani u vezi sa brodom ili teretom, a koji su rezultat pomorskih opasnosti prilikom prevoza robe
 - ✓ posebna (šteta na brodu ili robi usled više sile), kada štetu snosi onaj kome je naneta
 - ✓ opšta (štete koje su namerno nanete brodu ili teretu radi njegovog spasavanja; troškove zajedno snose svi učesnici u prevozu srazmerno njihovom učešću u plovidbenom poduhvatu; šteta je naneta radi opšteg spasa)
-

UGOVOR O OSIGURANJU

- **stvora obavezu osiguravaču da osiguraniku nadoknadi štetu ili isplati u ugovoru određenu sumu novca ukoliko nastupi slučaj koji je predviđen ugovorom, a osiguranik se obavezje da osiguravaču plati u ugovoru određenu sumu novca, premiju osiguranja**
 - **Ugovor o osiguranju je neformalan. Njegovi bitni elementit su:**
 - **predmet**
 - **rizik**
 - **suma osiguranja(kod ličnih osiguranja) odnosno osigurana vrednost; u poslovnoj praks franšiza predstvlja ugovorom utvrđen iznos štete koji snosi osiguranik**
 - **premija osiguranja**
-

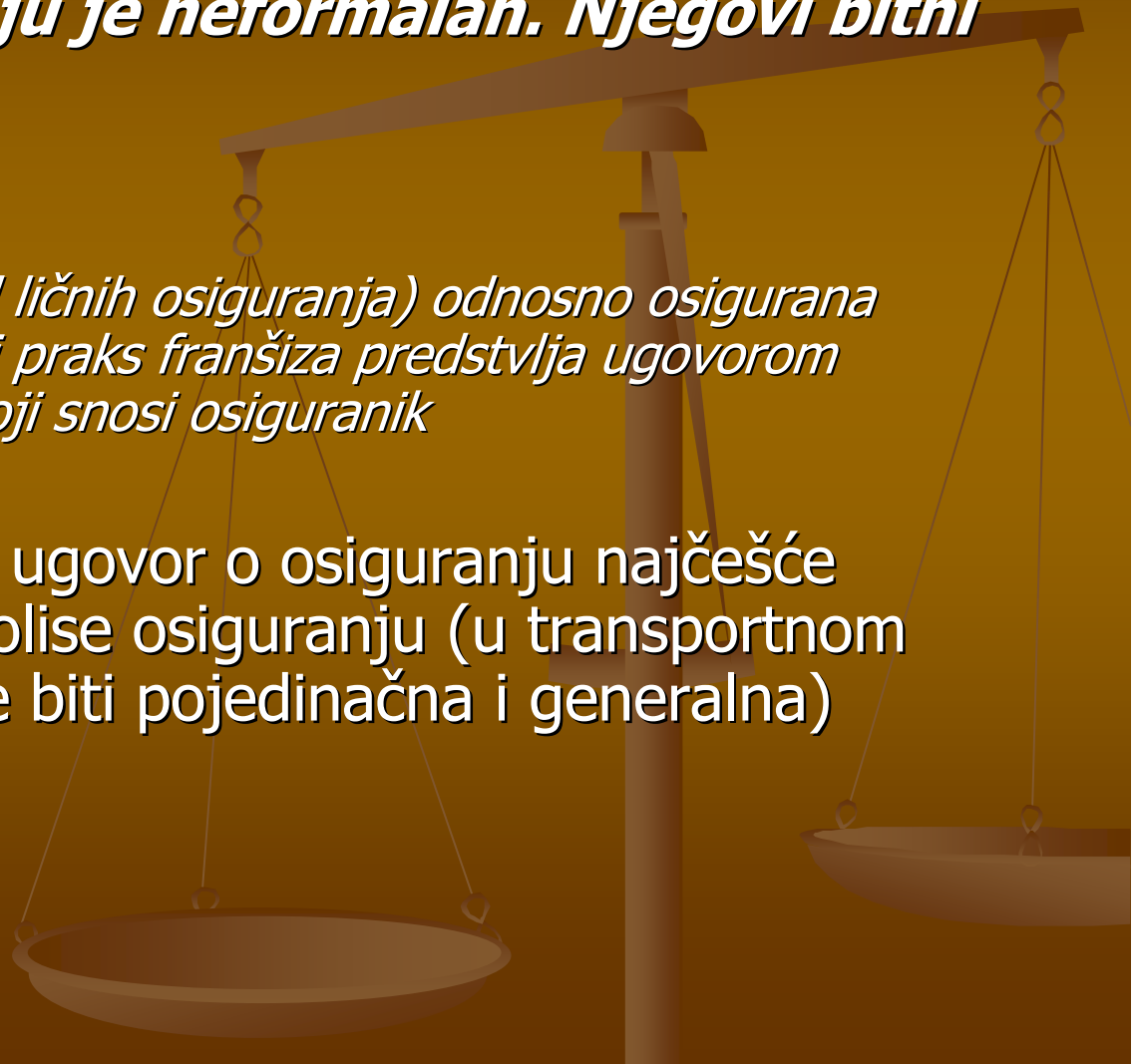
VRSTE OSIGURANJA

- Lično, imovinsko i osiguranje od odgovornosti
- Kopнено, pomorsko i vazdušno
- kasko i kargo
- šomožno (osiguranje od poslovnog neuspeha)
- reosiguranje i saosiguranje

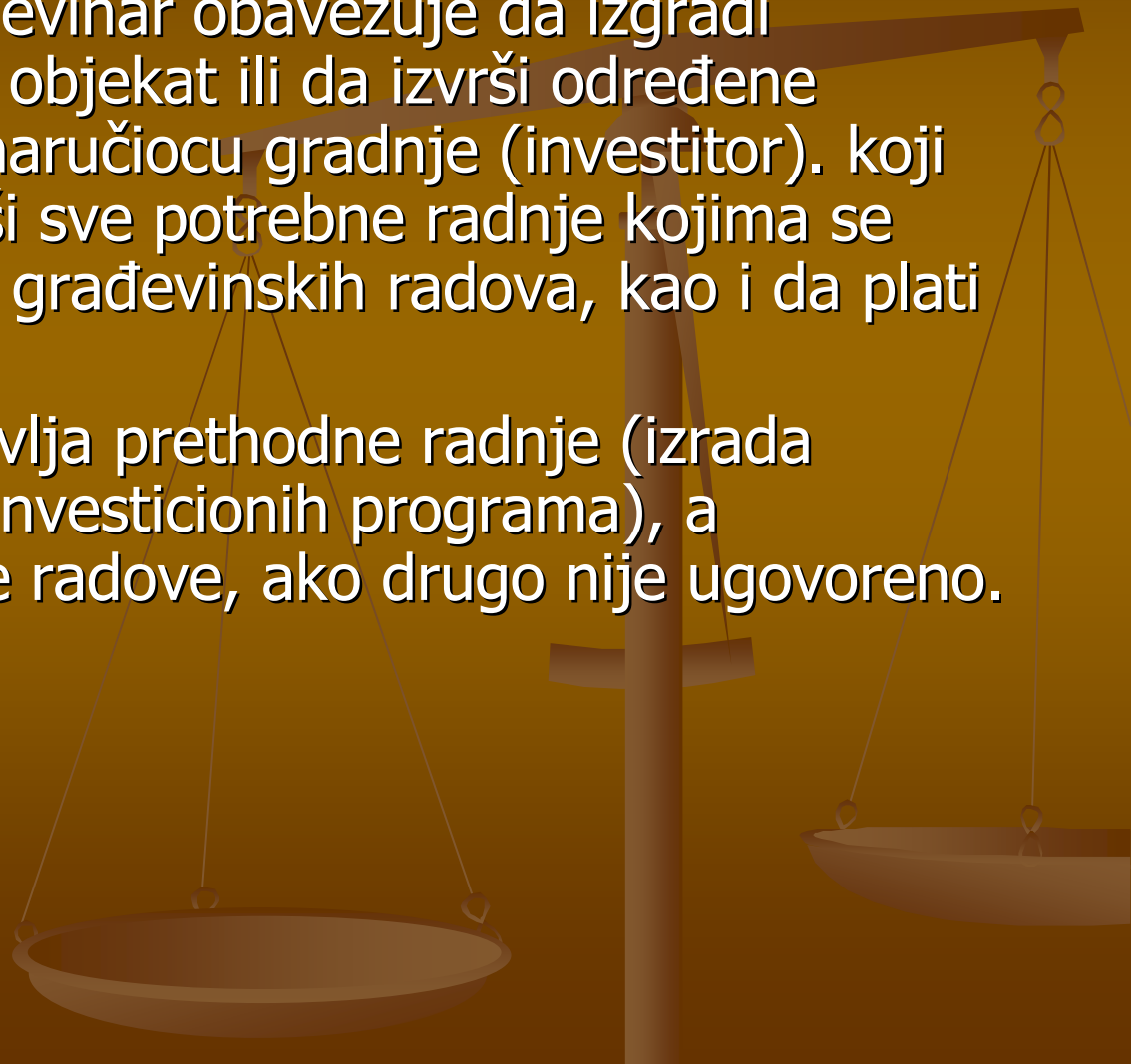
OBELEŽJA UGOVORA O OSIURANJU

- ***Ugovor o osiguranju je neformalan. Njegovi bitni elementi su:***
 - *predmet*
 - *rizik*
 - *suma osiguranja(kod ličnih osiguranja) odnosno osigurana vrednost; u poslovnoj praks franšiza predstvlja ugovorom utvrđen iznos štete koji snosi osiguranik*
 - *premija osiguranja*
- U poslovnoj praksi je ugovor o osiguranju najčešće praćen izdavanjem polise osiguranju (u transportnom osiguranju, ona može biti pojedinačna i generalna)

UGOVOR O GRAĐENJU

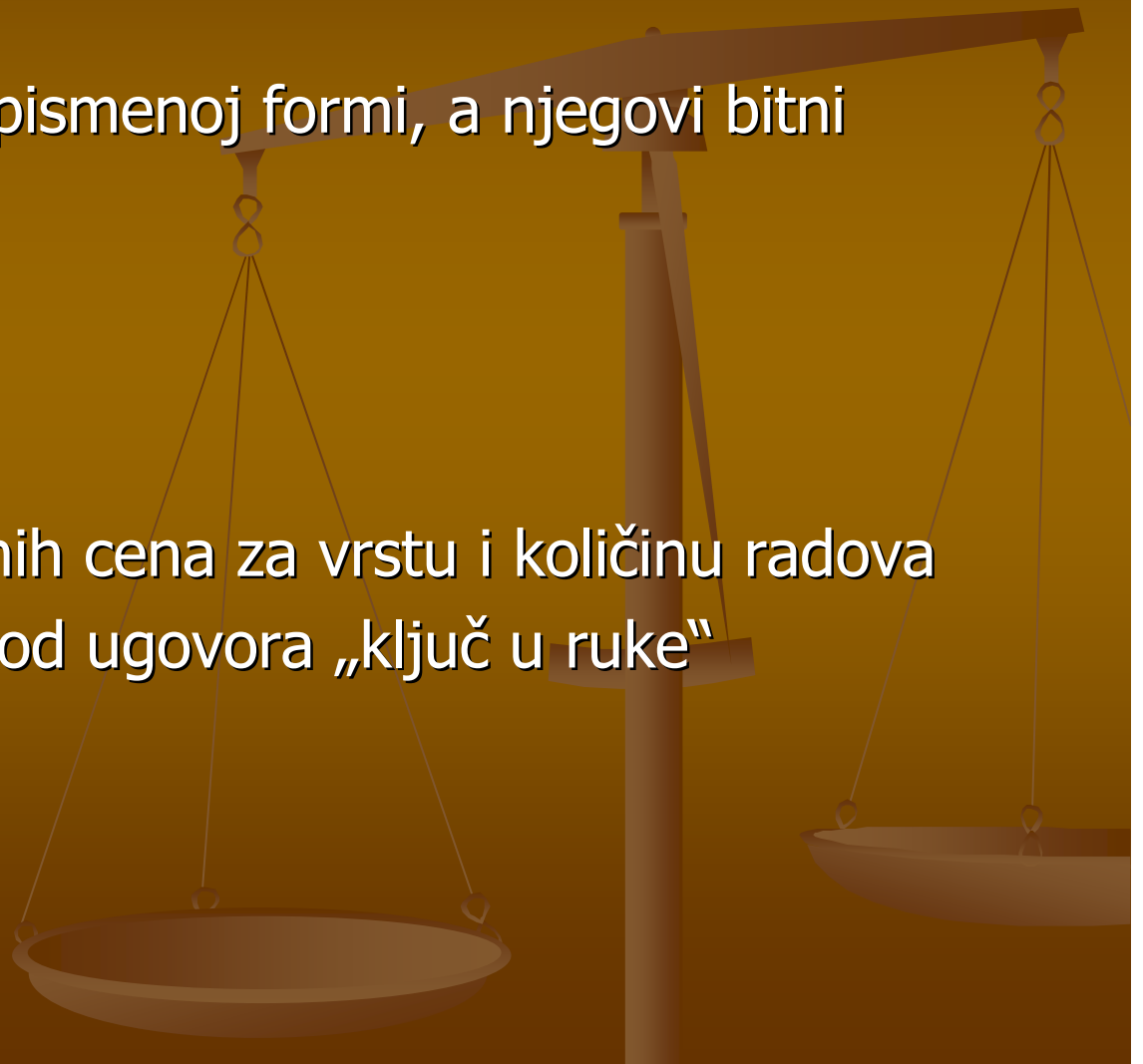
- ugovor kojim se građevinar obavezuje da izgradi određeni građevinski objekat ili da izvrši određene građevinske radove naručiocu gradnje (investitor). koji se obavezuje da izvrši sve potrebne radnje kojima se omogućava izvršenje građevinskih radova, kao i da plati ugovorenu cenu.
- Naručilac radova obavlja prethodne radnje (izrada studija, istraživanja, investicionih programa), a građevinar pripremne radove, ako drugo nije ugovoreno.

OBELEŽJA UGOVORA O GRAĐENJU

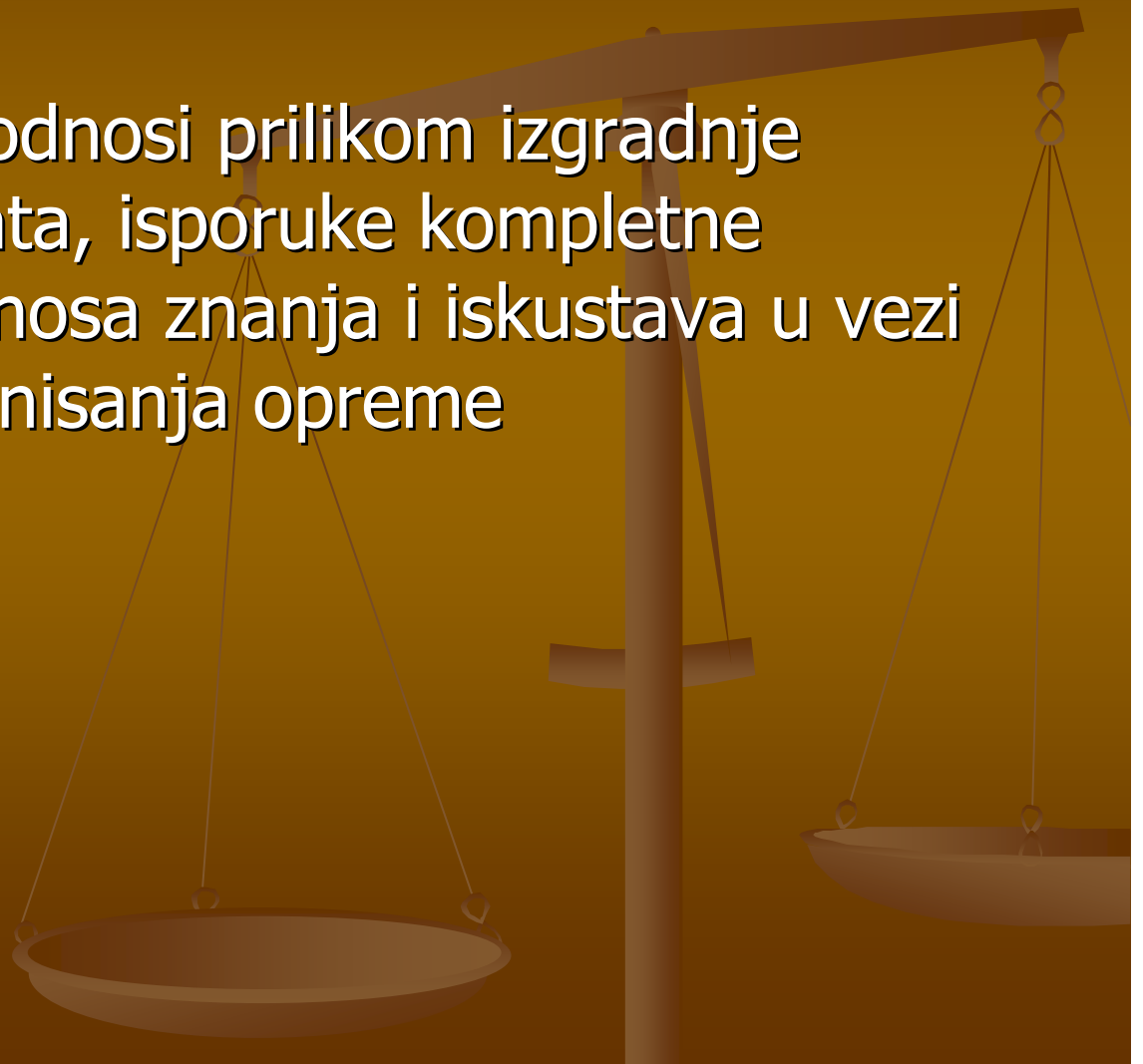
Ugovor se zaključuje u pismenoj formi, a njegovi bitni elementi su:

- ugovorne strane
- predmet ugovora
- cena građenja:
 - na osnovu jediničnih cena za vrstu i količinu radova
 - paušalna cena – kod ugovora „ključ u ruke“

UGOVOR O INŽENJERINGU

kojim se regulišu odnosi prilikom izgradnje kompletnih objekata, isporuke kompletne opreme, kao i prenosa znanja i iskustava u vezi upotrebe i funkcionisanja opreme

UGOVOR O PRUŽANJU TURISTIČKIH USLUGA

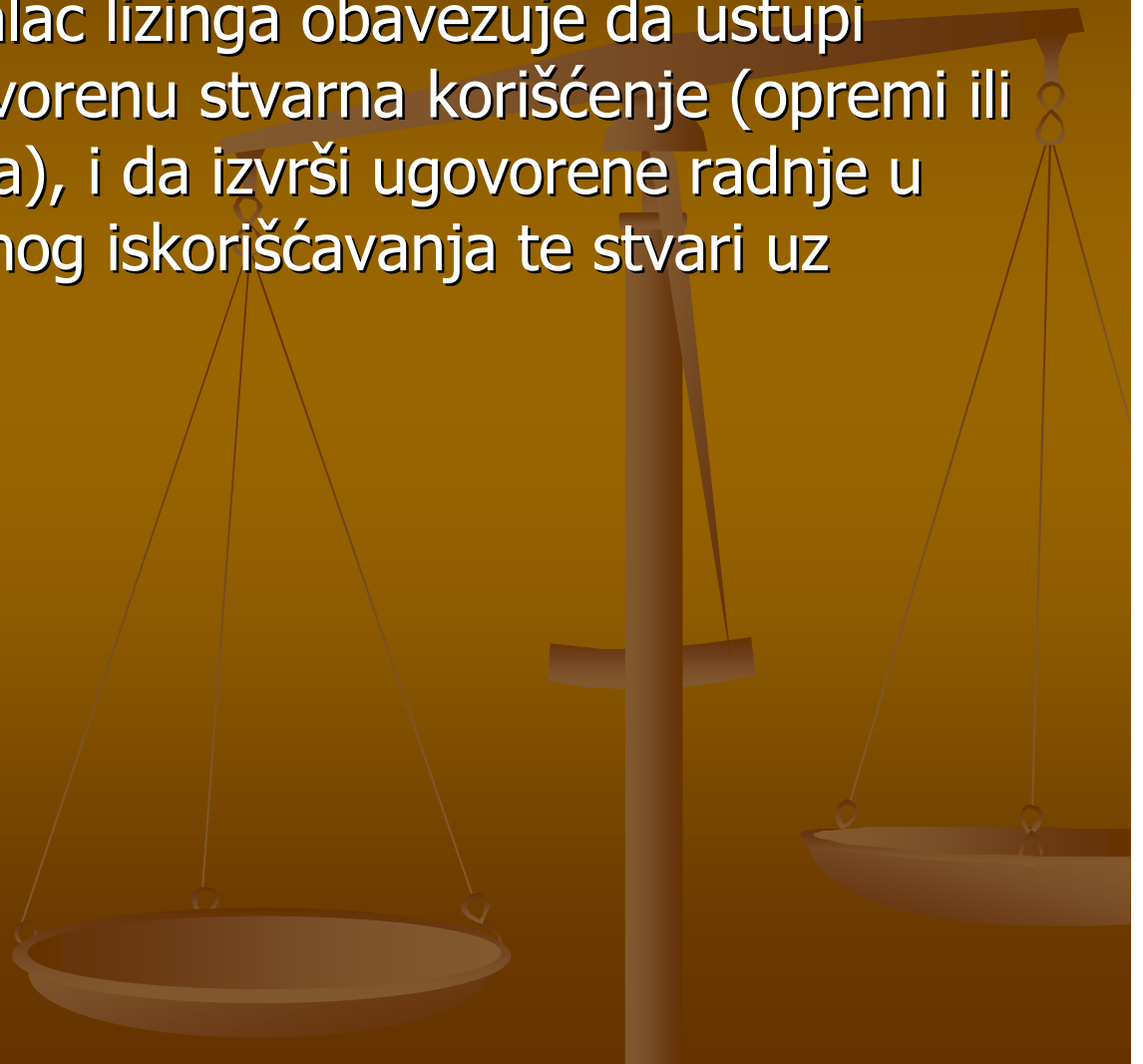
- onaj ugovor kojim se jedna ugovorna strana (turistička organizacija) obavezuje da će drugoj strani (korisnik) pružiti odgovarajuću vrstu turističke usluge, a druga ugovorna strana se obavezuje da će za tu uslugu da plati ugovorom utvrđenu naknadu.
- Turistička organizacija se obavezuje da će da preduzme sve mere radi popunjavanja ugostiteljskog objekta u ugovornom predviđenom obimui da u utvrđenim rokovima obaveštava ugostiteljsko preduzeće da nije u mogućnosti da popuni ugovorom utvrđene kapacitete, kao i da plati cenu za korišćenje ugostiteljskih usluga.

POSEBNE VRSTE UGOVORA O TURISTIČKIM USLUGAMA

- ugovor o organizovanju putovanja (turistička agencija se obavezuje da će organizovati putovanje i u toku njega pružiti drugoj ugovornoj strani, korisniku, ugovorom predviđene usluge, a putnik se obavezuje da za to plati ugovorom utvrđenu cenu
- posrednički ugovor o putovanju stvara obavezu posredniku da u ime i za račun putnika zaključi određeni oblik ugovora o pružanju turističke usluge, a putnik se obavezuje da posredniku za to isplati ugovorom predviđen iznos novčanih sredstava.
- ugovorom o angažovanju turističkih kapaciteta (ugovorom a alotmanu), ugostiteljsko preduzeće se obavezuje da za ugovorom određeno vreme stavi na raspolaganje turističkoj organizaciji određeni broj ležajeva u određenom turističkom objektu i da pruži ugostiteljske usluge licima koje uputi turistička organizacija, te da će istoj da plati ugovorenu proviziju

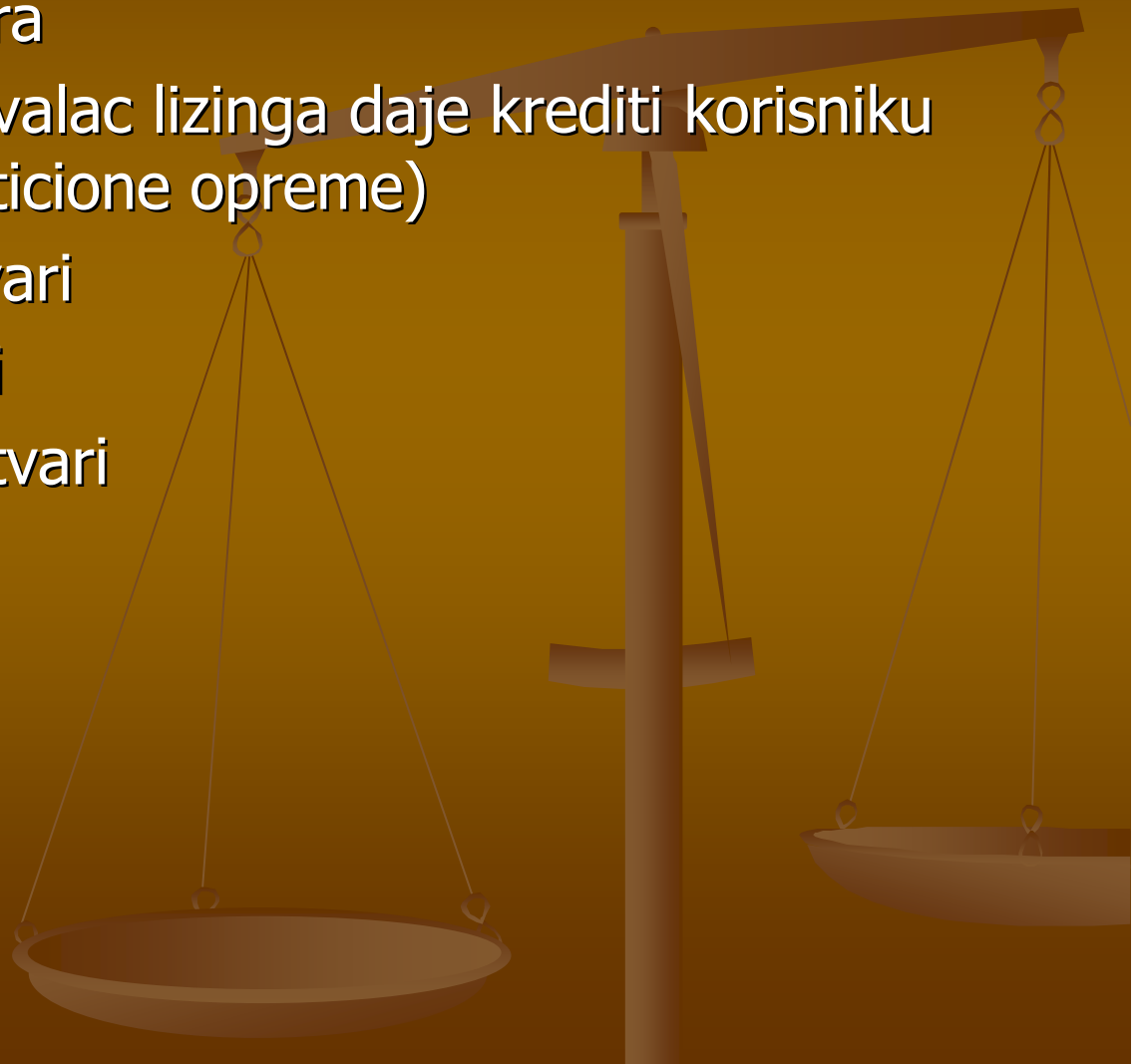
UGOVOR O LIZINGU

- ugovor kojim se davalac lizinga obavezuje da ustupi primaocu lizinga ugovorenu stvarna korišćenje (opremi ili celokupna postrojenja), i da izvrši ugovorene radnje u vezi urednog privrednog iskorišćavanja te stvari uz nagradu.

PREMA OSOBINAMA LIZING OBJEKTA MOŽEMO RAZLIKOVATI

- lizing potrošnih dobara
- investicioni lizing (davalac lizinga daje krediti korisniku lizinga u obliku investicione opreme)
- lizing nepokretnih stvari
- lizing pokretnih stvari
- lizing upotrebljenih stvari

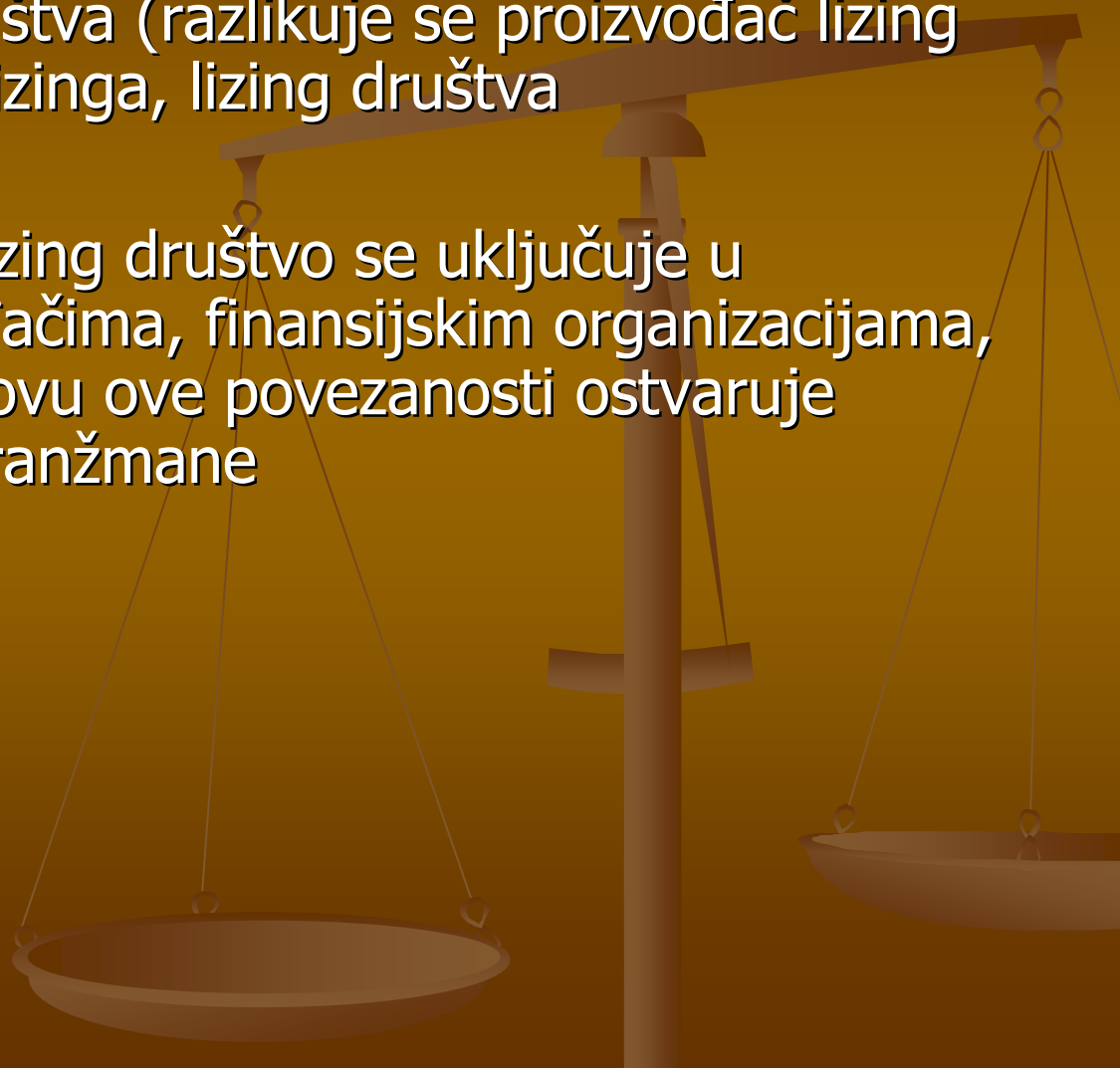
PREMA ROKU TRAJANJA UGOVORA RAZLIKUJEMO

- kratkoročni lizing
- dugoročni lizing
- rotirajući lizing
- povratni

PREMA POLOŽAJU DAVAOCA LIZINGA RAZLIKUJEMO

- lizing preko lizing društva (razlikuje se proizvođač lizing objekta od davaoca lizinga, lizing društva)
- proizvođački lizing
- KONCERN LIZING, Lizing društvo se uključuje u koncerne sa proizvođačima, finansijskim organizacijama, trgovcima, te na osnovu ove povezanosti ostvaruje povoljne privredne aranžmane

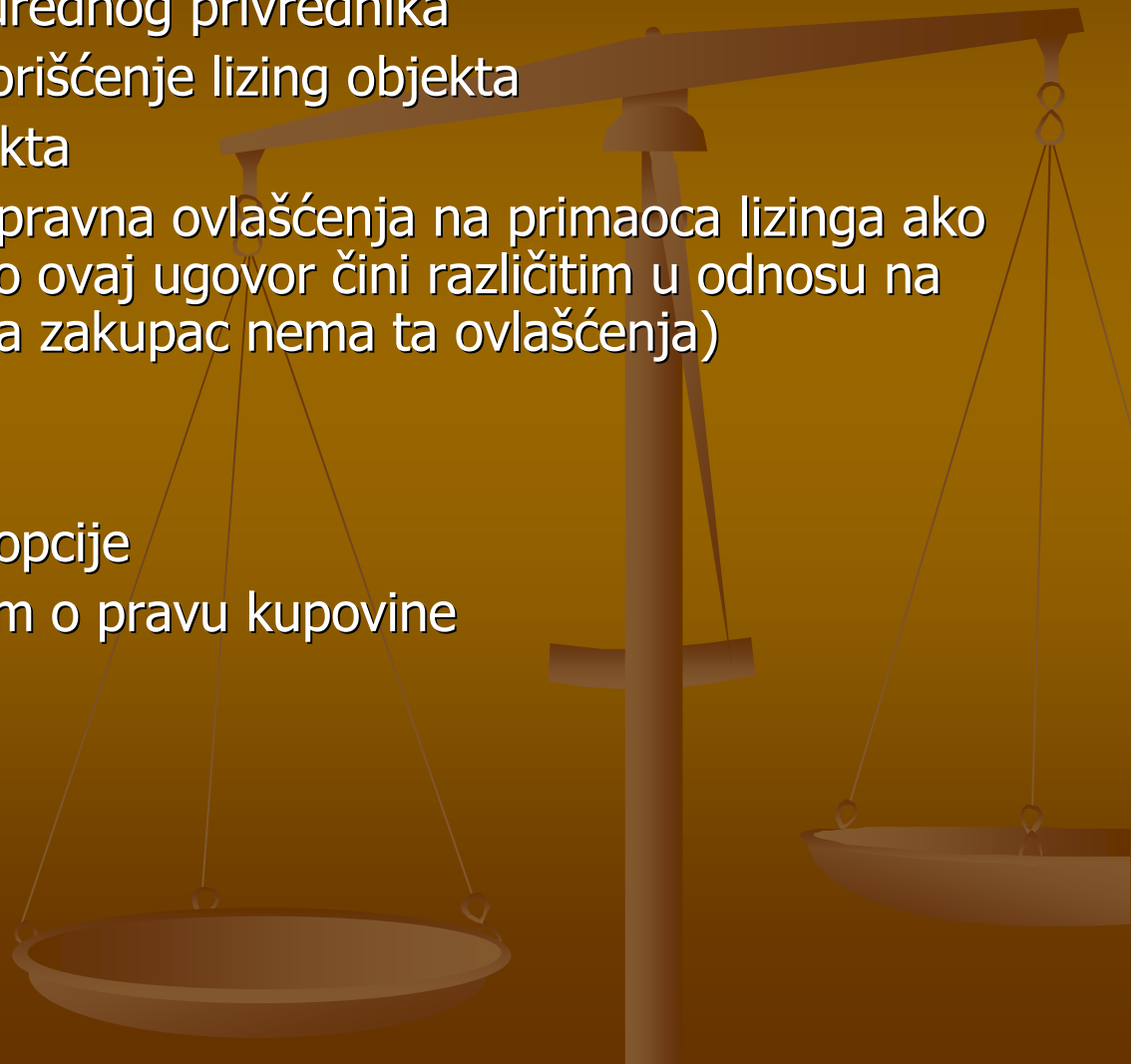

OBAVEZE DAVAOCA LIZINGA

- da postupa pažnjom urednog privrednika
- da ustupi privredno korišćenje lizing objekta
- da održava lizing objekta
- da prenese svojinsko pravna ovlašćenja na primaoca lizinga ako je tako ugovoreno (što ovaj ugovor čini različitim u odnosu na ugovor o zakupu, kada zakupac nema ta ovlašćenja)

U tom smislu postoje

- standardni lizing ugovori
- lizing ugovori sa pravom opcije
- lizing ugovori sa klauzulom o pravu kupovine

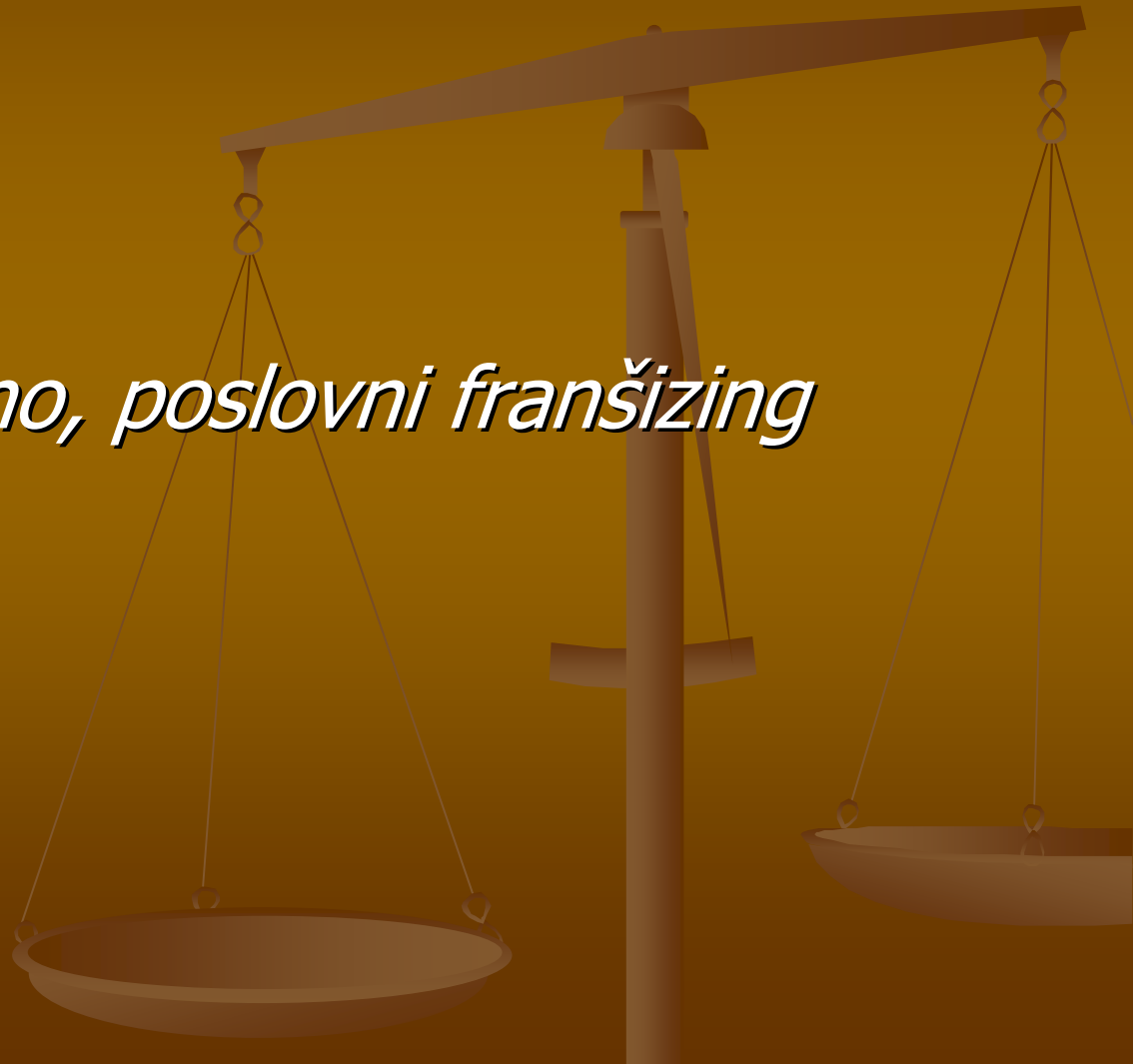

UGOVOR O FRANŠIZINGU

- takav ugovor kojim se davalac franšize obavezuje da vrši periodične i pojedinačne privredne usluge, takoda prenosi svoje znanje i iskustvo u proizvodnji i poslovanju na sticaoca franšize, a on se obavezuje da za to plati ugovorenu naknadu, kao i da će se pridržavati preuzetih obaveza
- Uspeh kod ovog ugovora zavisi od:
 - ✓ jedinstvenog upravljanja
 - ✓ jedinstvenog poslovanja
 - ✓ efikasne kontrole
- Ugovor se razlikuje od ugovora o osnivanju privrednih društava, kao i od ugovora o prodaji sa sukcesivnim isporukama.

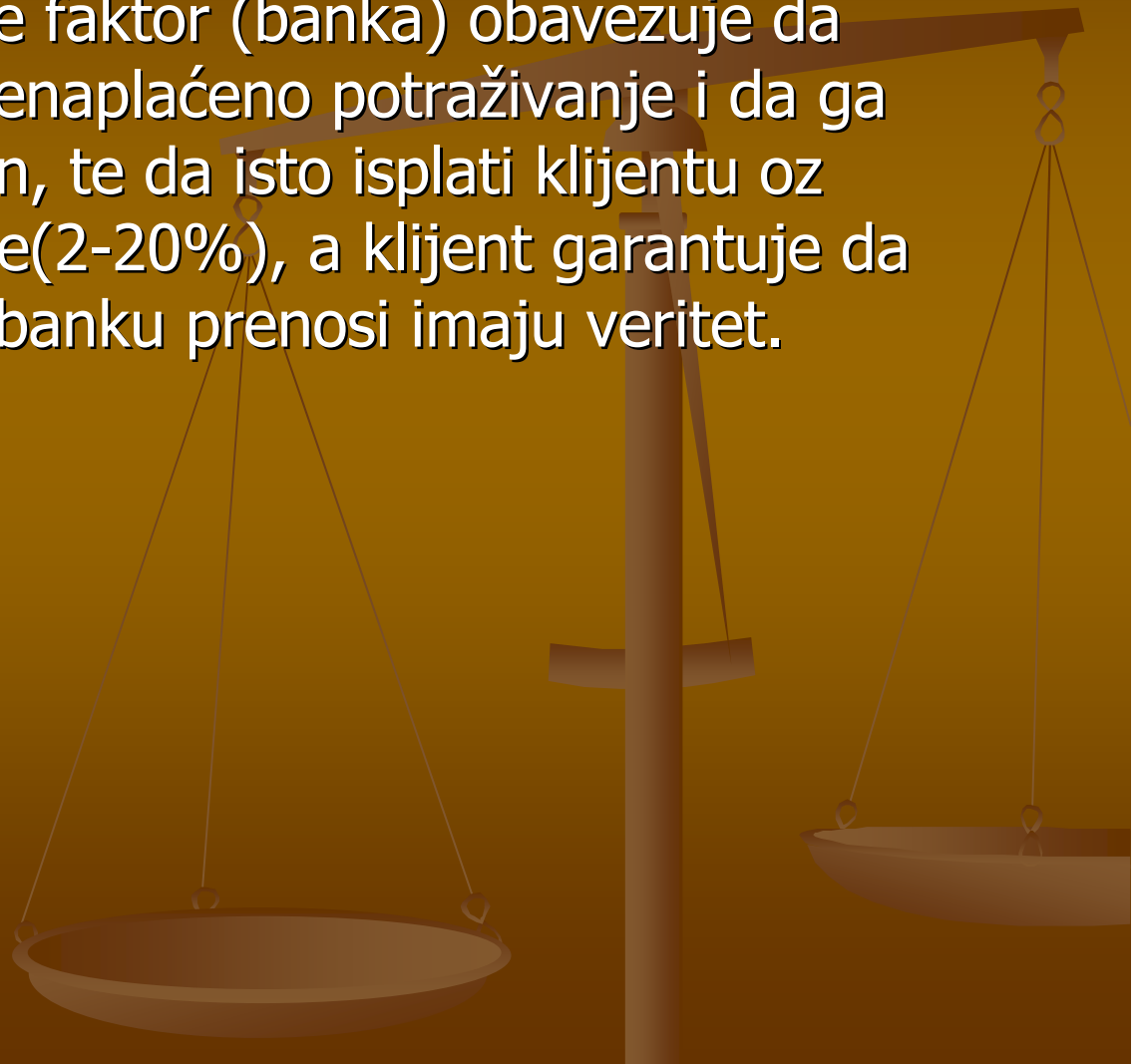
VRSTE FRANŠIZINGA

- *robni franšizing*
- *nerobni, odnosno, poslovni franšizing*

UGOVOR O FAKTORINGU

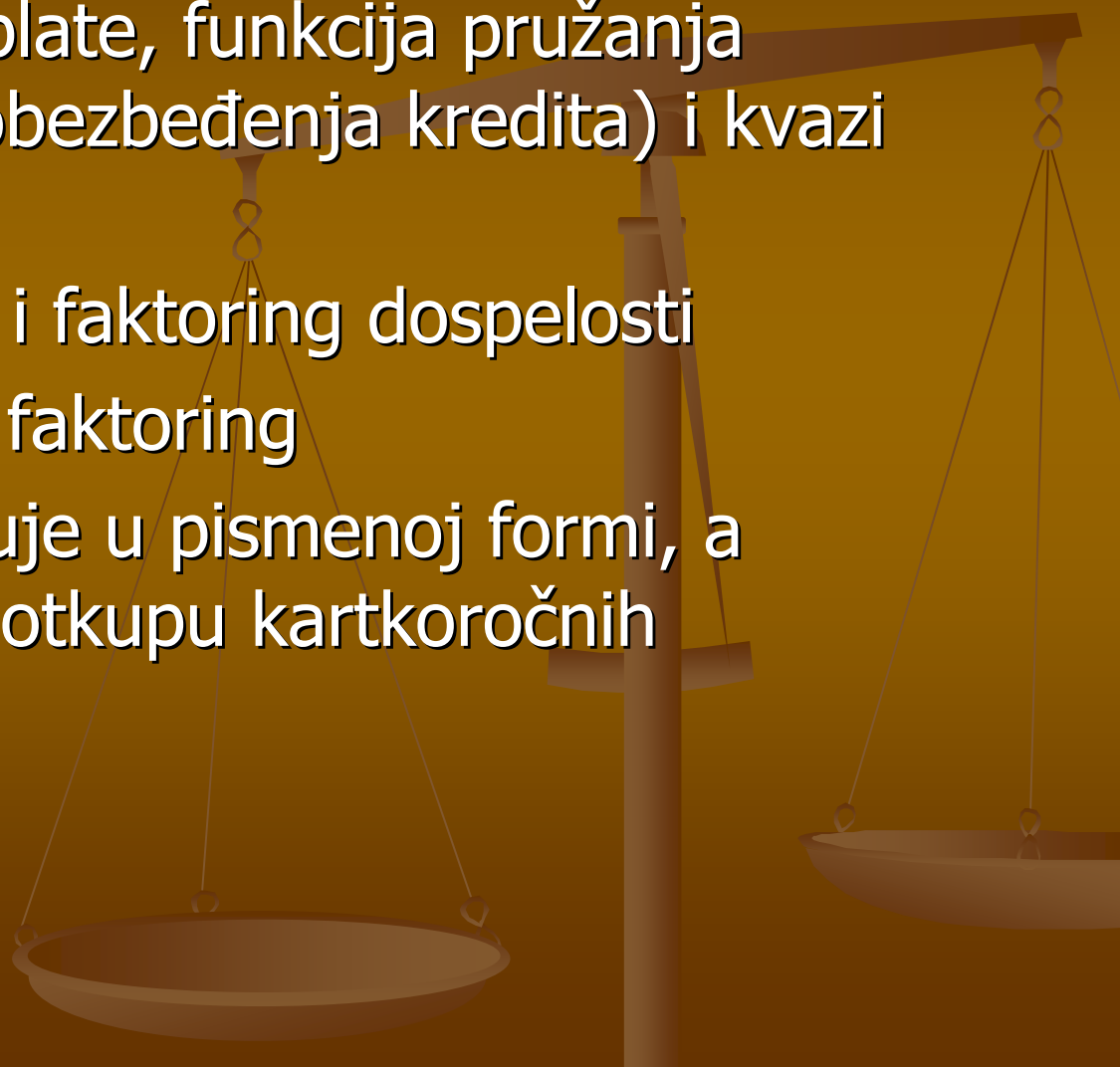
- takav ugovor kojim se faktor (banka) obavezuje da preuzme klijentovo nenaplaćeno potraživanje i da ga realizuje za svoj račun, te da isto isplati klijentu uz odbitak svoje provizije(2-20%), a klijent garantuje da potraživanja koja na banku prenosi imaju veritet.

VRSTE UGOVORA

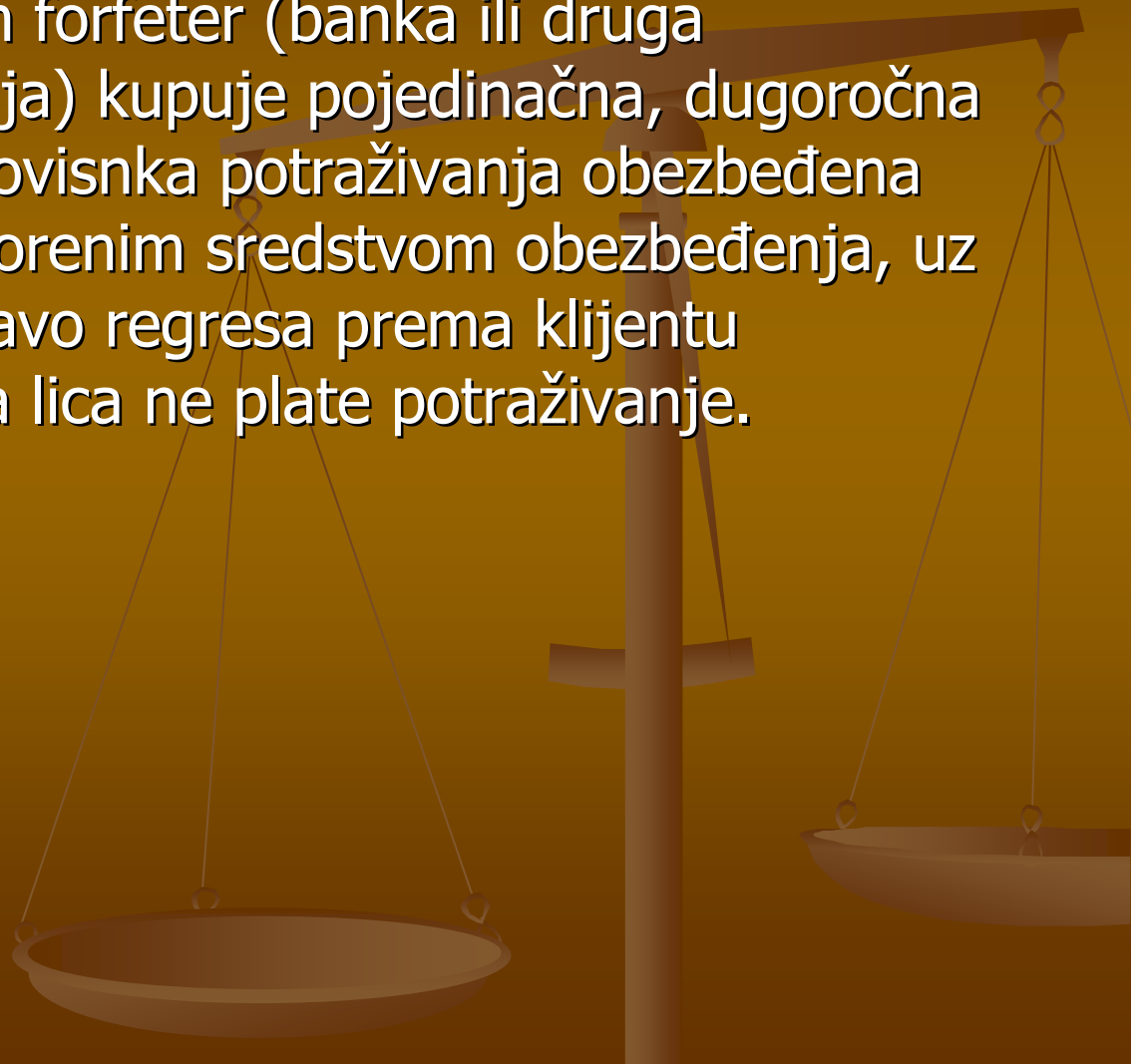
- Pravi (funkcija naplate, funkcija pružanja stručnih usluga i obezbeđenja kredita) i kvazi faktoring
- starinski faktoring i faktoring dospelosti
- otvoreni i skriveni faktoring

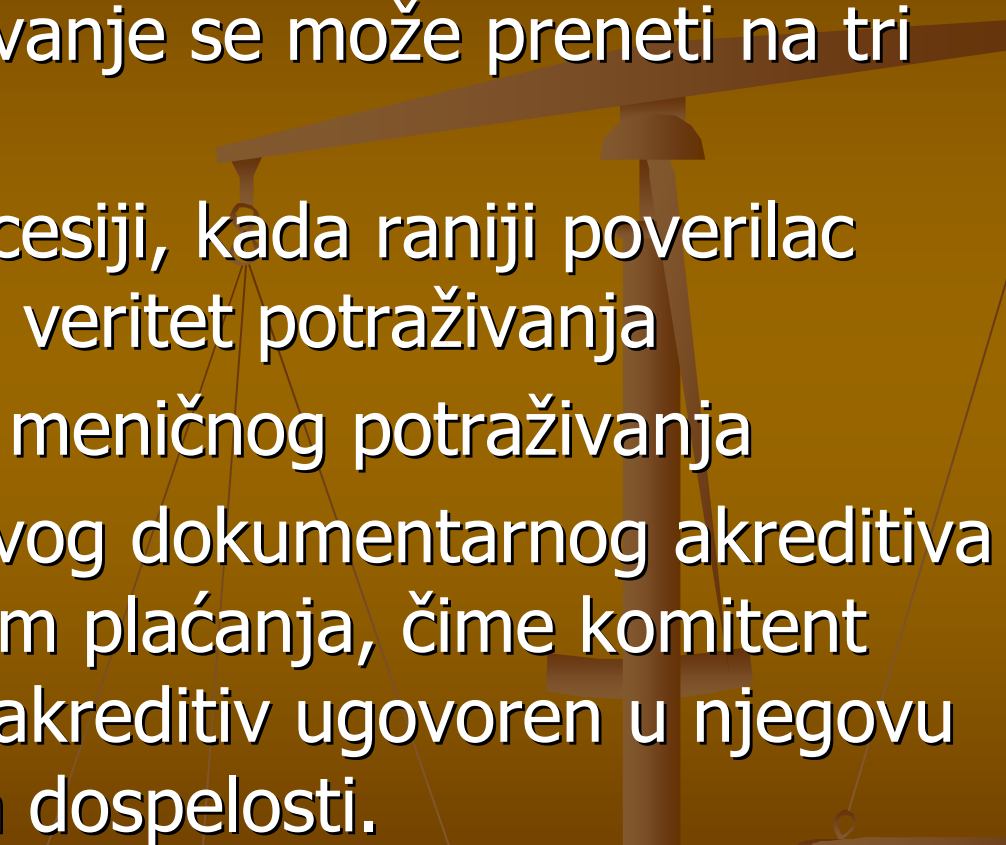
Ugovor se zaključuje u pismenoj formi, a redovno se radi o otkupu kartkoročnih potraživanja.

UGOVOR O FORFETINGU

- je takav ugovor kojim forfeter (banka ili druga finansijska organizacija) kupuje pojedinačna, dugoročna nedospela spoljnotrgoviska potraživanja obezbeđena nekim sigurnim ugovorenim sredstvom obezbeđenja, uz određeni diskont i pravo regresa prema klijentu (prodavcu), ako treća lica ne plate potraživanje.

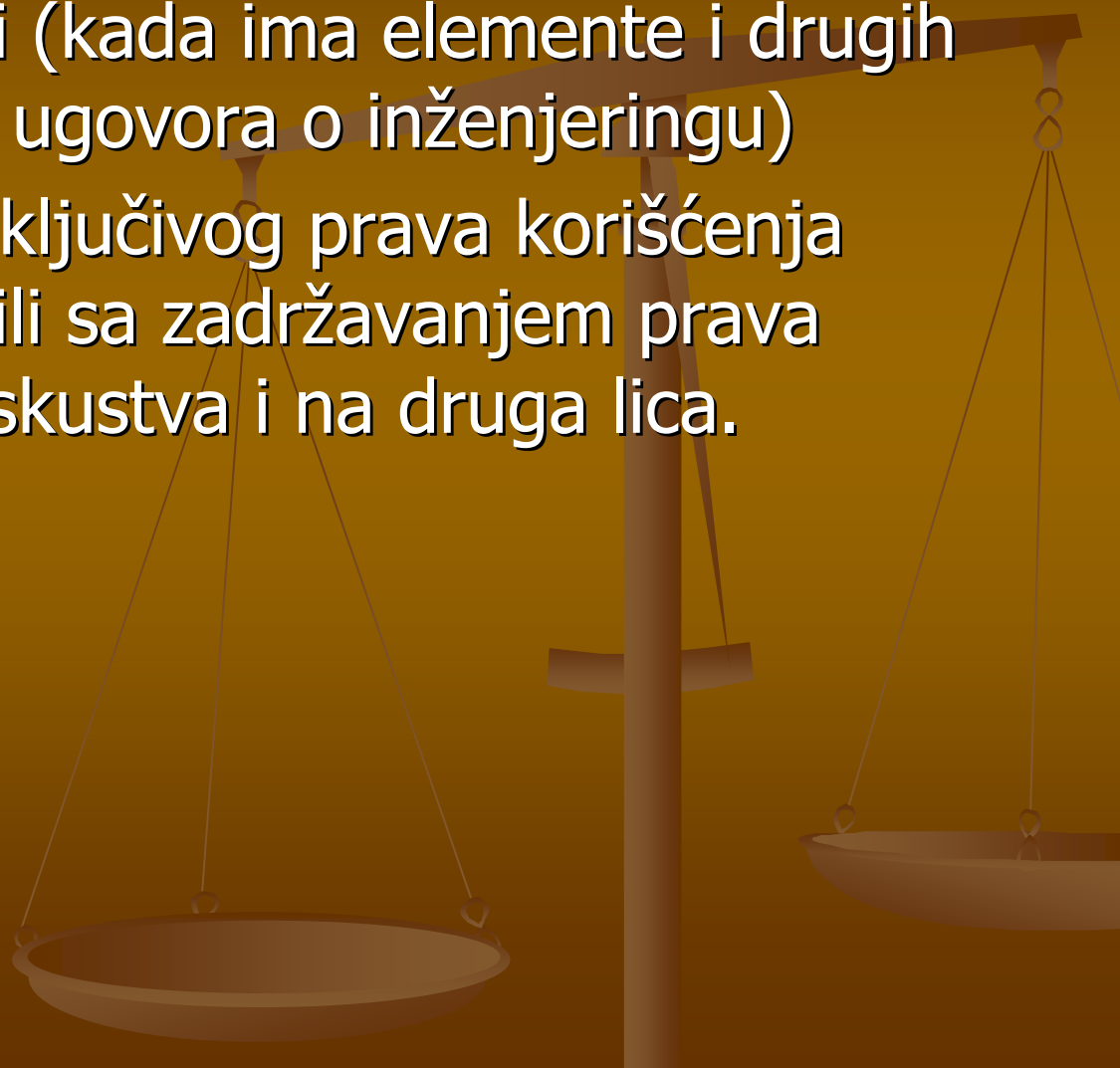
-
- Nedospelo potraživanje se može preneti na tri načina:
 - ✓ putem ugovora o cesiji, kada raniji poverilac odgovara samo za veritet potraživanja
 - ✓ na osnovu otkupa meničnog potraživanja
 - ✓ prenosom prenosivog dokumentarnog akreditiva sa odloženim rokom plaćanja, čime komitent prenosi na banku akreditiv ugovoren u njegovu korist, i to pre roka dospelosti.

UGOVOR O KNOW-HOW

- je takav ugovor kojim se davalac **know-how** obavezuje da prenese u ugovoru naznačena znanja i iskustva u pogledu tehnike i tehnologije, kao i poslovna i finansijska znanja i iskustva na sticacoca know-how, koji se obavezuje da za o palti ugovorenu naknadu, kao i da stečena znanja i iskustva čuva na principu poslovne tajne.
- Ugovor se zaključuje u pismenoj formi, najčešće kao tipski tj.adhezioni ugovor.

VRSTE UGOVORA

- čisti i kombinovani (kada ima elemente i drugih ugovora, kao npr. ugovora o inženjeringu)
- sa prenošenjem isključivog prava korišćenja znanja i iskustva, ili sa zadržavanjem prava prenosa znanja i iskustva i na druga lica.

UGOVOR O TIME-SHARINGU

- ugovorom se davalac time-sharinga obavezuje da ustupi drugoj ugovornoj strani, korisniku time-sharinga, pravo ekonomskog iskorišćavanja određenog privrednog objekta, u ugovorenim vremenskim periodima i na ugovoren način, a korisnik time-sharinga se obavezuje da za to plati odgovarajuću nagradu.
- primena, najčešće u turizmu
- Obe ugovorne strane ne moraju biti privredni subjekti.
- Najčešće, davalac time-sharinga snosi investicione troškove, a korisnik, troškove tekućeg održavanja

BANKARSKI POSLOVI

- se dele u aktivne, pasivne i neutralne bankarske poslove

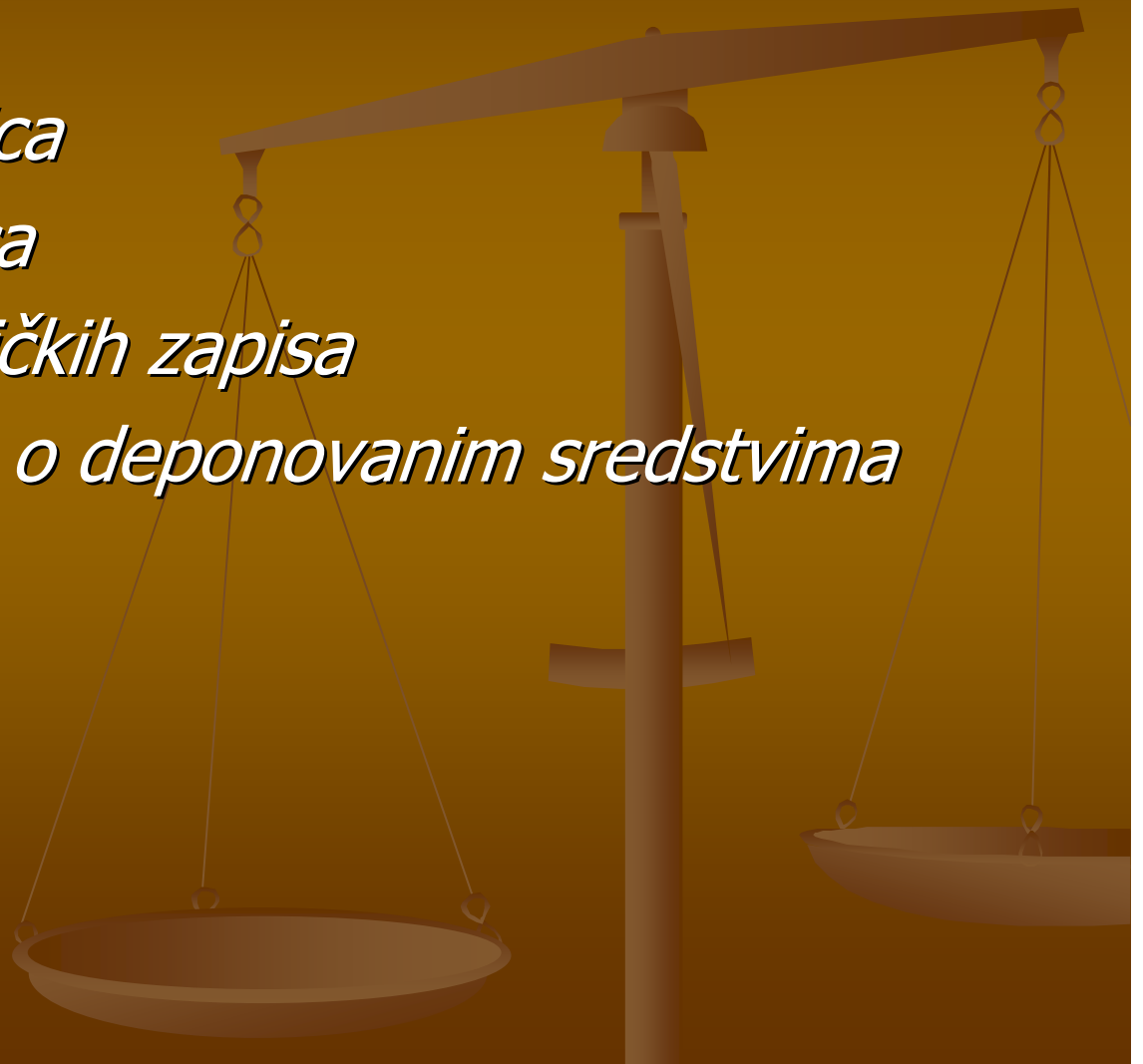
AKTIVNI BANKARSKI POSLOVI

- *ugovor o kreditu*
- *lombard*
- *relombard*
- *eskont*
- *reeskont*

PASIVNI BANKARSKI POSLOVI

- *emisioni*
- *izdavanje obveznica*
- *izdavanje založnica*
- *izdavanje blagajničkih zapisa*
- *izdavanje potvrda o deponovanim sredstvima*
- *ulog na štednju*

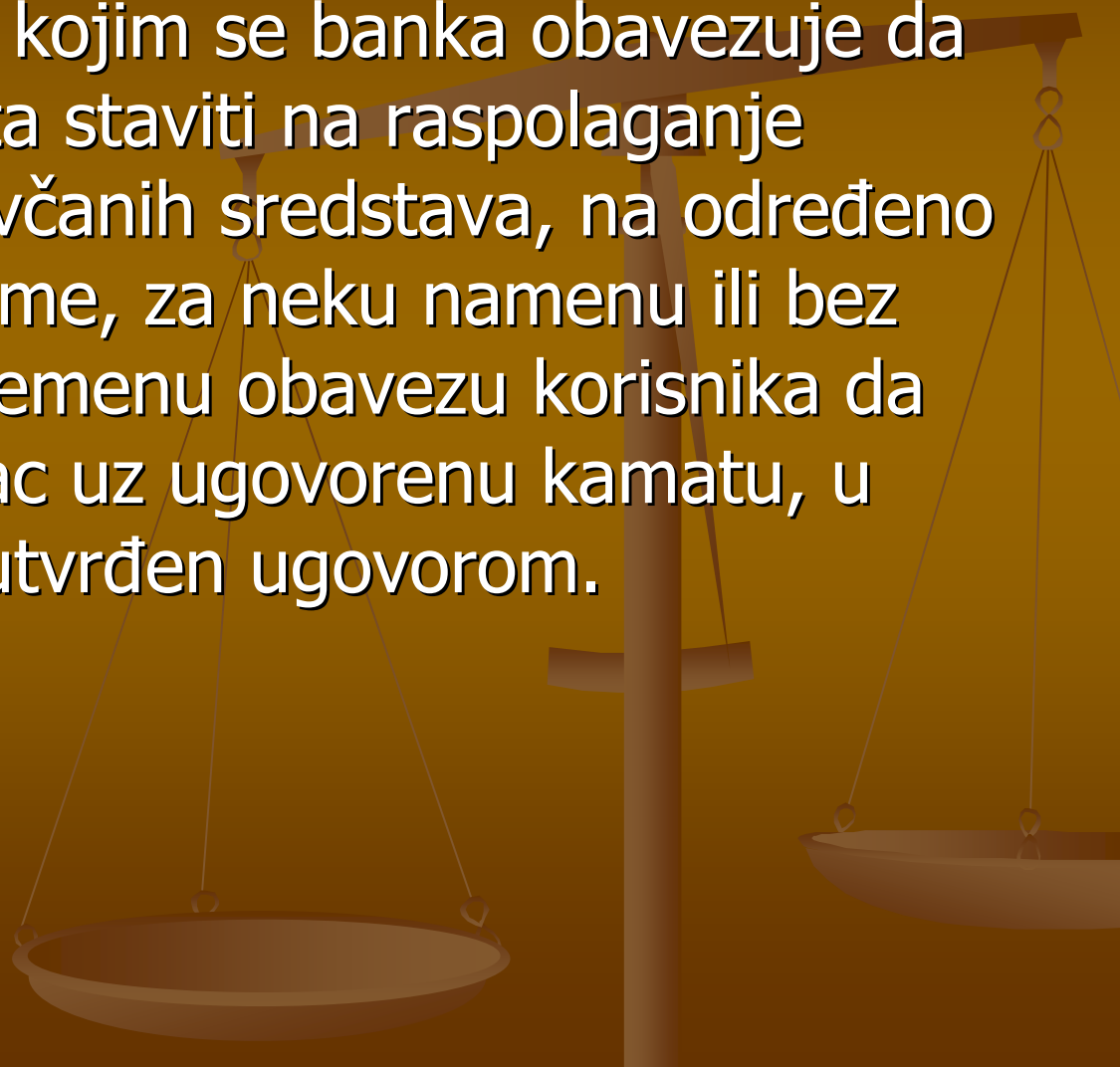
NEUTRALNI BANKARSKI POSLOVI

- *depozit*
- *sef*
- *devizni posao*
- *klirinški posao*
- *bankarska garancija*

UGOVOR O KREDITU

- je pismeni ugovor kojim se banka obavezuje da će korisniku kredita staviti na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava, na određeno ili neodređeno vreme, za neku namenu ili bez namene, uz istovremenu obavezu korisnika da vrati dobijeni novac uz ugovorenu kamatu, u vreme i na način utvrđen ugovorom.

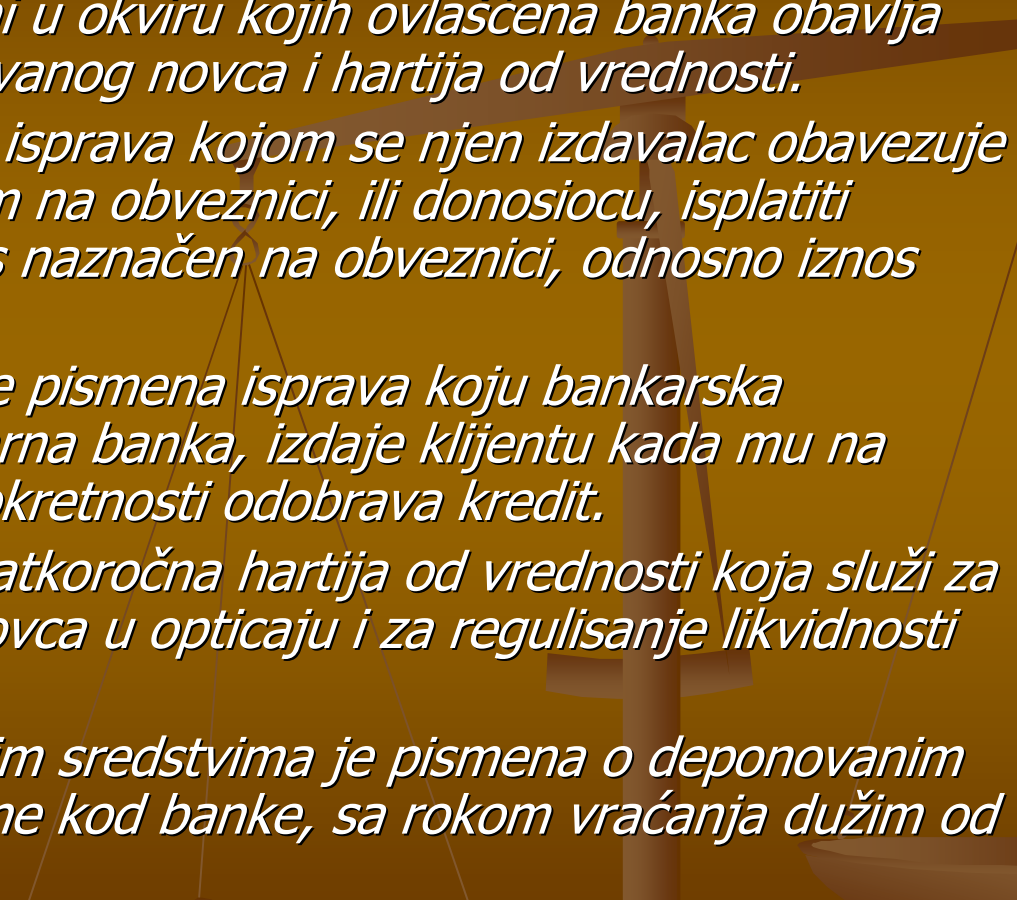
LOMBARD I RELOMBARD

- *lombard je davanje kredita uz zalog pokretnih stvari, kao i obezbeđenje da će uzeti kredit biti vraćen na vreme*
- *relombard pretpostavlja da banka koja je klijentu po osnovu lombarda odobrila kredit, zalogu prenosi na drugu banku i od nje dobija novčana sredstva*

ESKONT I REESKONT

- *eskont je kupovina određenih hartija od vrednosti, od njenih korisnika, pre njihove dospelosti za naplatu, uz odbitak pripadajuće kamate od dana eskontovanja do dana dospelosti.*
- *reeskont pretpostavlja preprodaju hartiju od vrednosti između dve banke, za potraživanja koja nisu dospela, pri čemu banka koja je obavila eskontovanje prodajom hartije drugoj banci obezbeđuje time sebi potrebna novčana sredstva.*

EMISIONI POSLOVI, OBVEZNICA, BANKARSKA ZALOŽNICA, BLAGAJNIČKI ZAPIS, POTVRDA O DEPONOVANIM SREDSTVIMA

- *emisioni poslovi su oni u okviru kojih ovlašćena banka obavlja emisiju novčanica, kovanog novca i hartija od vrednosti.*
 - *obveznica je pismena isprava kojom se njen izdavalac obavezuje da će licu naznačenom na obveznici, ili donosiocu, isplatiti određenog dana iznos naznačen na obveznici, odnosno iznos anuitetskog kupona.*
 - *bankarska založnica je pismena isprava koju bankarska organizacija, hipotekarna banka, izdaje klijentu kada mu na osnovu njegovih nepokretnosti odobrava kredit.*
 - *blagajnički zapis je kratkoročna hartija od vrednosti koja služi za regulisanje količine novca u opticaju i za regulisanje likvidnosti banaka.*
 - *potvrda o deponovanim sredstvima je pismena o deponovanim sredstvima bez namene kod banke, sa rokom vraćanja dužim od jedne godine.*
-

ULOG NA ŠTEDNJU, UGOVOR O DEPOZITU, UGOVOR O SEFU

- *ulog na štednju je ugovor kojim lice koje raspolaže novčanim sredstvima (ulagač) predaje ista banci na čuvanje uz njenu obavezu da mu ih čuva i na njegov zahtev isplati u željenom iznosu, kao i da mu za korišćenje tih sredstava isplati ugovorenu kamatu.*
- *ugovor o depozitu je ugovor kojim se banka obavezuje da primi, a deponent da preda banci predmet depozita (novac, hartije od vrednosti, predmeti od zlata i drugo).*
- *ugovor o sefu je ugovor kojim se banka obavezuje da će korisniku staviti na raspolaganje sef za određeni period vremena, uz uslov da za to korisnik banci plati određenu naknadu.*

DEVIZNI POSLOVI, KLIRINŠKI POSLOVI, BANKARSKA GARANCIJA

- *devizni poslovi su oni poslovi koji se obavljaju u vezi da platnim prometom sa inostranstvom.*
- *klirinški poslovi podrazumevaju obračun međusobnih dugovanja i potraživanja koji se obavlja prebijanjem posredstvom neke bankarske organizacije, što se u unutrašnjem platnom prometu naziva kompenzacijom.*
- *bankarska garancija je pisani dokument kojim banka kao garant preuzima na sebe obavezu da će obaviti plaćanje umesto dužnika ako on to ne učini u određenom roku.*